

การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

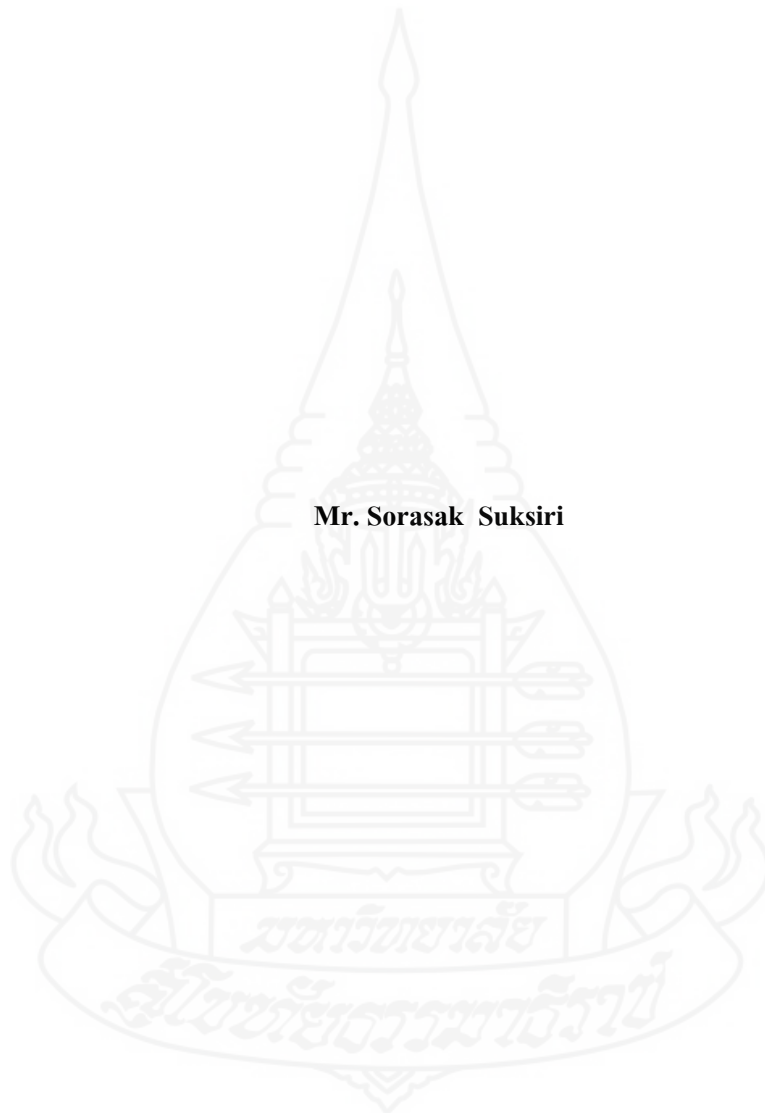
นายสรศักดิ์ สุขศิริ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

Formation, Establishment and Operation of The New Politics Party

Mr. Sorasak Suksiri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Political Science in Politics and Government

School of Political Science

Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่
ชื่อและนามสกุล นายสรศักดิ์ สุขศิริ
แขนงวิชา การเมืองการปกครอง
สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข)

ประธานกรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

กรรมการ

.....
(รองศาสตราจารย์อุทพร อิศรชัย)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ การก่อตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่
ผู้ศึกษา นายสรศักดิ์ สุขศิริ **รหัสนักศึกษา** 2498002423 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
(การเมืองการปกครอง) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. เสนีย์ คำสุข **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาคั่นคว่าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความเป็นมาและปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และ (2) การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

การศึกษาคั่นคว่าอิสระครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร ประชากร คือ พรรคการเมืองใหม่ กลุ่มตัวอย่างได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 กลุ่ม คือ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค จำนวน 3 คน คณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน 3 คน สมาชิกพรรคระดับแกนนำ จำนวน 10 คน และ ผู้บริหารสาขาพรรค จำนวน 4 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 20 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า (1) พรรคการเมืองใหม่เกิดขึ้นจากการก่อตัวหรือการรวมตัวกันของเครือข่ายขบวนการทางสังคมเพื่อต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในนาม “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” โดยปัจจัยภายในที่สำคัญที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้นำและผู้ก่อตั้ง รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความคิดและอุดมการณ์ กล่าวคือสมาชิกกลุ่มพันธมิตรฯ มีความคิดและความเชื่อร่วมกันในการที่จะตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีแกนนำคนสำคัญเป็นผู้นำในการจัดตั้ง และปัจจัยภายนอกที่สำคัญคือ ด้านสภาพปัญหาของการเมืองไทย (2) การดำเนินงานทางการเมืองในการส่งสมาชิกลงเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นมีสาเหตุมาจากปัญหาภายในคือ ผู้สมัครของพรรคยังไม่เป็นที่รู้จักและขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และปัญหาภายนอกคือ ขาดการสนับสนุนจากประชาชน และประชาชนส่วนใหญ่ยังให้ความเชื่อถือพรรคการเมืองใหญ่ ปัจจัยภายในที่สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ คือ ปัจจัยด้านความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนปัจจัยด้านผู้นำและผู้ก่อตั้ง นั้นกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าหากพรรคมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำ พรรคก็ยังคงดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไปได้ถ้าความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

คำสำคัญ การก่อตัว การจัดตั้ง การดำเนินงาน พรรคการเมืองใหม่

Independent Study title: Formation, Establishment, and Operation of The New Politics Party

Author: Mr. Sorasak Suksiri; **ID:** 2498002423; **Degree:** Master of Political Science

(Politics and Government); **Independent Study adviser:** Dr. Senee Comsook, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this research were to study: (1) the background and factors that affected the formation of new political parties; and (2) the political operation of new political parties and factors that affect their operations.

This was a qualitative research based on documentary research and interviews with 20 key informants, chosen through purposive sampling, consisting of 3 people who signed an application to set up a new political party, 3 administrators of a new political party, 10 core party members, and 4 political party branch office administrators. Data were analyzed through descriptive analysis.

The results showed that: (1) The new political party studied arose out of the joining of a network centered around a social movement to oppose corruption under the government of Thaksin Shinawatra. This movement took on the name “People’s Alliance for Democracy.” The major internal factors that affected the establishment of the new party were the leaders and the founders, followed by ideas and ideals. The members of the People’s Alliance for Democracy shared the idea of establishing a new political party that would act strictly according to the laws. The party was led by core members who were its founders. The major external factor that affected the establishment of the new party was the problems with Thai politics. (2) The new party’s political operations of nominating candidates to run for election for positions on the Bangkok Metropolitan Council and district councils were not successful. The main reason was internal problems (the candidates were not well known and public relations efforts were not thorough and consistent enough) as well as the external problems of lack of public support and the fact that most of the voters still put their faith in the large political parties. The major internal factor that affected the new party’s operations was political ideas and ideals. As for the factor of the leaders and party founders, most of the people interviewed thought that if the party leaders changed, the party could still continue operations as long as its political ideas and ideals remained unchanged.

Keywords: political party establishment, political party formation, political party operation, new political party

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ก็ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำต่างๆ และติดตามการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาวิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการในการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสนีย์ คำสุข ที่ได้ให้ความกรุณารับเป็นกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รองศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ จุ้ยโต คณาจารย์ ประจำวิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ รองศาสตราจารย์ ดร.นิพันธ์ วิเชียรน้อย อาจารย์ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้เครื่องมือวิจัย เพื่อให้เครื่องมือวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คำแนะนำเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งคำติชมของทุกท่าน นับว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สมบูรณ์ ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูง

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาวิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ เจ้าหน้าที่สาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลุ่มตัวอย่างจากพรรคการเมืองใหม่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

สรศักดิ์ สุขศิริ

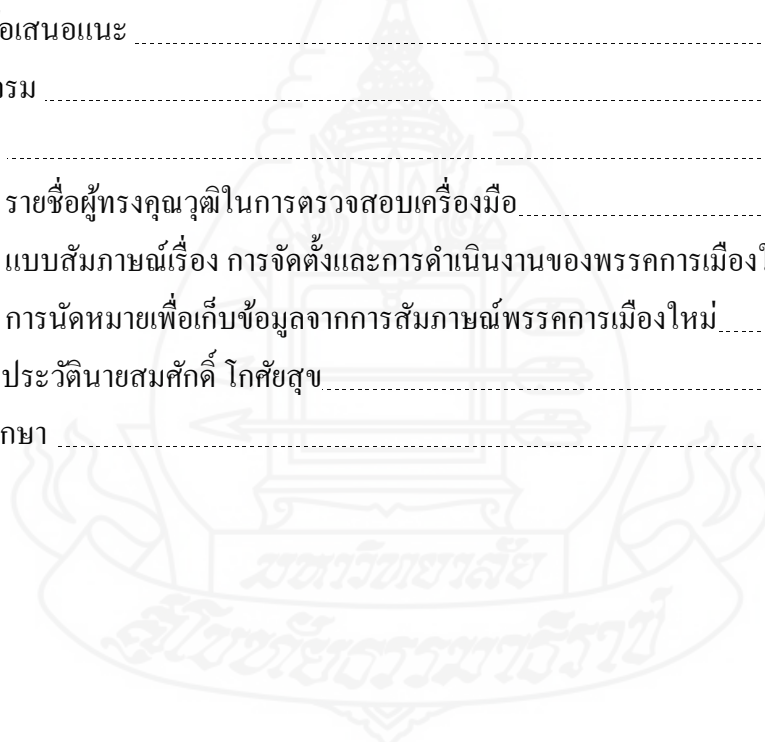
สิงหาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	14
กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ขอบเขตของการวิจัย	15
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
แนวคิดทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย	17
แนวคิดพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์	20
แนวคิดผู้นำทางการเมือง	47
แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง	50
อำนาจทางการเมือง	52
สถาบันทางการเมือง	54
วัฒนธรรมทางการเมือง	56
ความเป็นมาของพรรคการเมืองไทย	59
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	71
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
ความเป็นมาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่	77
ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่	94
การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของ พรรคการเมืองใหม่	130
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	152
สรุปการวิจัย	154
อภิปรายผล	163
ข้อเสนอแนะ	175
บรรณานุกรม	184
ภาคผนวก	188
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ	189
ข แบบสัมภาษณ์เรื่อง การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่	191
ค การนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์พรรคการเมืองใหม่	194
ง ประวัตินายสมศักดิ์ โกศัยสุข	196
ประวัติผู้ศึกษา	199

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่างของพรรคการเมืองใหม่	71
ตารางที่ 3.2 คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่	72
ตารางที่ 3.3 คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใหม่	72
ตารางที่ 3.4 สมาชิกพรรคระดับแกนนำพรรคการเมืองใหม่	73
ตารางที่ 3.5 ผู้บริหารสาขาพรรคการเมืองใหม่	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
ภาพที่ 2.1 ความสำคัญของพรรคการเมือง	24
ภาพที่ 2.2 การจัดองค์การของพรรคแรงงาน ประเทศอังกฤษ	39
ภาพที่ 2.3 การจัดองค์การของพรรคอนุรักษนิยม ประเทศอังกฤษ	40
ภาพที่ 2.4 การจัดองค์การของพรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา	41
ภาพที่ 4.1 สัญลักษณ์พรรคการเมืองใหม่	113
ภาพที่ 4.2 โครงสร้างพรรคการเมืองใหม่	118

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 ความเป็นมาและสภาพของปัญหา

พรรคการเมือง (Political Party) คือ การรวมกลุ่มของบุคคลจำนวนมากที่มีแนวคิดและผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นของตนเอง โดยจะรวมกลุ่มกันและพยายามหาวิถีทางในการนำเอาแนวความคิดของพวกตนเข้าไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ โดยวิธีการต่างๆ เช่น การส่งตัวแทนลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ได้ชัยชนะ เพื่อเข้าไปจัดตั้งรัฐบาล (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 418) แล้วนำนโยบายของพรรคไปเป็นนโยบายรัฐบาล หรือการเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม หรือ การเข้าไปกำหนดนโยบายควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล

พรรคการเมืองถือเป็นสถาบันทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในระบบการเมืองสมัยใหม่ (สมบัติ ชำรงชัญวงศ์ 2548: 305) เพราะพรรคการเมืองเป็นศูนย์กลางและศูนย์กลางของประชาชนที่มีอุดมการณ์แนวความคิดและผลประโยชน์ทางการเมืองที่สอดคล้องกัน พรรคการเมืองจึงเป็นกลไกสำคัญที่บรรดาผู้นำทางการเมืองใช้เป็นเครื่องมือเข้าสู่อำนาจการปกครองประเทศ และในขณะเดียวกัน พรรคการเมืองก็เป็นกลไกสำคัญของประชาชนในการผลักดันหรือสนับสนุนผู้ที่ตนศรัทธาขึ้นสู่อำนาจทางการเมืองด้วยเช่นกัน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้ง 18 ฉบับ ได้พยายามวางหลักการการปกครองประเทศ โดยให้พรรคการเมืองเป็นแกนกลางสำคัญ และพยายามวางมาตรการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งจะได้สามารถปฏิบัติหน้าที่จัดทำบริการสนองความต้องการของประชาชน และดูแลทุกข์สุขของประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง รวมทั้งเป็นสถาบันของประชาชนที่จะร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อส่วนรวม ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่ในความเป็นจริงของการเมืองไทย การเมืองในระบบสถาบันพรรคการเมืองของไทยยังคงอ่อนแอขาดความเป็นสถาบัน บางพรรคมีลักษณะเป็นสมาคมของนักการเมืองมากกว่าองค์กรของประชาชน บางพรรคมีลักษณะเป็นบริษัทธุรกิจส่วนบุคคลที่เข้ามาแสวงหากำไร บางพรรคมีลักษณะเป็นชมรมกิจกรรมเฉพาะกลุ่มเฉพาะพวกหาสมาชิกในวงกว้างเข้าร่วมด้วยได้ยาก

นอกจากนี้ สาเหตุหนึ่งที่สำคัญที่ทำให้เกิดความยากลำบากในการพัฒนาพรรคการเมืองในประเทศไทยให้เข้มแข็งขึ้นนั่นก็คือ การเลือกตั้งที่มีการใช้เงินและอามิสสินจ้างกันอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง ในขณะที่ฝ่ายควบคุมการเลือกตั้งเองก็ไม่กล้าบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เพราะเกรงกลัวอิทธิพลของผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรคการเมือง ทำให้พรรคการเมืองที่มีเงินน้อยไม่สามารถสู้พรรคการเมืองที่มีเงินมากได้ ส่วนพรรคการเมืองที่ชนะเลือกตั้ง ซึ่งได้ทุ่มทุนลงไปมากทำให้จำเป็นต้องใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาประโยชน์เข้าพรรคและพวกพ้องของตนเองเพื่อชดเชยส่วนที่ลงทุนไป ทำให้การเมืองขาดความชอบธรรม ความพยายามในการแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกครั้งที่ผ่านมา โดยการปรับปรุงสถาบันและกระบวนการต่างๆ อาจทำให้กลไกภาครัฐมีความเข้มแข็งมากขึ้น แต่ถ้าโครงสร้างทางการเมืองในภาคสังคม หรือภาคประชาชนไม่มีการรวมตัวกันหรือร่วมกันจัดตั้งกลุ่มสถาบันทางการเมืองขึ้นมา ก็ยากที่การเมืองไทยจะเป็นการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง

เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่บ่งบอกถึงความอ่อนแอของพรรคการเมืองไทยในช่วง 2-3 ทศวรรษที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่การสิ้นสุดการบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรี คนที่ 16 ของประเทศไทย (นายกรัฐมนตรี 3 สมัย ระหว่าง พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2531) พลเอกเปรมฯ ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง และไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ตามคำเชิญของรัฐสภา ทั้งนี้เพราะกฎหมายไทยในสมัยนั้นไม่ได้กำหนดให้รัฐสภาต้องเลือกนายกรัฐมนตรี ที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากจุดสิ้นสุดของรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และนำไปสู่การบริหารงานของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งก้าวขึ้นสู่อำนาจเมื่อเดือนสิงหาคม 2531 เป็นสถานการณ์ที่น่าจะนำการเมืองไทยไปสู่ “ประชาธิปไตยเต็มใบ” ได้อย่างราบรื่น ทั้งนี้เพราะการเข้าสู่การบริหารประเทศของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นั้นเริ่มต้นตั้งแต่การเป็นหัวหน้าพรรคชาติไทย และสามารถนำพรรคชาติไทย ชนะการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2531 พรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้ง สส.มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง ด้วยเสียง 87 ที่นั่ง รองลงไปคือ พรรคกิจสังคม มี 54 ที่นั่ง และพรรคประชาธิปไตย 48 ที่นั่ง ซึ่งไม่มีพรรคการเมืองใดได้รับเสียงเกินครึ่งของสภาผู้แทนราษฎร ที่มีทั้งหมด 357 เสียง ดังนั้นพรรคชาติไทย ของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงเป็นแกนนำการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อทำหน้าที่บริหารประเทศ รัฐบาลของพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นรัฐบาลผสม ซึ่งพรรคร่วมรัฐบาลประกอบด้วย พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปัตย์ พรรคราษฎร พรรคประชากรไทย พรรคเอกภาพและพรรคมวลชน พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 17 ของประเทศไทย ในวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นระยะเวลารวมประมาณ 2 ปีครึ่ง ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2531-2534 พลเอกชาติชายฯ ได้พยายามผลักดันให้ประเทศ

ไทยในช่วงนั้น มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นยุคทองทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายที่โดดเด่นที่สุดของ ของรัฐบาลพลเอกชาติชายฯ ได้แก่ การดำเนินนโยบายต่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน นโยบายต่างประเทศของ รัฐบาลพลเอกชาติชาย มีชื่อเรียกที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายคือ นโยบาย "เปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า" ส่วนทางด้านเศรษฐกิจ มีการคาดหมายโดยทั่วไปว่าประเทศไทยจะเป็น "เสือตัวที่ 5" ของเอเชีย (Fifth Asian Tiger) ต่อจาก "4 เสือเศรษฐกิจของเอเชีย" คือ เกาหลีใต้ ฮองกง สิงคโปร์ และไต้หวัน แต่การเป็นรัฐบาลก็ไม่ได้ราบรื่นนักด้วยสภาพของการเป็นรัฐบาลผสมที่ประกอบด้วยหลายพรรคการเมือง นอกจากนี้ยังปรากฏข่าวเรื่องการทุจริตและความขัดแย้งระหว่างบุคคลในรัฐบาลและกลุ่มทหาร แม้ว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวมากขึ้นเพียงใด แต่ผลที่ได้รับจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของประชาชนได้ นอกจากนี้ ปัญหาใหญ่ที่สำคัญที่ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ไม่สามารถแก้ไขได้คือ ปัญหาการคอร์รัปชันของนักธุรกิจการเมือง ทั้งนี้ เพราะนักการเมืองส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมรัฐบาลนี้เป็นนักธุรกิจเกือบทั้งสิ้น ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างนักธุรกิจและการเมืองเป็นความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ กล่าวคือ นักการเมืองก็ต้องการความช่วยเหลือจากนักธุรกิจ ส่วนนักธุรกิจก็หวังได้รับการตอบแทนจากการที่ได้สนับสนุนนักการเมืองนั้นๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลเสียหายต่อการเมืองเศรษฐกิจและส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยรวม จึงเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การรัฐประหาร เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) โดยมี พลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นหัวหน้าคณะ รสช. พลเอกสุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบก พลอากาศเอกเกษร โจนินดี ผู้บัญชาการทหารอากาศ พลเรือเอกประพัฒน์ กฤษณจันทร์ ผู้บัญชาการทหารเรือ เป็นรองหัวหน้าคณะฯ และมีพลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี รองผู้บัญชาการทหารบก เป็นเลขานุการ เหตุผลของการรัฐประหารมี 5 ข้อ คือ 1) มีการทุจริตคอร์รัปชันในบรรดารัฐมนตรีร่วมรัฐบาลอย่างกว้างขวาง 2) ข้าราชการการเมืองรังแกข้าราชการประจำ 3) รัฐบาลเป็นเผด็จการทางรัฐสภา 4) มีการพยายามทำลายสถาบันทหาร 5) บิดเบือนคดีวันลอบสังหารซึ่งมีจุดมุ่งหมายล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์

คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ(รสช.) ได้เลือก นายอานันท์ ปันยารชุน ให้เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2534 (ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จนถึงวันที่ 22 มีนาคม 2535) ภารกิจหลักของรัฐบาลนายอานันท์ฯ ในสมัยแรก คือ การร่างรัฐธรรมนูญและจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายอานันท์ฯ ได้นำบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถ และมีภาพพจน์ที่ดีมาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี เช่น นายอนุกุล ประจวบเหมาะ นายเสนาะ อนุกุล นายโฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ การบริหารประเทศของนายอานันท์ ได้ประกาศเน้นเรื่อง "ความโปร่งใส" นอกจากนี้ยังดำเนินนโยบายเป็นเอกเทศ ไม่ยอมอยู่ใต้คำสั่งของคณะรสช. ทำให้รัฐบาลได้รับเสียง

ชื่นชมจากประชาชน และได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ จนได้รับฉายาว่า "รัฐบาลโปร่งใส" และตัวนายอานันท์ฯ เองได้รับฉายาว่า "ผู้รั้งตนโกสินทร์"

ในปี 2535 เกิดความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญขึ้นคือ นาวาอากาศตรีจิตติ นาคทรพรพ อดีตนายทหารอากาศที่สนิทสนมกับ พลอากาศเอกเกษร โจรจนนิล ได้ประกาศจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ชื่อว่า "พรรคสามัคคีธรรม" เมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2535 จัดตั้งขึ้นช่วงก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2535 โดยทำการรวบรวมนักการเมืองจากหลายๆ พรรค และบุคคลที่ใกล้ชิดกับ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ(รสช.) เข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรค และส่งคนสนิทของคณะ รสช. เข้าสู่ตำแหน่ง กรรมการบริหารของพรรคการเมืองต่างๆ ได้แก่ พรรคชาติไทย และพรรคกิจสังคม ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติไปยังพรรคการเมืองที่เป็นแกนนำสำคัญในช่วงเวลานั้น หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรม คือ นายณรงค์ วงศ์วรรณ (อดีตหัวหน้าพรรครวมไทย และพรรคเอกภาพ) และ นาวาอากาศตรีจิตติ นาคทรพรพ เป็นเลขาธิการพรรค

การเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ในการเลือกตั้งครั้งนั้น พรรคสามัคคีธรรม ได้รับการเลือกตั้งเข้ามามากที่สุด จำนวน 79 คน เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล แต่เนื่องจาก นายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรค ไม่สามารถเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ออกมาประกาศว่า นายณรงค์ วงศ์วรรณ เป็นหนึ่งในบัญชีดำ ผู้ไม่สามารถขอวีซ่าเดินทางเข้าสหรัฐฯ ได้ เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับการค้ายาเสพติด พรรคร่วมเสียงข้างมาก ซึ่งประกอบด้วยพรรคสามัคคีธรรม พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย พรรคราษฎร จึงสนับสนุนให้พลเอกสุจินดา คราประยูร ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 19 เมื่อวันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ก่อนหน้านี้ พลเอกสุจินดา คราประยูร เคยประกาศว่า จะไม่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และกล่าวในเวลาต่อมาว่าจำเป็นต้อง "เสียสัจด์์เพื่อชาติ" การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร ทำให้เกิดกระแสการคัดค้านอย่างรุนแรง มีกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงที่ท้องสนามหลวงจำนวนมากมาย่ำมกลางกระแสเรียกร้องจากประชาชนที่ว่า นายกฯ ต้องมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกระแสหลักของสังคมในขณะนั้น ต่อเนื่องมาจากยุคของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ จนนำมาสู่การใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามกลุ่มผู้ชุมนุมประท้วง ในวันที่ 17-20 พฤษภาคม 2535 หรือ "เหตุการณ์พฤษภาทมิฬ" ซึ่งเหตุการณ์ครั้งนั้นถือได้ว่าเป็นการช่วงชิงอำนาจระหว่าง ทหารกับชนชั้นกลาง ภายหลังเหตุการณ์ความรุนแรง พลเอกสุจินดา คราประยูร ได้ประกาศลาออกจากตำแหน่ง นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รองหัวหน้าพรรคสามัคคีธรรม ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ได้ตัดสินใจเสนอชื่อ นายอานันท์ ปันยารชุน ขึ้นทูลเกล้าฯ และได้รับพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ดำรงตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรีสมัยที่สอง ในวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2535 จัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจ เพื่อจัดการเลือกตั้งใหม่ โดยรัฐมนตรีส่วนใหญ่ เป็นรัฐมนตรีที่เคยดำรงตำแหน่งมาก่อนในสมัยแรก นายอานันท์ ปันยารชุน พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีสมัยที่สองในวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2535

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ.2535 พรรคประชาธิปัตย์ มีสมาชิกได้รับการเลือกตั้งเข้ามาจำนวนมากที่สุดถึง 79 ที่นั่ง จึงได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสม 5 พรรค ประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคเอกภาพ และพรรคกิจสังคม ซึ่งนายชวน หลีกภัย หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ได้รับความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 20 ของประเทศไทย เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2535 ต่อมาในปลายปี 2537 พรรคร่วมฝ่ายค้านที่มีพรรคชาติไทยเป็นแกนนำ โดย นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับพรรคร่วมฝ่ายค้าน ได้ยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ โดยมีประเด็นโจมตีในเรื่องการออกเอกสารสิทธิ หรือ ส.ป.ก. 4-01 ให้แก่กลุ่มพวกฟองของถนนที่จะออกเอกสารสิทธิดังกล่าวให้แก่ประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกิน ซึ่งรัฐมนตรีที่ดูแลกระทรวงเกษตรและสหกรณ์คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นที่มาที่ทำให้ นายชวน หลีกภัย ตัดสินใจประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2538 โดยเหตุผลของการยุบสภาครั้งนี้ ตามที่ปรากฏในพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2538 มีความว่า "...โดยที่สภาผู้แทนราษฎรปัจจุบันประกอบด้วยพรรคการเมืองหลายพรรค แต่ไม่มีพรรคการเมืองใดที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลได้ จำเป็นต้องอาศัยพรรคการเมืองหลายพรรคเข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาล และในภาวะการณ์ที่ผ่านมา ปรากฏว่าพรรคการเมืองต่างๆหลายพรรคมีความแตกแยก จนไม่สามารถจะดำเนินการทางการเมืองได้อย่างมีเอกภาพ เป็นเหตุให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารราชการแผ่นดิน และการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าจะมีการตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้นอีกก็ตาม ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวนี้ก็ไม่อาจสิ้นสุดลงได้ อันนำมาซึ่งความเสื่อมโทรมของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย สมควรยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปขึ้นใหม่..."

การเลือกตั้งทั่วไปของประเทศในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2538 พรรคชาติไทย มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเป็นจำนวนมากที่สุด 92 คน และภายหลังการเลือกตั้ง พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย พรรคนำไทย และพรรคมวลชน ได้รวมตัวกันจัดตั้งรัฐบาล มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมกันทั้งสิ้น 233 คน โดยมีพรรคชาติไทยเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ดำรงตำแหน่ง

นายกรัฐมนตรี คนที่ 21 ของประเทศไทย โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2538 อย่างไรก็ตาม นายบรรหาร ศิลปอาชา นายกรัฐมนตรี ได้บริหารราชการแผ่นดินอยู่ได้เพียงประมาณ 1 ปี ก็ต้องประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎรเช่นกัน เพราะถูกพรรคประชาธิปัตย์ในฐานะพรรคฝ่ายค้านยื่นญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ เมื่อการอภิปรายสิ้นสุดลง พรรคร่วมรัฐบาลยื่นข้อเสนอขอให้ นายบรรหาร ศิลปอาชา ลาออกจากตำแหน่ง แต่นายบรรหาร ได้ใช้วิธีการยุบสภาผู้แทนราษฎรแทนการลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ.2539

เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงที่ นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นผู้นำรัฐบาลในการบริหารประเทศ ณ ขณะนั้น คือการริเริ่มจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 โดยนายบรรหาร ศิลปอาชา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองเข้ามาดำเนินการและได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา และมีภารกิจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน 99 คน โดย 76 คนเป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัด และอีก 23 คนมาจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่มาจาก การเลือกตั้งฉบับเดียวของประเทศไทย โดยรัฐธรรมนูญก่อนหน้านี้ 15 ฉบับมาจากคณะรัฐมนตรีที่มาจาก การแต่งตั้งหรือรัฐบาลทหาร รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกเรียกว่าเป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่าง เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็คือการปฏิรูปการเมือง โดยมีเป้าหมาย 3 ประการ 1) ขยายสิทธิ เสรีภาพ และส่วนร่วมของพลเมืองในการเมือง 2) การเพิ่มการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยประชาชน เพื่อให้เกิดความสุจริตและโปร่งใสในระบบการเมือง และ 3) การทำให้ระบบการเมืองมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2540 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธย ประกาศใช้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" เนื่องจากเป็นฉบับแรกที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างมากที่สุดและเปิดรับฟังความเห็นของประชาชนทั่วประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากกว่าฉบับที่ผ่านๆ มา

หลังจากนายบรรหาร ศิลปอาชา ประกาศยุบสภา ก็ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 21 ในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สำหรับการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคความหวังใหม่เป็นพรรคการเมืองที่มีคะแนนเสียงสูงสุด จนได้เป็นพรรคแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลร่วมกับพรรคชาติพัฒนา พรรคประชากรไทย พรรคมวลชน พรรคเสรีธรรม และพรรคกิจสังคม รวมเป็นจำนวนพรรครัฐบาลจำนวน 6 พรรคการเมือง โดยพรรครัฐบาลมีคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งเท่ากับ 221 เสียง ต่อพรรคฝ่ายค้านที่มีคะแนนเสียงเพียง 172 เสียง จำนวน 5 พรรคการเมือง อัน

ประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคเอกภาพ พรรคพลังธรรม และพรรคไท ส่งผลให้ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 22 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 สาเหตุสำคัญที่ทำให้พรรคความหวังใหม่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากมีสมาชิกพรรคการเมืองอื่น ได้ย้ายพรรคเข้าร่วมสังกัดกับ พรรคความหวังใหม่เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะสมาชิกของพรรคชาติไทย ที่นำโดย “กลุ่มวงน้ำเย็น” ของนายเสนาะ เทียนทอง แต่อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่รัฐบาลของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ บริหารประเทศได้เกิดเหตุการณ์สำคัญที่นำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เหตุการณ์ดังกล่าวคือ (1) การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยทำการปกป้องค่าเงินบาทจากการโจมตีของนักค้าเงินข้ามชาติ (2) การประกาศลอยตัวค่าเงินบาท ทั้งสองเหตุการณ์นี้ไม่ว่าจะเป็น การปกป้องค่าเงินบาทจากการโจมตีของนักค้าเงินข้ามชาติ หรือ การประกาศลอยตัวค่าเงินบาท รวมถึงพฤติกรรมที่ไม่โปร่งใสของรัฐบาล ได้ส่งผลให้การบริหารประเทศของรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ต้องสิ้นสุดลงในเวลาเพียง 11 เดือน ด้วยการประกาศลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 และส่งผลให้นายชวน หลีกภัย ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นสมัยที่ 2 ในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 - 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543 โดยรับช่วงต่อหลังจาก พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ลาออกจากตำแหน่ง นายชวน หลีกภัย ได้แต่งตั้งคณะทำงานด้านเศรษฐกิจที่น่าเชื่อถือ จนได้รับความเชื่อถือและเห็นชอบจากสถาบันการเงินนานาชาติและสหรัฐอเมริกา มุ่งไปสู่การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ อีกทั้งรัฐบาลผสมก็เอาชนะความพยายามของฝ่ายค้านในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ แม้ นายชวน หลีกภัย จะไม่ใช่ันการเมืองที่น่าดึงดูดใจ แต่ก็ได้รับการสนับสนุนและไว้วางใจ เพราะถูกมองว่าซื่อสัตย์ มุ่งปฏิรูประบอบประชาธิปไตยและขจัดการฉ้อราษฎร์บังหลวง การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในสมัยที่สอง ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เคารพกติกาประชาธิปไตยเนื่องจาก รัฐบาลจัดตั้งขึ้น โดยกลุ่มของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ขณะที่ฝ่ายรัฐบาลเดิมสนับสนุนให้ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาขึ้นดำรงตำแหน่งแทน โดยการสนับสนุนของพรรคความหวังใหม่ 125 คน พรรคชาติพัฒนา 52 คน พรรคประชากรไทย 18 คน และ พรรคมวลชน 2 คน รวม 197 เสียง ส่วนฝ่ายค้านเดิมนำโดยพรรคประชาธิปัตย์ 123 คน ร่วมกับพรรคชาติไทย 39 คน พรรคเอกภาพ 8 คน พรรคพลังธรรม 1 คน พรรคไท 1 คน และพรรคร่วมรัฐบาลเดิมได้แก่ พรรคกิจสังคม 20 คน และพรรคเสรีธรรม 4 คน สนับสนุนนายชวน หลีกภัย ด้วยเสียงทั้งสิ้นรวม 196 เสียง ซึ่งน้อยกว่าฝ่ายรัฐบาล 1 เสียง การดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย ในสมัยที่ 2 นี้ มาจากการเกิดกลุ่มการเมือง ที่ถูกตั้งชื่อว่า กลุ่มงูเห่า ซึ่งเป็นสมาชิกพรรคประชากรไทย จำนวน 12 คนที่เข้าร่วมสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ในการจัดตั้งรัฐบาล โดยการชักชวนของ พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ จนกระทั่งถูกพรรคประชากรไทยมีมติขับไล่ ทั้ง 12 ออกจากการเป็น

สมาชิกพรรค และส่งผลให้สิ้นสุดสถานภาพ ส.ส.ตามกฎหมาย กลุ่มงูเห่าทั้ง 12 คน ได้ยื่นคำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่ามติดังกล่าวเป็นมติที่ไม่ชอบ ขัดต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของ ส.ส.ตามรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้ ส.ส.ทั้ง 12 คน ยังคงสถานภาพ และหาพรรคใหม่ สังกัด การจัดตั้งรัฐบาลสมัยที่สองของนายชวน หลีกภัย ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนส่วน ใหญ่ โดยเฉพาะชนชั้นกลางใน กทม. เนื่องจากคาดว่ารัฐบาลนายชวน หลีกภัย จะสามารถจุด ประชชาติไทยออกจากวิกฤตเศรษฐกิจที่เริ่มขึ้นในรัฐบาลของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ แต่การ แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ไม่บรรลุผลไม่สามารถดึงเศรษฐกิจให้หลุดพ้น จากภาวะการตกต่ำได้ทันใจความต้องการของประชาชน ทำให้ได้แก่นักคนไปซื้อออกจากห้องฉุกเฉิน เข้า พักฟื้นในห้องคนป่วยปกติ แม้ว่าจะได้ดำเนินการมากกว่า 3 ปี

ในปี 2543 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้นำรัฐบาลได้ประกาศยุบสภา ทั้งนี้เนื่องจากครบวาระ 4 ปีในการบริหารประเทศ ทั้งนี้เพื่อต้องการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ ตามที่ รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ การเลือกตั้งมีขึ้นในวันที่ 6 มกราคม 2544 พรรคไทยรักไทยนำโดย พัน ตำรวจโททักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรค ได้รับคะแนนเสียงสูงสุดและได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง ครั้งดังกล่าว และได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ เบื้องหลังของชัยชนะการ เลือกตั้งในครั้งนี้ สาเหตุหนึ่งมาจากการยุบรวมพรรคการเมืองที่มีขนาดเล็กกว่า คือ พรรค ความหวังใหม่ พรรคเสรีธรรม เข้าด้วย ทำให้พรรคไทยรักไทย มีเสียงในสภาจำนวน 294 เสียง ต่อมาภายหลังมีการยุบรวมพรรคชาติพัฒนา เข้าด้วยอีกทำให้พรรคไทยรักไทย มีเสียงในสภามาก ถึง 319 เสียง เมื่อไปร่วมกับพรรคชาติไทย 24 คน และพรรคความหวังใหม่ที่เหลืออีก 1 คน ทำให้ ฝ่ายรัฐบาลมีเสียงในสภาจำนวนมากถึง 344 เสียง ซึ่งเป็นจำนวนเสียงที่มากเกินครึ่งหนึ่งของจำนวน ส.ส.ทั้งหมดในสภา ส่วนพรรคประชาธิปัตย์มี ส.ส.ที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเพียง 128 คน ได้ทำ หน้าที่ฝ่ายค้านอย่างเข้มแข็ง เพื่อคัดค้านการใช้กลไกของรัฐสภาในการออกกฎหมายและต่อต้าน การใช้อำนาจรัฐอย่างไม่เป็นธรรมจนเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้บริหารประเทศครบวาระ 4 ปี กระทั่งมีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 การเลือกตั้งในปี 2548 ถือเป็นช่วงที่พรรค ไทยรักไทยมีความอึดเข็มเป็นอย่างยิ่ง การเลือกตั้งครั้งนั้นถูกกล่าวถึงในลักษณะการถูกควบคุมโดย อำนาจรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในขณะนั้น ถูกตั้งข้อ สักเกตใน ความไม่เป็นกลาง และเอื้อประโยชน์ให้แก่พรรคการเมืองบางพรรค หลังการเลือกตั้งพรรคไทยรัก ไทยได้รับเลือกตั้ง 377 คน พรรคประชาธิปัตย์ 96 คน พรรคชาติไทย 25 คน พรรคมหาชน 2 คน หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนั้น คือ นายบัญญัติ บรรทัดฐาน ได้ลาออกจากการเป็นหัวหน้า พรรค และทางพรรคประชาธิปัตย์ ได้เลือกนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นหัวหน้าพรรค

ช่วงระหว่างปี 2549 นั้น ได้มีปรากฏการณ์ทางการเมืองที่สำคัญเกิดขึ้น คือ ประชาชนของประเทศจากหลายๆ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มองค์กร กลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงต่างๆ กลุ่มชาวนา กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ฯลฯ ได้ทำการรวมตัวกัน เพื่อทำการประท้วงและต่อต้านการทำงาน และการบริหารประเทศของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากการทำหน้าที่ และให้รัฐบาล ณ ขณะนั้นทำการยุบสภาเพื่อขอให้มีการเลือกตั้งใหม่ การชุมนุมของประชาชนจากทั่วทุกทิศของประเทศที่มารวมตัวกันที่กรุงเทพมหานคร นั้น ต่อมาได้มีการตั้งชื่อกลุ่มดังกล่าวขึ้นว่า “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย”

รัฐบาลของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในปี 2548 นอกจากจะคุมเสียงเบ็ดเสร็จในสภาแล้ว ยังพยายามดึงสมาชิกวุฒิสภาบางส่วนให้สนับสนุนการทำงานของรัฐบาล มีการแทรกแซงการทำงานของสื่อสารมวลชน องค์กรอิสระและกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการตรวจสอบ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในคดีต่างๆ อาทิ คดีชุกหุ่นและคดียุบพรรคไทยรักไทย ทางพรรคประชาธิปัตย์ได้ทำหน้าที่ฝ่ายค้านตรวจสอบรัฐบาลของ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ทั้งในระบบและนอกระบบ ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศยุบสภาและถูกกล่าวหาว่าเพื่อหลีกเลี่ยงการอภิปรายไม่ไว้วางใจของพรรคประชาธิปัตย์จากกรณีขายหุ้นบริษัท ซินคอร์ป ให้แก่กองทุนเทมาเส็ก และกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน 2549 การเมืองในช่วงดังกล่าวมีความขัดแย้ง แบ่งฝักแบ่งฝ่ายอย่างหนักคดีการเลือกตั้งทุจริตของพรรคไทยรักไทยและคดีการเลือกตั้งในปี 2548 เกิดความไม่เป็นธรรมทั่วประเทศ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชน ได้ประท้วงการเลือกตั้งด้วยการไม่ส่งผู้สมัครลงเลือกตั้ง พรรคประชาธิปัตย์ ได้ต่อสู้ในคดียุบพรรคประชาธิปัตย์ ที่พรรคไทยรักไทยได้ร้องต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง จนในที่สุดศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้มีคำพิพากษาให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทั้ง 3 คนมีความผิดทางอาญาลงโทษจำคุก และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินให้การเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 เมษายน 2549 เป็นโมฆะและให้มีการจัดการเลือกตั้งใหม่ แต่แล้วในที่สุดก็ได้เกิดการรัฐประหารขึ้น

เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดย คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีพลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบกเป็นหัวหน้าคณะ ได้ทำการรัฐประหาร เพื่อโค่นล้มรักษาการนายกรัฐมนตรีของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ซึ่งนับเป็นการก่อรัฐประหารเป็นครั้งแรกในรอบ 15 ปี รัฐประหารครั้งนี้เกิดขึ้นก่อนการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนต่อมา หลังจากที่มีการเลือกตั้งเดือนเมษายนถูกตัดสินให้เป็นโมฆะ นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญในวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่ดำเนินมายาวนานนับตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2548 คณะรัฐประหารได้ยกเลิกการเลือกตั้งในเดือนตุลาคม ยกเลิกรัฐธรรมนูญ ตั้งยุบสภา สั่งห้ามการประท้วง

และกิจการทางการเมือง ยับยั้งและเซ็นเซอร์สื่อ ประกาศใช้กฎอัยการศึก และจับกุมสมาชิกคณะรัฐมนตรีจำนวนหลายคน การยึดอำนาจโดยกลุ่มนายทหารที่เรียกตัวเองว่า “คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ครั้งนี้เป็นการสะท้อนถึงปัญหาความยากลำบากในการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทย ส่งผลให้มีการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2550 ที่มีเนื้อหาสาระเปลี่ยนแปลงไปจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา ทั้งในทางหลักการและวิธีปฏิบัติในหลายเรื่อง เช่น บทบาทและการควบคุมพรรคการเมือง ระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา คุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา การแบ่งแยกอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร องค์ประกอบและการเลือกสรรบุคลากรขององค์กรฝ่ายตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การจัดให้มีสภาพพัฒนาการเมือง การจัดให้มีกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง ฯลฯ ทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อการทำหน้าที่ของพรรคการเมือง ระบบเลือกตั้ง และบทบาทของประชาชนระดับรากหญ้าอย่างกว้างขวาง

ภายหลังรัฐประหาร คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้แต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2549 และบริหารประเทศได้ 1 ปีเศษ ก็ได้จัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 23 ธันวาคม 2550 พรรคไทยรักไทย ซึ่งถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินและมีคำพิพากษาให้ยุบพรรคจากกรณีการทำความผิดกฎหมายการเลือกตั้ง โดยถูกกล่าวหาว่าจ้างพรรคการเมืองขนาดเล็กลงเลือกตั้งเพราะต้องการหลีกเลี่ยงกฎหมายการเลือกตั้ง ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “พรรคพลังประชาชน” และได้รับเลือกตั้งกลับเข้ามาอีกครั้งด้วยจำนวน ส.ส. 232 คน พรรคพลังประชาชนได้ร่วมกับพรรคการเมืองต่างๆ จัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้นบริหารประเทศ โดยมีพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมีจำนวน ส.ส. 164 คน เป็นฝ่ายค้าน การบริหารประเทศโดยรัฐบาลที่เป็นตัวแทนกลุ่มอำนาจเก่า ถูกต่อต้านจากประชาชนเป็นวงกว้างจนเกิดการรวมตัวของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ขึ้นอีกครั้ง ต่อมานายกรัฐมนตรีของรัฐบาลพรรคพลังประชาชนคือ นายสมคร สุนทรเวช และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นจากตำแหน่งไป พร้อมๆ กับการถูกยุบพรรคพลังประชาชนอีกครั้ง ซึ่งในเวลาต่อมาได้เปลี่ยนไปใช้ชื่อ “พรรคเพื่อไทย” เหตุการณ์ทางการเมืองที่ผันผวนทำให้เกิดการแตกแยกอย่างรุนแรงในประเทศ ความไม่ชอบธรรมในการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลทำให้เกิดวิกฤตนี้กับประเทศไทยอีกครั้ง แต่ในที่สุดเมื่อพรรคแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลในขณะนั้นประสบปัญหา รัฐสภาจึงได้จัดให้มีการเลือกนายกรัฐมนตรีคนใหม่เพื่อทำหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรีเดิมที่ถูกถอด

ถอน พรรคประชาธิปัตย์โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรค ได้รับการสนับสนุนจากสภาผู้แทนราษฎรให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของประเทศไทย ในวันที่ 17 ธันวาคม 2551 จึงนับเป็นการยุติบทบาทการเป็นฝ่ายค้าน 8 ปี ของพรรคประชาธิปัตย์และกลับเข้าเป็นรัฐบาลของประชาชนเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาของประเทศชาติในภาวะวิกฤติ มุ่งมั่นพัฒนาบ้านเมือง และสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งในวันนี้

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการพัฒนาพรรคการเมืองในประเทศไทย ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ถูกเรียกว่าเป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" เนื่องจากเป็นฉบับแรกที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างมากที่สุดและมีการเปิดรับฟังความเห็นของประชาชนทั่วประเทศ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนมากกว่าฉบับที่ผ่านๆ มาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 99 คน ประกอบด้วยตัวแทนของแต่ละจังหวัด จำนวน 76 คน และอีก 23 คนมาจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ก็คือการปฏิรูปการเมืองโดยมีเป้าหมาย 3 ประการ 1) ขยายสิทธิ เสรีภาพและส่วนร่วม ของพลเมืองในการเมือง 2) การเพิ่มการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยประชาชนเพื่อให้เกิดความสุจริตและโปร่งใสในระบอบการเมือง และ 3) การทำให้ระบบการเมืองมีเสถียรภาพและประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากการปฏิรูปการเมืองดังกล่าวนี้ยังไม่สามารถทำให้ระบบการเมืองและพรรคการเมืองของประเทศไทยเกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการปฏิรูปดังกล่าวเป็นการปรับเปลี่ยน หรือเปลี่ยนแปลงเพียงระบบ หรือโครงสร้างของเมืองไทยเพียงเท่านั้น การปฏิรูปดังกล่าวไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความคิดของตัวบุคคลหรือความคิดของนักการเมืองบางคนบางกลุ่มที่มีแนวคิดที่มุ่งแต่จะหาประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง ช่วงเวลาที่ผ่านมาไม่เคยปรากฏว่าพรรคใดพรรคหนึ่งจะได้คะแนนเสียงท่วมท้นหรือคะแนนเสียงเด็ดขาดในการเลือกตั้งและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้เพียงพรรคเดียว ที่ผ่านมารัฐบาลที่จัดตั้งส่วนใหญ่ก็เป็นรัฐบาลผสม บางครั้งก็เกิดเหตุการณ์พรรคการเมืองบางพรรคประกาศยุบพรรคการเมืองของตนเองเพื่อไปรวมกับพรรคการเมืองอื่น ทั้งๆ ที่ประชาชนได้ให้ความไว้วางใจเลือกพรรคการเมืองนั้นเข้ามา หรือ กรณีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 มกราคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่เริ่มให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ เพื่อมุ่งหวังให้ระบบพรรคการเมืองน่าจะดีกว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมา ซึ่งในครั้งนั้นพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดได้แก่พรรคไทยรักไทย และสามารถเป็นผู้นำในการจัดตั้งรัฐบาลแต่ก็ยังเป็นรูปแบบของรัฐบาลผสม โดยมี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และต่อมาในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 มีการเลือกตั้งทั่วไปอีกครั้ง และยังคงเป็นพรรคไทยรักไทย ที่ได้รับคะแนนเสียงข้างมากและสามารถจัดตั้งรัฐบาล แต่ภาพทางการเมืองที่ปรากฏไม่มีความแตกต่างจากการ

เล่นการเมืองในอดีตเลย ยังคงมีปัญหาอันเกิดจากการมารวมตัวของบุคคลที่มาจากพรรคการเมืองอื่นๆ ซึ่งมีความคิดที่แตกต่างกันมารวมตัวกัน ทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นเอกภาพภายในพรรค สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาพรรคการเมืองไทยมีความอ่อนแอทางการเมืองนั้น น่าจะมาจาก ประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1. พรรคการเมืองไทยเป็นพรรคเฉพาะกิจ หน้าที่ของพรรคการเมืองเกือบกลายเป็นการส่งคนเข้าเลือกตั้งอย่างเดียว การรวมตัวกันของกลุ่มคนและตั้งเป็นพรรคเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้งเท่านั้น หลังจากเลือกตั้งไปแล้วพรรคก็เกือบจะไม่มีกิจกรรมอื่นๆ เช่น พรรคไม่ได้ทำหน้าที่ในการให้การศึกษาทางการเมืองแก่สมาชิกพรรคและแก่ประชาชน

2. พรรคการเมืองไทยไม่เข้มแข็ง ขาดเสถียรภาพ มีการยุบพรรคและตั้งพรรคใหม่เสมอ ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนสมาชิกพรรคในระดับต่างๆ แสดงให้เห็นว่าพรรคการเมืองไม่ได้ตั้งบนรากฐานของอุดมการณ์ร่วมกันที่ชัดเจน และมีฐานเป็นมวลชนจากประชาชนอย่างแท้จริง

3. พรรคการเมืองไทยเป็นพรรคธุรกิจ มักจะเป็นพรรคที่มีเจ้าของเป็นนายทุนเพียงสองสามคน ไม่ใช่พรรคของคนทั้งหลาย ไม่ใช่พรรคการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง มีการใช้เงินจำนวนมากในการลงทุนเพื่อแสวงหาการยอมรับจากประชาชน สมาชิกพรรคไม่ได้อยู่ด้วยอุดมการณ์เดียวกัน แต่เป็นสมาชิกพรรคบนพื้นฐานของผลประโยชน์ และสมาชิกพรรคพร้อมที่จะเปลี่ยนพรรคเมื่อถูกขัดผลประโยชน์

4. พรรคการเมืองไทยไม่มีอุดมการณ์อย่างแท้จริง อุดมการณ์ไม่ชัดเจนเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา อุดมการณ์ของพรรคขึ้นอยู่กับเจ้าของพรรคเป็นหลัก ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสมาชิกพรรค ทำให้พรรคไร้จุดยืนในการบริหารประเทศ

5. พรรคการเมืองไทยอยู่ภายใต้ผู้มีอิทธิพลทางการเมือง กลายเป็นพรรคส่วนตัวของผู้นำทางการเมือง การกำหนดนโยบายไม่ได้มาจากสมาชิกพรรค สมาชิกพรรคทั้งหมดมักจะไม่มีส่วนในการกำหนดนโยบาย นอกจากยอมรับนโยบายนั้น แต่ผู้กำหนดนโยบายพรรคเป็นเพียงกลุ่มคนสองสามกลุ่มที่มีอำนาจอยู่ในพรรคการเมืองที่มีอิทธิพลทางด้านการเงินในพรรคสูง

ใน พ.ศ.2552 ได้มีเหตุการณ์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับเรื่องของการเกิดพรรคการเมืองขึ้นใหม่ในระบบการเมืองไทย เพราะพรรคการเมืองที่ขอลงทะเบียนจัดตั้งขึ้นมาขึ้น มีที่มาที่น่าสนใจอย่างยิ่งในบรรดาพรรคการเมืองด้วยกัน พรรคการเมืองดังกล่าวเกิดจากการรวมตัวกันของกลุ่มผู้ชุมนุมในนาม “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ พ.ป.ป.” ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มองค์กรต่างๆ กลุ่มชาวนา กลุ่มเกษตรกร กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ฯลฯ ได้ทำการชุมนุมประท้วงการบริหารประเทศของรัฐบาล อุดมการณ์รัฐมนตรี คนที่ 23 พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เนื่องจากมีความคิดเห็นว่าการ

ทำงานของรัฐบาลชุดดังกล่าวมีความไม่โปร่งใส และพบว่ามีการทำทุจริตคอร์รัปชันมากมายจากการบริหารงานของประเทศ การชุมนุมประท้วงเริ่มเกิดขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2549 จนกระทั่งใน พ.ศ.2552 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการพัฒนาการก่อตั้งขึ้นเป็นพรรคการเมือง ชื่อว่า “พรรคการเมืองใหม่” อักษรย่อ “ก.ม.ม.” ชื่อภาษาอังกฤษ “New Politics Party” อักษรย่อ “NPP” พรรคการเมืองใหม่ เป็นพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นจากการรวมตัวของประชาชนซึ่งประกอบด้วย กลุ่มองค์กรต่างๆ กลุ่มชาวนา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มเกษตรกร ฯลฯ กำหนดนโยบายในการทำงานเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ไม่ใช่เพื่อกลุ่มทุนกลุ่มธุรกิจ หรือพวกพ้อง การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นี้กลุ่มผู้จัดตั้งมีความมุ่งหวังเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย และเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างจากกลุ่มพรรคการเมืองเดิมๆ ที่พยายามสร้างพรรคจากการรวบรวมสมาชิกที่มาจากกลุ่มนายทุน กลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มทหาร หรือข้าราชการระดับสูง หรือมาจากการโยกย้ายสังกัดพรรค ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังในการสร้างอำนาจทางการเมืองและสร้างผลประโยชน์ให้แก่พรรคการเมืองของตนเองและพวกพ้อง

1.2 ประเด็นสำคัญในการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในประเด็นการจัดตั้ง “พรรคการเมืองใหม่” โดยเริ่มตั้งแต่การรวมตัวเพื่อชุมนุมประท้วงอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เมื่อ พ.ศ. 2549 ในนาม “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” เรื่อยมาจนกระทั่งก่อตั้งเป็นพรรคการเมือง ในนาม “พรรคการเมืองใหม่” ซึ่งแกนนำและผู้บริหารพรรคก็มาจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั่นเอง โดยมุ่งเน้นศึกษาที่มาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง ปัจจัยที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินของพรรคการเมืองใหม่ รวมทั้งการดำเนินงานของพรรคตั้งแต่การจัดตั้งจนถึงการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในนามของพรรคการเมืองใหม่ นั่นคือ การเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขตกรุงเทพมหานคร (ส.ข.) ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553

1.3 สาเหตุสำคัญในการศึกษา

สาเหตุสำคัญในการศึกษา การก่อตัว การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เพื่อศึกษาในรายละเอียดและปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ก่อนที่จะเป็นพรรคการเมืองใหม่ รวมถึงต้องการทราบเหตุผลสำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ว่ามีสาเหตุมาจากสิ่งใด และเมื่อมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมาแล้ว ทางพรรคมีการดำเนินงานอย่างไร ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรณีศึกษาของการจัดตั้งพรรคการเมืองอื่นๆ ในอนาคตได้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

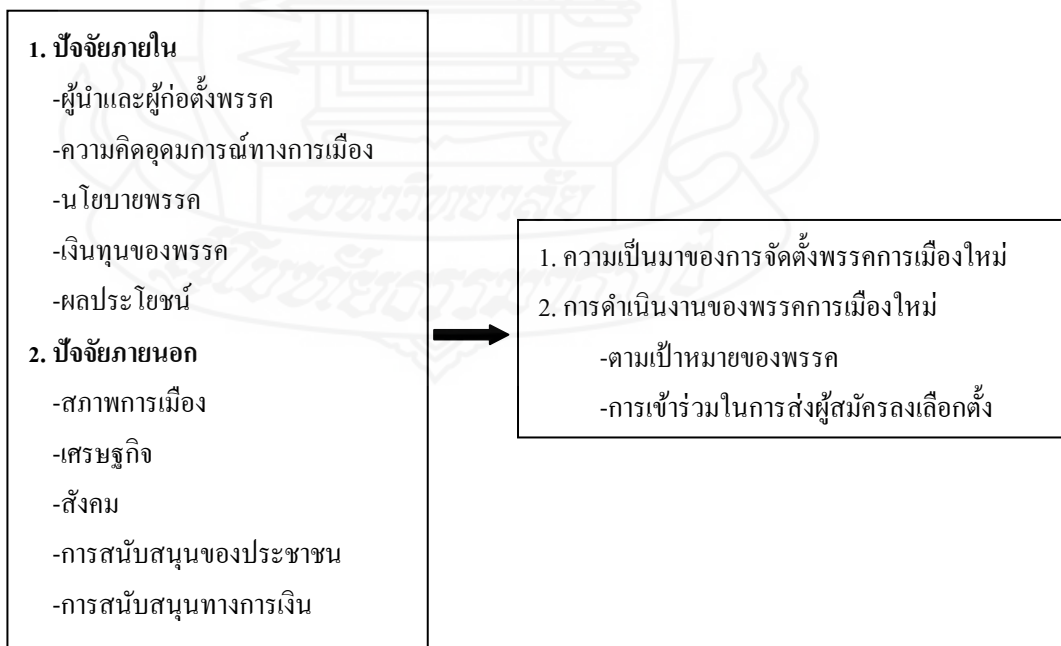
2.1 เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งมีจุดเริ่มต้นมาจากการรวมตัวของประชาชนในนามของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ จากการดำเนินงานทางการเมืองแบบนอกระบบสภา มาสู่การดำเนินงานทางการเมืองแบบในระบบสภา

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาในประเด็นการจัดตั้งพรรคการเมือง โดยเริ่มตั้งแต่การรวมตัวเพื่อชุมนุมประท้วงอดีตนายกรัฐมนตรีของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จนกระทั่งก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะการศึกษาที่มาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง และปัจจัยที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก แสดงได้ ดังนี้

ปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาที่มาที่ไปของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ วัตถุประสงค์การจัดตั้ง ปัจจัยที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรค รวมทั้งการดำเนินงานของพรรคตั้งแต่การจัดตั้งจนถึงการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งครั้งแรก

4.2 ขอบเขตของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่มีส่วนสำคัญก่อให้เกิดพรรคและขับเคลื่อนกิจกรรมในนามพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่

-คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค จำนวน	3 คน
-คณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน	3 คน
-สมาชิกพรรคระดับแกนนำ	10 คน
-ผู้บริหารสาขาพรรค จำนวน	4 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น	20 คน

4.3 ขอบเขตของเวลา ศึกษาเหตุการณ์นับตั้งแต่การชุมนุมประท้วงของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จนถึงการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และการดำเนินงานทางการเมือง โดยการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สท.) และสมาชิกสภาเขต (สข.) ของกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.1 ทำให้ทราบถึงการก่อเกิดของพรรคการเมืองใหม่ที่มาจากการรวมตัวกันของประชาชนในหลายอาชีพ หลายกลุ่มคน ที่มีแนวความคิดตรงกันว่า หากต้องการดำเนินงานทางการเมืองที่ถูกต้องแล้ว จะต้องเป็นการดำเนินงานทางการเมืองที่ถูกกฎหมายและที่สำคัญต้องเป็นการดำเนินงานทางการเมืองที่อยู่ในระบบรัฐสภา

5.2 ทำให้ทราบถึง รายละเอียดและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นก่อนมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีส่วนสำคัญและมีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอย่างมากในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

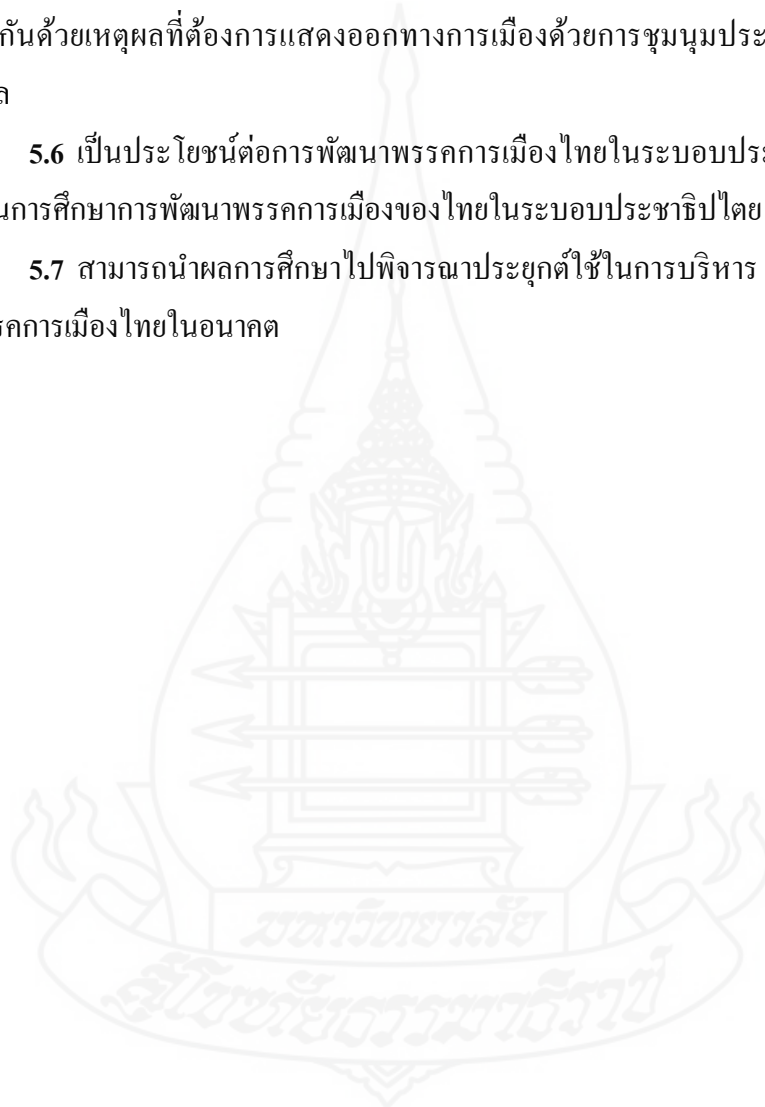
5.3 ทำให้ทราบว่า การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ มีปัจจัยสำคัญใดบ้างที่มีส่วนสนับสนุนให้มีการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ รวมถึงการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองใหม่จนถึงปัจจุบัน

5.4 ทำให้ทราบถึงการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ตั้งแต่เริ่มจัดตั้ง ว่ามีการดำเนินงานทางการเมืองอย่างไร จนกระทั่งถึงช่วงที่มีการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สท.) และสมาชิกสภาเขต (สข.) ของกรุงเทพมหานคร ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553

5.5 เป็นกรณีศึกษาการจัดตั้งพรรคการเมืองไทย ที่มีที่มาจากประชาชนของประเทศ ซึ่งมารวมตัวกันด้วยเหตุผลที่ต้องการแสดงออกทางการเมืองด้วยการชุมนุมประท้วงการบริหารงานของรัฐบาล

5.6 เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาพรรคการเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย และเป็นแนวทางในการศึกษาการพัฒนาพรรคการเมืองของไทยในระบอบประชาธิปไตย

5.7 สามารถนำผลการศึกษาไปพิจารณาประยุกต์ใช้ในการบริหาร ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาพรรคการเมืองไทยในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ก่อเกิดขึ้นใน พ.ศ.2552 โดยมี นายสมศักดิ์ โกศัยสุข เป็นหัวหน้าพรรค กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับการเมืองและระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมือง และกลุ่มผลประโยชน์ ความหมายของพรรคการเมือง ทฤษฎีการก่อเกิดพรรคการเมือง อำนาจทางการเมือง สถาบันของพรรคการเมือง การเงินของพรรคการเมือง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย

1.1 การเมือง (Politics)

1) เอกวิทย์ มณีธร (2552: 110) ได้สรุปความหมายของการเมืองอย่างกว้างๆ ไว้ว่า การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับบุคคลทุกระดับในสังคม เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะที่จะต้องมีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับทุกคนในรัฐ นอกจากนี้ได้นำเสนอความหมายของการเมืองของนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ สรุปสาระสำคัญ (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 106) ดังนี้

ชัยอนันต์ สมุทวณิช กล่าวว่า การเมือง คือ กิจกรรมซึ่งมีผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน และมารวมกัน อยู่ในหน่วยการปกครองหนึ่งๆ ได้รับการประสานประโยชน์ โดยได้รับโอกาสที่จะร่วมมืออำนาจ ตามสัดส่วนของความสำคัญของกลุ่ม เป็นไปเพื่อสวัสดิภาพและการคงอยู่ของสังคม

พฤทธิศาสตร์ ชุมพล กล่าวถึงการเมืองอย่างเป็นระบบไว้ว่า ระบบการเมือง คือ ระบบของความสัมพันธ์ใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าต่างๆ เพื่อสังคมโดยมีอำนาจรองรับการบังคับปฏิบัติตาม

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ กล่าวว่า การเมือง หมายถึง การจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

สุขุม นวลสกุล ให้ความเห็นว่า การเมืองเป็นเรื่องของอำนาจที่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขัน การตลาดในสังคม และทำให้สังคมแห่งนั้นเจริญพัฒนาในทางที่ดีขึ้น

อุทัย หิรัญโต สรุปว่า การเมืองเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวางเป็นนามธรรมที่มองไม่เห็น แต่ถ้าสรุปสั้นๆ ในเชิงวิชาการ การเมือง คือ ศิลปและศาสตร์ของการปกครอง

2) เพลโต (Plato อ้างถึงใน สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2548: 5) ให้ความหมายของการเมืองไว้ว่า การเมือง คือ สิ่งทีนครรัฐ (Polis) ได้กระทำและอาจกระทำ สิ่งทีนครรัฐได้กระทำจะมีความหมายครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดทีนครรัฐได้กระทำไปแล้ว ทั้งในการบัญญัติกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของสังคม การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบ การจัดสรรภาระหน้าที่แก่สมาชิกในสังคมตลอดจนการทำนุบำรุงสังคมให้สงบสุข นอกจากนี้ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันโดยสันติสุขได้ จะต้องมีการระเบียบเป็นบรรทัดฐานสำหรับสังคม ด้วยเหตุนี้จึงเกิดความจำเป็นในการใช้อำนาจ เพื่อกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบอย่างยุติธรรมสำหรับสมาชิกในสังคม ซึ่งอำนาจในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบของสังคมอย่างยุติธรรมนี้เรียกว่า “อำนาจทางการเมือง” ซึ่งที่มาของอำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือระบอบการเมืองเป็นสำคัญ ระบอบการเมืองที่แตกต่างกันจะทำให้ที่มาของผู้ใช้อำนาจทางการเมืองแตกต่างกันด้วย แต่หลักการสำคัญในการใช้อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปเพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ดังนั้น อำนาจทางการเมือง จึงเป็นอำนาจสูงสุดและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชน ประชาชนจะมีชีวิตมั่งคั่งอุดมสมบูรณ์หรืออดอยาก ขาดแคลน ยากจน และลำบาก ขึ้นอยู่กับระบบการเมือง ระบบการเมืองที่ดีจะส่งเสริมและเอื้ออำนวยให้ประชาชนมีชีวิตที่ดีและมีสุข ในทางตรงกันข้าม ระบบการเมืองที่ไม่ดีจะทำให้ประชาชนต้องความรู้ ยากจน และลำบาก ระบบการเมือง จึงมีความสำคัญสูงสุดต่อวิถีชีวิตของประชาชนโดยรวม

1.2 ระบอบประชาธิปไตย (Democracy)

ระบอบประชาธิปไตยยุคใหม่มีรากฐานวิวัฒนาการมาจากระบอบประชาธิปไตยโดยตรงของนครรัฐเอเธนส์สมัยเมื่อ 500 ปีก่อนคริสต์ศักราช (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ 2548: 291) และได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับสังคมการเมืองของมนุษย์โดยผสมผสานความคิดของปรัชญาเมธีการเมืองต่างๆ เรื่อยมาจนกระทั่งได้รับความศรัทธาและการยอมรับจากประชาคมโลกอย่างกว้างขวางที่สุดในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่เรียกว่า “ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative democracy)”

สำหรับปรัชญาของระบอบประชาธิปไตยยุคใหม่ จะยึดมั่นในความสามารถของมนุษย์ที่จะใช้เหตุผลในการแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับคน และเชื่อมั่นว่าชีวิตที่ดีและมีความสุขจะต้องเป็นชีวิตที่มีเสรีภาพและความเสมอภาค ชีวิตที่มีเสรีภาพและความเสมอภาคของมนุษย์จะเป็นจริงได้โดยประชาชนจะต้องเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ดังนั้น ระบอบประชาธิปไตยยุคใหม่ จึง

เป็นระบอบการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1) หลักอธิปไตยของปวงชน ประชาชนจะต้องเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย เพื่อให้การปกครองเป็นของประชาชนอย่างแท้จริง โดยประชาชนจะแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยโดยการใช้อำนาจกำหนดตัวผู้ปกครองผ่านการเลือกตั้ง (อำนาจในการเลือกตั้งและถอดถอน) ซึ่งการกำหนดตัวผู้ปกครอง คือ สัญลักษณ์ของการปกครองโดยประชาชน

2) หลักเสรีภาพ คือ การไม่ละเมิดซึ่งกันและกัน ประชาชนมีเสรีภาพในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้ปกครอง เสรีภาพในการคิด การเขียน การพูด การวิพากษ์วิจารณ์นโยบาย เสรีภาพในการชุมนุมและการเคลื่อนไหวทั้งคัดค้านและสนับสนุน เสรีภาพในการรับรู้ข่าวสารการตัดสินใจของรัฐบาล เสรีภาพในการเปิดโปงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาล เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการเป็นเจ้าของที่ดิน เสรีภาพในการเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย และเสรีภาพในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

3) หลักความเสมอภาค ระบอบประชาธิปไตยยอมรับในความแตกต่างของมนุษย์ในเรื่องความสามารถ เพราะความสามารถของมนุษย์ขึ้นอยู่กับลักษณะทางพันธุกรรมเป็นเรื่องที่อยู่ นอกเหนือการควบคุม แต่ระบอบประชาธิปไตยเชื่อมั่นว่าถ้ามนุษย์มีโอกาสที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน ถึงแม้จะมีความสามารถที่แตกต่างกันก็ตาม มนุษย์ก็จะสามารถดำรงชีวิตที่ดีร่วมกันได้อย่างเสมอภาค ปราศจากการเอารัดเอาเปรียบซึ่งกันและกัน

4) หลักกฎหมาย กฎหมายต้องมาจากอำนาจอธิปไตยของปวงชน จะต้องใช้บังคับประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าคนรวยหรือคนจน และกฎหมายจะต้องให้ความคุ้มครองภายใต้กระบวนการยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคกัน

5) หลักเสียงข้างมาก การตัดสินใจใดๆ กำหนดให้ใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ แต่จะต้องเคารพต่อเสียงข้างน้อยด้วย เพราะเสียงข้างน้อยจะทำหน้าที่ในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบการใช้เสียงข้างมากว่าเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนหรือไม่ ถ้าเสียงข้างมากลงมติขัดต่อประโยชน์ของประชาชน ประชาชนย่อมมีสิทธิปฏิเสธการตัดสินใจของเสียงข้างมากนั้นได้ หรือ ถ้ารัฐบาลไม่ยอมเปลี่ยนแปลงประชาชนก็มีสิทธิที่จะล้มรัฐบาลได้ เพราะรัฐบาลไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามเจตจำนงของประชาชน ดังนั้นประชาชนย่อมมีสิทธิถอดถอนได้

2. แนวคิดพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์

2.1 พรรคการเมือง

“พรรคการเมือง” มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาละตินว่า “pars” ซึ่งมีความหมายว่า “ส่วน” (part) และตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “political party” (อาณนที อภากริม 2528: 87) ส่วนในภาษาฝรั่งเศสตรงกับคำว่า “partie politique” (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ 2518: 5) พรรคการเมืองจึงมีความหมายว่า “ส่วนของราษฎร” หรือการที่ราษฎรแบ่งแยกออกเป็นส่วนๆ หรือเป็นกลุ่มตามความคิดและประโยชน์ร่วมกันในทางการเมือง กล่าวคือ การที่บุคคลมารวมกันเป็นพรรคการเมืองนั้น เพราะมีความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ในแนวทางตรงกันและมุ่งหวังที่จะทำหน้าที่ในการบริหารงานของประเทศ ซึ่งหมายถึงการได้เป็นรัฐบาล และทั้งนี้รวมถึงการควบคุมและดูแลการบริหารงานของประเทศของฝ่ายรัฐบาล หากกรณีที่ต้องทำหน้าที่ฝ่ายค้านในรัฐสภา

พรรคการเมือง (Political Party) เป็นการรวมกลุ่มของผู้ที่หวังก้าวสู่การเมืองโดยตรง หรือการเข้าสู่การเมืองอย่างเป็นทางการโดยวิธีการสมัครรับเลือกตั้ง โดยมุ่งหวังที่จะเข้ามาเป็นฝ่ายบริหาร หรือในระดับนิติบัญญัติ การเข้าสู่การเมืองในบางกรณีจะหมายถึง การต่อสู้ทางการเมืองเพื่อขึ้นสู่อำนาจนอกกรอบการเมืองอย่างทางการ แต่มุ่งหวังการใช้การปฏิบัติหรือการเมืองนอกระบบทางการเมืองเป็นแนวทาง ตัวอย่างเช่น พรรคคอมมิวนิสต์ของยุโรปในอดีต เป็นต้น มีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) ในประเด็นหลักๆ คือ ในขณะที่พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวของคนที่มีความร่วมมือร่วมกัน กลุ่มผลประโยชน์มิได้มุ่งเข้าสู่การเมืองโดยตรงแต่กลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มจะใช้แนวทางรักษาผลประโยชน์ของตนด้วยการผลักดันการเมืองนั้น จะมีลักษณะกลุ่มผลักดัน (ลีดา สอนศรี และ คณะ 2545: 189)

2.1.1 ความหมายของพรรคการเมือง

ริชาร์ด แอล. โคลบี (Richard L. Kolbe อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 15) กล่าวถึงความหมายของพรรคการเมือง คือ เป็นการรวมตัวทางสังคมที่มีความต่อเนื่อง มีความต้องการแสวงหาตำแหน่งและอำนาจในในรัฐบาล โดยมีโครงสร้างหรือการจัดองค์การที่เชื่อมผู้นำในศูนย์กลางของรัฐบาล กับกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนทางการเมือง

ซิกมันด์ นิวแมน (Sigmund Neumann อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 16) กล่าวถึงความหมายของพรรคการเมือง คือ เป็นองค์การของกลุ่มตัวแทนทางการเมืองที่เข้มแข็งของสังคมที่มุ่งควบคุมอำนาจรัฐบาลและแข่งขันกับกลุ่มอื่นๆ ที่มีความคิดแตกต่างกัน เพื่อได้มาซึ่งการสนับสนุนจากรัฐบาล

ออสติน แรนนี และ วิลล์มัวร์ เคนดอล (Austin Ranney and Willmore Kendall

อ้างอิงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 16) อธิบายความหมายของพรรคการเมืองว่า “พรรคการเมือง คือกลุ่มที่จัดตั้งอย่างเป็นเอกเทศที่สรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งและแข่งขันในการเลือกตั้งโดยมุ่งหวังว่าจะได้ควบคุมและใช้อำนาจการควบคุมบุคลากรและนโยบายของรัฐบาล”

วิลเลียม กูดแมน (William Goodman อ้างถึงใน วิทยา นภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑาทาร์กย์ 2539: 6) ให้ความหมายของพรรคการเมือง คือ องค์กรที่มีสมาชิก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาอยู่รวมกัน โดยมีเจตนาเปิดเผยในการแข่งขันทางการเมืองด้วยวิธีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้ชัยชนะและสามารถที่จะเข้าไปใช้อำนาจในรัฐบาล อันจะทำให้มีสิทธิ์ในการบริหารปกครองเพื่อผลประโยชน์จากการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง โดยเน้นประเด็นสำคัญ 2 ประเด็นคือ ประการแรก พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมกันของสมาชิกที่มีความคิดเห็นหรืออุดมการณ์คล้ายกัน และประการที่สอง พรรคการเมืองมีจุดประสงค์ที่จะส่งตัวแทนเข้ารับการเลือกตั้งเพื่อจะได้เข้าไปใช้อำนาจบริหารกลไกของรัฐ เพื่อให้สมาชิกของพรรคได้รับผลประโยชน์จากการใช้อำนาจทางการเมืองนั้น ซึ่งคำนิยามนี้เน้นการจัดตั้งพรรคตามลักษณะสมาชิกและจุดมุ่งหมาย

เวเบอร์ (Weber อ้างถึงใน ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ 2524: 226) ได้อธิบายว่า พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันเป็นสมาคมภายในชุมชนทางการเมือง ซึ่งมีการเปิดรับสมาชิกอย่างเป็นทางการและทั่วไป โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อที่จะเข้าบริหารนโยบายสาธารณะในกรณีที่พรรคการเมืองได้เป็นรัฐบาล หรือเข้าไปควบคุมนโยบายสาธารณะในกรณีที่พรรคการเมืองทำหน้าที่พรรคฝ่ายค้านเพราะไม่สามารถเป็นรัฐบาลได้

โจเซฟ ลา ปาลอมบารา และ ไมรอน ไวเนอร์ (Joseph La palombara and Myron Weiner อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 29) กล่าวถึงพรรคการเมืองว่าเป็น “องค์กรที่จัดตั้งขึ้นในท้องถิ่นเพื่อมีปฏิสัมพันธ์และแสวงหาการสนับสนุนการเลือกตั้งจากประชาชนโดยส่วนรวม โดยมีบทบาททางตรงและสำคัญต่อการเลือกสรรบุคลากรทางการเมืองเพื่อให้ได้มา และรักษาไว้ซึ่งอำนาจโดยค้ำประกัน หรือโดยการร่วมมือกับองค์กรอื่น”

จักษุ พันธุ์เพชร (2549: 453) ได้ให้ความหมายของพรรคการเมืองไว้ว่า พรรคการเมือง หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองคล้ายกันหรือเหมือนกัน มาร่วมกันจัดตั้งองค์กรด้วยความสมัครใจเพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง โดยมีจุดประสงค์ที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม

เอกวิทย์ มณีธร (2552: 419) ได้ให้ความหมายพรรคการเมืองไว้ว่า พรรคการเมือง คือ สถาบันทางการเมืองที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันของบุคคลที่มีแนวความคิดหรืออุดมการณ์ไปในแนวทางเดียวกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

ลองศักดิ์ ไชยศิริวงศ์สุข (2553: 11-13) ได้สรุปความหมายของพรรคการเมืองไว้ว่า พรรคการเมืองเป็นกลุ่มบุคคลที่มีแนว ความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองคล้ายกันเหมือนกัน มาร่วมกันจัดตั้งองค์การด้วยความสมัครใจเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองโดยจุดประสงค์ที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม

สุขุม นวลสกุล (อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 35) ให้ความหมายว่า พรรคการเมือง คือ “ที่รวมกลุ่มบุคคลที่มีแนวความคิดทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ คล้ายคลึงกัน รวมกันเพื่อจุดประสงค์ที่จะส่งบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง เพื่อให้ได้เสียงข้างมากในสภาเพื่อมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลและบริหารประเทศตามนโยบายที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของกลุ่ม”

โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์ (อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 35) นิยามความหมายพรรคการเมืองว่าเป็น “กลุ่มคนที่มีความคิดความอ่านต้องตรงกัน มีความต้องการที่จะเข้ามาบริหารประเทศ เพื่อให้บรรลุผลตามอุดมการณ์และผลประโยชน์ของตน”

สิทธิพันธ์ พุทธหูน (อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 35) อธิบายความหมายพรรคการเมือง คือ “กลุ่มบุคคลที่มีแนวความคิดในทางการเมืองเหมือนกัน รวมตัวกันเพื่อที่จะส่งสมาชิกสมัครรับเลือกตั้ง โดยหวังที่จะได้เป็นรัฐบาลหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย”

2.1.2 ความสำคัญของพรรคการเมือง

ความสำคัญของพรรคการเมืองที่มีต่อการเมือง มีบทบาทสำคัญด้วยกัน 2 ด้านหลัก (ทวี สุรฤทธิกุล และเสนีย์ คำสุข, 2545: 463-465) คือ

1) ด้านองค์กรแห่งอำนาจ ในระบอบประชาธิปไตย ความชอบธรรมของพรรคการเมืองจะต้องแสดงออกผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคการเมืองทั้งหลายจะต้องแข่งขันกันหาความนิยมจากประชาชนและเอาชนะการเลือกตั้งให้ได้ และถือเป็นธรรมเนียมว่าพรรคการเมืองใดที่ชนะการเลือกตั้งได้เสียงข้างมาก พรรคการเมืองดังกล่าวก็จะได้จัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศต่อไป แม้กระทั่งประเทศที่เลือกผู้บริหารโดยตรง หากจะให้ความชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตยแล้ว ก็ควรที่จะต้องแข่งขันกันโดยผ่านระบบพรรคการเมือง

ในระบอบเผด็จการ พรรคการเมืองจะทำหน้าที่เป็นแก่นแกนสังคม ที่เป็นเสมือนตัวแทนอำนาจประชาชน ที่แม้จะผ่านเพียงการ “คัดเลือก” จากกลุ่มผู้มีอำนาจ หรือแม้แต่จะอุปโลกน์ขึ้นอย่างง่าย ๆ แต่กลุ่มคนพวกนี้ก็จะได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มที่ช่วยทำให้ “ผู้ปกครอง” คู่สง่างามประหนึ่งว่าผู้ปกครองนั้นผ่านการ “เลือกสรร” มาในระดับหนึ่งแล้วจากองค์กรที่เป็นตัวแทนของประชาชน พรรคการเมืองในระบบการเมืองอย่างนี้ก็จะเพียง “สัญลักษณ์” ของอำนาจ มากกว่าที่จะเป็นแหล่งที่มาของอำนาจอย่างแท้จริง เว้นแต่พรรคการเมืองที่ตั้งขึ้นภายหลังการมีอำนาจของ

“ผู้เผด็จการ” นั้นๆ และตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นฐานอำนาจและมีส่วนในกิจกรรมทางการเมืองในระดับต่างๆ อย่างเข้มข้น ก็จะทำให้พรรคการเมืองดังกล่าวเป็นประจักษ์ “เครื่องมือแห่งอำนาจ” ของผู้นำนั้นๆ

2) ด้านกลไกทางการเมือง

ประการที่หนึ่ง พรรคการเมืองเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองเข้าด้วยกัน (Political Medium) ถ้าในระบอบประชาธิปไตยก็คือสื่อกลางในการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาล แต่ถ้าเป็นระบอบเผด็จการ ก็จะเป็นกลไกที่คอยสอดส่องติดตามความเคลื่อนไหวของประชาชน

ประการที่สอง พรรคการเมืองเป็นสถาบันการศึกษาทางการเมืองที่จะให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกของประชาชนตามครรลองในระบอบการเมืองนั้นๆ (Political Education) ถ้าเป็นประเทศประชาธิปไตย พรรคการเมืองและสมาชิกของพรรคการเมืองจะต้องมีการออกไปพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรายงานข่าวสารทางการเมือง และถกเถียงแลกเปลี่ยนประเด็นปัญหาต่างๆ ของบ้านเมือง อันเป็นการให้การศึกษาดังกล่าวทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่วนในประเทศเผด็จการ ก็จะเป็นสถาบันเพื่อการปลูกฝังลัทธิหรืออุดมการณ์ตลอดจนการอบรมหล่อหลอมเพื่อสร้างคนในสังคมให้มีบุคลิกภาพที่สอดคล้องต่ออุดมการณ์ของลัทธิการเมืองนั้นๆ ต่อไป

ประการที่สาม พรรคการเมืองเป็นกลไกในการกระตุ้นหรือเร้าระดมทางสังคมให้ประชาชนเกิดความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางเมืองอย่างเข้มแข็ง (Political Mobilization) ถ้าเป็นในประเทศประชาธิปไตย พรรคการเมืองจะต้องถือเป็นหน้าที่อันสำคัญที่จะรวบรวมและสร้างแกนมติ (Opinion Leader) เพื่อนำไปเป็นปัจจัยเพื่อการต่อสู้เอาชนะกันทางการเมือง เช่น การกำหนดนโยบาย หรือสร้างพลังต่อรองต่างๆ แต่ในประเทศเผด็จการ การเร้าระดมทางสังคมนี้อาจเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนยังคงเคารพเชื่อฟังผู้นำนั้นๆ อยู่ตลอดไป

ประการที่สี่ พรรคการเมืองเป็นเครื่องในการคัดสรรผู้นำทางการเมือง (Political Recruitment) ในประเทศประชาธิปไตยที่มีช่องทางเดียวในการสร้างและหาผู้นำเข้าสู่ระบบโดยการเลือกตั้งนั้น พรรคการเมืองจะต้องนำเสนอบุคคลที่โดดเด่นอันจะต้องผ่านการคัดเลือกมาตามลำดับจากกลุ่มประชาชนต่างๆ แล้ว ให้ประชาชนทั้งหลายได้ลงคะแนนตัดสินใจอย่างสม่ำเสมอด้วย แต่ถ้าเป็นประเทศเผด็จการ พรรคการเมืองนั้นอาจจะเป็นที่รวมของบรรดาชนชั้นนำในสังคมอยู่แล้ว หรืออาจจะเป็นกลไกในการควบคุมประชาชนเป็นชั้นๆ ก็ได้

ดังนั้น พรรคการเมืองจึงเปรียบเสมือน “สื่อกลาง” หรือผู้มีหน้าที่เชื่อมโยง

ระหว่างประชาชนกับรัฐบาลเข้าด้วยกัน โดยที่ประชาชนจะเป็นฝ่ายที่เสนอความคิดเห็นและความต้องการไปยังพรรคการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่พรรคการเมืองที่ตนให้การสนับสนุน เพื่อให้พรรคการเมืองนั้นๆ ผลักดันความคิดเห็นและความต้องการดังกล่าวเข้าสู่กลไกหรือกระบวนการทางการเมืองต่อไป โดยมุ่งให้เกิดผลในทางปฏิบัติ นั่นก็คือการตอบสนองของรัฐบาล ซึ่งถ้าหากว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นรัฐบาลอยู่ ก็ต้องเร่งรัดให้มีปฏิบัติการของฝ่ายบริหารออกมา แต่ถ้าเป็นพรรคฝ่ายค้านหรือพรรคนอกรัฐบาล ก็คงจะต้องหาทางผลักดันด้วยกระบวนการต่างๆ ในระบบการเมืองนั้นๆ ต่อไป ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ความสำคัญของพรรคการเมือง

ที่มา: Jopseph La palombara and Myron Weiner อ้างถึงใน สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช หน้า 464

ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ (อ้างถึงใน กนก วงษ์ตระหง่าน 2536: 46) ได้สรุปความสำคัญของพรรคการเมืองที่มีต่อกระบวนการทางการเมืองจากแนวคิดของนักวิชาการตะวันตก โดยได้สรุปประเด็นสำคัญไว้ ดังนี้

- 1) พรรคการเมืองเป็นกลไกเพื่อการต่อรองให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนส่วนรวม
- 2) พรรคการเมืองเป็นเครื่องประกันเสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนไม่ให้มีการปกครองที่เป็นเผด็จการ
- 3) พรรคการเมืองเป็นกลไกที่แก้ไขความขัดแย้งของบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างกัน โดยกำหนดนโยบายตามแนวทางกว้างๆ เพื่อให้ประชาชนโดยส่วนรวมสามารถยอมรับได้
- 4) พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการสร้างประชาชาติ เพื่อให้รัฐบาลสนองต่อความต้องการของประชาชน และพรรคการเมืองยังมีส่วนร่วมผลักดันให้การปฏิบัติตามนั้นเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

5) พรรคการเมืองมีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนากิจการทางการเมืองขึ้น

2.1.3 ลักษณะของพรรคการเมือง ลักษณะของพรรคการเมือง สามารถแยกแยะให้เห็นลักษณะต่าง ๆ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญของพรรคการเมืองได้ ดังนี้ (ชัยวัฒน์ วิหรานันท์ อ้างถึงใน ลอจศักดิ์ ไชยศิริวงศ์สุข 2553: 15)

1) พรรคการเมืองเป็นคณะบุคคลที่รวบรวมกันเป็นองค์การ กล่าวคือ ที่จะเรียกว่า พรรคการเมืองนั้น จะต้องเป็นคณะบุคคลซึ่งหมายถึงการรวมตัวกันของบุคคลหลาย ๆ คน ฉะนั้นบุคคลเดียวจะก่อตั้งพรรคการเมืองย่อมไม่ได้ แต่บุคคลที่รวมกันเป็นกลุ่มหรือคณะนั้น ยังไม่จัดว่าเป็นพรรคการเมืองถ้าไม่มีการจัดสรรเป็นองค์การ การจัดสรรเป็นองค์การ คือ การมีสำนักงานหรือที่นัดหมายสำหรับสมาชิกจะพบปะเพื่อปรึกษาหารือหรือติดต่อกันประจำ และมีระเบียบในการดำเนินกิจการของพรรค เช่น การรับบุคคลเข้าเป็นสมาชิก การจัดสรรหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินกิจการ ได้แก่ การกำหนดตำแหน่ง หัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค คณะกรรมการกลาง วิป รวมทั้งการจัดหาทุนหรือรายได้ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น การจัดสรรเป็นองค์การของพรรคการเมืองนี้ยังแสดงลักษณะของการดำเนินกิจการอย่างเป็นทางการด้วย

2) พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันตามแนวความคิดเห็นหรือหลักการบางอย่างที่เห็นพ้องต้องกัน กล่าวคือ บุคคลที่มารวมตัวกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองนั้นอาจเกิดจากการมีอุดมการณ์หรือแนวความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่ตรงกัน หรือมีส่วนได้เสียทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเหมือนกัน เช่น มีฐานะทางสังคมหรืออาชีพเดียวกันมารวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองนี้ ย่อมจะมีการตกลงในหลักการบางอย่างที่จะใช้เป็นหลักในการดำเนินกิจการของพรรค โดยเฉพาะเกี่ยวกับอุดมการณ์ เพราะบุคคลที่มารวมก่อตั้งพรรคจะต้องมีความคิดในด้านต่าง ๆ ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมที่มุ่งจะรับใช้ส่วนรวม พรรคก็จะรวบรวมความคิดของแต่ละคนที่คล้ายคลึงกันมาจัดเป็นข้อตกลงทางอุดมการณ์ เช่นทางการเมืองจะยึดลัทธิประชาธิปไตย เป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจจะใช้หลักเสรีนิยมหรือสังคมนิยมเป็นต้น ดังนั้นข้อตกลงทางอุดมการณ์ดังกล่าวนี้ย่อมจะมีทุกพรรค แม้แต่พรรคการเมืองใหญ่ของอเมริกาทั้งสองพรรค คือ พรรครีพับลิกันและพรรคเดโมแครต ซึ่งมักกล่าวกันว่าไม่มีอุดมการณ์นั้น แท้จริงแล้วย่อมมีอุดมการณ์พื้นฐานอยู่ คือ ยึดลัทธิประชาธิปไตย และระบบเสรีนิยมทางเศรษฐกิจทั้งสองพรรค ดังนั้น พรรคแต่ละพรรคจึงมุ่งเน้นในลักษณะของประเด็นของนโยบายสาธารณะให้เด่นชัดเท่านั้น เพราะไม่มีความแตกต่างกันทางอุดมการณ์นั่นเอง

3) พรรคการเมืองมีการกำหนดประเด็นปัญหาและนโยบายสาธารณะ ได้กล่าวแล้วว่าพรรคการเมืองเป็นองค์การที่รวบรวมความคิดเห็นของบุคคลหรือสมาชิกที่มารวมก่อตั้งพรรคมาจัดเป็นข้อตกลงทางอุดมการณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าเป็นรัฐบาลอำนาจการปกครองประเทศตามแนวความคิดเห็นหรืออุดมการณ์ของกลุ่มหรือพรรคของตน ซึ่งพรรคจะต้องรณรงค์เรียกร้องและ

ชักชวนให้ประชาชนมาสนับสนุนพรรคโดยพรรคจะคอยศึกษาติดตามภาวะการณ์ ต่าง ๆ ของประเทศ และชี้ให้ประชาชนเห็นประเด็นปัญหาต่าง ๆ ว่าประเทศขณะนั้นมีปัญหาอย่างไรและเสนอวิธีแก้ปัญหานั้น และพรรคจะนำมารวมเป็น โครงการและนโยบายทั้งระยะสั้นและระยะยาวตลอดจน Platform ซึ่งหมายถึงนโยบายของพรรคที่จะแถลงต่อประชาชนในการเลือกตั้งเพื่อที่จะชี้แจงให้ประชาชนทราบถึงความคิดเห็นท่าทีวิธีการ และความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาสำคัญใด ๆ ที่เกิดขึ้น นโยบายและ Platform จะเป็นเครื่องมือที่พรรคจะใช้เรียกร้องหรือแสวงหาความสนับสนุนจากมหาชน นับเป็นสิ่งสำคัญอันหนึ่งที่จะทำให้พรรคประสบความสำเร็จในการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง เพราะถ้านโยบายของพรรคเหมาะสมกับสภาพการณ์และความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ประชาชนก็จะเลือกสมาชิกของพรรคนั้นเข้ามาจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารนโยบายนั้น

4) พรรคการเมืองมีการคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองทุกพรรคมีจุดมุ่งหมายเข้าไปเป็นรัฐบาลหรือเพื่อควบคุมการบริหารงานหรือนโยบายของรัฐบาล ดังนั้นการที่จะเป็นพรรคการเมืองถ้ามีเพียงคณะบุคคลหรือสมาคมตกลงถึงหลักการแห่งนโยบายทางการเมืองเท่านั้น ยังหาทำให้เกิดเป็นพรรคการเมืองขึ้นไม่ เพราะสมาคมบางสมาคมก็มีลักษณะดังกล่าว การเป็นพรรคการเมืองจึงต้องมีองค์ประกอบอีกประการหนึ่ง คือ การคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายอันเป็นเจตนารมณ์ของบุคคลที่เข้ามาร่วมเป็นกลุ่มทางการเมืองในลักษณะพรรคการเมือง แม้ว่าสมาชิกพรรคทุกคนจะไม่ได้เข้าสมัครรับเลือกตั้ง แต่ได้มีการส่งสมาชิกบางคนเข้าสมัครรับเลือกตั้งเพื่อหวังชนะเลือกตั้ง ก็ถือได้ว่าเป็นพรรคการเมืองแล้ว เพราะในระบอบเสรีประชาธิปไตย การเลือกตั้งเป็นวิธีการผลัดเปลี่ยนอำนาจหรือวิถีทางที่จะเข้ามาสู่อำนาจทางการเมือง แม้แต่ประเทศเผด็จการที่มีระบบพรรคเดียว เช่น ระบบเผด็จการแบบนาซี และแบบคอมมิวนิสต์ พรรคการเมืองก็มีการคัดเลือกบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้งด้วยเช่นเดียวกัน

5) พรรคการเมืองมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปควบคุมการดำเนินงานและนโยบายของรัฐบาล เป็นลักษณะที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งพรรคการเมือง กล่าวคือ พรรคการเมืองทุกพรรคย่อมหวังที่จะชนะเลือกตั้ง เพื่อเข้าไปจัดตั้งรัฐบาล เพื่อควบคุมกลไกการบริหารงาน ตลอดจนนโยบายของรัฐ ในกรณีที่พรรคการเมืองใดไม่มีเสียงข้างมากพอที่จัดตั้งรัฐบาลได้ ก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน ซึ่งหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านก็คือ คอยตรวจสอบควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล นำเอาข้อบกพร่องหรือความล้มเหลวในการบริหารงานของรัฐบาลมาตีแผ่ให้ประชาชนทราบ โดยหวังว่าการเลือกตั้งครั้งต่อไปประชาชนจะเลือกพรรคฝ่ายค้านขึ้นมาทำหน้าที่จัดตั้งรัฐบาลบ้าง การมีพรรคฝ่ายค้านจึงนับว่ามีประโยชน์ ที่จะทำให้พรรคฝ่ายรัฐบาลคอยระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น เพราะอาจจะถูกพรรคฝ่ายค้านโจมตีเอาได้ซึ่งจะทำให้ประชาชนเสื่อมความนิยมพรรครัฐบาลลงไป

นอกจากนี้ เอกวิทช์ มณีธร (2552: 419) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของพรรค

การเมือง 3 ประการ ประกอบด้วย

1) มีคณะบุคคลที่รวมตัวกันเป็นองค์การมีที่ทำการของพรรคการเมือง มีการจัดองค์กรภายในของพรรคการเมือง โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ เช่น มีหัวหน้าพรรคการเมือง รองหัวหน้าพรรคการเมือง เลขานุการพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง มีข้อบังคับของพรรค เพื่อให้การดำเนินงานทางการเมืองเป็นไปอย่างมีระบบ

2) คณะบุคคลที่รวมตัวกันจะมีความคิดในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน โดยคณะบุคคลที่รวมกันเป็นพรรคการเมืองนั้นจะต้องทำความเข้าใจกันเกี่ยวกับนโยบายหลักที่จะนำไปบริหารประเทศ ภายหลังจากการเลือกตั้ง ถ้าพรรคการเมืองนั้นเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาลหรือร่วมกับพรรคการเมืองอื่นจัดตั้งรัฐบาล

3) พรรคการเมืองต้องมีวัตถุประสงค์ในการส่งสมาชิกเข้าสมัครรับเลือกตั้งโดยมีความมุ่งหวังเพื่อชนะการเลือกตั้ง เพื่อจะได้เข้าไปกำหนดนโยบายและควบคุมการบริหารงานของรัฐบาล

2.1.4 ทฤษฎีการก่อกำเนิดพรรคการเมือง ยุคปัจจุบันภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ แนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กลายเป็นแรงผลักดันที่สำคัญของการเมืองในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย ระบบการเมืองแบบเผด็จการกลายเป็นแนวคิดที่ล้าหลัง จนต้องล่มสลายไป อย่างเช่น สหภาพโซเวียต แต่ในขณะเดียวกันแนวคิดชาตินิยมกลับก่อตัวขึ้นโดยทั่วไป เพื่อต่อต้านกระแสทุนนิยมที่เป็นอันตรายต่อรัฐชาติบางรัฐ นอกจากนี้ประเด็นปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่นี้ก็แตกตัวออกมามากมายก่อให้เกิดความสนใจของผู้คน และนำไปแสวงหาแนวร่วมเพื่อการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น พรรคการเมืองแบบใหม่ๆ จึงเกิดขึ้นอีก เช่น พรรคการเมืองที่ต่อสู้เพื่อรักษาสິงแวดล้อม อาทิ พรรคกรีนในหลายๆ ประเทศของยุโรป หรือพรรคเพื่อชุมชนท้องถิ่นในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย โดยระบบโลกที่เปิดกว้างภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ พรรคการเมืองบางพรรคก็มีการผสมผสานแนวคิดต่างๆ เข้าด้วยกัน จนดูเหมือนว่าพรรคการเมืองในยุคใหม่นี้สามารถเกิดขึ้นใหม่และพัฒนาออกไปได้เรื่อย

มอริซ ดิวแวร์เช (Maurice Duverger อ้างถึงใน ทวี สุรฤทธิกุล และเสณีย์ คำสุข, 2545: 469) เชื่อว่า พรรคการเมืองเกิดขึ้นจากการรวมตัวกันทั้งในรัฐสภาและนอกรัฐสภา กล่าวคือ

1) กำเนิดพรรคการเมืองในรัฐสภา (Parliamentary Origins of parties) เริ่มต้นในรัฐสภาโดยบรรดาผู้แทนราษฎรได้มีการรวบรวมกันเป็นกลุ่มในสภาก่อน เนื่องจากมีความคิดเห็นในลัทธิการเมืองที่คล้ายคลึงกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในรัฐสภาของฝรั่งเศส ปี 1789 เช่น กลุ่มเบรอตอง (Breton) เกิดจากผู้แทนคนหนึ่งจากเมืองบริตัน ได้เข้าห้องในร้านกาแฟและจัดให้มี

การประชุมในกลุ่มผู้แทนที่อยู่ใกล้เคียงกัน เพื่อต่อสู้ในสภาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่น และ ปัญหานโยบายพื้นฐานของชาติเป็นประจำ ภายหลังจากที่ย้ายรัฐสภาจากพระราชวังแวร์ซายส์ ไปยังกรุง ปารีสก็ให้เกิดกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนขึ้น เช่น กลุ่มจาโคเบงส์ (Jacobins) ซึ่งภายหลังได้กลายเป็น คณะจิรองแดง (Girondin Club) กลุ่มต่างๆ ที่เกิดขึ้นนี้ได้เปลี่ยนจากกลุ่มผู้แทนท้องถิ่นมาเป็นกลุ่ม ซึ่งแบ่งแยกตามความคิดเห็นและอุดมการณ์ (Ideological Faction)

2) กำเนิดพรรคการเมืองนอกรัฐสภา (Extra-Parliamentary Origins of Parties) พรรคการเมืองในรูปแบบนี้เกิดขึ้นนอกรัฐสภาโดยได้รับอิทธิพลหรือการแทรกแซงจากองค์กร ภายนอกอื่นๆ เช่น สมาคมอาชีพต่างๆ สหพันธ์กรรมกร องค์กรศาสนา มีส่วนช่วยให้เกิดพรรค การเมืองขึ้น ตัวอย่างพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นนอกรัฐสภา เช่น พรรคเลเบอร์ในอังกฤษ ก่อตั้งขึ้นโดย มติของสมาชิกสหพันธ์กรรมกรให้จัดตั้งหน่วยงานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง และเรื่องรัฐสภาขึ้นเพื่อส่ง ตัวแทนเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน

อาเวอรี ไลเซอร์สัน (Avery Leiserson อ้างถึงใน ทวี สุรฤทธิกุล และเสนีย์ คำ สุข, 2545: 468-469) ได้สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับการกำเนิดพรรคการเมืองว่ามีอยู่ 4 ทฤษฎี คือ

1) ทฤษฎีจิตวิทยา (Psychological Theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพรรคการเมืองเกิด จากข้อแตกต่างของจิตมนุษย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 พวกใหญ่ๆ คือ พวกที่ชอบอยู่คงที่หรืออนุรักษ์นิยม (Conservatives) กับพวกที่ยอมรับและยินดีรับการเปลี่ยนแปลง (Liberals) นอกจากมนุษย์จะแบ่ง ออกเป็น 2 พวกดังกล่าวแล้ว จิตมนุษย์ยังอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทอีก ได้แก่ พวกมองโลกในแง่ดี (Optimists) และพวกมองโลกในแง่ร้าย (Pessimists)

สมมติฐานทางจิตวิทยานี้ จึงให้เกิดพรรคการเมืองที่แนวคิดต่างๆ กัน 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 พวกหัวเก่า (Conservatives) เป็นพวกมองโลกในแง่ดี แต่คิดอยู่ กับที่หรือคงสภาพเดิมคือ ถือว่าปัจจุบันที่ดีอยู่แล้ว และสภาพความเป็นไปในอดีตเป็นที่น่าพอใจ แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลง

ประเภทที่ 2 พวกหัวสมัยใหม่ (Liberals) หรือเสรีนิยม เป็นพวกมองโลกในแง่ ดี และยินดีให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น เพราะถือว่าการเปลี่ยนแปลงนำไปสู่ความก้าวหน้า ผู้มี ทัศนคติทางเสรีนิยมจึงมักเป็นผู้เห็นคุณค่าของการศึกษา เปิดโอกาสให้มีการพูด การแสดงทรรศนะ ต่างๆ โดยเสรี

ประเภทที่ 3 พวกหัวปฏิวัติ (Revolutionaries) เป็นพวกมองโลกในแง่ร้าย จึง อยากให้มีการเปลี่ยนแปลง แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยวิธีค่อยเป็นค่อยไปแบบพวกเสรีนิยม นั้นไม่ทันใจ เพราะพวกหัวปฏิวัติมีความคึกคะนองไม่พอใจบางอย่างรุนแรง จึงชอบใช้วิธีการปัจจุบัน

ทันด่วน (ปฏิวัติ) เพื่อให้ได้ประจักษ์ผลโดยเร็ว

ประเภทที่ 4 พวกหัวปฏิกริยา (Reactionaries) เป็นพวกมองโลกในแง่ร้าย และมีความคิดคำนึงถึงอดีต โดยเห็นว่าอดีตดีกว่าปัจจุบันจึงพยายามย้อนหลังไปดำรงชีวิตอย่างที่เคยเป็นมาในอดีตเท่าก่อน

2) ทฤษฎีทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-Economical Theories) ทฤษฎีนี้ถือว่าพรรคการเมืองเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยมองพรรคการเมืองในรูปของผู้สนับสนุนพรรคการเมือง หรือสมาชิกของพรรคการเมืองว่ามาจากชนชั้นใด ระดับการศึกษาสูงต่ำ เพียงใด เพศใด วัยใด รวมทั้งฐานะเศรษฐกิจเป็นอย่างไร เป็นต้น ซึ่งเป็นการมองในด้านสังคมวิทยา ทฤษฎีนี้จึงเชื่อว่าพรรคการเมืองมีรากฐานมาจากการรวมตัวของกลุ่มชนต่างๆ ซึ่งมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมเหมือนกัน และการรวมกันเป็นพรรคการเมืองก็เพื่อจะสนับสนุนหรือคุ้มครองผลประโยชน์ของกลุ่มของตน เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นผู้นำและปกป้องชนชั้นกรรมาชีพ พรรคทอรั (พรรคคอนเซอร์เวตีฟของอังกฤษในปัจจุบัน) ก็ถือว่าเป็นพวกตัวแทนของชนชั้นราชาที่ดิน พวกขุนนาง เป็นต้น

3) ทฤษฎีทางอุดมการณ์และหลักการ (Ideological Theories) ทฤษฎีนี้ถือว่าพรรคการเมืองกำเนิดขึ้นมาจากกลุ่มคนที่มีแนวคิดหรืออุดมการณ์คล้ายกัน ความคิดเห็นอันนี้อาจเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับรัฐ สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา ฯลฯ ก็ได้ เช่น พรรคคอมมิวนิสต์เป็นพรรคที่ยึดถือปรัชญาของมาร์กซิสม์ พรรคเลเบอร์ของอังกฤษ ยึดถืออุดมการณ์ของสังคมนิยม เป็นต้น

4) ทฤษฎีทางการจัดองค์การ (Organization Theories) ทฤษฎีนี้ถือว่าพรรคการเมืองเกิดขึ้นหลังจากที่มีผู้นำทางการเมืองขึ้นแล้ว และได้มีผู้นิยมหรือสนับสนุนผู้นำคนนั้นเป็นจำนวนมาก เพราะเชื่อมั่นในคุณวุฒิ วิชาความรู้ ฯลฯ โดยความนิยมในตัวบุคคลนี้จึงทำให้เกิดมีพรรคการเมืองขึ้น เพื่อจัดระเบียบการดำเนินงานและให้มีสายงานบังคับบัญชา ก็คือการจัดเป็นองค์การขึ้นนั่นเอง การเกิดขึ้นของพรรคการเมืองในลักษณะนี้มักจะแตกสลายได้ง่ายเพราะเมื่อผู้นำสิ้นบารมีลงไปพรรคอาจเลิกล้มไป พรรคการเมืองซึ่งเกิดขึ้นเพราะความนิยมในบุคลิกของหัวหน้าหรือผู้นำนี้ เช่น พรรคการเมืองในประเทศไทย เป็นต้น

โจเซฟ ลา ปาลอมบารา และ ไมรอน ไวเนอร์ (Joseph La palombara and Myron Weiner อ้างถึงใน จักร์ พันธุ์เพชร 2549: 457) เสนอทฤษฎีกำเนิดพรรคการเมืองไว้ ดังนี้

1) ทฤษฎีสถาบัน (Institutional Theory) อธิบายว่า พรรคการเมืองเกิดจากการรวมตัวของสมาชิกในรูปของกลุ่มหรือสโมสรก่อน แล้วจึงค่อยๆ พัฒนาสู่ความเป็นพรรคการเมือง

2) ทฤษฎีประวัติศาสตร์และสถานการณ์ (Historical-Situational Theory) อธิบายว่า พรรคการเมืองเกิดจากวิกฤตการณ์ทางประวัติศาสตร์และสถานการณ์บางประการเป็นสาเหตุและปัจจัย

เสริมให้เกิดพรรคการเมือง

3) ทฤษฎีพัฒนาการ (Development Theory) อธิบายว่า พรรคการเมืองเป็นผลมาจากการพัฒนาทางการเมืองแล้วส่งผลให้ประชาชนมีความตระหนักรู้ถึงสิทธิในการใช้อำนาจทางการเมืองจึงเกิดการรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมือง และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การที่ชนชั้นนำ (Elite) ต้องการได้รับการยอมรับจากประชาชน จึงใช้พรรคการเมืองเป็นสถาบันในการสร้างความชอบธรรมให้แก่ตน

พรรคการเมืองมีจุดกำเนิดและวิวัฒนาการไปตามบริบทของสังคมและการเมือง ทั้งนี้ ตามแนวคิดของ ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ และอมร รักษาสัตย์ (อ้างถึงใน ลองศักดิ์ ไชยศิริ วงศ์สุข 2553: 20-24) พรรคการเมืองเกิดขึ้นจากทฤษฎี 8 ทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ

1) ทฤษฎีทางจิตวิทยา (psychological theories) ทฤษฎีการก่อเกิดพรรคการเมืองเหล่านี้ล้วนให้อรรถาธิบายลักษณะจิตวิทยา ของมนุษยชาติในแง่ที่ว่ามนุษย์มีความรู้สึกนึกคิดแตกต่างกัน ในลักษณะปรัชญาทางพุทธศาสนาที่ว่า “นานาจิตตัง” ทำให้มนุษย์มีทัศนคติ (Attitudes) แตกต่างกันไปคล้ายคลึงกับคนอื่น ๆ ทฤษฎีนี้ยังเชื่ออีกว่า เมื่อมนุษย์มีสภาพแวดล้อม ที่เปลี่ยนแปลงไปก็อาจเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ เช่น การเปลี่ยนจากความชอบใช้ความรุนแรง ในการแก้ปัญหาเป็นการประนีประนอม นอกจากนี้มนุษย์ยังอาจมองโลกในแง่ดีและร้ายในด้านต่างๆ อีกด้วย จึงทำให้เกิดพรรคการเมืองในแนวความคิดที่แตกต่างกัน เช่น พวกอนุรักษนิยม มักนิยมก่อตั้งพรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party) พวกก้าวหน้านิยมก่อตั้งพรรคเสรีนิยม (Liberal Party) เป็นต้น

2) ทฤษฎีทางเศรษฐกิจและสังคม (socio-economic theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า มูลฐานสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองก็คือ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ ความยากจน ความยุติธรรมในทางเศรษฐกิจ การแบ่งส่วนปันส่วนทางเศรษฐกิจ การควบคุมการผลิต ระดับความสูงต่ำของสังคม ระดับการศึกษา สวัสดิการ สาธารณสุข การภาษีอากร ฯลฯ ปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญที่ก่อให้เกิด “การต่อรอง” (Bargaining) ในผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งสิ้น และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองขึ้นเพื่อที่จะเข้าไปบริหารประเทศเสียเอง และเมื่อได้เป็นรัฐบาลแล้ว พรรคการเมืองก็จะนำเอานโยบายเศรษฐกิจ และสังคมของตนไปเป็นนโยบายสาธารณะ (Public Policy) แทนที่ เช่น ในอังกฤษพรรคอนุรักษนิยมถือว่าเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของพวกนายทุนและขุนนางชั้นสูงและพรรคแรงงานเป็นผู้รักษาผลประโยชน์ของพวกกรรมกร และผู้ใช้แรงงานทั่วไป ส่วนพรรคคอมมิวนิสต์และพรรคสังคมนิยมก็ถือว่ามีรากฐานมาจากแนวความคิดของระบบเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันระหว่างนายทุนและชนชั้นกรรมาชีพเช่นเดียวกัน

3) ทฤษฎีอุดมคติ (ideological theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าคุณลักษณะพิเศษของมนุษย์ก็คือ “ความคิดสร้างสรรค์” (Creative Thinking) กล่าวคือ มนุษย์มีความคิดอยู่เสมอว่าจะอะไรดี อะไรเลว อะไรผิด อะไรถูก ฯลฯ และจะพยายามแสวงหาคำตอบจนเป็นที่พอใจ แม้ว่าเมื่อมนุษย์มารวมกันเป็นกลุ่ม (Group) ไม่ว่าจะ เป็นกลุ่มทางเศรษฐกิจหรือสังคมก็ตาม เขาก็จะมีความคิดของกลุ่มที่แตกต่างกันไป ดังนั้นพรรคการเมืองจึงมีก่อกำเนิดมาจากแนวความคิดของกลุ่มคนที่มารวมกันในด้านต่าง ๆ ตามปรัชญาหรืออุดมคติของสมาชิกส่วนใหญ่ของกลุ่มนั้น ๆ เช่น พรรคนาซียึดมั่นอยู่กับอุดมการณ์ พรรคแรงงานในอังกฤษยึดมั่นอยู่กับ “รัฐสวัสดิการ” โดยเน้นชนชั้นกรรมาชีพ พรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียตยึดมั่นในอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ตามแนวของมาร์กซ์ และเลนิน เป็นต้น

4) ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ (organizational theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพรรคการเมืองมีการก่อกำเนิดจากการรวมกลุ่มของบุคคลเนื่องจากมีผู้นำ (Leader) ในทางการเมืองขึ้นมาแล้ว ทำให้ผู้สนับสนุนที่มีความนิยมชมชอบหรือแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมืองได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรค เช่น พรรคเสรีมนั่งคิลลาของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม พรรคชาติสังคมของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ พรรคสหประชาไทยของ จอมพลถนอม กิตติขจร ฯลฯ ซึ่งสมาชิกของพรรคการเมืองดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นทหารประจำการหรือข้าราชการประจำและบำนาญ และเมื่อผู้นำทางการเมืองดังกล่าวหมดอำนาจทางการเมืองลงไปหรือถึงแก่กรรม พรรคการเมืองนั้น ๆ มักจะสิ้นสุดลงไปด้วย หรือมีจะนั้นก็อ่อนแอลงไปจึงไม่มีความสำคัญเพียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลให้ นอกจากนี้ ทฤษฎีนี้ยังให้ความสำคัญอีกว่า กลุ่มบุคคลที่ต้องการสนับสนุนผู้นำทางการเมืองจะร่วมกันจัดองค์การของพรรคการเมืองเอาไว้พร้อมสรรพอยู่แล้ว เช่น กำหนดว่าใครจะเป็นหัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค เภรณุกพรรค เป็นต้น

5) ทฤษฎีรัฐสภา (parliamentary theories) ทฤษฎีนี้เกิดจากแนวความคิดของมอริซ ดูแวร์เจอร์ (Maurice Duverger) นักรัฐศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ทฤษฎีนี้กล่าวว่าพรรคการเมืองมีการก่อกำเนิดมา 2 ทาง คือ การก่อกำเนิดพรรคการเมืองนอกรัฐสภา (extra - parliamentary origins) และการก่อกำเนิดพรรคการเมืองในรัฐสภา (inter - parliamentary origins)

5.1) การก่อกำเนิดพรรคการเมืองนอกรัฐสภา (extra - parliamentary origins) มอริซ ดูแวร์เจอร์ เชื่อว่าพรรคการเมืองมีวิวัฒนาการมาจากการรวมตัวกันนอกรัฐสภาก่อนเนื่องจากกลุ่มทางการเมืองบางกลุ่มมีจุดมุ่งหมายที่จะเข้ามาเป็นรัฐบาลและต่อรองผลประโยชน์กับรัฐบาลอยู่แล้ว จึงได้รวมกันเป็นสมาคมหรือสโมสรก่อน และมีการรณรงค์หาสมาชิกเพิ่มขึ้นมีการเลือกตั้งกรรมการสมาคมหรือสโมสร บางแห่งสมาคมหรือสโมสรก็ได้ยกฐานะตัวเองขึ้นเป็นพรรคการเมือง เพื่อหวังที่จะเข้าไปเป็นรัฐบาลเสียเอง เช่น ในอิตาลีในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 1 และ

ครั้งที่ 2 สมาคมทหารผ่านศึกมีบทบาทในการจัดตั้งพรรคฟาสซิสต์ (Fascist Party) ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายชาตินิยมรุนแรงและเผด็จการนิยม ในเยอรมนีสมาคมทหารผ่านศึกและสมาคมกรรมกรมีส่วนในการก่อตั้งพรรคนาซี (Nazi Party) ซึ่งมีนโยบายชาตินิยมรุนแรงและเผด็จการนิยมเช่นกัน ในอังกฤษกลุ่มเจ้าของที่ดินรายใหญ่ ๆ กลุ่มศาสนานิกายโปรเตสแตนต์ และกลุ่มผลประโยชน์ทางการค้าได้มีส่วนก่อตั้งพรรควิก (Whig) ซึ่งต่อมาได้วิวัฒนาการมาเป็นพรรคอนุรักษนิยม (Conservative) ส่วนกลุ่มเจ้าของที่ดินรายย่อยและกลุ่มศาสนานิกายเชิร์ชออฟอิงแลนด์ (Church of England) มีส่วนก่อเกิดพรรคทอรี (Tory) ซึ่งต่อมาได้วิวัฒนาการมาเป็นพรรคเสรีนิยม (Liberal Party) ในขณะเดียวกันภายหลังจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้เกิดโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากมาย จึงทำให้เกิดสมาคมกรรมกรขึ้น สมาคมกรรมกรเหล่านี้ต่อมาได้รวมตัวกันเป็นสหพันธ์ประเภทต่าง ๆ ของกรรมกร และมีส่วนก่อตั้งพรรคแรงงาน อิทธิพลของศาสนาก็มีส่วนทำให้เกิดพรรคการเมืองขึ้นมาเช่นเดียวกัน ในเนเธอร์แลนด์ ในปี ค.ศ. 1887 เกิดมีการรวมตัวของประชาชนกลุ่มหนึ่งต่อต้านพรรคการเมืองที่เห็นนโยบายความรุนแรงของศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีชื่อว่าพรรคอนุรักษนิยมคาทอลิก (Catholic Conservative Party) ทำให้กลุ่มของประชาชนที่ต่อต้านกลุ่มศาสนานี้ได้ร่วมมือกันก่อตั้งพรรคต่อต้านการปฏิวัติ (Anti - Revolutionary Party) ในเยอรมนีในช่วงระยะเวลาเดียวกัน พวกนิยมการใช้ศาสนาคริสต์ขึ้นมาแก้ไขปัญหาบ้านเมืองก็ได้ร่วมก่อตั้งพรรคคริสเตียนเดโมแครท (Christian Democrat Party) ขึ้นมา ในญี่ปุ่นกลุ่มนักการศาสนาพุทธและชินโดที่เคร่งครัดก็ได้ร่วมกันก่อตั้งพรรคโอมเออิ (Komeri Party) โดยสมาชิกโซคากาคไก (Soka Gakkai) ซึ่งเป็นสมาชิกพุทธศาสนาที่มีสมาชิกกว้างขวางมาก

5.2) การก่อเกิดพรรคการเมืองในรัฐสภา (inter - parliamentary origins) นอกจากพรรคการเมืองจะมีก่อกำเนิดจากการรวมตัวของกลุ่มประชาชนต่าง ๆ กันภายนอกรัฐสภาแล้ว มอริซ ดูแวร์เจอร์ ยังกล่าวว่าพรรคการเมืองอาจเกิดขึ้นจากการรวมตัวของสมาชิกรัฐสภาด้วย โดยเริ่มต้น จากการที่บรรดาสมาชิกรัฐสภาที่มีความจำเป็นในการปรึกษาหารือและการวางแผนดำเนินงาน ร่วมกันในการทำหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาและการขยายมวลสมาชิกของกลุ่มให้กว้างขวางขึ้น โดยเน้นมุ่งเฉพาะสมาชิกรัฐสภาก่อนต่อมารวมกลุ่มในรูปพรรคก็เกิดขึ้นในเมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไป ซึ่งสมาชิกรัฐสภาเหล่านี้มีความประสงค์จะได้รับเลือกตั้งเข้ามาสู่สภาอีก จึงจัดตั้งกลุ่มขึ้นมาในรูปของคณะกรรมการ สำหรับดำเนินการเลือกตั้งและกรรมการสำหรับการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ในที่สุดก็มีการก่อตั้งเป็นพรรคการเมืองขึ้นมา

6) ทฤษฎีว่าด้วยสถาบัน (institutional theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าระบบการเมืองต้องมีสถาบันต่าง ๆ เข้ามาทำหน้าที่ในระบบ และพรรคการเมืองก็ถือกำเนิดขึ้นมาด้วยความจำเป็นที่ต้องมีสถาบันที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างผู้ปกครองประเทศกับประชาชนภายในประเทศ ในลักษณะ

ที่ประชาชนเป็นผู้คัดเลือกตัวแทนของตนเข้าไป เป็นปากเสียงรักษาผลประโยชน์ และดำเนินการก่อให้เกิดความผาสุกในสังคม ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ระบบพรรคการเมืองในลักษณะนี้จึงมีบทบาทสำคัญอยู่ในระบบรัฐสภาและถือกำเนิดจากรัฐสภา และพัฒนาการอันสำคัญของพรรคการเมืองคือ การหาเสียงสนับสนุน สร้างความนิยมในหมู่ประชาชน เพื่อให้เลือกบุคคลในพรรคตนเข้ามาให้มากที่สุด เพื่อให้มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง คือ เป็นรัฐบาลบริหารประเทศ

7) ทฤษฎีว่าด้วยประวัติศาสตร์และสถานการณ์ (historical – situational theories) ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพรรคการเมืองเกิดขึ้นจากผลของวิกฤติการณ์ต่าง ๆ 3 ประการ ได้แก่

7.1) วิกฤติการณ์เกี่ยวกับการสร้างความชอบธรรมให้กับอำนาจ (legitimacy crisis) เนื่องจากอำนาจทางการเมืองในขณะนั้นยังไม่มี ความชอบธรรม คือ ไม่ได้รับความเชื่อถือ และการเชื่อฟังจากประชาชน จึงได้มีการรวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อเข้าไปใช้อำนาจนั้น ทั้งนี้จะต้องได้รับแรงสนับสนุนจากประชาชนเป็นหลัก เช่น ขบวนการปฏิวัติ และขบวนการชาตินิยมต่าง ๆ เป็นต้น

7.2) วิกฤติการณ์ในการรวมตัวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (integration crisis) เนื่องจากมีความขัดแย้งของประชาชนในชาติ พรรคการเมืองจึงกำเนิดขึ้นเพื่อรวบรวมประชาชนให้เป็นกลุ่มก้อน โดยพรรคการเมืองจะทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งและสมานสามัคคีของประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้าด้วยกันเพื่อให้การปกครองประเทศเป็นไปโดยราบรื่น

7.3) วิกฤติการณ์อันเกิดจากความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมือง (participation crisis) ในบางระบบการเมืองเมื่อมีพัฒนาไประดับหนึ่งแล้ว ประชาชนจะมีความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น พรรคการเมืองจึงถือกำเนิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยการยอมรับเป็นตัวแทน เพื่อเข้าไปใช้อำนาจทางการเมืองให้กับประชาชน

8) ทฤษฎีว่าด้วยพัฒนาการ (development theories) ทฤษฎีนี้ให้อธิบายว่าพรรคการเมืองเกิดจากสภาวะแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากพัฒนาการที่สำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก ทศนคติของประชาชนส่วนหนึ่งที่มีต่ออำนาจอาจเกิดขึ้นแล้ว นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในทัศนคติทางการเมืองของประชาชนเหล่านั้นที่เกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ ประชาชนเหล่านั้นอาจจะมีความเชื่อว่าคนมีสิทธิ์ที่จะมี และใช้อำนาจ

ประการที่สอง อาจเกิดขึ้นจากการที่กลุ่มผู้นำทางการเมือง (Political Elite) ต้องการแสวงหาความสนับสนุนจากประชาชนเพื่อตนเองจะได้มีอำนาจของตนไว้ แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยสนใจต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อที่จะสนับสนุนอำนาจของผู้นำทางการเมืองเหล่านั้น

ทฤษฎีว่าด้วยพัฒนาการนี้ มุ่งเน้นเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของประชาชนโดยมีการพัฒนาความรู้สำนึกทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อาจจะทำโดยผู้นำที่มีอำนาจทางการเมือง การศาสนา เศรษฐกิจ หรือสังคมก็ได้ เช่น พรรคการเมืองในปากีสถาน อียิปต์ อิหร่าน อิรัก ซูดาน ฯลฯ ต่างก็มีจุดมุ่งหมายในการสนับสนุนผู้นำที่มีอำนาจอยู่แล้วให้เป็นรัฐบาลอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อเกิดพรรคการเมือง ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อเกิดพรรคการเมืองในประเทศต่างๆ ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านสังคมวิทยา จากการศึกษาของ อากิวิรือสส์ และสก็อต (Arghiros and Scott อ้างถึงใน ลองสค็อกค์ ไชยศิริวงศ์สุข 2553: 25) พบว่าการที่สังคมมีความแตกต่างกันหลายๆ ด้านทำให้เกิดชนชั้นต่างๆ ขึ้นมากมายในสังคม ส่งผลให้มีการรวมกลุ่มกันของชนชั้นต่างๆ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มและเกิดความสัมพันธ์แบบระบบอุปถัมภ์ (patronage system) ที่คนทั่วไปจะสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้ที่มีอำนาจและมีไว้คอยพึ่งพา และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และผู้ที่พึ่งบารมีคนอื่นก็ต้องหาทางตอบแทนผู้ที่ตนพึ่งบารมีเช่นกัน ในรูปแบบอื่นๆ เช่น การเข้าเป็นพรรคพวก การหาสิ่งตอบแทน ซึ่งลักษณะความสัมพันธ์เช่นนี้พบได้ในหลายประเทศ โดยเฉพาะสังคมไทย (ลิขิต ชีรเวทิน 2546: 252-254)

2) ปัจจัยด้านการเมือง ประกอบด้วย ปัจจัยแรก จากการศึกษาของ ลูเธอร์ และมัลเลอร์ โรมเมล (Luther and Muller-Rommel อ้างถึงใน ลองสค็อกค์ ไชยศิริวงศ์สุข 2553: 25) พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมือง กล่าวคือ ความสนใจของประชาชนที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองปกครองหรือการร่วมกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นมากหากสังคมนั้นๆ เป็นการเมืองระบบเปิด (political opening) ประการที่สอง จากการศึกษาของ ดีไซร์, เพรน และเอ็มไฮเออ (Desai, Parent and Mhire อ้างถึงใน ลองสค็อกค์ ไชยศิริวงศ์สุข 2553: 25) พบว่า การระบบกฎหมายที่เปิดโอกาสและรองรับสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สืบเนื่องจากการมีระบอบการเมืองที่เปิดโอกาสให้คนเข้ามามีส่วนร่วม จึงต้องมีระบบกฎหมายที่รองรับสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งกฎหมายสำคัญที่จะรองรับสิทธิให้คนทุกกลุ่มมีอิสระทางการเมืองรวมทั้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ก็คือ รัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ หากประเทศใดมีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้คนมีอิสระทางการเมือง การจัดตั้งพรรคก็จะมีมาก (สิงห์ทอง บัวชุม 2550: 42-45)

2.1.6 บทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมือง พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญต่อระบบการเมืองและการดำเนินงานของระบบการเมือง (จักษ์ พันธุ์ชูเพชร 2549: 458-460) ดังนี้

1) พรรคการเมืองทำหน้าที่ในกระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลາทางการเมือง (Political Socialization) ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง (Citizen Participation)

2) พรรคการเมืองทำหน้าที่คัดเลือกชนชั้นนำทางการเมือง (Recruitment of Elite) ทำให้เกิดชนชั้นนำทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจการทางการเมืองในการแบ่งปันผลประโยชน์ทางการเมือง

3) เป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) ที่เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง และระหว่างบุคคลในสังคมการเมืองด้วยกัน จากการสื่อสารทางการเมืองจะนำไปสู่กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองและการกำหนดนโยบาย (Policy Making)

4) เป็นช่องทางสำคัญในการกำหนดประเด็นผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Articulation) และรวบรวมผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Aggregation) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม

5) ภายหลังจากที่พรรคการเมืองสามารถเข้าไปมีอำนาจในคณะรัฐบาลก็จะสามารถ ทำหน้าที่น่านโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation) เพื่อให้เกิดผลในทางรูปธรรม รวมถึงการทำหน้าที่วินิจฉัยกฎหมาย (Adjudication) ในฐานะองค์กรนิติบัญญัติ

6) พรรคการเมืองเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นกลไกในการต่อรองผลประโยชน์ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวมและแก้ไขความขัดแย้งของบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างกันโดยการกำหนดนโยบายตามแนวกว้างๆ เพื่อให้ประชาชนโดยรวมยอมรับได้

7) ในระบอบประชาธิปไตย พรรคการเมืองเป็นเครื่องประกันเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน ในฐานะองค์กรที่ช่วยพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้เกิดการพัฒนาทางการเมือง

8) พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการสร้างประชาชาติ เพื่อให้รัฐบาลสนองต่อความต้องการของประชาชน และพรรคการเมืองยังมีส่วนร่วมผลักดันให้การปฏิบัติตามนั้นเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

9) พรรคการเมืองทำหน้าที่ในการผสมผสาน (Integration) หรือการสร้างชาติ (Nation-building) โดยการประสานความแตกต่างของสมาชิกในประชาคมการเมืองนั้น ให้เป็นพรรคการเมืองที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Party of Solidarity) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างชาติในประเทศเกิดใหม่ เนื่องจากประชาคมทางการเมืองของประเทศยังขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน พรรคการเมืองลักษณะนี้ เรียกว่า พรรคชาติ (Party-States)

10) พรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สร้างความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้กับรัฐบาลและระบบการเมืองทั้งหมด

นอกจากนี้ มีผู้ศึกษาและอธิบายบทบาทหน้าที่ของพรรคการเมืองไว้มากพอสมควร สามารถแยกออกเป็นหน้าที่หลัก 6 อย่าง (ทวี สุรฤทธิกุล และเสนีย์ คำสุข, 2545: 484-485) ดังนี้

1) หน้าที่ในการคัดสรรบุคลากรทางการเมือง (Political Recruitment) โดยพรรคการเมืองจะเป็นกลไกสำคัญในการรวบรวมหรือแสวงหาผู้คนที่เข้ามาร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ นับตั้งแต่กิจกรรมทั่วไปของพรรค กิจกรรมการเลือกตั้งทุกระดับ จนกระทั่งกิจกรรมในรัฐสภา ดังนั้น พรรคการเมืองต่างๆ จึงต้องคัดสรรคนที่มีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงเข้าสู่พรรคเพื่อสร้างความสำเร็จให้กับพรรค

2) หน้าที่ในการอบรมกล่อมเกลารวมทางการเมือง (Political Socialization) ประเทศที่มีระบบพรรคการเมืองเข้มแข็งจะเป็นแบบอย่างของการต่อสู้หรือกำหนดพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลทางการเมือง ได้แก่ พฤติกรรมการมีส่วนร่วม การกล้าแสดงออก และความมุ่งมั่นของประชาชน ในขณะที่ประเทศที่ระบบพรรคการเมืองอ่อนแอ จะสร้างความเบื่อหน่าย ซิงซังให้เกิดแก่ประชาชน และทำให้ผู้คนถอนตัวจากระบบการเมืองจนกลายเป็นความเฉื่อยชา เพราะว่าคุณลักษณะทางการเมืองก็เป็นผลมาจากสังคมทางการเมืองต้นแบบ คือ พรรคการเมืองและนักการเมืองนั่นเอง เช่นเดียวกับ ที่เรามี พ่อ แม่ พี่ น้อง เป็นต้นแบบ ของการอบรมกล่อมเกลารวมทางสังคม

3) หน้าที่ในการสื่อสารทางการเมือง (Political Communication) พรรคการเมืองจะเป็นเสมือนตัวกลางระหว่างประชาชนกับระบบการเมืองที่จะต้องคอยรับข้อเรียกร้องและการสนับสนุนจากประชาชน นำเข้าสู่ระบบผลักดันออกมาเป็นกฎหมายและนโยบายต่างๆ ในขณะเดียวกันก็เป็นเสมือนผู้ติดตามหรือรับฟังความรู้สึกและปฏิกิริยาของประชาชนประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

4) หน้าที่ในการสร้างบูรณาการทางการเมือง (Political Integration) การแสวงหาความนิยมทางการเมืองของพรรคการเมืองจะทำให้ประชาชนในประเทศรู้สึกตื่นตัวและมุ่งความสนใจเข้าสู่ระบบการเมือง ก่อให้เกิดความสามัคคี หรือความเป็นปึกแผ่นของคนในชาติได้

5) หน้าที่ในการสร้างความชอบธรรมและเสถียรภาพทางการเมือง (Political Legitimization and Stabilization) พรรคการเมืองจะเป็นประตูหรือช่องทางของการเข้ามามีอำนาจของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งถือว่ามี ความชอบธรรมทางกฎหมาย โดยการเลือกตั้ง ถือว่าถูกรับรองความถูกต้องโดยประชาชน พรรคการเมืองมีหน้าที่เป็นหลักประกันความมั่นคงปลอดภัยให้แก่ระบบการเมือง ทั้งในแง่เป็นที่พึ่งพิงของประชาชนและในแง่ของฐานอำนาจที่สำคัญที่สุดขององค์กรทางอำนาจในระบบการเมืองนั้นๆ

6) หน้าที่ในการสร้างสรรค์ระบบการเมือง (Political Innovation) พรรคการเมือง มีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนาการเมืองของประเทศต่างๆ เพราะว่าพรรคการเมืองนำมาซึ่งการสร้างสรรค์หรือปรากฏการณ์ใหม่ๆ ทางการเมือง ได้แก่ การพัฒนาระบบเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมตรวจสอบถ่วงดุล และการวัดทัศนคติหรือสาธารณมติต่างๆ นอกจากนี้ พรรคการเมืองยังสะท้อนให้เห็นถึงความทันสมัยของระบบการเมืองด้วย

2.1.7 ประเภทของพรรคการเมือง

อัลมอลด์ (Almond อ้างถึงใน จักร์ พันธุ์เพชร 2549: 453) เสนอแบ่งประเภทของพรรคการเมืองออกเป็น 4 ประเภท คือ ระบบพรรคอำนาจนิยม ระบบพรรคหลักไม่ใช่อำนาจนิยม ระบบพรรคสองพรรคแข่งขันกัน และระบบพรรคหลายพรรคแข่งขันกัน

จักร์ พันธุ์เพชร ใช้จำนวนพรรคการเมืองเป็นหลักในการแบ่งประเภท เพราะเป็นที่นิยมและทำให้เข้าใจได้ง่าย โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) ระบบพรรคเดียว (One-party System) เป็นระบบที่มีพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ที่ถูกต้องตามกฎหมายในรัฐธรรมนูญ และเป็นพรรคการเมืองเดียวที่มีบทบาททางการเมืองทำให้พรรคการเมืองอื่นไม่สามารถมีสิทธิ์ทางการเมือง มีอำนาจเหนือรัฐบาล การแข่งขันทางการเมืองเป็นการแข่งขันระหว่างสมาชิกภายในพรรคด้วยกันเอง เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียต พรรคฟาสซิสต์ของอิตาลี พรรคนาซีของเยอรมนี

2) ระบบสองพรรค (Two-party System) เป็นระบบที่มีพรรคการเมืองหลากหลายพรรค ประชาชนสามารถจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาแข่งขันกันได้อย่างเสรี แต่ในบรรดาพรรคการเมืองเหล่านั้น จะมีเพียงสองพรรคเท่านั้นที่มีบทบาทและแย่งชิงอำนาจซึ่งกันและกัน และจะมีเพียงพรรคการเมืองเดียวที่ชนะการเลือกตั้งอย่างเด็ดขาดและเป็นเสียงข้างมากเข้าไปจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว ไม่จำเป็นต้องร่วมกับพรรคการเมืองอื่น ขณะที่ฝ่ายที่แพ้การเลือกตั้งก็จะเป็นฝ่ายค้าน ซึ่งระบบนี้ จะทำให้รัฐบาลมีเสถียรภาพเกิดความมั่นคงและต่อเนื่องในการบริหารการปกครอง พบในประเทศที่เป็นแม่แบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น สหรัฐอเมริกา มีพรรค Democrat กับ Republican อังกฤษ มีพรรค Conservative กับ Labor

3) ระบบหลายพรรค (Multi-party System) มีพรรคการเมืองหลายพรรค หลักระบบการเลือกตั้งไม่มีพรรคการเมืองใดที่ได้ครองเสียงข้างมากจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้ จึงต้องร่วมกับพรรคอื่นๆ เพื่อให้ได้เสียงข้างมากจัดตั้งรัฐบาล เป็นรัฐบาลผสม (Coalition Government) ทำให้รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพ ไม่มีความมั่นคงและต่อเนื่อง จนต้องยุบสภาบ่อยๆ แต่ข้อดี คือ ประชาชนสามารถเลือกพรรคที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนได้จริง

4) ระบบพรรคเด่นพรรคเดียว (One-party Dominant System) มีพรรค

การเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งมีอำนาจและความสำเร็จเปรียบทางการเมืองอย่างเด็ดขาด จนผูกขาดเป็นรัฐบาลพรรคเดียวแม้ว่าในการเลือกตั้งทุกครั้งจะมีพรรคการเมืองลงแข่งขันหลายพรรคก็ตาม เช่น พรรค Congress ในอินเดีย พรรค People's Action ในสิงคโปร์ และพรรค Liberal Democrate ในญี่ปุ่น เป็นต้น

2.1.8 โครงสร้างของพรรคการเมือง ปัจจัยที่จะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งจนสามารถได้ชัยชนะในการแข่งขันทางการเมือง คือ การมีโครงสร้างของพรรคการเมืองที่เหมาะสม (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 439-441) ประกอบด้วย

1) ต้องมีอุดมการณ์ทางการเมือง (Party Ideology) อุดมการณ์ของพรรค เป็นกรอบความคิดทางการเมืองพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของพรรคที่เป็นรูปธรรม เพื่อการบริหารประเทศและตอบสนองผลประโยชน์และความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์และประชาชน แนวนโยบายของพรรคจึงต้องสอดคล้องกับอุดมการณ์และเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ที่เป็นสมาชิกพรรค อุดมการณ์ของพรรค จึงเป็นที่มาของการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์และประชาชน

2) กำเนิดและพัฒนาการของพรรคการเมือง (Party Background) เป็นโครงสร้างเชิงนามธรรมของพรรคการเมืองที่เกื้อกูลต่อการดำเนินงานของพรรคและความสำเร็จของพรรคการเมืองนั้นๆ

3) สมาชิกพรรค (Party Membership) เป็นโครงสร้างที่สำคัญที่สุดของพรรคการเมือง ขนาดและจำนวนสมาชิกเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อความสำเร็จและประสิทธิภาพของการดำเนินงานของพรรค

4) การเงินของพรรค (Party Finance) พรรคการเมืองจำเป็นต้องมีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่มาของเงิน ได้แก่ ค่าบำรุงการเป็นสมาชิกพรรค เงินบริจาคจากผู้สนับสนุน เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นต้น

5) การจัดองค์การบริหารพรรค (Party Organization) พรรคการเมืองทุกพรรคจำเป็นต้องจัดระเบียบบริหารจัดการพรรค เพื่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เช่น การจัดโครงสร้าง การบังคับบัญชา การแบ่งงานตามความชำนาญ การวางแผน การควบคุม เป็นต้น

2.1.9 การจัดองค์การของพรรคการเมือง พรรคการเมืองจะต้องมีการจัดองค์การอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถกระจายสาขาของพรรคให้ครอบคลุมไปทั่วประเทศ นับตั้งแต่ ภาค เขต จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และยังต้องครอบคลุมถึงกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อีกด้วย เช่น ในอังกฤษ พรรคแรงงานและพรรคอนุรักษนิยม มีการจัดองค์การที่มีประสิทธิภาพมาก เพราะสามารถครอบคลุมไปทั่วประเทศ โดยมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงลอนดอนเท่านั้น

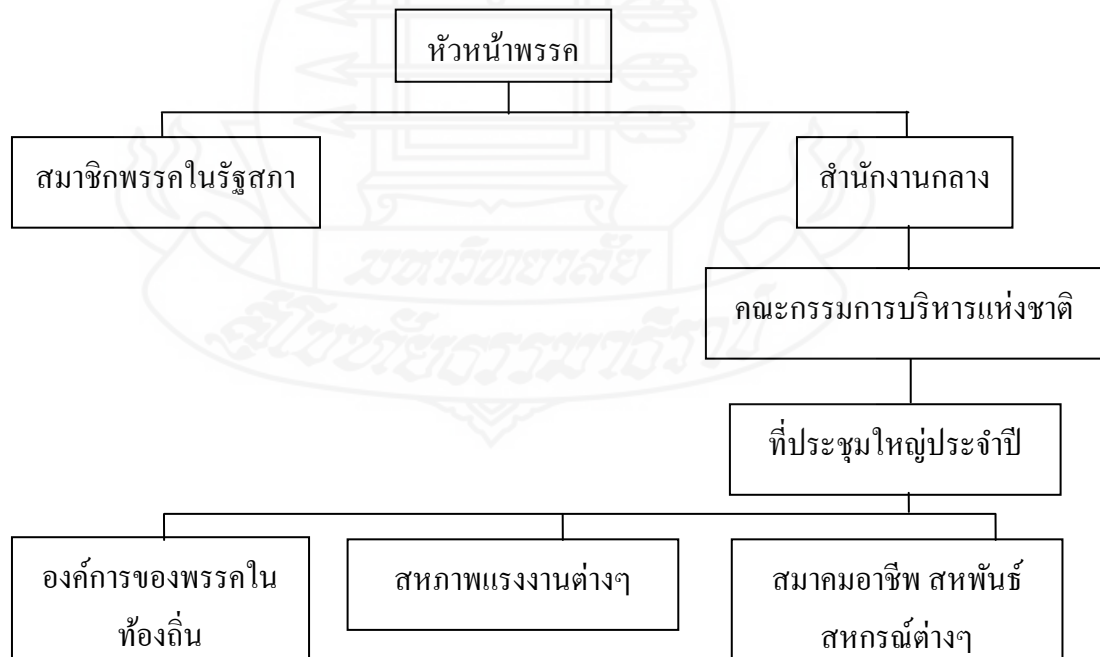
พรรคแรงงาน (Labor party) นอกจากมีการประชุมใหญ่ของพรรคแล้ว พรรคแรงงานยังมี “คณะกรรมการบริหารแห่งชาติ” (National Executive Committee) ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 28 คน โดยเลือกตั้งมาจากที่ประชุมใหญ่ของพรรค และมีองค์ประกอบต่างกัน เนื่องจากพรรคแรงงานเน้นถึงสาขาของพรรคที่กระจายไปทั่วประเทศ คณะกรรมการบริหารแห่งชาติจำนวน 28 คนประกอบด้วย

- 1) โควต้าของสหภาพแรงงานมีสิทธิเลือกกรรมการได้ 12 คน
- 2) เลือกโดยสาขาพรรคในเขตเลือกตั้ง 7 คน
- 3) เลือกโดยสมาคมอาชีพและสหกรณ์ 3 คน
- 4) เลือกโดยที่ประชุมใหญ่ 5 คน โดยเฉพาะเลือกเฉพาะสตรีและมีเหรียญ

อีก 1 คน รวมเป็น 28 คน

นอกจากนี้พรรคแรงงานยังมีสภาแห่งชาติ (National Council of Labour) ซึ่งทำหน้าที่เป็นองค์การบริหารของคณะกรรมการบริหารแห่งชาติดังกล่าวประกอบด้วยสมาชิก 21 คน โดยเลือกตั้งโดยสหภาพแรงงานจำนวน 7 คน สหพันธ์สหกรณ์ 7 คน คณะกรรมการบริหารแห่งชาติ 3 คน และสมาชิกพรรคในรัฐสภาอีก 4 คน

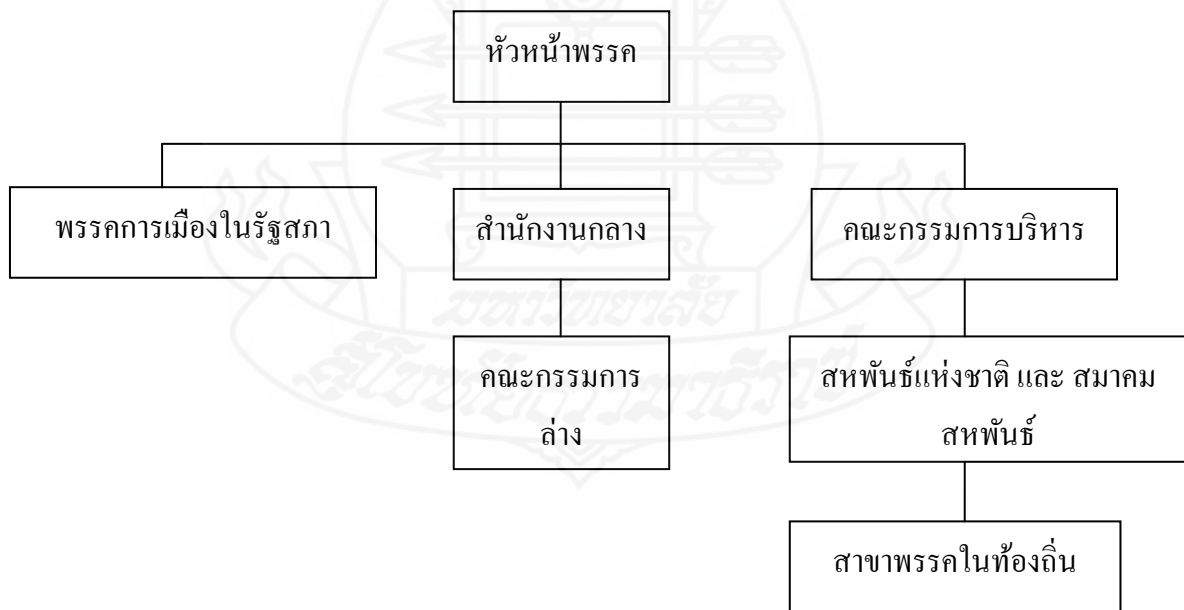
แสดงให้เห็นว่าพรรคแรงงานมีสาขาพรรคที่กระจายกระจายออกไปทั่วประเทศ และยังครอบคลุมถึงกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อีกด้วย ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 การจัดองค์กรของพรรคแรงงาน ประเทศอังกฤษ

ที่มา: วิทยา นภศิริกุลกิจ (2515) ระบบการเมืองอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 51

พรรคอนุรักษนิยม (Conservative Party) พรรคอนุรักษนิยมมีการจัดการองค์การที่ครอบคลุมถึงสาขาพรรคทั่วประเทศ และยังครอบคลุมกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ อีกด้วย การจัดองค์การของพรรคอนุรักษนิยมมีองค์การที่สำคัญ คือ “สหพันธ์แห่งชาติและสมาคมสหพันธ์” (National Union of Conservative and Unionist Association) ประกอบด้วย สาขาของพรรคในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งสมาคมต่างๆ รวมทั้งสิ้น 542 แห่ง มีสมาชิกทั้งหมดประมาณ 3 ล้านคน ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำในเรื่องต่างๆ แก่หัวหน้าพรรค โดยมีการประชุมปีละครั้ง องค์การนี้ไม่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายของพรรคแต่ประการใด แต่องค์การนี้มีคณะกรรมการกลาง (Central Council) ประกอบด้วยสมาชิก 400 คน ซึ่งมาจากหัวหน้าพรรค เจ้าหน้าที่ในระดับสูงของพรรค สมาชิกคณะกรรมการบริหาร และผู้แทนจากองค์การกลาง และสภาท้องถิ่นในเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการกลางนี้ประชุมกันปีละ 2 ครั้ง เพื่อพิจารณามติต่างๆ ที่เสนอโดยสาขาพรรคในท้องถิ่น เพื่อเสนอหัวหน้าพรรคต่อไป นอกจากนี้ยังมี “คณะกรรมการบริหารของสหพันธ์แห่งชาติ” (Executive Committee of National Union) ซึ่งเป็นองค์กรติดต่อระหว่างหัวหน้าพรรคกับสมาชิก ประกอบด้วยคณะกรรมการจำนวน 150 คน มีการประชุมกันเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อพิจารณารายงานต่างๆ ขององค์การทั้งหมดของพรรค เพื่อเสนอให้หัวหน้าพรรคทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 การจัดองค์การของพรรคอนุรักษนิยม ประเทศอังกฤษ

ที่มา: วิทยา นภาศิริกุลกิจ (2515) ระบบการเมืองอังกฤษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง หน้า 47

ในสหรัฐอเมริกา พรรคเดโมแครตและพรรครีพับลิกัน มีการจัดองค์การที่ครอบคลุมจากระดับชาติลงไปสู่ท้องถิ่นเป็นลูกโซ่ โดยแต่ละระดับของสาขาพรรค มีความอิสระที่จะตัดสินใจในนโยบายของตนเองได้ จนถึงกับมีผู้กล่าวว่า “องค์การของพรรคประกอบด้วยหน่วยแห่งอำนาจของมลรัฐและท้องถิ่นจำนวนมากมาย แต่ละหน่วยมีพรรคพวกของตน และมีความเป็นอิสระจากการควบคุมภายนอก หน่วยของพรรคแต่ละแห่งมุ่งที่จะอยู่อย่างอิสระให้พ้นจากการเมืองในระดับชาติ อันที่จริงแล้วแต่ละหน่วยพอใจในความอิสระเช่นนั้น จนกล่าวได้ว่าไม่มีพรรคการเมืองในระดับชาติ หากแต่พรรคการเมืองระดับมลรัฐและท้องถิ่นเท่านั้น

การจัดองค์การของพรรคเดโมแครตและพรรครีพับลิกัน มีความคล้ายคลึงกันมาก ส่วนใหญ่ประกอบด้วย “ระบบคณะกรรมการธิการ” (Committee System) ในระดับต่าง ๆ นับตั้งแต่ระดับชาติลงไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตามภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 การจัดองค์การของพรรคการเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา
ที่มา: กระมล ทองธรรมชาติ (2514) พรรคการเมืองต่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.10 สาขาพรรคการเมือง

1) ความสำคัญของสาขาพรรค ในระบอบประชาธิปไตยพรรคการเมืองจะต้องมีสาขาพรรคมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และจะต้องมีสาขากระจายไปยังทุกท้องที่และทุกกลุ่มผลประโยชน์ ทั้งนี้สาขาพรรคการเมืองมีความสำคัญอย่างน้อย 9 ประการ (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย, หน้า 100-102) คือ

1.1) สร้างผู้นำทางการเมืองในระดับท้องถิ่น (Training for Local Leadership) สมาชิกพรรคหรือผู้สนใจในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านทางสาขาพรรค

1.2) สร้างรากฐานให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งและกลายเป็นสถาบันของประเทศชาติอย่างแท้จริง (Base for Political Institution) โดยการขยายสาขาของพรรคให้กว้างขวางออกไปในทุกส่วนของประเทศ และขยายไปในกลุ่มผลประโยชน์ให้มากกลุ่มเท่าที่จะทำได้ เพื่อสร้างฐาน (Base) และเพื่อพรรคกลายเป็นสถาบันหลักของชาติต่อไปได้

1.3) สาขาพรรคเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและข่าวสารต่างๆ ป้อนให้กับพรรค (Data Collection) เพราะสาขาพรรคมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่น และสามารถหาข้อมูลที่ถูกต้องหรือใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมากกว่าแหล่งใดของพรรค นอกจากนี้การป้อนข่าวสารและข้อมูลให้พรรคจะช่วยให้พรรคมีโอกาสปรับปรุงนโยบายให้ทันสมัยและอยู่ในความนิยมของประชาชนเสมอ

1.4) สาขาพรรคจะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นที่สนใจนโยบายและวิธีการดำเนินงานของพรรค โดยพรรคสามารถที่จะโฆษณานโยบายของพรรคไปยังหมู่ประชาชนได้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้พรรคการเมืองยังสามารถให้การฝึกอบรมทางการเมือง (Political Education) แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบในระบอบประชาธิปไตยได้

1.5) สาขาพรรคจะทำหน้าที่สนับสนุนการเลือกตั้งของพรรคไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งทั่วไป (General Elections) การเลือกตั้งซ่อม (By-Elections) หรือการเลือกตั้งสภาท้องถิ่น (Local Elections) ในที่สุดพรรคการเมืองก็จะกลายเป็นสถาบันทางการเมืองที่สำคัญและจะขาดเสียมิได้ สำหรับประชาธิปไตย

1.6) สาขาพรรคมีส่วนช่วยพิจารณาสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะการสรรหาจะต้องเริ่มจากสาขาพรรคในท้องถิ่นก่อน จากระดับตำบล ผู้ระดับอำเภอ และนำเสนอผู้ระดับจังหวัด จากนั้นจังหวัดเสนอผู้ระดับภาค และภาคเสนอมายังส่วนกลาง (Central Committee) ซึ่งจะเป็นการช่วยกลั่นกรองการสรรหาให้ได้คนดีมีฝีมือ และสามารถทำ

ชื่อเสียงให้แก่พรรคได้ต่อไป

1.7) สาขาพรรคในท้องถิ่นจะเป็นศูนย์กลาง (Center) ในความคิดเห็นทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่เป็นประโยชน์โดยตรงและโดยอ้อมของท้องถิ่น

1.8) สาขาพรรคจะทำหน้าที่เป็นสื่อประสาน (Link) ระหว่างพรรคการเมืองกับสมาชิกพรรคหรือผู้ให้ความสนใจในกิจการของพรรคได้เป็นอย่างดี

1.9) สาขาพรรคจะเป็นองค์กรที่สามารถนำเอานโยบายของพรรคไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี เพราะสาขาพรรคมีความใกล้ชิดกับสมาชิกพรรคซึ่งอยู่กระจัดกระจายในท้องถิ่น นอกจากนี้สาขาพรรคอาจถือโอกาสให้ความรู้และอธิบายถึงปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ฯลฯ ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องทางการเมือง ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการเป็นประชาธิปไตยอย่างมั่นคง

2) ลักษณะของสาขาพรรค ในระบอบประชาธิปไตยพรรคการเมืองจะต้องมีสาขาพรรคซึ่งลักษณะสาขาพรรคการเมือง สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย, หน้า 103) ดังนี้

2.1) แบ่งตามลักษณะการรวมผลประโยชน์ (Interest Aggregation) หมายความว่ารวมถึงผลประโยชน์ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การบริหาร การอนามัย การศึกษา การอาชีพ ฯลฯ โดยอาจจะมีการรวมกลุ่มทั้งที่เป็นทางการ (Formal Groups) และไม่เป็นทางการ (Informal Groups) กลุ่มที่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มซึ่งมีกฎหมายรับรอง เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน สหกรณ์ สมาคม สหภาพ สถาบันการศึกษา สถาบันอื่นๆ กลุ่มที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มของประชาชนที่รวมตัวกันชั่วคราวซึ่งมีลักษณะไม่ถาวร และไม่มีกฎหมายรับรอง เช่น ชมรม ชุมชน กลุ่ม เป็นต้น

2.2) แบ่งตามสภาพของท้องถิ่น (Location) หมายความว่า สาขาพรรคเกิดขึ้นตามส่วนต่างๆ ของประเทศ นับตั้งแต่ ภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเหมือนกับสายการบริหารของระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีลักษณะเป็นรูปปิรามิด (Pyramid) สาขาพรรคการเมืองเหล่านี้ จะต้องประสานงานกันเป็นลูกโซ่เหมือนเครื่องจักรนาฬิกา โดยมีสำนักงานใหญ่ในกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางสำหรับการประสานงาน สำนักงานใหญ่มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ การแนะนำทั่วไป การเงิน การปรึกษาหารือ และหน้าที่อื่นๆ ที่จำเป็น ส่วนสาขาพรรคในระดับต่างๆ จะต้องรายงานโดยตรงขึ้นไปจากระดับหมู่บ้านไปยังตำบลจากตำบลไปยังอำเภอ จากอำเภอไปยังจังหวัด และจากจังหวัดไปยังภาค และจากภาคไปยังสำนักงานใหญ่

3) หน้าที่และบทบาทของสาขาพรรค (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองและ

ปัญหาพรรคการเมืองไทย, หน้า 105-106) ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สาขาพรรคการเมืองมีทั้งการจัดแบ่งตามสภาพท้องถิ่น และลักษณะการรวมผลประโยชน์ ด้วยเหตุนี้สาขาพรรคการเมืองจะต้องมีทั้งกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ และสาขาระดับท้องถิ่นเป็นลูกโซ่จากสำนักงานใหญ่ไปยังส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ก็ต้องถือว่าเป็นสาขาระดับท้องถิ่นด้วย แต่อาจมีสำนักงานใหญ่สาขา (Branch Headquarters) อยู่ที่สำนักงานใหญ่ของพรรค และสาขาย่อย (Sub-Branch) ตามเขตปกครองต่างๆ เช่น เขตพัฒนาไท ราษฎร์บูรณะ ดุสิต ป้อมปราบ ภาษีเจริญ ฯลฯ ซึ่งแต่ละเขตก็อาจแบ่งย่อยออกไปได้อีกตามลักษณะและความต้องการของสมาชิกพรรคและผู้สนใจ โดยมีสำนักงานใหญ่ทำหน้าที่ประสานงานให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ

นอกจากนี้หน้าที่ต่างๆ ตามที่ได้กล่าวมาในหัวข้อ “ความสำคัญของสาขาพรรค” แล้วนั้น สาขาพรรคการเมืองก็มีหน้าที่เฉพาะเกี่ยวกับการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นต่างๆ ตามที่สาขาพรรคนั้นๆ รับผิดชอบอยู่ เช่น สาขาพรรคระดับจังหวัดก็มีหน้าที่ในการสรรหาสมาชิกพรรครับสมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น สาขาพรรคระดับอำเภอก็มีหน้าที่ช่วยสาขาพรรคระดับจังหวัด สรรหาผู้สมัครเช่นเดียวกับสาขาระดับจังหวัด และในทำนองเดียวกันสาขาพรรคระดับตำบลและหมู่บ้านก็จะต้องช่วยเหลือสาขาพรรคระดับจังหวัด และอำเภอ อย่างไรก็ตามสาขาพรรคระดับตำบลอาจมีหน้าที่สรรหาสมาชิกพรรคเข้าสมัครแข่งขันเลือกตั้งกำนันและผู้ใหญ่ หรือตำแหน่งเลือกตั้งอื่นๆ เช่น คณะกรรมการพัฒนาตำบล คณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ฯลฯ โดยมีสาขาพรรคระดับภาคเป็นศูนย์อำนวยการสาขาใหญ่ และมีสำนักงานใหญ่เป็นศูนย์บัญชาการ

สาขาพรรคการเมืองทุกระดับ จะทำงานประสานกับพรรคที่เป็นกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ แม้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะทำงานประสานกับสำนักงานใหญ่ของพรรคแล้วก็ตาม แต่กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ก็มักจะมีสาขาของเขาอยู่ในท้องถิ่นต่างๆ ด้วย เช่น สหภาพแรงงาน สมาคมชาวนา สหกรณ์ มหาวิทยาลัย เป็นต้น ฉะนั้นสาขาพรรคการเมืองจึงต้องทำหน้าที่ประสานงานกับกลุ่มผลประโยชน์ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและสาขาพรรคระดับสูงขึ้น ไปจนถึงสำนักงานใหญ่

4) การบริหารสาขาพรรค (ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ, พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย, หน้า 96-97) เพื่อเป็นการฝึกอบรมผู้นำทางการเมือง สาขาพรรคการเมืองจึงเป็นแหล่งที่สามารถสรรหาและฝึกอบรมคนในท้องถิ่นเป็นกรรมการสาขาพรรคได้มาก และได้ผลดียิ่งขึ้น โดยปกติสาขาพรรคจะต้องมีตำแหน่งอย่างน้อย 5 ตำแหน่ง คือ

1. หัวหน้าสาขาพรรค
2. รองหัวหน้าสาขาพรรค (คนเดียวหรือหลายคนก็ได้)

3. เลขธิการสาขาพรรค

4. ร่องเลขธิการสาขาพรรค (คนเดียวหรือหลายคนก็ได้)

5. คณะกรรมการสาขาพรรค (จำนวนตามความจำเป็นของท้องถิ่น)

ในการฝึกฝนผู้นำทางการเมืองความสำคัญจึงอยู่ที่ การสรรหาและการเข้าดำรงตำแหน่งต่างๆ ข้างต้น สาขาพรรคจะต้องเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นและสมัครเป็นสมาชิกพรรค ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าสาขาพรรคและตำแหน่งต่างๆ ตามความเหมาะสม และเมื่อสาขาพรรคส่งสมาชิกเข้ารับเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น กรรมการสาขาพรรคเหล่านี้ก็จะเป็นตัวแทนของสาขาพรรคเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง เช่น หัวหน้าสาขาพรรคระดับจังหวัด อาจสมัครแข่งขันในตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหัวหน้าสาขาพรรคระดับตำบลสมัครแข่งขันในตำแหน่งกำนัน เป็นต้น ส่วนกรรมการอื่นก็อาจสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งต่างๆ ในการนี้สาขาพรรคระดับสูงขึ้นไปจะเป็นที่เล็งในการวางแผน ให้คำแนะนำปรึกษาหารือ และสนับสนุนในด้านการเงิน แต่ในทางปฏิบัติ เมื่อสาขาพรรคในระดับสูงที่สูงกว่าเพื่อการประสานงาน และแสวงหาความร่วมมือในด้านต่างๆ ในอันที่จะช่วยให้สาขาพรรคประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง

สำนักงานเลขธิการสาขาพรรคจะมีบทบาทสำคัญในการอำนวยความสะดวกและเป็นศูนย์กลางในการบริหารงานสาขาพรรคทั้งหมด สำนักงานเลขธิการสาขาพรรคจะต้องมีเจ้าหน้าที่ต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการในด้านต่างๆ และควรจัดแบ่งสำนักงานสาขาพรรคออกเป็นอย่างน้อย 6 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายรณรงค์เลือกตั้ง
2. ฝ่ายสำรวจประชามติ
3. ฝ่ายวิจัยและวางแผน
4. ฝ่ายนโยบายและการเมือง
5. ฝ่ายวิชาการ
6. ฝ่ายการเงิน

ในด้านการเงินของสาขาพรรคซึ่งนับว่ามีความสำคัญมาก สาขาพรรคอาจได้รับเงินจากค่าสมาชิก ซึ่งสำนักงานใหญ่ให้ส่วนแบ่งมา การบริจาคเงินให้สาขาพรรคโดยตรง การจัดการรายได้ เช่น การจัดมหรสพต่างๆ และมีการจำหน่ายบัตร เงินอุดหนุนจากสำนักงานใหญ่และรายได้อื่นๆ ซึ่งกรรมการบริหารสาขาพรรคหรือสมาชิกพรรคซึ่งสังกัดสาขาพรรคนั้นๆ ได้จัดหามาให้รวมทั้งดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารของสาขาพรรค

2.2 กลุ่มผลประโยชน์

กลุ่มผลประโยชน์ เกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ ทัศนคติและ

ผลประโยชน์ร่วมกัน เมื่อมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย เช่น กลุ่มกรรมกร กลุ่มชาวนา กลุ่มนักศึกษา กลุ่มธุรกิจ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มปฏิรูป เป็นต้น ซึ่งการที่คนมารวมกันเป็นกลุ่มต่างๆ นั้น มีสาเหตุมาจาก

1) ต้องการให้สมาชิกรัฐสภาออกหรือระงับกฎหมายเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนเอง

2) ต้องการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหรือต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลตัดสินใจหรือกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการหรือผลประโยชน์ของกลุ่มของตน

อัลมอลด์ และ โปเวลล์ (Almond and Powell) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้ (มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545: 401-402)

1) กลุ่มผลประโยชน์ที่รวมตัวกันชั่วคราว เพราะมีสถานการณ์ผลักดันหรือกดดันให้เกิดอารมณ์ร่วมกัน มีการสะสมความคับข้องใจโดยไม่มีรูปแบบของการรวมตัวกันที่แน่นอน มีอารมณ์รุนแรง รวมตัวกันชั่วคราวแล้วก็จะสลายตัวไป ไม่มีระเบียบแบบแผน ชอบใช้วิธีการรุนแรงในการเรียกร้องผลประโยชน์ ได้แก่ กลุ่มฝูงชน

2) กลุ่มผลประโยชน์ที่ไม่ได้อยู่ในรูปของสมาคม เกิดขึ้นเพราะมีปัญหาร่วมกัน ไม่ได้มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ แสดงซึ่งผลประโยชน์หรือความต้องการเป็นครั้งคราว เรียกร้องผลประโยชน์แบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มเครือญาติ กลุ่มเชื้อชาติ กลุ่มศาสนา เป็นต้น

3) กลุ่มผลประโยชน์ที่รวมตัวกันในรูปของสถาบัน ได้แก่ พรรคการเมือง กองทัพ ข้าราชการ เป็นต้น

4) กลุ่มผลประโยชน์ที่รวมตัวกันในรูปของสมาคม มีการจัดระเบียบองค์กรอย่างดี มีบทบาทในการเรียกร้องหรือแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ให้กับกลุ่มตน โดยเฉพาะ ได้แก่ สหภาพแรงงาน สมาคมพ่อค้านักธุรกิจ องค์กรศาสนา องค์กรเอกชน เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์นอกจากการรวมตัวกันเพื่อมีอิทธิพลเหนือการวางหรือกำหนดนโยบายรัฐบาลแล้ว ยังทำหน้าที่ในการจัดการการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน รวมทั้งทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมที่สำคัญระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนด้วย ในขณะที่พรรคการเมืองนอกจากหน้าที่การสรรหาบุคคลสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เป็นรัฐบาลเป็นฝ่ายค้าน หน้าที่ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน และการปลุกกระดมมวลชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว ยังทำหน้าที่พิทักษ์รักษาผลประโยชน์ให้กับกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ด้วย

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากการทำหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมืองแล้ว จะเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มผลประโยชน์และพรรคการเมือง ดังนี้

1) ต่างมีส่วนในการระดมและช่วยจัดการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีระบบ

2) ต่างเป็นตัวเชื่อมระหว่างประชาชนกับรัฐบาล โดยกลุ่มผลประโยชน์จะเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาลผ่านทางพรรคการเมือง ส่วนพรรคการเมืองสามารถเชื่อมโยงประชาชนกับรัฐบาลทั้งทางตรงและทางอ้อม

ความแตกต่างระหว่างกลุ่มผลประโยชน์กับพรรคการเมือง

กลุ่มผลประโยชน์จะเป็นการรวมผลประโยชน์ของบุคคลกลุ่มและกลุ่มบุคคลเข้าด้วยกัน มีทัศนคติรวมกัน มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อจะได้มีอิทธิพลผลักดันในการที่จะให้รัฐบาลหรือผู้มีอำนาจยอมรับหรือยอมตามความคิดหรือความต้องการของกลุ่ม ไม่ได้มุ่งหวังหน้าที่หรือตำแหน่งทางราชการ แต่ต้องการมีอิทธิพลต่อการวางหรือการกำหนดนโยบายทางราชการของรัฐบาล จะแสดงบทบาทในการเรียกร้องหรือแสดงออกซึ่งความต้องการของกลุ่มตนจนกลายเป็นความต้องการของสังคม ในขณะที่พรรคการเมืองเป็นการรวมตัวกันของกลุ่มหรือคณะบุคคลที่มีความคิดหรืออุดมการณ์เหมือนกัน รวมตัวกันด้วยความสมัครใจ แสดงบทบาทในการรวบรวมกลั่นกรองผลประโยชน์ ที่สำคัญพรรคการเมืองนอกจากต้องการแก้ปัญหาาร่วมกันแล้ว ยังต้องการเป็นรัฐบาลหรือผู้นำในการบริหารประเทศ

3. แนวคิดผู้นำทางการเมือง

ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีมีศิลปะหรือมีความสามารถชักนำผู้อื่นให้กระทำตามด้วยดี โดยมีข้อได้เปรียบเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความสมานสามัคคี สร้างความประทับใจให้กับสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคม จนทำให้เกิดความเชื่อ ความเคารพ ความภักดี และความร่วมมือกับผู้อื่นในสังคม ในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เรียกว่า “ผู้นำทางการเมือง”

3.1 ผู้นำ (Leader) ลักษณะของผู้นำ ได้มีผู้ที่ศึกษาการเป็นผู้นำแบบต่างๆ ดังนี้ เวมโฮเนอร์ (Wehmhoener อ้างถึงใน นวรัตน์ ทองสลวย 2547: 28) ได้จำแนกลักษณะผู้นำออกเป็น 3 ประเภท

3.1.1 ผู้นำแบบประเพณี (traditional elite) เป็นแบบซึ่งมีอำนาจ มีความสำคัญในยุคก่อนอาณานิคม และได้มีการต่อเนื่องในการใช้อำนาจจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนในระดับท้องถิ่น

3.1.2 ผู้นำแบบอุดมการณ์ (elite united by ideology) เช่น ผู้นำในสาธารณรัฐประชาชนจีน

3.1.3 ผู้นำแบบหลากหลาย (pluralistic elites) ผู้นำซึ่งประกอบด้วย ลักษณะของกลุ่มต่างๆ แต่มีความสามารถในการจัดการ

ผู้นำตามแนวคิดของ ภิญ โย สาธร (2516: 160-161) แบ่งออกได้เป็น 3 แบบ คือ

1) ผู้นำแบบเผด็จการ (The Autocratic Leader) เป็นผู้นำที่ยึดมั่นในความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ไม่คำนึงถึงคนอื่นเป็นการออกคำสั่งมุ่งแต่งงานเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน

2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (The Democratic Leader) เป็นผู้นำที่ใช้อำนาจโดยคำนึงถึงความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจปัญหาต่างๆ ร่วมกัน

3) ผู้นำตามสบาย (The Laissez-Faire Leader) เป็นผู้นำที่ปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานกันตามสบายให้อิสระเสรีเต็มที่ในการวินิจฉัย สั่งการ มีการควบคุมตรวจตรา น้อยมาก

3.2 ผู้นำทางการเมือง การมีผู้นำมีมาตั้งแต่โบราณกาล สังคมมนุษย์ยังต้องพึ่งผู้นำเพื่อประโยชน์อื่นๆ เมื่อคนมารวมกันจำเป็นต้องมีกิจกรรมหลายอย่าง เพื่อปรับปรุงชุมชน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการอยู่ร่วมกัน กิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นจำเป็นต้องมี ผู้นำ เพื่อกระทำการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

3.2.1 ความหมายของผู้นำทางการเมือง ได้มีผู้ให้ความหมายของผู้นำทางการเมืองไว้ดังนี้ เอ็ดดิงเจอร์ (Edinger อ้างถึงใน นวรัตน์ ทองสลวย 2547: 21) ให้ความหมายของผู้นำทางการเมืองว่า ผู้นำทางการเมือง คือ ตัวกระทำสำคัญ (central actor) ที่ครอบครองตำแหน่งที่เป็นจุดศูนย์กลางซึ่งสัมพันธ์กับตำแหน่งของฝ่ายตรงข้ามอื่นๆ ภายใต้บทบาทที่แน่นอนซึ่งกำหนดขึ้น

ทวี สุรฤทธิกุล (2546: 128-129) ได้อธิบายว่า ผู้นำทางการเมือง คือ บุคคลที่อยู่ในส่วนที่กุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง โดยหมายถึงบุคคลที่มีฐานะตำแหน่งหรือหน้าที่ทางการเมืองการปกครองในระดับสูง เป็นบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบจากคนกลุ่มอื่น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่จะต้องยึดถือประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม โดยที่ผู้นำทางการเมืองต้องมีคุณลักษณะในตัว (character) ที่เป็นพิเศษแตกต่างจากคนทั่วไป ผู้นำทางการเมืองจึงต้องมีจริยธรรมและคุณธรรมที่เหนือกว่าคนทั้งหลายด้วยเช่นกัน

3.2.2 ลักษณะของผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการเมืองจำเป็นอย่างไรที่จะต้องมีคุณสมบัติบางอย่างที่มนุษย์ธรรมดาไม่มี แต่อาจจะมีความแตกต่างกันไป บางคนว่าผู้นำต้องพูดเก่ง

บางคนว่าต้องเป็นคนใจกว้างขวาง ใจถึง บางคนว่าต้องเป็นนักฉวยโอกาส (วันมูหะมัด นอร์ มะทา 2542: 14-15) ออร์คเวย์ ทีด (Orwdway Tead อ้างถึงใน ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ 2523: 17-23)

3.3 ผู้นำพรรคการเมือง วิทยา นภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์ (2539: 97-109) ได้อธิบายถึงผู้นำพรรคการเมืองไว้ดังนี้

3.3.1 ผู้นำพรรคการเมือง (Party Leadership) คือ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อนโยบายของพรรค เป็นผู้นำในทุกๆ ด้านสำหรับพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมืองอาจหมายถึง ทั้ง คณะผู้บริหารหรือหมายถึงผู้บริหาร หรือผู้นำเพียงคนเดียวก็ได้ การเป็นผู้นำเกิดขึ้นในทุกๆ ประชาคม แต่ลักษณะที่เป็นลักษณะร่วมกันของการเป็นผู้นำ ได้แก่ การที่ต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ผู้ตามจักต้องคอยดูแลความเคลื่อนไหวของผู้นำจึงจะทำให้เป้าหมายของพรรคบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ลักษณะของผู้นำจึงจำต้องอาศัยปัจจัยควบคู่ระหว่างอำนาจที่กำหนดไว้เป็นทางการกับอิทธิพลส่วนตัว กิจกรรมของพรรคเน้นหนักในด้านใดก็ขึ้นอยู่กับหัวหน้าพรรคเป็นสำคัญ

3.3.2 บทบาทของผู้นำพรรคการเมือง การต่อสู้ในทางการเมืองเพื่อให้ได้ อำนาจรัฐ (State Authority) โดยอาศัยสถาบันทางการเมือง คือ พรรคการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การต่อสู้ทางการเมืองในระบบรัฐสภา (Parliamentary System) ความสำเร็จของพรรคคือ ชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับพรรคการเมืองทั้งในอดีตและในปัจจุบัน คือ ผู้นำพรรค (Party Leadership) ผู้นำพรรคเป็นบุคคลหรือคณะบุคคลที่ต้องรับผิดชอบด้านวิธีการต่อสู้ การจัดการ บริหารงานภายในพรรคและความสัมพันธ์นอกพรรค

3.3.3 ที่มาของผู้นำพรรคการเมือง โดยหลักการประชาธิปไตย ผู้นำพรรคการเมืองทุกพรรคจะได้รับการเลือกตั้งโดยสมาชิกพรรคนั้น ตามกฎข้อบังคับของแต่ละพรรค การดำรงตำแหน่งนั้นอยู่ในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก การเลือกตั้งผู้นำพรรคโดยถือหลักประชาธิปไตย ก่อให้เกิดระบบการแข่งขัน เพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งอำนาจหรือตำแหน่งผู้บริหาร การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคมวลชนเป็นประชาธิปไตยมากกว่าพรรคดั้งเดิม ผลจากการเกิดระบบเลือกตั้งหัวหน้าพรรคทำให้ต้องมีการรวบรวมสมาชิกขึ้น

3.3.4 ผู้นำพรรคการเมืองไทย โดยทั่วไปจะได้แก่บุคคลที่เป็นผู้ริเริ่มในการ จัดตั้งก่อตั้งพรรคการเมืองนั้นๆ ขึ้นมา คือ ผู้นำในคณะก่อการของพรรค หรือผู้ที่เป็นนักการเมืองมีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างแน่วแน่ที่จะใช้ชีวิตและอุทิศตนเพื่อการเมือง การเลือกตั้งหัวหน้าพรรคจะเป็นไปตามกฎข้อบังคับของพรรค ว่าด้วยการเลือกตั้งภายในพรรคและมักจะมีการกำหนดระยะเวลาของการดำรงตำแหน่ง การเลือกตั้งซ่อม ถ้าตำแหน่งหัวหน้าพรรคว่างลงก่อนครบวาระก็จะมอบให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพรรคระดับสูง เมื่อพิจารณาจากการตั้งพรรคการเมืองของ

ไทย พรรคการเมืองทุกพรรคจะมีองค์กรสำคัญอยู่ไม่เกิน 3 องค์กร ได้แก่ หัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค รองหัวหน้าพรรค และรองเลขานุการพรรค จำนวนของตำแหน่งต่างๆ จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสม และตามขนาดของพรรคการเมืองนั้นๆ

3.3.5 ผู้นำพรรคการเมืองแบบอัคราธิปไตย ในการศึกษาอำนาจของผู้นำพรรคการเมืองนั้น มักจะมองในแง่ของการใช้อำนาจของผู้นำ ระยะของการใช้อำนาจก็จะกำหนดไว้แน่นอน โอกาสหมุนเวียนเป็นหัวหน้าพรรคก็ดี การได้มาซึ่งตำแหน่งเกิดจากการแข่งขัน ซึ่งเป็นลักษณะของพรรคการเมืองที่มีความเป็นประชาธิปไตย ในทางกลับกันหากพรรคการเมืองใดที่ผู้นำพรรคอยู่ในตำแหน่งเป็นการถาวร ไม่มีการหมุนเวียนกันเป็น โอกาสที่จะเกิดประชาธิปไตยนั้นค่อนข้างจะยากแต่ก็อาจจะเกิดอัคราธิปไตย (Autocracy) ขึ้นแทน อัคราธิปไตย หมายถึง การที่ตัวตนเองใหญ่ มีอำนาจสิทธิขาดแต่ผู้เดียว อัคราธิปไตยในพรรคการเมืองนั้นอาจเกิดขึ้นกับ ผู้นำ หรือ คณะผู้นำ อัคราธิปไตยของหัวหน้าพรรคการเมือง แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ อัคราธิปไตยแบบเปิดเผย และอัคราธิปไตยแบบปกปิด

3.3.6 ผู้นำพรรคการเมืองแบบคณาธิปไตย การบริหารงานของพรรคการเมืองโดยผู้นำพรรคการเมือง หรือที่เรียกว่าชนชั้นหัวหน้า ซึ่งเป็นกลุ่มปกครองในปัจจุบันนี้ได้ก่อให้เกิดลักษณะในทางปฏิบัติที่เรียกกันว่าเกิดกลุ่มวงใน คณาธิปไตย (Oligarchy) หมายถึง อำนาจสูงสุดอยู่ที่คณะบุคคล คณะปกครองหรือรัฐบาลเผด็จการที่ประกอบด้วยกลุ่มคนกลุ่มเดียวที่มีอำนาจรัฐอย่างแท้จริงผูกขาดอำนาจรัฐแต่เพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น หรืออำนาจทางการเมืองตกอยู่ในมือของชนชั้น หรือตระกูลเพียง 2-3 ตระกูล โดยเฉพาะลักษณะของการเป็นคณาธิปไตยของผู้นำพรรคนั้นจะต้องมีปัจจัยสำคัญประกอบคือ กลุ่มที่ใกล้ชิดกับหัวหน้าพรรค และทำงานร่วมกันกับหัวหน้าพรรคที่เรียกว่า กลุ่มวงใน

4. แนวคิดเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมือง

4.1 ความหมายอุดมการณ์ทางการเมือง ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของอุดมการณ์ทางการเมือง ไว้ดังนี้

จรรยา สุภาพ (2521: 139) ได้ให้ความหมายอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง โครงสร้างทางความคิดของบุคคล หรือความเชื่อเกี่ยวกับทางการเมือง ค่านิยมทางการเมือง และบทบาททางการเมือง ระบบความคิดรวมทั้งทัศนะของประชาชนที่มีต่อการทำงานของรัฐบาล โดยเป็นระบบความคิดที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับค่านิยมพื้นฐานที่มีอยู่หรือเป็นนโยบายของรัฐบาล

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2523: 14) ได้อธิบายว่า อุดมการณ์ทางการเมืองเป็น

แนวความคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชุมชนไว้ด้วยกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ทุกๆ คนมีร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม ซึ่งมีกลุ่มชนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน

ลิจิต ซีรเวกิน (2541: 211) ได้อธิบายว่า อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นคำสอนหรือแนวความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งอยู่ด้วยตัวของมันเองได้ยาก เช่นเดียวกับศาสนาจะต้องมีสถาบันหรือองค์กร เช่น วัด โบสถ์ และพระ คอยถ่ายทอดและกำหนดการปฏิบัติ อุดมการณ์ทางการเมืองจึงต้องคู่กับองค์กร (Organization) ทางการเมือง เช่น อุดมการณ์ทางการเมืองของระบบประชาธิปไตยก็มี สภา พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง

4.2 ความสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมือง (สวัสดี สุคนธ์รังษี 2517: 21-22) อุดมการณ์ทางการเมืองมีความสำคัญต่อสังคม 2 ประการ คือ ประการแรก ช่วยผูกมัดให้บุคคลรวมกันเป็นกลุ่มก้อน และประการที่สอง ช่วยให้บุคคลแต่ละคนทราบว่าตนมีบทบาทอันใดในสังคม ในระหว่างที่บุคคลเติบโตเจริญวัยขึ้น ความสำคัญประการแรกทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในสังคม ส่วนประการที่สองช่วยสร้างเอกลักษณ์ (identity) ของประชาชนในชาติ

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ได้อธิบายไว้ในหนังสือ Group Psychology and the Analysis of the Ego ว่าอุดมการณ์ คือ การหาเหตุผลให้แก่ตนเองของบุคคล (personal rationalization) อุดมการณ์ในความหมายทางจิตวิทยานี้ถือเป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละบุคคล อุดมการณ์จึงเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกลักษณะ ในทางจิตวิทยายังเชื่อกันอีกว่าบุคคลแต่ละคนพยายามที่จะค้นหาว่าตนมีบทบาทอย่างไรในสังคม ที่เกิดขึ้นภายในสังคมที่ตนมีชีวิตอยู่ตามความรู้สึกเฉพาะตนเหล่านี้ ก็สามารถกำหนดว่าตนเองจะปฏิบัติในเรื่องต่างๆ อย่างไร ลักษณะเฉพาะตัวเช่นนี้ คือเอกลักษณ์ (identity) การที่บุคคลพยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเช่นนี้ จึงทำให้บุคคลต่างๆ รับฟังอุดมการณ์ที่ได้สร้างขึ้นแล้วในสังคมเพื่อนำไปประกอบการสร้างลักษณะเฉพาะตนขึ้น

4.3 อุดมการณ์ทางการเมืองไทย (จุมพล นิมพานิช 2517: 116-117) นับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ที่ได้รับเอาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยเข้ามาในสังคมการเมืองไทย แต่ปรากฏว่าระบบการเมืองขาดอุดมการณ์และวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย นักวิชาการได้พยายามศึกษาและกำหนดลักษณะอุดมการณ์ทางการเมืองที่พึงปรารถนาของสังคมการเมืองไทย ได้ข้อสรุปว่า อุดมการณ์ทางการเมืองของไทยจะต้องมีลักษณะดังนี้

4.3.1 จะต้องเป็นอุดมการณ์ที่ยึดถือสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นแกนหลัก เพราะสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นศูนย์รวมของความสามัคคีและความชอบธรรมของระบบการเมือง

4.3.2 ควรเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม เพราะ

สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังด้อยโอกาสและคุณภาพชีวิตยังเสียเปรียบ

4.3.3 ควรเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ยึดหลักของประชาธิปไตยและสันติวิธี เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองนี้ในการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ เป็นต้น ยอมรับความคิดเห็นจากคนส่วนใหญ่

5. อำนาจทางการเมือง

มานน์ (M.Mann อ้างถึงใน เสนีย์ คำสุข 2548: 132) อำนาจเกิดขึ้นในสังคมมนุษย์อย่างเป็นพลวัต สามารถแยกแหล่งการจัดองค์กรแห่งอำนาจ ออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1) อำนาจเชิงอุดมการณ์ (Ideology) เกิดจากการที่มนุษย์แสวงหาการปฏิบัติในลักษณะที่มีความหมาย เป็นบรรทัดฐานและรูปแบบพิธีกรรม มีพลังสูงสุด และขยายออกไปนอกสังคมในวิถีทางที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่น รูปแบบศาสนา หรือการเคารพจิตวิญญาณโดยกลุ่มคนที่มีเอกภาพหรือสมาชิกร่วมอุดมการณ์ เป็นต้น

2) อำนาจเชิงเศรษฐกิจ (Economic) เป็นอำนาจที่ได้มาจากการผลิต การจำหน่าย จ่ายแจก การแลกเปลี่ยนและการบริโภค ซึ่งแสดงออกได้ชัดเจนที่สุดผ่านโครงสร้างทางชนชั้น

3) อำนาจทางด้านทหาร (Military) เกิดจากการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดทางกายภาพก่อให้เกิดการควบคุมโดยตรงภายในศูนย์กลางการควบคุม และส่งผลให้เกิดการข่มขู่คุกคามโดยอ้อมต่ออาณาบริเวณนั้นๆ

4) อำนาจทางการเมือง (Political) มาจากการควบคุมอาณาบริเวณที่เป็นดินแดนของรัฐมีพลเมืองจำนวนหนึ่ง โดยมีการบริหารและออกกฎระเบียบควบคุมที่ศูนย์กลางและอำนาจรวมศูนย์อยู่ที่รัฐ

นิยามอำนาจทางการเมือง (Political Power) คือ สมรรถภาพทางการเมืองที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบต่างๆ ติดตามมา ทั้งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรืออาณาบริเวณใดบริเวณหนึ่งในบางกรณีจะมีลักษณะของการควบคุมและการเชื่องหรือการยอมทำตาม ส่วนในบางกรณีจะเป็นลักษณะการครอบงำทางความคิดและพฤติกรรม แต่โดยรวมแล้วจะมีผลผูกพันต่อผู้มีและใช้อำนาจทางการเมืองในการตัดสินใจและต่อคนอื่นๆ ในรัฐและสังคม

อำนาจทางการเมือง ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญ (Prime ingredient) ทางการเมือง แต่ไม่ใช่สาระสำคัญทั้งหมดของการเมือง ในกระบวนการของอำนาจทางการเมือง สามารถแยกส่วนสำคัญ ที่เกี่ยวข้องออกได้เป็น 4 ส่วนประกอบหลักและ 1 ส่วนประกอบย่อย ดังนี้

1) ลักษณะสำคัญของอำนาจทางการเมือง คือ สมรรถภาพหรือความสามารถ ที่ทำ

ให้เกิดผลลัพธ์หรือผลสืบเนื่อง (Consequences) ต่างๆ ติดตามมาจากการใช้อำนาจ สมรรถภาพของอำนาจ จึงขึ้นอยู่กับส่วนประกอบย่อยอย่างน้อย 2 อย่าง คือ พื้นฐานของอำนาจหรือทรัพยากรทางอำนาจ และ ผู้มีอำนาจหรือผู้ใช้อำนาจ

2) วิธีการใช้อำนาจ หรือการแสดงผลสมรรถภาพหรือความสามารถทางอำนาจที่มีอยู่ เพื่อมุ่งไปสู่วัตถุประสงค์ที่ต้องการ องค์ประกอบย่อยของวิธีการใช้อำนาจมีอยู่มากมาย ตั้งแต่วิธีการที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนจนถึงไม่สามารถสังเกตเห็นได้ชัดเจน หรือตั้งแต่วิธีการอ่อนโยนหรือการชักจูงใจด้วยความรักใคร่ ผูกพัน ไปจนถึงการใช้การข่มขู่ บังคับ และการใช้ความรุนแรงต่างๆ นอกจากนั้น ก็คือกลไกในการใช้อำนาจและรูปแบบต่างๆ ของการใช้อำนาจ

3) เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของอำนาจทางการเมือง คือ การก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

4) ผลลัพธ์หรือผลกระทบของอำนาจทางการเมือง หรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจทั้งที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้อำนาจ แต่มักจะปรากฏผลในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเสมอ ส่วนประกอบย่อย ของผลลัพธ์ ก็คือ ผลดีหรือผลในแง่บวกกับผลเสียหรือผลในแง่ลบต่อทั้งผู้ใช้อำนาจทางการเมืองและบุคคลอื่นๆ ในรัฐหรือสังคม และอีกส่วนหนึ่ง คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการอำนาจทางการเมืองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

อำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจที่มีความชอบธรรมในการตัดสินใจในปัญหาของสังคม และการกำหนดนโยบายสาธารณะ ผลของการตัดสินใจโดยอำนาจทางการเมือง จะต้องถูกบังคับใช้ให้มีการปฏิบัติตาม อำนาจทางการเมืองมีลักษณะสำคัญ (เอกวิทย์ มณีธร 2552 : 113) ดังนี้

1) สิทธิและหน้าที่ การใช้สิทธิ คือ การยอมให้มีเสรีภาพที่จะปฏิบัติการภายในขอบเขตแห่งสิทธินั้น หน้าที่ คือ การกำหนดให้บุคคลใดหรือกลุ่มใด สามารถใช้สิทธิที่ตนมีอยู่อย่างเสรี รวมทั้งการป้องกันคุ้มครองรักษาสิทธิของตนด้วย สิทธิและหน้าที่ จึงเป็นเหตุและเป็นผลซึ่งกันและกัน

2) ความชอบธรรม เป็นรากฐานของการใช้อำนาจ เพื่อให้อำนาจนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องสามารถใช้ได้ในรัฐอย่างสมบูรณ์

3) การบังคับและยินยอม อำนาจจะต้องมีการบังคับหรือการลงโทษ

4) อำนาจและการปฏิบัติ ความพยายามที่จะบังคับสมาชิกของสังคม อาจทำให้เกิดการปฏิบัติซึ่งเป็นการคืนรนต่อสู้ที่จะเข้าควบคุมองค์การทางการเมือง

5) สิทธิที่จะยุบเลิก สมาชิกของทุกสังคมมีอำนาจที่จะยุบเลิกสังคมโดยการไม่ยอมเชื่อฟังปฏิบัติตามอำนาจแห่งสังคมเหล่านั้น

6) อำนาจและความคิดเห็น มติมหาชนถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจทางการเมือง อำนาจทางการเมืองมีลักษณะพิเศษตรงที่ไม่จำกัดและไม่สามารถวัดในเชิงปริมาณได้ เนื่องจากอำนาจทางการเมืองเกี่ยวข้องกับประชาชนและขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะให้คนทำตามคำสั่ง ทั้งนี้ สำหรับแหล่งที่มาของอำนาจทางการเมือง ถือเป็นแหล่งความชอบธรรมที่เป็นต้นกำเนิดของอำนาจทางการเมืองซึ่งมีที่จากหลายทาง (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 115) ดังนี้

1) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักความศักดิ์สิทธิ์ ได้มาจากการอ้างถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อตามหลักศาสนา เช่น ลัทธิเทวสิทธิ์ และลัทธิเทวราช

2) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักปัจเจกชนนิยม ได้มาจากการรับมอบอำนาจและความยินยอมมาจากปวงชน ซึ่งเป็นอำนาจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

3) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากหลักสหนิยม ถือว่าอำนาจทางการเมืองเกิดจากรัฐและสังคม มิได้เกิดจากประชาชน ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของรัฐและส่วนรวมมากกว่า เอกชน นิยมใช้ในประเทศเผด็จการแบบต่างๆ เช่น พรรคคอมมิวนิสต์ และพรรคนาซี เป็นต้น

4) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากจารีตประเพณี เกิดจากแบบแผนการปฏิบัติที่ได้รับการยอมรับและสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน

5) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากกฎหมาย โดยการอ้างถึงการรับมอบอำนาจจากกฎหมาย เช่น รัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง เป็นต้น

6) อำนาจทางการเมืองที่เกิดจากผู้เปี่ยมบารมี เกิดจากบุคคลพิเศษ ผู้นำบารมีแตกต่างจากสามัญชนทั่วไป เป็นอำนาจทางการเมืองเฉพาะตัวและไม่คงทนถาวรมีการเสื่อมได้

เนื่องจากอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจในการควบคุมและตัดสินใจในปัญหาของสังคม ถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองมากเกินไปก็จะกลายเป็นการคุกคามสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง แต่ถ้ารัฐบาลมีอำนาจทางการเมืองน้อยเกินไป รัฐบาลก็จะไม่มีอำนาจทำอะไรได้เป็นชิ้นเป็นอัน โดยทั่วไปจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์บางประการ เพื่อวางขอบเขตการใช้อำนาจทางการเมืองไว้ ได้แก่ จารีตประเพณี กฎหมาย รัฐธรรมนูญ มติมหาชน และนโยบายรัฐบาล เป็นต้น

6. สถาบันทางการเมือง

สถาบันทางการเมือง เป็นเสมือนส่วนย่อย (Section) ทางการเมืองที่ประกอบขึ้นเป็นระบบการเมือง ทุกระบบการเมืองจะต้องมีสถาบันทางการเมืองไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบการปกครองหรือระดับการพัฒนาก็ตาม

6.1 ความหมายของสถาบันทางการเมือง สถาบันทางการเมือง เป็นสถาบันที่สำคัญ

สถาบันหนึ่งของสังคมทางการเมือง นักรัฐศาสตร์ได้ให้ความหมายของสถาบันการเมืองไว้ดังนี้

รอย ซี.มาคริดิส (Roy C.Macridis อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2546: 178) อธิบายว่า สถาบันทางการเมือง หมายถึง องค์การที่เป็นทางการของชุมชนทางการเมือง รวมโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการ ที่ทำหน้าที่พิจารณาและตัดสินใจในกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ การพิจารณาสถาบันทางการเมืองในแง่หนึ่งเป็นการพิจารณาสถาบันในลักษณะที่มองเห็นได้ และมองสถาบันในลักษณะที่เป็นเครื่องมือทางสังคมที่ผลักดันชุมชนทางการเมืองให้บรรลุถึงซึ่งจุดหมาย

เดล จี.ฮิทเชอร์ และ แครโรล เลวิน (Dell G.Hitchner and Carol Levine อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2546: 178) อธิบายว่า สถาบันทางการเมือง เป็นสิ่งที่รวบรวมสะสมแบบแผนพฤติกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวกับการเมืองที่มนุษย์ได้วางกำหนดเป็นกฎเกณฑ์สำหรับการประพฤติปฏิบัติ เป็นการพิจารณาสถาบันในลักษณะนามธรรม คือเป็นที่รวมของระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการเมือง ที่กำหนดระบุไว้ว่าผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องจะต้องประพฤติปฏิบัติตนเช่นไร

เอส.เอ็น.อีสแตท (S.N.Eisenstadt อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2546: 178) อธิบายว่าสถาบันทางการเมือง หมายถึงกิจกรรมที่บุคคล กลุ่ม และสังคมได้รับผลกระทบจากการกระทำขององค์การทางการเมือง ที่การกระทำขององค์การนี้มุ่งรักษาความเป็นปึกแผ่นและความเป็นองค์การของตนเอง เป็นการพิจารณาที่เน้นว่า การที่สถาบันมีกิจกรรมหน้าที่ต่างๆ กิจกรรมเหล่านี้มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เช่นไร

สรุปได้ว่า สถาบันการเมือง หมายถึง แบบแผนที่รวบรวมสะสมพฤติกรรมหรือการกระทำทางการเมือง ซึ่งแบบแผนดังกล่าวได้รับการสร้างขึ้นมาจากเพื่อพยายามคงไว้ซึ่งกิจกรรมขององค์การทางการเมืองในสังคม

6.3 หน้าที่ของสถาบันทางการเมือง

ไมเคิล เคอดิส (Michael Curtis อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช 2546: 180) กล่าวว่า สถาบันทางการเมืองจะต้องมีหน้าที่ทางการเมือง ซึ่งโดยทั่วไปไม่ว่าในระบบการเมืองใดหน้าที่ของโครงสร้างหรือสถาบันทางการเมืองมักจะมีหน้าที่สำคัญ 6 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 ทำหน้าที่รักษาความสงบภายใน
 ประการที่ 2 ทำหน้าที่สร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้เกิดขึ้นภายในสังคม
 ประการที่ 3 ให้หลักประกันในการดำเนินการที่มุ่งประโยชน์สุขของส่วนรวม
 ประการที่ 4 แก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี เช่น โดยการเจรจา ประนีประนอมต่อกัน

ประการที่ 5 ป้องกันการรุกรานจากต่างชาติ

ประการที่ 6 ให้หลักประกันในเสถียรภาพของระบบได้ ถ้าหากกรณีจะมีการ

เปลี่ยนแปลงระบบให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ประการนี้หมายความว่า หากจะมีการนำระบบการเมืองหรือเศรษฐกิจใหม่มาใช้ ก็จะต้องคำนึงว่าการนำเข้ามาจะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบเดิมหรือไม่

7. วัฒนธรรมทางการเมือง

7.1 ความหมายของวัฒนธรรมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคม (กมล สมวิเชียร อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 71) ซึ่งหมายถึง แบบแผนของการดำเนินชีวิตทางการเมืองของสมาชิกในสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไปตามทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และจารีตประเพณีทางการเมืองของแต่ละสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกในแต่ละสังคมและเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ลักษณะและรูปแบบของระบอบการเมืองการปกครองในแต่ละสังคมแตกต่างกันอีกด้วย

กาเบรียล เอ.อัลมอนต์ (Gabriel A.Almond อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 71) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง ต่อส่วนต่างๆ ที่เป็นระบบย่อยของระบบการเมือง และต่อการแสดงบทบาททางการเมืองของบุคคล

ลูเซียน พาย (Lucian W.Pye อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 72) อธิบายว่าวัฒนธรรมทางการเมืองเกี่ยวข้องกับทัศนคติ ความเชื่อ และสภาวะแห่งจิตใจของบุคคลซึ่งเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมทางการเมือง เพื่อการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการยอมรับกติกาของสังคม

วิลเลียม ที บลูม (William T.Bluhm อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 72) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมของสังคม จะเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครอง ส่วนประกอบสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองคือ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ รวมทั้งการให้ความสนับสนุนทางการเมืองโดยทั่วไปของสมาชิกภายในระบบการเมือง

ซิดนีย์ เวอร์บา (Sidney Verba อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 72) อธิบายว่า วัฒนธรรมทางการเมือง คือ แบบแผนของความเชื่อทางการเมืองของบุคคลที่เกี่ยวกับกิจกรรมและสถาบันทางการเมืองต่างๆ ทั้งนี้ความเชื่อทางการเมืองของบุคคลอาจจำแนกได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ ความเชื่อทางการเมืองต่อสิ่งที่เป็นอยู่ และความเชื่อทางการเมืองต่อสิ่งที่ควรจะเป็น

นักรัฐศาสตร์และนักวิชาการทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้ให้ความหมายของคำว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” คล้ายคลึงกัน จึงสรุปได้ว่า “วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นแบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อระบบการเมือง” ทั้งนี้ วัฒนธรรมทางการเมืองเป็น ปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล

7.2 ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมือง

กาเบรียล เอ.อัลมอนต์ และซิดนีย์ เวอร์บา (Gabriel A. Almond and Sidney Verba อ้างถึงใน วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 72) ได้จำแนกลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองเป็น 3 ลักษณะคือ

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมจำกัดวงแคบ (Parochial political culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่ปรากฏในสังคมแบบล้าหลัง เช่น ชนเผ่าในแอฟริกา หรือ ชาวเผ่าต่างๆ ในประเทศไทย สังคมแบบนี้ไม่มีการแบ่งแยกบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน หัวหน้าเผ่าทำหน้าที่ในฐานะผู้ปกครองผู้มีอำนาจและบทบาททุกด้าน ส่วนชนเผ่าในฐานะผู้ถูกปกครองก็จะไม่มีความรู้ ความสำนึกทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำมากและไม่สนใจมีส่วนร่วมแต่อย่างใด

2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า (Subject political culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่ปรากฏในสังคมที่มีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ บทบาททางการเมืองไว้อย่างชัดเจน สมาชิกมีความรู้ แต่ไม่สนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะทำหน้าที่ให้ความเคารพเชื่อฟังและยอมรับอำนาจของรัฐบาลและสถาบันการเมืองต่างๆ แต่จะไม่ทำหน้าที่เรียกร้องหรือกดดันต่อรัฐบาลแต่ประการใด วัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้จึงเกิดขึ้นในสังคมที่มีการพัฒนามากขึ้น เช่น วัฒนธรรมทางการเมืองของไพร่ไทยสมัยโบราณ หรือสังคมแบบชวา เป็นต้น

3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant political culture) เป็นลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองที่ปรากฏในสังคมแบบที่มีการพัฒนาการในด้านต่างๆ ในระดับสูง ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง สังคมเหล่านี้ได้แก่ สังคมแบบอุตสาหกรรมทั้งหลาย ประชาชนมีความผูกพันกับการเมืองสูง โดยถือว่าการแสดงออกหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นสิทธิหน้าที่ของตน และเป็นความรับผิดชอบในฐานะที่เป็นพลเมือง (citizenship) ที่มีความสำนึกทางการเมือง (political consciousness) ได้แก่ สังคมการเมืองที่มีระดับของการพัฒนาการทางการเมืองสูง เช่น ญี่ปุ่น อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

นอกจากนี้ อัลมอนต์ และเวอร์บา ย้ำว่าในแต่ละสังคม จะไม่มีวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างใดอย่างหนึ่งจากทั้ง 3 ลักษณะดังกล่าวข้างต้นเป็นการเฉพาะ แต่จะมีวัฒนธรรมทางการเมือง ในลักษณะผสม (Mixed Type) โดยจำแนกได้อีก 3 ลักษณะ คือ

1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมจำกัดวงแคบผสมผสานกับแบบไพร่

ฟ้า (Parochial & subject political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนส่วนใหญ่ยอมรับอำนาจของผู้เฒ่า (เผ่า, หมู่บ้าน, เจ้าของที่ดิน) แต่น้อยกว่าอำนาจของรัฐบาลกลาง ขณะที่ประชาชนยังไม่สนใจเรียกร้องสิทธิทางการเมืองหรือแม้แต่ว่าจะได้รับสิทธิก็ยังไม่สนใจ รวมถึงไม่คิดว่าตนจะมีบทบาทหรืออิทธิพลต่อระบบการเมือง กล่าวคือ ประชาชนยังคงความเป็นอยู่แบบดั้งเดิม แต่ไม่ยอมรับอำนาจเด็ดขาดของเผ่าอย่างเคร่งครัด แต่หันมายอมรับระเบียบกฎหมายของรัฐบาลกลาง

2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมผสานกับแบบมีส่วนร่วม (Subject & participative political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนบางส่วนเริ่มมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง โดยคิดว่าตนมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงเกิดการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีประชาชนอีกบางส่วนยังคงเมินเฉยและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง ในรูปแบบนี้ระยะแรกอาจทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง แต่หากดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องจะมีอิทธิพลอาจให้กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าหรือแบบอำนาจอานิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติหันมาสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบดั้งเดิมจำกัดวงแคบผสมผสานกับแบบมีส่วนร่วม (Parochial & participant political culture) เป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศเกิดใหม่และเป็นปัญหาการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนส่วนมากจะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบ แต่จะถูกปลุกเร้าในเรื่องผลประโยชน์ของชาติ ศาสนา ทำให้เกิดความสนใจที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อคุ้มครองประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตน การพยายามเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อรักษาประโยชน์ของกลุ่มตนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมือง โดยกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งอาจมีแนวทางคิดเอนเอียงไปทางอำนาจอานิยม ในขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งอาจเอนเอียงไปทางประชาธิปไตย โดยลักษณะความขัดแย้งนี้ทำให้โครงสร้างทางการเมืองไม่อิงอยู่กับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

7.3 ความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมือง

การที่วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีส่วนสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ (วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน 2546: 72)

ประการที่ 1 วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างเสริมความชอบธรรมทางการเมือง (political legitimacy) ให้กับระบบการเมือง ทั้งนี้ไม่ว่าระบบการเมืองนั้นๆ จะมีลักษณะเป็นแบบเผด็จการหรือแบบประชาธิปไตยก็ตาม ซึ่งจะเป็นผลทำให้ระบบการเมืองนั้นๆ สามารถคงอยู่ได้อย่างราบรื่น ประชาชนจะสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับรัฐบาล โดยการเชื่อฟังคำสั่งและกฎหมายต่างๆ เพื่อเป็นการรักษาระเบียบของสังคมการเมือง

ประการที่ 2 วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นหรือริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ในประเด็นนี้จะเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากความคิดตะวันตก ซึ่งส่วนมากมักปรากฏเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของชนชั้นผู้นำ (elite) ของสังคมที่เห็นว่า สภาพของระบบการเมืองที่เป็นอยู่ล้าสมัย ด้อยประสิทธิภาพ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ จึงต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองครั้งสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 โดยคณะราษฎรซึ่งล้วนเป็นผู้นำในระบบราชการที่ได้รับการศึกษาจากฝรั่งเศสและยุโรป และเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 อันเป็นผลจากการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ โดยผู้นำนิสิตนักศึกษาและประชาชน และเหตุการณ์ พฤษภาทมิฬ พ.ศ.2535 เป็นต้น

8. ความเป็นมาของพรรคการเมืองไทย

สำหรับประเทศไทย พรรคการเมืองได้ถูกวางรากฐานครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โดยทดลองใช้เฉพาะในเมืองสุโขทัย มี 2 พรรค (จักษุพันธ์ชูเพชร 2549 : 460) คือ พรรคโบว์น้ำเงิน มีท่านราม ฌ กรุงเทพ (นามแฝงรัชกาลที่ 6) เป็นหัวหน้าพรรค และพรรคโบว์แดง มีพระยาประสิทธิศุภการ เป็นหัวหน้าพรรค แต่พรรคการเมืองทั้งสองไม่ได้เป็นพรรคการเมืองโดยแท้จริงเป็นเพียงการทดลองเท่านั้น โดยพรรคการเมืองตามความหมายทางรัฐศาสตร์ที่ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยเป็นครั้งแรกภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 คือ “คณะราษฎร” ซึ่งได้จดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมายและมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองภายใต้ชื่อ “สมาคมนักราษฎร” แต่ยังไม่มีการพระราชบัญญัติรองรับแต่อย่างใด จนกระทั่งปี พ.ศ.2498 ได้มีการตราพระราชบัญญัติพรรคการเมืองขึ้นเป็นครั้งแรก คือ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2498 และฉบับอื่นๆ ตามมาอีกจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2511 พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2517 พระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2524 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 โดยบางยุคบางสมัยพรรคการเมืองจะต้องยุติบทบาทเนื่องจากการปฏิวัติรัฐประหารที่ถือว่าควบคุมกับการเมืองไทยมาจนปัจจุบัน ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2550 ประเทศไทยมีพรรคการเมืองทั้งสิ้น 64 พรรค ที่ได้จดทะเบียนและยังมีสถานะเป็นพรรคการเมืองอยู่ นอกจากนั้นเป็นพรรคที่ยกเลิกการดำเนินงาน หรือยุบเพื่อรวมกับพรรคอื่น

หรือถูกสั่งให้ยุบโดยคำวินิจฉัยของตุลาการรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สามารถแยกประวัติและความเป็นมาของพรรคการเมืองออกเป็นช่วงๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2546 : 238 – 244) ได้ ดังนี้

1) ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ถือว่า “คณะราษฎร” เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่มีบทบาทในลักษณะของพรรคการเมือง แต่ยังไม่มีการอนุญาตให้จัดตั้งพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการและถูกกฎหมาย

2) พรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2489 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2489-2494) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

2.1) จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว มีการก่อตั้งพรรคการเมืองจำนวน 11 พรรค ประกอบด้วย พรรคก้าวหน้า พรรคสหชีพ พรรคแนวรัฐธรรมนูญ พรรคประชาธิปไตย พรรคธรรมาธิปไตย พรรคอิสระ พรรคประชาชน พรรคสหพรรค พรรคชาติสังคมนิยม พรรคชาติไทย พรรคกสิกรรมกร และพรรคกสิกร

2.2) จุดสิ้นสุด เกิดจากการรัฐประหาร ใน พ.ศ.2494 ทำให้พรรคการเมืองทั้งหมดสิ้นสุดลง

3) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2498 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2498-2501) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

3.1) มีพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นจำนวน 30 พรรค ประกอบด้วย พรรคเสรีมนังคศิลา พรรคประชาธิปไตย พรรคชาติประชาธิปไตย พรรคเสรีประชาธิปไตย พรรคเศรษฐกิจ พรรคกรรมกร พรรคชาวนา พรรคสังคมนิยม พรรคสงเคราะห์อาชีพและการกุศล พรรคชาตินิยม พรรคสหประชากร พรรคสังคมนิยม พรรคขบวนการไฮด์ปาร์ค พรรคหนุ่มไทย พรรคสหพันธ์เกษตรกร พรรคราษฎร พรรคคนดี พรรคอิสระ พรรคประชาชน พรรคศรีอารยเมตไตรย พรรคไทยมุสลิมหรือไทยอิสลาม พรรคสยามประเทศ พรรคสหภูมิ พรรคชาติสังคมนิยม พรรคขบวนการสหพันธ์รัฐสภาคนนิยม พรรคอีสาน พรรคปิตุภูมิ พรรคประชาราษฎร์ พรรคธรรมาธิปไตย และพรรคสหพันธ์ประชาธิปไตย โดยมีพรรคการเมืองที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก คือ พรรคเสรีมนังคศิลา พรรคประชาธิปไตย พรรคชาติสังคมนิยม

3.2) จุดสิ้นสุด เกิดจากการรัฐประหาร ในวันที่ 20 ตุลาคม 2501 นำโดย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

4) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2511 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2511-2514) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

4.1) หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2511 และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2511 มีการก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้น จำนวน 19 พรรค โดยมีพรรคการเมืองที่สำคัญ

และได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก คือ พรรคสหประชาไทย และพรรคประชาธิปัตย์

4.2) จุดสิ้นสุด เกิดการรัฐประหาร พ.ศ.2514 นำโดย จอมพลถนอม กิตติขจร

5) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2517 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2516-2519) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

5.1) หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2517 และพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2517 มีการก่อตั้งพรรคการเมืองขึ้น จำนวน 57 พรรค เป็นทั้งพรรคเก่าที่เคยตั้งมาแล้วและพรรคใหม่ที่เกิดขึ้นครั้งแรก โดยมีพรรคการเมืองที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก คือพรรคประชาธิปัตย์ พรรคธรรมสังคม พรรคเกษตรสังคม พรรคสังคมชาตินิยม พรรคกิจสังคม พรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย พรรคพลังใหม่ พรรคแนวร่วมสังคมนิยม

5.2) จุดสิ้นสุด เกิดจากการรัฐประหาร ในวันที่ 6 ตุลาคม 2519 นำโดย พล.ร.อ.สังัด ชะลออยู่

6) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2524 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2522-2539) สามารถแยกพิจารณาตามช่วงเวลาของการเลือกตั้งทั่วไป สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

6.1) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2522 มีพรรคการเมืองที่ก่อตั้งขึ้นไม่ต่ำกว่า 45 พรรค พรรคการเมืองสำคัญ คือ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย และพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีพรรคการเมืองที่ก่อตั้งโดยนักการเมืองพรรคเก่าที่สำคัญ คือ พรรคประชากรไทย และพรรคเสรีธรรม

6.2) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2526 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง จำนวน 22 พรรค โดยมีพรรคการเมือง ที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคกิจสังคม พรรคชาติไทย พรรคประชาธิปัตย์ และพรรคประชากรไทย

6.3) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2529 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง จำนวน 20 พรรค โดยมีพรรคการเมือง ที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคสหประชาไทย และพรรคประชากรไทย

6.4) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2531 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง จำนวน 20 พรรค โดยมีพรรคการเมือง ที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคกิจสังคม พรรคประชาธิปัตย์ พรรครวมไทย พรรคประชากรไทย และพรรคราษฎร

6.5) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2535

ครั้งที่หนึ่ง พรรคการเมืองที่สำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคสามัคคีธรรม พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคพลังธรรม และพรรคกิจสังคม

ครั้งที่สอง ก่อนการเลือกตั้งมีพรรคที่จดทะเบียนก่อตั้ง จำนวน 20-22 พรรค แต่ส่งผู้สมัครครบตามกฎหมายไม่เกิน 15 พรรค โดยพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคชาติพัฒนา พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม และพรรคกิจสังคม

6.6) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2538 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง รวม 19 พรรค โดยมีพรรคสำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคชาติไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคพลังธรรม และพรรคกิจสังคม

6.7) การเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2539 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง รวม 14 พรรค โดยมีพรรคสำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคความหวังใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติพัฒนา พรรคชาติไทย และพรรคกิจสังคม

7) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2540-2549) หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2541 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้ง ทั้งหมดมากถึง 70 พรรค โดยมีสมาชิกพรรคของหลายพรรคการเมืองได้รับการเลือกตั้งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ได้แก่ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา และพรรคเสรีธรรม และมีพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่ได้รับการเลือกตั้งมากที่สุด คือ พรรคไทยรักไทย โดย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรค แต่ต้องถูกรัฐประหารและพรรคถูกยุบในเวลาต่อมา

8) พรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 (ห้วงเวลาระหว่าง พ.ศ.2550-ปัจจุบัน) หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 และการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2550 โดยข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2550 มีพรรคการเมืองที่จดทะเบียนก่อตั้งและมีสถานะเป็นพรรคการเมืองอยู่ 64 พรรค โดยมีพรรคสำคัญและได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. จำนวนมาก ได้แก่ พรรคพลังประชาชน (ต่อมาถูกยุบพรรค ส.ส. ย้ายไปสังกัดพรรคเพื่อไทย และพรรคภูมิใจไทย ในปัจจุบัน) พรรคประชาธิปัตย์พรรคชาติไทย (ต่อมาถูกยุบพรรค ส.ส. ย้ายไปสังกัดพรรคชาติไทยพัฒนาในปัจจุบัน) และพรรคมหาชนไทย (ต่อมาถูกยุบพรรค ส.ส. ย้ายไปสังกัดพรรคภูมิใจไทย ในปัจจุบัน)

จากที่กล่าวมาทั้งหมด เสนีย์ คำสุข (2549: 52-53 อ้างถึงใน ลองศักดิ์ ไชยศิริวงศ์ สุข 2553: 62-63) ได้สรุปประเด็นสำคัญของพรรคการเมืองไทยระหว่าง พ.ศ. 2475-2544 ไว้ดังนี้

1) พรรคการเมืองของไทยในยุคแรกเริ่ม มีจำนวนพรรคการเมืองน้อย เพราะ

พรรคการเมืองส่วนใหญ่จัดตั้งขึ้นโดยนักการเมืองในรัฐสภา และการเลือกตั้งยังไม่มีความต่อเนื่อง และที่สำคัญมาก คือ มักเกิดการรัฐประหารขึ้นเป็นระยะ ๆ จนทำให้ระบบการเมืองไม่เปิดกว้างมากนัก แต่หลังจากเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา พรรคการเมืองจึงมีมากขึ้น และบางช่วงก็มีเป็นจำนวนมาก เพราะระบบการเมืองได้เปิดกว้างกว่ายุคแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างปี พ.ศ. 2522-2544 ได้มีการเลือกตั้งทั่วไปขึ้นถึง 9 ครั้ง หรือเฉลี่ย 2 ปีครั้งต่อ 1 ครั้ง

2) ในช่วงปี พ.ศ. 2475-2544 รวมระยะเวลาเกือบ 70 ปี พรรคการเมืองในเชิงความสัมพันธ์กับระบบการเมืองไทย สามารถจัดแบ่งไว้ 11 ยุค และช่วงเวลาแยกย่อยที่จัดแบ่งออกตามการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง และการเลือกตั้งรวมทั้งการรัฐประหารอีกกว่า 20 ช่วง พรรคการเมืองไทยส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรรคที่สามารถเอาชนะการเลือกตั้ง มี ส.ส.ในสภา และได้เข้าร่วมจัดตั้งรัฐบาลมักเป็นพรรคที่ “ผู้นำพรรค” เป็นองค์ประกอบสำคัญสูงสุดของพรรค เพราะถ้าพรรคใดมีผู้นำพรรคได้รับตำแหน่งในรัฐบาลและมีบทบาททางการเมืองในรัฐสภา พรรคก็มีบทบาทต่อเนื่องไป แต่ถ้าผู้นำพรรคหมดบทบาททางการเมืองหรือไม่มีตำแหน่งในรัฐบาล พรรคก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลง และถึงขั้นยุบพรรคและเลิกการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไป

3) สมาชิกพรรคคนสำคัญ คือ ผู้มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการบริหารพรรค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หัวหน้าพรรค กับเลขาธิการพรรค ส่วนมากจะมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะย้ายพรรค รวมพรรค เปลี่ยนชื่อพรรค ยุบเลิกพรรค จัดตั้งพรรคใหม่ และการแต่งตั้งกรรมการบริหารพรรคใหม่อยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้เกิดขึ้นมากในช่วงหลังการรัฐประหาร และช่วงก่อนและหลังการเลือกตั้งทั่วไป หรือช่วงที่มีการเปลี่ยนตัว “ผู้นำพรรค” เป็นผลทำให้มีการจัดตั้งพรรคใหม่ขึ้นมา จนมีชื่อพรรคมาก และมีชื่อซ้ำๆ กันเสมอ

4) นักการเมืองจำนวนมากได้มีส่วนร่วมจัดตั้งพรรคขึ้นหลายพรรคในช่วงเวลาต่างกันหลายคนจึงมีชื่อเป็นสมาชิกคนสำคัญในหลายพรรค หรือในพรรคชื่อเดียวกันแต่ในช่วงเวลาต่างกัน

5) ถ้านับชื่อพรรคการเมืองตั้งแต่ “คณะราษฎร” มาจนถึงต้นปี พ.ศ.2544 พบว่ามีมากกว่า 300 ชื่อ มีทั้งชื่อเก่าที่ตั้งขึ้นใหม่เมื่อโอกาสทางการเมืองได้เปิดกว้างขึ้น และชื่อใหม่ที่ไม่ซ้ำกับชื่อเก่า แต่ส่วนใหญ่จะเป็นนักการเมืองที่เคยมีบทบาทจัดตั้งพรรคมาแล้วเป็นผู้จัดตั้งขึ้น

6) ในช่วงเริ่มแรกพรรคการเมืองส่วนใหญ่มาจากผู้นำคณะราษฎร และผู้นำทหารมีส่วนในการจัดตั้ง แต่หลังจากกรณี 14 ตุลาคม 2516 เป็นต้นมา มีนักธุรกิจจากหลายประเภทและหลายระดับเข้าไปร่วมจัดตั้งพรรคกับอดีตนายทหาร และอดีตข้าราชการมากขึ้น

7) พรรคการเมืองไทย เกี่ยวข้องในเชิงเป็นเหตุและผลอย่างมากกับระบบ

การเมืองและสถาบันการเมืองที่สำคัญ คือ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติพรรคการเมือง การรัฐประหาร และการเลือกตั้ง

8) พรรคการเมืองไทยกับสังคมไทย หรือประชาชนคนไทยโดยทั่วไปมีความเกี่ยวข้องกันโดยตรงในขอบเขตที่จำกัด และ “ผิวเผิน” โดยพรรคจะดำเนินบทบาทแสวงหาการสนับสนุนจากประชาชนอย่างเข้มข้น จริงจัง เฉพาะช่วงหาเสียงเลือกตั้งเป็นหลัก

9) ข้อมูลพื้นฐานพรรคการเมืองไทย สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการเชิงประวัติศาสตร์พรรคการเมืองไทย พรรคการเมืองกับสถานการณ์ทางการเมือง พรรคการเมืองกับสถาบันต่างๆ ใน ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม และพรรคการเมืองกับประชาชนคนไทย มีคำถามว่าทำไมเมื่อคนไทยส่วนใหญ่ในชาติเป็นชาวนา ชาวไร่ หรือเกษตรกร และอาศัยอยู่ในชนบทเหล่านี้ อย่างแท้จริง คือ ไม่ใช่เฉพาะพรรคที่มีชื่อเกี่ยวกับ “เกษตรกร” หรือชื่อเกี่ยวกับ “ชาวนา ชาวไร่” เท่านั้น แต่เป็นพรรคที่คนเหล่านั้นสมัครใจเข้าเป็นสมาชิกด้วย ซึ่งคาดว่าต้องมีหลายสิบล้านคน แต่ว่าพรรคทั้งหลายเหล่านั้นทำไมถึงไม่ได้รับเลือกตั้งจากการเลือกตั้งทั่วไปในหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา และคำถามในทางกลับกันจากข้อเท็จจริง คือ ทำไมพรรคการเมืองไทยจึงตั้งขึ้นมาจากบุคคลที่เรียกว่า “กลุ่มชนชั้นนำ” เกือบทั้งหมดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ พรรคที่ชนะการเลือกตั้ง และข้อเท็จจริงเหล่านี้ พรรคการเมืองไทยที่เป็นมา สัมพันธ์กับปัญหาต่าง ๆ ในชาติอย่างไร รวมทั้งปัญหาช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ และเป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทย ตลอดมา

9. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ พ.ป.ป. (People's Alliance for Democracy หรือ PAD) หรือเรียกว่า กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ หรือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่มีบทบาทในช่วง พ.ศ. 2548-2552 โดยเป็นการรวมตัวจากหลายองค์กรทั่วประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ภายใต้จุดประสงค์ในการประท้วงการบริหารงานของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ให้ลาออกจากตำแหน่ง แคนนำประกอบด้วย นายสนธิ ลิ้มทองกุล พลตรีจำลอง ศรีเมือง นายพิภพ ธงไชย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข และนายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ สัญลักษณ์ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีการใช้สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์หลัก และมีการใส่เสื้อสีเหลืองพร้อมผ้าโพกศีรษะที่มีข้อความว่า "กู้ชาติ" และผ้าพันคอสีฟ้า และมีมือตบเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์

นอกจากการชุมนุมประท้วงการบริหารงานของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร แล้ว กลุ่ม

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ยังได้เสนอแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่ม ดังนี้

1) แนวคิด “การเมืองใหม่” กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เสนอแนวคิดใหม่เพื่อหวังลดจำนวนนักการเมืองเดิม ที่นิยมการคอร์รัปชันและดำเนินนโยบายประชานิยม โดยการเสนอที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ร้อยละ 70 มาจากการคัดสรรจากภาคและส่วนอื่นแทนการเลือกตั้งแบบเดิม โดยได้ให้เหตุผลว่าการดำเนินงานรัฐสภาปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเมืองได้ โดยมีจุดประสงค์ที่จะพยายามให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วม และพยายามให้มีตัวแทนสาขาอาชีพที่มาจาก การเลือกสรรของกลุ่มอาชีพแต่ละอาชีพโดยตรง โดยเสนอสูตร 30/70 และวางเป้าหมาย ดังนี้

1.1) ปกป้องเทิดทูนราชวงศ์จักรีให้เข้มแข็งและปลอดภัย เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงทศพิธราชธรรม

1.2) สนับสนุนให้คนดีมาปกครองบ้านเมือง ป้องกันไม่ให้คนไม่ดีมีอำนาจ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมทุกภาคส่วน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

1.3) ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง การเมืองใหม่จะไม่จำกัดอยู่เพียงนักการเมืองที่มาจาก การเลือกตั้งในพื้นที่เท่านั้น แต่จะยังเปิดกว้างให้ภาคประชาชนที่หลากหลาย ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ เช่น ผู้แทนจากกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ผู้แทนจากภาคประชาชนที่หลากหลาย ผู้แทนจากภาคสังคมที่แตกต่าง เป็นต้น

นอกจากนี้ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เสนอการเลือกตั้งแบบ 2 ทาง คือ ผู้แทนพื้นที่เขต ร้อยละ 50 และผู้แทนในนามกลุ่มอาชีพอีกร้อยละ 50

2) ชาตินิยม กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ถูกอธิบายว่าเป็น "พวกชาตินิยม" คัดค้านการตัดสินใจสนับสนุนการจดทะเบียนปราสาทเขาพระวิหาร ให้เป็นมรดกโลกของรัฐบาล นายสมัคร สุนทรเวช เรียกร้องให้นักลงทุนไทยถอนการลงทุนออกจากกัมพูชา การปิดด่านจุดตรวจบริเวณพรมแดนไทย-กัมพูชา 40 แห่ง การยกเลิกเที่ยวบินทุกเที่ยวจากประเทศไทยไปยังพนมเปญและเสียมเรียบ การสร้างฐานทัพเรือที่เกาะกู๊ดใกล้กับแนวชายแดน และการล้มล้างคณะกรรมการซึ่งดูแลการปักปันพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลและการประกาศแผนที่นาวิกโยธินไทย แต่เพียงฝ่ายเดียว

10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ลองศักดิ์ ไชยศิริวงศ์สุข (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยการก่อเกิดของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัคร รับเลือกตั้งแต่ไม่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 23 ธันวาคม 2550 และ

ปัจจัยการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ไม่ได้รับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 23 ธันวาคม 2550 โดยผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อเกิดพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งของพรรค ไทยเป็นไทย พรรคกสิกรไทย และพรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย คือ 1.1) ปัจจัยที่ทั้งสามพรรคเห็นตรงกันคือ ปัจจัยภายในพรรค เกี่ยวกับอุดมการณ์ หรือความคิดความเชื่อร่วมกันของผู้ก่อตั้งพรรค ปัจจัยด้านผลประโยชน์ นโยบาย วัตถุประสงค์ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม กฎหมาย การเมือง สังคมและวัฒนธรรม 1.2) ปัจจัยที่ทั้งสามพรรคเห็นต่างกันคือ ปัจจัยภายในพรรค ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค เงินทุน พรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทยเห็นว่าไม่ใช่ปัจจัยการก่อเกิดพรรค ส่วนพรรคกสิกรไทยและพรรคไทยเป็นไทย เห็นว่าเป็นปัจจัยการเกิดก่อพรรค ส่วนปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม หรือปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยว่าเป็นปัจจัยในการก่อเกิดพรรคการเมือง

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ไม่ได้รับเลือกตั้งของทั้งสามพรรค คือ 2.1) ปัจจัยภายในพรรค ด้านเงินทุน ความคิดความเชื่อร่วมกัน การบริหาร กติกาและวินัย นโยบาย ทั้งสามพรรคเห็นตรงกัน 2.2) ปัจจัยที่เห็นต่างกันคือ ปัจจัยภายในพรรคด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พรรคไทยเป็นไทยเห็นว่าไม่ใช่ปัจจัยในการดำรงอยู่ของพรรค ส่วนอีกสองพรรคเห็นว่าเป็นปัจจัยในการดำรงอยู่ของพรรค

ศุภชัย แสนยุติธรรม (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย โดยเฉพาะสาเหตุในการตั้งพรรคการเมืองของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติว่ามีความเป็นมาอย่างไรและการสิ้นสุดของพรรคอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการหาทางป้องกันแก้ไขการเข้ามามีบทบาททางการเมืองของทหารไทย โดยผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1) ความตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนภายในประเทศมิได้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้ทหารจำเป็นต้องจัดตั้งพรรคการเมือง แต่เป็นผลมาจากความจำเป็นของผู้นำทหารในการสร้างความต่อเนื่องในบทบาททางการเมือง โดยใช้พรรคการเมืองเป็นฐานอำนาจและกลไกทางรัฐสภา เพื่อให้บทบาทของตนมีความชอบธรรม ผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

2) การขาดความชอบธรรมทางการเมืองทหาร มิได้เป็นปัจจัยทำให้การจัดตั้งพรรคการเมืองล้มเหลว แต่ความล้มเหลวในการแปรสภาพพรรคสามัคคีธรรมเป็นพรรคเกิดไทย เป็นผลมาจากความขัดแย้งของสมาชิกพรรค การขาดการสนับสนุนทางการเงินของทหาร ผลการศึกษาจึงไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้

กวีรินทร์ อินทร์แก้ว (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการก่อเกิดพรรคการเมืองและปัญหา

พัฒนาการ: ศึกษากรณีพรรคความหวังใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบความเป็นมา และการก่อกำเนิดของพรรคการเมืองใหม่ ในกระบวนการทางการเมืองไทย บทบาทการดำเนินงานของพรรค และปัญหาในการสร้างความเข้มแข็งของพรรค โดยผลของการศึกษาพบว่า พรรคความหวังใหม่ก่อเกิดขึ้นท่ามกลางภาวะวิกฤติทางการเมืองจากพลังผลักดันด้านภาวะผู้นำของพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ที่ประสบความสำเร็จจากการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย โดยความเชื่อว่า ภายใต้การนำของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ จะสามารถพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยในแนวทางใหม่ได้ อย่างไรก็ตาม ภายใต้บริบทของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยในช่วงสมัยดังกล่าว รวมถึงการต่อต้านจากผู้นำทหารบางคน และภาวะการนำของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ในรัฐบาลผสม ไม่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรคได้ตามความคาดหวัง แต่กลับประสบกับอุปสรรคนานัปการที่ยากต่อการแก้ไข จนทำให้พรรคมีความอ่อนแอ

ศุลภาค ประเสริฐศิลป์ (2537: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการก่อตั้งและพัฒนาการของพรรคพลังธรรม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการกำเนิดพรรคพลังธรรม โดยผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การกำเนิดพรรค โครงสร้างพรรคและพัฒนาการคุณธรรมและอุดมการณ์ของพรรคพลังธรรม ได้แก่ ความสัมพันธ์ของสมาชิกโดยมีพื้นฐานมาจากคุณธรรมเมื่อแรกเริ่มก่อตั้ง (อาศัยความสัมพันธ์การปฏิบัติธรรม ความสัมพันธ์แบบญาติธรรม ความใกล้ชิด ความซื่อสัตย์สุจริต และความไว้วางใจที่เกิดจากศรัทธา) และการนำเอาคุณธรรมมาเป็นอุดมการณ์ ซึ่งมีแนวความคิดตรงกันทางการเมืองก็คือ “ใช้คุณธรรม นำการเมือง” ตลอดจนบทบาทภายในพรรค และบทบาทภายนอกพรรค กับการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ส่วนพัฒนาการของพรรคพลังธรรมนั้น พบว่า พรรคพลังธรรมยังไม่มี การจัดตั้งสาขาพรรคในส่วนที่อยู่ต่างจังหวัดออกไป มีเพียงศูนย์ประสานงานพรรคตามต่างจังหวัดและอยู่ระหว่างการพัฒนาการไปสู่ความเป็นสถาบัน

สุกัญญา ชามทอง (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษากิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองขนาดเล็กที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง กรณีศึกษา พรรคไทยเป็นไท พรรคกสิกรไทย และพรรคดำรงไทย โดยผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมทางการเมืองโดยทั่วไปของพรรคการเมืองขนาดเล็กที่ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองของทั้ง 3 พรรคมีความแตกต่างกันจากการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของแต่ละพรรค 2) กิจกรรมทางการเมืองที่สำคัญของทั้ง 3 พรรค คือ การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2550 การจัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการประชุมใหญ่สาขาพรรคที่มีความสำคัญตามเงื่อนไขข้อบังคับของกฎหมาย และ 3) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองทั้ง 3 พรรค คือ ประสบปัญหาเรื่องเงินทุน และบุคลากรมีจำนวนจำกัดในการทำกิจกรรมทางการเมือง

อัสม่า หวังกุหลาบ (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับ ขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในช่วง พ.ศ.2548-2549 โดยผลการวิจัยพบว่า 1) ความขัดแย้งในเรื่อง “ผลประโยชน์” ของกลุ่มคนผู้ซึ่งไม่ได้รับผลประโยชน์จากการบริหารงานของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้คนกลุ่มนี้รวมตัวกันเป็นขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย 2) การเคลื่อนไหวทางการเมืองของขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีแนวโน้มเป็นการเคลื่อนไหวของชนชั้นกลาง เนื่องจาก “อำนาจนำ” ในการเคลื่อนไหวโน้มเอียงไปทางแกนนำของชนชั้นกลางและ “แนวทางการเคลื่อนไหว” โน้มเอียงไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อชนชั้นกลาง

สรุปจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่” สามารถสรุปเป็นประเด็นๆ ได้ดังนี้

1) แนวคิดทางการเมืองและระบอบประชาธิปไตย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจและการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับบุคคลทุกระดับในสังคม เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องของสาธารณะที่จะต้องมีผลกระทบและเกี่ยวข้องกับทุกคนในรัฐ ทั้งในการบัญญัติกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของสังคม การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบ การจัดสรรภาระหน้าที่แก่สมาชิกในสังคมตลอดจนการทำนุบำรุงสังคมให้สงบสุข นอกจากนี้ การที่มนุษย์จะอยู่ร่วมกันโดยสันติสุขได้ จะต้องมีการระเบียบเป็นบรรทัดฐานสำหรับสังคม ด้วยเหตุนี้จึงเกิดความจำเป็นในการใช้อำนาจเพื่อกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบอย่างยุติธรรมสำหรับสมาชิกในสังคม ซึ่งอำนาจในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบของสังคมอย่างยุติธรรมนี้เรียกว่า “อำนาจทางการเมือง” ซึ่งที่มาของอำนาจทางการเมืองขึ้นอยู่กับรูปแบบหรือระบอบการเมืองเป็นสำคัญ ระบอบการเมืองที่แตกต่างกันจะทำให้ที่มาของผู้ใช้อำนาจทางการเมืองแตกต่างกันด้วย แต่หลักการสำคัญในการใช้อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปเพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชนอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

2) แนวคิดพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมืองเป็นกลุ่มบุคคลที่มีแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมือง คล้ายกัน เหมือนกัน มาร่วมกันรวมตัวจัดตั้งองค์การด้วยความสมัครใจ เพื่อดำเนินงานทางการเมือง เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าในสังคม ดำรงไว้ซึ่งความถูกต้องทางสังคม กำหนดนโยบายที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนของประเทศ นำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อให้ประชาชนของประเทศได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ พรรคการเมืองเป็นองค์กรสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการก่อเกิดพรรคการเมืองจำนวนมากหลายทฤษฎี แต่ที่สำคัญๆ สามารถแยกออกได้เป็น 8 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีทางจิตวิทยา 2) ทฤษฎีทางเศรษฐกิจและสังคม 3) ทฤษฎีอุดมคติ 4) ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การ 5) ทฤษฎีรัฐสภา 6)

ทฤษฎีว่าด้วยสถาบัน 7) ทฤษฎีประวัติศาสตร์และสถานการณ์ 8) ทฤษฎีว่าด้วยพัฒนาการ

3) แนวคิดผู้นำทางการเมือง ผู้นำทางการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความสามารถ มีอิทธิพล และมีอำนาจที่มีอันสำคัญในการดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองการปกครองของประเทศภายใต้บทบาทที่กำหนดขึ้น สังคมและประชาชนให้การยอมรับพร้อมกับการสนับสนุนในการดำรงตำแหน่งผู้นำทางการเมืองเพื่อนำพาประเทศให้ก้าวไปข้างหน้า

4) แนวคิดอุดมการณ์ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง คือ ความคิด ความเชื่อ หรือความศรัทธาของกลุ่มคนในสังคมที่มีต่อระบบการเมือง มีความสำคัญต่อสังคมในการช่วยผูกมัดให้บุคคลรวมกันเป็นกลุ่มก้อน และช่วยให้บุคคลแต่ละคนทราบว่าตนมีบทบาทอันใดในสังคมในระหว่างที่บุคคลเติบโตเจริญวัย และอุดมการณ์ทางการเมืองของไทย เป็นอุดมการณ์ที่ยึดถือสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นแกนหลัก เป็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่ส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคมและเป็นอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่ยึดหลักประชาธิปไตยและสันติวิธี

5) อำนาจทางการเมือง คือ สมรรถภาพทางการเมืองที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์และผลกระทบต่างๆ ติดตามมา ทั้งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งหรืออาณาบริเวณใดบริเวณหนึ่ง ในบางกรณีจะมีลักษณะของการควบคุมและการเชื่อฟังหรือการยอมทำตาม ส่วนในบางกรณีจะเป็นลักษณะการครอบงำทางความคิดและพฤติกรรม แต่โดยรวมแล้วจะมีผลผูกพันต่อผู้มีและใช้อำนาจทางการเมืองในการตัดสินใจและต่อคนอื่นๆ ในรัฐและสังคม อำนาจเกิดขึ้นในสังคมมนุษย์อย่างเป็นพลวัต สามารถแยกแ่งหลังการจัดองค์กรแห่งอำนาจ ออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ 1) อำนาจเชิงอุดมการณ์ 2) อำนาจเชิงเศรษฐกิจ 3) อำนาจทางด้านทหาร 4) อำนาจทางการเมือง

6) สถาบันทางการเมือง เป็นเสมือนส่วนย่อยทางการเมืองที่ประกอบขึ้นเป็นระบบการเมือง ทุกระบบการเมืองจะต้องมีสถาบันทางการเมืองไม่ว่าจะมีความแตกต่างกันในเรื่องรูปแบบการปกครองหรือระดับการพัฒนาก็ตาม หรือสรุปได้ว่า สถาบันการเมือง หมายถึง แบบแผนที่รวบรวมสะสมพฤติกรรมหรือการกระทำทางการเมือง ซึ่งแบบแผนดังกล่าวได้รับการสร้างขึ้นมาเพื่อพยายามคงไว้ซึ่งกิจกรรมขององค์การทางการเมืองในสังคม

7) วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรมทั้งหมดในสังคม ซึ่งหมายถึง แบบแผนของการดำเนินชีวิตทางการเมืองของสมาชิกในสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองในแต่ละสังคมจึงแตกต่างกันไปตามทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และจารีตประเพณีทางการเมืองของแต่ละสังคม วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่กำหนดบทบาทและพฤติกรรมทางการเมืองของสมาชิกในแต่ละสังคมและเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ลักษณะและรูปแบบของระบอบการเมืองการปกครองในแต่ละสังคมแตกต่างกันอีกด้วย การที่วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมือง วัฒนธรรมทางการเมืองจึงมีส่วนสำคัญอย่างน้อย 2 ประการ 1) เป็นปัจจัยสำคัญ

ในการส่งเสริมความชอบธรรมทางการเมืองให้กับระบบการเมือง 2) เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นหรือริเริ่มให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้น

8) กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ หรือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมือง ที่มีบทบาทสำคัญในช่วง พ.ศ. 2548-2552 โดยเป็นการรวมตัวจากหลายองค์กรทั่วประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย ภายใต้จุดประสงค์ในการขับไล่รัฐบาลในขณะนั้น ทั้งนี้เนื่องจากมีแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยกับระบบการบริหารประเทศของรัฐบาลพรรคไทยรักไทย ณ ขณะนั้น แกนนำคนสำคัญของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกอบด้วย นายสนธิ ลิ้มทองกุล พลตรีจำลอง ศรีเมือง นายพิภพ ชงไชย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข และนายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เสนอแนวคิดใหม่เพื่อหวังลดจำนวนนักการเมืองเดิมๆ ที่นิยมการคอร์รัปชัน

9) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษางานวิจัยที่มีผู้ทำการศึกษาเรื่องการก่อเกิดและการดำเนินงานของพรรคการเมืองต่างๆ นั้น โดยส่วนใหญ่งานวิจัยจะเป็นการศึกษาการก่อเกิดและการดำเนินงานของพรรคการเมือง ที่มาจากกลุ่มคนที่คลุกคลีอยู่ในแวดวงทางการเมืองทำการรวมตัวกันและจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาเรื่อง การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่มีที่มาจากกลุ่มคนที่ไม่เคยคลุกคลีอยู่ในแวดวงทางการเมือง สมาชิกส่วนใหญ่จะมาจากองค์กรต่างๆ ทั่วประเทศ ไม่ได้มาจากกลุ่มคนในแวดวงธุรกิจ กลุ่มทหาร หรือ กลุ่มนักการเมืองต่างๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา และใช้การเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งการศึกษาและเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากร คือ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค โดยพรรคการเมืองใหม่ มีจำนวนสมาชิกพรรคทั้งสิ้น 12,936 คน รายละเอียดของข้อมูลมีดังนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของพรรคการเมืองใหม่

ลำดับที่	พรรคการเมืองใหม่	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค	27	3
2	กรรมการบริหารพรรค	25	3
3	สมาชิกพรรคระดับแกนนำ	12,936	10
4	ผู้บริหารสาขาพรรค 9 สาขา	45	4

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2553-2554) “รายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองใหม่” ในรอบปี พ.ศ.2553 และ 2554

1.2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย

1. คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค จำนวน 3 คน
2. คณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน 3 คน
3. สมาชิกพรรคระดับแกนนำ จำนวน 10 คน
4. ผู้บริหารสาขาพรรค จำนวน 4 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ทางผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยบุคคลสำคัญ ดังนี้

ตารางที่ 3.2 คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	บทบาทในกลุ่ม พันธมิตร
1	นายสมศักดิ์ โกศัยสุข	หัวหน้าพรรค	67	ปริญญาโท	แกนนำ
2	นางภิณัทน์ โชติรสเศรษฐ์	รองหัวหน้าพรรค	65	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
3	นายสุริยะใส กตะศิลา	เลขาธิการ	41	ปริญญาโท	ผู้ประสานงาน

ตารางที่ 3.3 คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองใหม่

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	บทบาทในกลุ่ม พันธมิตร
1	นายสำราญ รอดเพชร	รองหัวหน้าพรรค	56	ปริญญาโท	โฆษก
2	นายทศพล แก้วทิมา	กรรมการบริหาร	50	ปริญญาโท	บุคคลสำคัญ
3	น.ส.เสนีย์ หงษ์ทอง	กรรมการบริหาร	41	มัธยมศึกษา	บุคคลสำคัญ

ตารางที่ 3.4 สมาชิกพรรคระดับแกนนำพรรคการเมืองใหม่

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	บทบาทใน กลุ่มพันธมิตร
1	นายสมศักดิ์ อีสมันยี	รองหัวหน้าพรรค	63	ปกศ.	บุคคลสำคัญ
2	นางกิมอ้ง พงษ์นารายณ์	กรรมการบริหาร	52	มัธยมศึกษา	บุคคลสำคัญ
3	นายพิชิต ไชยมงคล	กรรมการบริหาร	33	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
4	นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง	รองเลขาธิการ	52	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
5	น.ส.สุวนันท์ ไวศรีแสง	เหรัญญิก	42	ปริญญาเอก	บุคคลสำคัญ
6	น.ส.อาภารัตน์ชาติชุตติกาจร	กรรมการบริหาร	45	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
7	นายสมาน ท่อทิพย์	กรรมการบริหาร	55	ปริญญาโท	บุคคลสำคัญ
8	น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง	กรรมการบริหาร	50	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
9	นายสุคม ศรีนวล	สมาชิกแกนนำ	57	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
10	นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง	สมาชิกแกนนำ	37	ปวส.	บุคคลสำคัญ

ตารางที่ 3.5 ผู้บริหารสาขาพรรคการเมืองใหม่

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	อายุ (ปี)	ระดับ การศึกษา	บทบาทใน กลุ่มพันธมิตร
1	นางอุไร เหลือเอก	สาขา จ.เพชรบุรี	67	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
2	น.ส.สมฤดี บุญเจดีย์	สาขา จ.ขอนแก่น	31	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
3	นายจริญ โสพรรณตระกูล	สาขา จ.พิษณุโลก	58	ปริญญาตรี	บุคคลสำคัญ
4	นายชาญชัย ช่วยเจริญ	สาขา จ.สุราษฎร์ธานี	42	ปริญญาโท	บุคคลสำคัญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จะเป็นคำถามแบบปลายเปิด มีความยืดหยุ่น ไม่มีการขึ้นาคำตอบ ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในการสัมภาษณ์

2.2 การจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง การก่อกำเนิดพรรคการเมือง และการพัฒนาพรรคการเมืองไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยการวางแผนคำถามในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สำหรับแนวคำถามของ แบบสัมภาษณ์ “การจัดตั้งและดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่” ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามแยกออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ตำแหน่งในพรรค สถานภาพ รายได้ และความเกี่ยวข้องกัพรรค

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ประกอบด้วย

- 1) ที่มาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ มีความเป็นมาอย่างไร
- 2) การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ มีการจัดตั้งอย่างไร และมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
- 3) การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เกิดจากปัจจัยใดบ้าง
- 4) การดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ “กรณีการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สก.) และสมาชิกสภาเขต (สข.) ของกรุงเทพมหานคร” ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553 มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลของการเลือกตั้ง ที่ปรากฏว่าผู้สมัครลงรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใหม่ ไม่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งครั้งนี้
- 5) ปัจจัยใดบ้าง ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

2.3 การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบความสมบูรณ์ด้านเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย มีดังนี้

- 1) นำแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง
- 2) นำแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทำการพิจารณาและตรวจสอบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีการดำเนินการดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสัมภาษณ์เชิงลึกคณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค จำนวน 20 คน

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

3.2.1 เอกสารประเภทรายงาน ได้แก่ เอกสารรายงานการดำเนินงานกิจกรรมทาง การเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ปี 2553-2554 ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

3.2.2 เอกสารทางราชการต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองไทย

3.2.3 สิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ บทความหรือข้อเขียนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของกลุ่ม พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และบทบาทของพรรคการเมืองใหม่ ในหนังสือพิมพ์ และ วารสารต่างๆ

3.2.4 เอกสารการวิจัย ได้แก่ วิทยานิพนธ์ และผลงานการวิจัยต่างๆ

3.2.5 เอกสารอื่นๆ ได้แก่ เอกสารของพรรคการเมืองใหม่ที่จัดทำและเผยแพร่ นโยบายของพรรค รายงานการดำเนินงานประจำปีของพรรคการเมืองใหม่ เอกสารวิชาการต่างๆ บทความที่เกี่ยวข้อง

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.3.1 กำหนดรายชื่อผู้ที่จะทำการสัมภาษณ์ตามแบบเฉพาะเจาะจง

3.3.2 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อออกหนังสือถึง พรรคการเมืองใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าทำการสัมภาษณ์

3.3.3 ทำการนัดหมายบุคคลที่จะเข้าทำการสัมภาษณ์ ตามรายชื่อที่กำหนด โดย กำหนดวันและเวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

3.3.4 ทำการสัมภาษณ์โดยสอบถามคำถามตามแบบสัมภาษณ์ และทำการบันทึก คำตอบที่ได้รับจากผู้ให้สัมภาษณ์

3.3.5 นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ มาทำการเรียบเรียงเป็นข้อมูลของแต่ละ บุคคล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ โดยวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยได้ทำการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ เอกสารงานวิจัย เอกสาร ประเภทรายงาน เอกสารทางราชการ เอกสารที่ทางพรรคจัดทำขึ้นและเผยแพร่ ข้อมูลรายงานการ ดำเนินงานประจำปีของพรรคการเมืองใหม่ สิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วารสารและบทความต่างๆ

รวมถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและพรรคการเมืองของประเทศไทย

4.1.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค

4.2 หลังจากที่ถูกวิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.2.1 การจัดระบบข้อมูล โดยการจัดระเบียบข้อมูลให้เข้าใจง่าย มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

4.2.2 จับประเด็นสำคัญในการนำเสนอเชิงพรรณนา ลดทอนข้อมูล โดยคัดสรรข้อมูลเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องและเลือกปรับข้อมูลที่อยู่ในลักษณะการเขียนบันทึกให้ชัดเจน เข้าใจง่าย

4.2.3 การตรวจสอบข้อมูล โดยตรวจสอบว่าข้อมูลที่ได้มานั้นเพียงพอหรือไม่ ตอบปัญหาของการวิจัยหรือไม่ แบ่งแยกข้อมูลนั้นเป็นกลุ่มตามเนื้อหาและประเด็นหลัก มีการวิเคราะห์ตามประเด็นที่ต้องการศึกษาอย่างเป็นระบบ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2.4 การสร้างข้อสรุป โดยการสร้างข้อสรุปภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎี แสดงถึงความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกับกรอบทฤษฎีที่ศึกษาไว้ตั้งแต่ต้นหรือไม่อย่างไร แล้วยืนยันข้อสรุปที่ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือไม่อย่างไร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของ “พรรคการเมืองใหม่” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ เอกสารงานวิจัย เอกสารประเภทรายงาน เอกสารทางราชการ เอกสารที่ทางพรรคจัดทำขึ้นและเผยแพร่ ข้อมูลรายงาน การดำเนินงานประจำปีของพรรคการเมืองใหม่ สิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วารสารและบทความต่างๆ รวมถึง วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและพรรคการเมืองของประเทศไทย นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค จากการศึกษาวิจัยดังกล่าวพบว่าที่มาของ การก่อตัว การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ และปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ มีดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

พรรคการเมืองใหม่ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2552 ก่อนการก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่ในประเทศไทยได้ผ่านเหตุการณ์ทางการเมืองมากมาย การรวมตัวกันของประชาชนเพื่อทำการชุมนุมประท้วงการทำงานของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในนามของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” และเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี ณ ขณะนั้นลาออก และทำการยุบสภา โดยให้เหตุผลว่าช่วงของการบริหารงานของรัฐบาลดังกล่าว ก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งสาระสำคัญของเหตุการณ์ต่างๆ มีดังนี้

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นการเลือกตั้งแบบทั่วไป เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 ถือว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 เป็นระบบการเลือกตั้งแบบใหม่ ที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภท คือ แบบแบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 400 เขต เขตละ 1 คน รวม 400 คน และแบบบัญชีรายชื่อ หรือ Party List เป็นการเลือกตั้งแบบสัดส่วนจากคะแนนของพรรคการเมืองในทุกเขตเลือกตั้งทั่วประเทศ จำนวน 100 คน รวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองประเภท จำนวน 500 คน

ผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น พรรคไทยรักไทย ซึ่งนำโดยพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นพรรคที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด จำนวน 248 คน รองลงมา คือ พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 128 คน พรรคไทยรักไทยจึงเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลผสม ประกอบด้วย พรรคไทยรักไทย มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 248 คน พรรคชาติไทย 41 คน พรรคความหวังใหม่ 36 คน รวมเสียงสนับสนุนรัฐบาล 323 เสียง (โสภณ เพชรสว่าง, ทนงศักดิ์ ม่วงมณี 2551: 399)

ในการเลือกตั้งดังกล่าว ถือเป็นครั้งแรกของการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทย นับตั้งแต่ก่อตั้งพรรคเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 โดยใช้กลยุทธ์หาเสียงเลือกตั้งกับประชาชนระดับรากหญ้า โดยเสนอชุดนโยบายที่ต่อมาเรียกขานกันว่า “นโยบายประชานิยม” และ “นโยบายสวัสดิการนิยาม” (โสภณ เพชรสว่าง, ทนงศักดิ์ ม่วงมณี, 2551 : 397) ได้แก่ นโยบายพักชำระหนี้เกษตรกร 3 ปี นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นต้น ในขณะที่พรรคคู่แข่งในขณะนั้นอย่างพรรคประชาธิปัตย์และพรรคความหวังใหม่ ยังคงรณรงค์หาเสียงแบบเดิมๆ โดยการโจมตีใส่ร้ายกันไปมาทางการเมือง ซึ่งน่าจะเป็นเหตุให้พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งในเวลาต่อมา

หลังการแถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 รัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ประกาศดำเนินนโยบายหลัก 4 ประการ คือ การนำประเทศให้หลุดพ้นจากวิกฤติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การแก้ไขปัญหาความยากจน การประกาศสงครามกับยาเสพติด และการขจัดการทุจริต คอร์รัปชัน นอกราชกรบั้งหลวงที่บ่อนทำลายความมั่นคงของสังคมไทย รวมทั้งดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้โดยเฉพาะนโยบายประชานิยม ซึ่งได้รับความชื่นชมและเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชนระดับล่างเป็นอย่างยิ่ง แต่ก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นโครงการหาเสียงของรัฐบาลโดยอาศัยเงินภาษีของประชาชนซื้อความนิยมจากประชาชน

เมื่อรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร (สมัยที่ 1) บริหารประเทศติดต่อกันจนครบวาระ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2544 จนถึงวันครบวาระ วันที่ 5 มกราคม 2548 ถือว่าเป็นรัฐบาลชุดแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่อยู่ครบวาระ 4 ปี ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไป ในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พรรคไทยรักไทย ยังคงใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงเลือกตั้งเช่นเดิม นั่นคือ การเสนอชุดนโยบายประชานิยมต่อประชาชนในระดับรากหญ้าที่ต่อยอดจากการเลือกตั้งเมื่อปี 2544 ภายใต้อำนาจ “4 ปี ช่อมความหายนะจากวิกฤต 4 ปี สร้างชาติให้แข็งแกร่งและยั่งยืน” (วิษณุ บุญมรัตน์ 2549: 94) และจากความสำเร็จในการเป็นรัฐบาลของพรรคไทยรักไทย ในสมัยแรกที่สามารถนำนโยบายของพรรคมาเป็นนโยบายของรัฐบาลและรัฐบาลได้นำนโยบายของพรรคไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ประชาชนชนสามารถจับต้องและเห็นความ

แตกต่างจากในอดีต โดยเฉพาะนโยบายประชานิยมต่างๆ ส่งผลให้ผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2548 พรรคไทยรักไทย เป็นพรรคที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด จำนวน 377 คน จากทั้งหมด 500 คน รองลงมา คือ พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 96 คน พรรคไทยรักไทยจึงเป็นรัฐบาลพรรคเดียว และพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ก็ได้รับการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีสมัยที่ 2

การก่อตัวของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ก่อนที่จะเป็นพรรคการเมืองใหม่ แม้ว่ารัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร(สมัยที่ 2) จะมีคะแนนเสียงสนับสนุนทั้งจากรัฐสภาและประชาชนอย่างท่วมท้น แต่อีกด้านหนึ่งในช่วงก่อนสิ้นสุดการบริหารงานของรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ในสมัยแรก พ.ศ.2547 ได้เกิดเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองของประเทศขึ้นคือ เกิดการก่อตัวหรือรวมตัวกันของประชาชนเพื่อชุมนุมประท้วงการทำงานของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยมีสาเหตุเกิดจากการที่มองว่าการบริหารงานของรัฐบาลส่อไปในทางทุจริต มีผลประโยชน์ทับซ้อนให้กับตนเองและพวกพ้อง การแทรกแซงการทำงานขององค์กรอิสระ การทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และการละเมิดพระราชอำนาจ ไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยการก่อตัวหรือรวมตัวกันของประชาชนเพื่อทำการชุมนุมประท้วงในครั้งนี้ ประกอบด้วยประชาชน 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน และ ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนายสนธิ ลิ้มทองกุล และในเวลาต่อมาทั้ง 2 กลุ่มได้สร้างแนวร่วมและผนึกกำลังร่วมกันในนามของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” เพื่อทำการเคลื่อนไหวและต่อต้านการทำงานของรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

1) กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน นำโดย นายพิภพ ชงไชย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และนายสุริยะใส กตะศิลา กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนเกิดขึ้นในช่วง พ.ศ.2547 ประกอบด้วย องค์กรพัฒนาเอกชน และเครือข่ายต่างๆ เช่น สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะสหภาพแรงงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ทำการเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านการทำงานของรัฐบาลในการเร่งรัดที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นเอกชน และแนวนโยบายในการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี หรือ FTA แบบทวิภาคีกับหลายประเทศ จนก่อให้เกิดกระแสต่อต้านจากภาคประชาชนและได้กลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างรัฐบาลกับภาคประชาชน

2) ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนายสนธิ ลิ้มทองกุล และพลตรีจำลอง ศรีเมือง ในนามของ “ขบวนการกู่ชาติ” ขบวนการเคลื่อนไหวดังกล่าวเกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างนายสนธิ ลิ้มทองกุล และพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2548 สาเหตุนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเร่งรัดที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นเอกชน หรือนโยบายในการจัดทำข้อตกลงเขต

การค้าเสรี FTA แต่หากเป็นความขัดแย้งใน “ผลประโยชน์ทางธุรกิจ” เพราะหากมองย้อนกลับไป จะพบว่า นายสนธิ เคยเป็นเพื่อนและร่วมทำธุรกิจกับ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งประกอบด้วยประชาชน 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน และ ขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนายสนธิ ลี้มทองกุล นั้น กล่าวได้ว่าจุดเริ่มต้นและที่มาของการเกิดกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็คือ สาเหตุความขัดแย้งระหว่าง นายสนธิ ลี้มทองกุล และ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร โดยความขัดแย้งของบุคคลทั้งสองเริ่มต้นจากการที่รายการเมืองไทยรายสัปดาห์ของ นายสนธิ ลี้มทองกุล เจ้าของหนังสือพิมพ์ในเครือผู้จัดการ ซึ่งออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. หรือ โมเดิร์นไนน์ทีวี เริ่มวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร อย่างรุนแรงจนรายการถูกถอดออกจากผังรายการอย่างกะทันหัน ความขัดแย้งของบุคคลทั้งสองได้ดำเนินมาถึงจุดแตกหักเมื่อ นายสนธิ ลี้มทองกุล นำข้อเขียนเรื่อง “ลูกแกะหลงทาง” ขึ้นมาอ่านในรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ซึ่งจัดเป็นครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2548 โดยข้อเขียนเรื่องลูกแกะหลงทางนั้นมีเนื้อหาโจมตี พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในเรื่องที่ละเอียดอ่อนเป็นอย่างยิ่ง นั่นคือ เกี่ยวโยงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์อันที่เคารพเชิดชูของพสกนิกรชาวไทย เหตุการณ์นี้สร้างความไม่พอใจให้กับ พันตำรวจโททักษิณ เป็นอย่างมาก ซึ่งในเวลาต่อมาบอร์ด อ.ส.ม.ท. ได้สั่งปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ออกจากผังรายการของทางสถานีเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2548 หลังจากการปลดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ออกจากผังรายการของช่อง 9 อ.ส.ม.ท นายสนธิ ลี้มทองกุล ได้เปลี่ยนรายการของตนเองเป็นรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัญจรที่จัดขึ้นทุกวันศุกร์ โดยออกไปจัดรายการตามสถานที่ต่างๆ พร้อมถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV ซึ่งสามารถดึงดูดผู้ชมที่ไม่พอใจการบริหารงานของรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้อย่างกว้างขวาง และเมื่อมีผู้ชมรายการมากขึ้นจึงย้ายมาจัดที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และย้ายไปที่อาคารลีลาศสวนลุมพินี ในที่สุด และเริ่มมีสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้ง บุคคลสำคัญในบ้านเมืองเข้าร่วมรายการ วัตถุประสงค์หลักของ “ขบวนการกู้ชาติ” ภายใต้การนำของนายสนธิ ลี้มทองกุล คือ ต้องการให้ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ลาออกจากความเป็นนายกรัฐมนตรี แต่เนื่องจากการเคลื่อนไหวดังกล่าวยังไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ นายสนธิ จำเป็นต้องมองหาพันธมิตรและดึงคนที่มีความเจนจัดด้านการเมืองมวลชนเข้าร่วมในขบวนการ เพื่อสร้างพลังให้กับการเคลื่อนไหว โดยแนวร่วมกลุ่มแรกคือ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประธานมูลนิธิกองทัพธรรมในสังกัดสำนักสันติอโศก โดยการนำ “กองทัพธรรม” เข้าร่วมกับขบวนการกู้ชาติของนายสนธิ ลี้มทองกุล โดยได้รับความเห็นชอบจาก “สมณะโพธิรักษ์” สาเหตุสำคัญที่ทำให้พลตรีจำลอง ศรีเมือง เข้าร่วมการเคลื่อนไหวดังกล่าวก็เนื่องมาจาก กรณีการขายหุ้นชินคอร์ปของตระกูลชินวัตรโดยไม่เสียภาษี และ

ด้วยสาเหตุเดียวกันนี้เอง นายสนธิ ลิ้มทองกุล ได้ทำการเจรจากับแกนนำของ ขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่งแกนนำประกอบด้วย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข, นายพิภพ ธงไชย, นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และนายสุริยะใส กตะศิลา ซึ่งเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร มาก่อนหน้านี้ให้เข้าร่วมกับขบวนการผู้ชาติของนายสนธิ ลิ้มทองกุล ซึ่งในที่สุดขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนได้ตัดสินใจเข้าร่วมกับขบวนการผู้ชาติของนายสนธิ โดยได้นัดให้มีการปรึกษาหารือร่วมกันที่บ้านพระอาทิตย์ ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2549 (อ้างถึงใน อัสมา หวังกุลท่า 2553: 107-122)

การประชุมใหญ่วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2549 ที่ลานพระบรมรูปทรงม้า นายสนธิ ลิ้มทองกุล ได้ถวายฎีกาผ่านประธานองคมนตรีและยื่นหนังสือต่อ พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการกองทัพบกในขณะนั้น เรียกร้องให้ทหารแสดงจุดยืน และการชุมนุมในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2549 ที่ลานพระบรมรูปทรงม้าได้มีการเปิดตัว “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก โดยองค์กรแนวร่วมในนาม “พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” อยู่ภายใต้การนำของแกนนำสำคัญ 5 คน ประกอบด้วย (อ้างถึงใน อัสมา หวังกุลท่า 2553: 125-126)

1) นายสนธิ ลิ้มทองกุล ตัวแทนกลุ่มทุนผู้จัดการและแกนนำเดิมของขบวนการผู้ชาติ เป็นผู้บุกเบิกวงการสื่อสารมวลชนตั้งแต่วัยหนุ่ม เคยประสบความสำเร็จและยิ่งใหญ่ทางธุรกิจพร้อมๆ กับ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ.2540 จึงทำให้ตัวเขามีเครือข่ายที่เชื่อมโยงบุคคลต่างๆ ทั้งแนวกว้างและแนวลึกอย่างไม่ธรรมดา ซึ่งเครือข่ายเหล่านี้มีประโยชน์ต่อตัวเขา และขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอย่างยิ่ง

2) พลตรีจำลอง ศรีเมือง ประธานมูลนิธิกองทัพธรรมและเป็นสมาชิกสำนักปฏิบัติธรรมสันติอโศก และยังเป็นอดีตหัวหน้าพรรคพลังธรรม ซึ่งเป็นผู้เชิญให้ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เข้าสู่ถนนแห่งการเมือง จนเป็นโอกาสให้สามารถเติบโตใหญ่ทางการเมืองจนก่อตั้งพรรคไทยรักไทยและเป็นนายกรัฐมนตรีได้ในที่สุด นอกจากนี้ยังเป็นผู้นำมวลชนในการต่อสู้กับอำนาจเผด็จการทหารยุค รสช.ใน พ.ศ.2535 อีกด้วย

3) นายสมศักดิ์ โกศัยสุข แกนนำของขบวนการแรงงานรัฐวิสาหกิจ เป็นอดีตประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย และเป็นผู้นำแรงงานในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ.2535 นอกจากนี้ยังเป็น 1 ใน 7 ของแกนนำสมาพันธ์ประชาธิปไตย จึงผูกพันกับ พลตรีจำลอง ศรีเมือง มาอย่างยาวนาน อย่างไรก็ตามเขายังเป็นผู้ณรงค์คัดค้านการขยายและแปรรูปรัฐวิสาหกิจมาตั้งแต่ พ.ศ.2539 จนถึงปัจจุบัน

4) นายพิภพ ธงไชย เป็นหัวเรือใหญ่ขององค์กรพัฒนาเอกชน ผู้ซึ่งได้รับความเชื่อมั่นจากเครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) ทั่วประเทศ และยังเป็นอดีตประธานคณะกรรมการ

รณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (กรป.) อีกด้วย

5) นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ เป็นอดีตนักวิชาการภาคอีสานผู้ยื่นหยัดเคียงข้างคนจน และได้มีส่วนในการร่วมคิด ร่วมดำเนินการต่อสู้กับชาวบ้านตามท้องที่ต่างๆ มาโดยตลอด ซึ่งกล่าวได้ว่านายสมเกียรติ เป็นมันสมองที่สำคัญของขบวนการเคลื่อนไหวของคนจน

กล่าวโดยสรุป เครือข่ายขบวนการทางสังคมที่รวมตัวกันเพื่อต่อต้านการบริหารงานของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นั้น เป็นการทำแนวร่วมของ 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่งแกนนำประกอบด้วย นายพิภพ ธงไชย, นายสมศักดิ์ โกศัยสุข, นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และนายสุริยะใส กตะศิลา และขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนายสนธิ ลิ้มทองกุล และพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยทั้ง 2 ฝ่ายได้ผนึกกำลังกันในการเคลื่อนไหวภายใต้ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ซึ่งเหตุผลของการผนึกกำลังกันนั้นคือ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจากการบริหารงานของรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร โดยกำหนดสาเหตุหลักสำคัญของการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ไว้ด้วยกัน 3 ข้อกล่าวหา คือ 1) ข้อกล่าวหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน การเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้องผ่านการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจ สังคม ใน 2 มิติ คือ การผลักดันการแปรรูปรัฐวิสาหกิจและการทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีตามแนวทางเสรีนิยมใหม่ และการควบคุมกลไกรัฐโดยการแทรกแซงการทำงานขององค์กรอิสระต่างๆ เพื่อควบคุมการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานขององค์กรเหล่านั้นให้เป็นที่เอื้อประโยชน์กับตนเองและพวกพ้อง 2) ข้อกล่าวหาเรื่องการใช้ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้อำนาจรัฐในการควบคุมสังคมด้วยการใช้ความรุนแรงและละเมิดสิทธิมนุษยชน 3) ข้อกล่าวหาเรื่องการไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เกี่ยวข้องกับการที่กลุ่มอำนาจเก่าสูญเสียผลประโยชน์จากการขึ้นครองอำนาจของรัฐบาลพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร จึงนำข้อกล่าวหาเรื่องการไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมือง

ซึ่งในการชุมนุมยังปรากฏองค์กรและกลุ่มบุคคลสำคัญด้านต่างๆ เข้าร่วมกัน (สำนักพิมพ์ไฉไล 2553: 143-149) ดังนี้

1) กลุ่มองค์กร ได้แก่

- 1.1) กลุ่มนักเรียนนักศึกษาในต่างประเทศ
- 1.2) กลุ่มแรงคิดคนกล้าประชาธิปไตย
- 1.3) ศูนย์ประสานงานนักเรียนนิสิตนักศึกษา(สนศ.)
- 1.4) องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์(อมธ.)
- 1.5) เครือข่ายสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปทางการเมือง

- 1.6) กลุ่มนักศึกษานิต้าเพื่อประชาธิปไตย
- 1.7) คณาจารย์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 1.8) สภาคณະนิต้าศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- 1.9) สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- 1.10) สภาคณาจารย์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- 1.11) องค์การนิต้า มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- 1.12) องค์การนิต้า มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- 1.13) กลุ่มนิต้าคณະนิต้าศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- 1.14) สมาคมนิต้าเก่ามหาวิทยาลัยทักษิณ
- 1.15) กลุ่มนักเรียนเพื่อประชาธิปไตย
- 1.16) สมาพันธ์คาราโอเกะแห่งประเทศไทย
- 1.17) กลุ่มแพทย์และพยาบาล โรงพยาบาลรามาริบดีและมหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.18) กลุ่มวิศวกรเพื่อชาติ
- 1.19) กลุ่มสถาปนิก
- 1.20) สมาคมนิต้าศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 1.21) สหพันธ์ศิลปินเพื่อชีวิตเพื่อประชาชนภาคใต้
- 1.22) สหพันธ์นิต้าศึกษาแห่งประเทศไทย
- 1.23) กลุ่มวิชาการเพื่อสังคมจังหวัดขอนแก่น
- 1.24) เครือข่ายประชาชนขอนแก่นเพื่อประชาธิปไตย
- 1.25) กลุ่มประชาธิปไตยประชาชน
- 1.26) เครือข่ายกองทัพธรรม
- 1.27) สันติอโศก
- 1.28) กลุ่มนักเรียนมงฟอร์ตต่อต้านทักษิณ
- 1.29) กลุ่มคณาจารย์และศิษย์เก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเครือข่ายจุฬาฯ เชิดชูคุณธรรมนำประชาธิปไตย(จคป.)
- 1.30) สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- 1.31) กลุ่มราชินิกุล และอดีตข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ 95 คน ยื่นฎีกาเพื่อให้โปรดเกล้าฯ รัฐบาลพระราชทาน ตามมาตรา 7 นำโดยนายชัยอนันต์ สมุทวณิช ผู้บังคับการวชิราวุธวิทยาลัย
- 1.32) สมัชชาคนจน
- 1.33) เครือข่ายพิทักษ์เจตนารมณ์เดือนพฤษภาคม 2535

- 1.34) ชมรมนักศึกษานิเทศศาสตร์เพื่อประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
- 1.35) คณะกรรมการองค์การพัฒนาเอกชน(กป.อพช.) และพันธมิตร 11 เครือข่าย
- 1.36) กลุ่มนักเรียนไทยในมลรัฐฮาวาย
- 1.37) กลุ่มเครือข่ายประชาสังคมหยุดระบอบทักษิณ นำโดย ดร.สังศิต พิริยะรังสรรค์
- 1.38) กลุ่มบุคคลพรรคถวายจริง นำโดยนายจรัสพงษ์ สุรัสวดี
- 1.39) กลุ่มเครือข่ายแพทย์ เกษัชกร พยาบาล อาจารย์มหาวิทยาลัย 43 องค์กร 11 มหาวิทยาลัย โดยการล่าชื่อปลุกกระแสต่อต้าน “ทักษิณ” เมื่อวันที่ 2 กันยายน 2549 ที่หน้าพระบรมรูป 2 รัชกาลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

- กลุ่มจุฬาฯ เชิดชูคุณธรรมนำประชาธิปไตย(จคป.)
- ชาวอักษรศาสตร์จุฬาฯ ผู้ใฝ่หาจริยธรรมทางการเมือง
- เครือข่ายอาจารย์และบุคลากร มศว. เพื่อประชาธิปไตย
- เครือข่ายวิชาชีพสุขภาพเพื่อสังคม
- กลุ่มพี่น้องมหิดล
- กลุ่มผู้รักประชาธิปไตยสาธายา
- กลุ่มวิชาการเพื่อสังคม ขอนแก่น
- เครือข่ายแพทย์พยาบาลเพื่อประชาธิปไตย
- เครือข่ายเกษัชกรเพื่อสังคม
- ชมรมเกษัชชนบท
- ชมรมพยาบาลชุมชน
- กลุ่มมหาสารคามรวมพลคนไล่หน้าเหลี่ยม
- นิต้าพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตย
- คณะทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

- คณะวิทยาการสุขภาพและการกีฬา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยทักษิณ (U-MDC)
- สถาบันภาษามหาวิทยาลัยทักษิณ
- สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
- สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง
- สมาคมนิสิตเก่ามหาวิทยาลัยทักษิณ
- คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิทยาลัยวันศุกร์
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีฉะเชิงเทรา
- โรงพยาบาลแก่งสนามนาง นครราชสีมา
- โรงพยาบาลขอนแก่น นครศรีธรรมราช

- โรงพยาบาลเชียงใหม่ น่าน
- โรงพยาบาลทุ่งสง นครศรีธรรมราช
- โรงพยาบาลปลาปาก นครพนม
- โรงพยาบาลรามาริบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- โรงพยาบาลสูงเนิน นครราชสีมา
- นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2) กลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียงด้านต่างๆ

นอกจากแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ทั้ง 5 คนแล้ว ยังมีบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมแขนงต่างๆ เข้าร่วมการประท้วงด้วย ดังนี้

2.1) นักการเมืองและพิธีกร ร.ต.อ.นิติภูมิ นวรัตน์, นายเสนาะ เทียนทอง, นายอภิชาติ หาลำเจียก, นายอุทัย พิมพ์ใจชน, น.พ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ, นายการุณ ไสงาม, นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร, พ.อ.วินัย สมพงษ์, คุณหญิงกัลยา โสภณพานิช, นายประมวล รุจนเสรี, นายพิเชฐพัฒนาโชติ, นางสาวรสนา โตสิตระกูล, นายสุริยะใส กตะศิลา, นางสาวสุกัญญา กลางนรงค์, นางสาวอัญชะลี ไพรีรัก, นายอภิชาติ คำดี, นายสาวิทย์ แก้วหวาน, สมณะโพธิรักษ์

2.2) ศิลปินเพลง คาราวาน, มาลีฮวนน่า, โสป แฟมิลี่, แสมเมอร์, ชูชู, ลิปล้อ, อพาร์ทเมนต์คุณป้า, พงษ์สิทธิ์ คำภีร์, สีเผือก คนด่านเกวียน, วสันต์ สิทธิเขตต์, พงษ์เทพ กระโดนชำนาญ, อ้อด คีรีบุญ, สุนทรี เวชานนท์, ประทีป จัดपाल, นรเศรษฐ หมดคง(ดีเจซี้ด), จ๊อบ บรรจบ, ณัฐ ยนตรรักษ์

2.3) นักวิชาการ ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ศ.ดร.ภูวคณ ทรวงประเสริฐ, ศ.ดร.จรัส สุวรรณมาลา, ศ.ดร.ปราโมทย์ นาครทรรพ, รศ.ดร.เสรี วงษ์มณฑา, รศ.ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, รศ.ดร.ต่อตระกูล ยมนาค, รศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร, รศ.ดร.เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, รศ.ดร.สมยศ เชื้อไทย, รศ.ดร.สังคีต พิริยะรังสรรค์, รศ.ดร.สุวินัย ภรณวลัย, ผศ.ดร.วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์, ผศ.น.พ. ตูลย์ สิทธิสมวงศ์, ดร.แก้วสรร อติโพธิ, ดร.อนันต์ เหล่าเลิศวรกุล

2.4) นักแสดง ศรีณยู วงษ์กระจ่าง, วรรณพร นิมบรรจง, พงษ์พัฒน์ วชิรบรรจง, ดีดกมะดัน, ชูโม้ตู้, สนั่น เดอะสตาร์, นพสิทธิ์ เทียงธรรม

2.5) นักคิด นักเขียน สุลักษณ์ ศิวรักษ์, เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์, อังคาร กัลยาณพงศ์, คมทวน คันธนู

ผลจากการที่มีผู้คนจากหลากหลายวงการหลายสาขาอาชีพที่มีชื่อเสียงมาร่วมกันเพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออกในครั้งนั้นทำให้ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ประกาศยุบสภาในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 และกำหนดการเลือกตั้งในวันอาทิตย์ที่ 2 เมษายน 2549 ถึงแม้

นายกรัฐมนตรีจะประกาศยุบสภาและกำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ แต่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ยังคงจัดชุมนุมใหญ่ที่สนามหลวงตามปกติ และได้มีการเคลื่อนขบวนผู้ชุมนุมไปกดดันรัฐบาลที่ทำเนียบรัฐบาล เคลื่อนขบวนไปชุมนุมตามสถานที่สำคัญๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง สถานีทูตสิงคโปร์ และศูนย์การค้าสยามพารากอน เป็นต้น วันที่ 8 พฤษภาคม 2549 ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้การเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน 2549 ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หลังจากที่มิชชั่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัย โดยอ้าง 4 ประเด็น (จักษ์ พันธ์ชูเพชร, 2549: 296) คือ

1. การกำหนดวันเลือกตั้งในพระราชกฤษฎีกายุบสภาไม่เหมาะสมและไม่เที่ยงธรรม
2. การจัดหาเลือกตั้งเป็นการละเมิดหลักการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่ต้องจัดให้เป็นไปโดยตรงและลับ
3. การจ้างพรรคเล็กลงสมัครรับเลือกตั้ง
4. การลงมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ครบองค์ประชุม

จากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ให้การเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน 2549 เป็นโมฆะ ทำให้มีการประกาศเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 15 ตุลาคม 2549 และในระหว่างที่ยังไม่ถึงกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ ได้เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้านนายกรัฐมนตรี ขณะเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ หลายครั้ง และการชุมนุมประท้วงเพื่อให้นายกรัฐมนตรีลาออกก็ต้องสิ้นสุดลง เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 หลังจากที่ คณะนายทหารในนาม “คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ คปค.” นำโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้น ได้ทำการก่อปฏิวัติรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาล ขณะที่พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เดินทางไปประชุมที่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีเหตุการณ์และข้อกล่าวหาสำคัญที่นำไปสู่การยึดอำนาจ ได้แก่

1. ความขัดแย้งภายในพรรคไทยรักไทย
2. ข้อกล่าวหาว่ารัฐบาลมีพฤติกรรมแทรกแซงการสรรหาคณะกรรมการการเลือกตั้ง และองค์กรอิสระอื่นๆ
3. ข้อกล่าวหาคอร์ปชั่นเชิงนโยบาย และผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ Conflict of Interest ได้แก่ การออกพระราชกำหนดภาษีสรรพสามิต เอื้อประโยชน์ต่อโครงการดาวเทียม “ไอพีสตาร์” การจัดซื้อเครื่องตรวจสอบวัตถุระเบิด หรือ CTX 9000 ดัดตั้งสนามบินสุวรรณภูมิ การแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม เปิดทางต่างชาติถือหุ้นในกิจการของไทยได้ร้อยละ 49 จากเดิมร้อยละ 25 การทำความตกลงขอกำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษ (FTA) กับประเทศจีน เป็นต้น

4. การแต่งตั้ง (โยกย้าย) ข้าราชการทหาร ดำรง เพื่อสนับสนุนงานการเมืองของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร

5. การขายหุ้น บริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ให้กับกองทุนที่มาเลเซียของประเทศสิงคโปร์ มูลค่า 73,000 ล้านบาท โดยไม่มีการเสียภาษีทำให้กระแสสังคมโดยเฉพาะคนชั้นกลาง ในเมืองหลวงเริ่มมีการตำหนิการกระทำดังกล่าวและนำมาสู่การประท้วงอย่างรุนแรงในเวลาต่อมา

6. การก่อตัวของกลุ่มต่อต้านพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในนามของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” นำโดย นายสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และผู้จัดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ ที่จัดชุมนุมประท้วงและปราศรัยขับไล่รัฐบาลมาโดยตลอด

7. การประกาศยุบสภา เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2549 ซึ่งถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเพื่อหนีการอภิปรายในรัฐสภาปกปิดความผิดของตนเอง โดยกำหนดเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน 2549 แต่พรรคฝ่ายค้านในขณะนั้น คือ พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชน ประกาศปฏิเสธส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยให้เพิกถอนการเลือกตั้งดังกล่าว เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2549

8. การประกาศชุมนุมใหญ่ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในวันที่ 20 กันยายน 2549 ที่ลานพระราชวังดุสิต ในขณะที่กลุ่มสนับสนุนพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ในนามของ “กลุ่มสมาพันธ์พิทักษ์ประชาธิปไตย” ประกาศชุมนุมให้กำลังใจพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ที่สวนจตุจักร และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การยึดอำนาจโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงเกิดขึ้นเมื่อกลางดึกของวันที่ 19 กันยายน 2549

หลังการยึดอำนาจคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รวมทั้งเหตุการณ์สำคัญๆ ทางการเมืองที่ส่งผลมาถึงปัจจุบัน ได้แก่ ศาลรัฐธรรมนูญประกาศยุบพรรคไทยรักไทย ทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคถูกตัดสิทธิทางการเมือง จำนวน 111 คน และการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รวมทั้ง การก่อกำเนิดกลุ่มต่อต้านรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ คณะผู้ยึดอำนาจ และการดำเนินการต่างๆ ที่เป็นผลพวงของการยึดอำนาจขึ้นในนาม “กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ” หรือ นปช. เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มีผลบังคับใช้ ได้มีพระราชกฤษฎีกาเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งแบบทั่วไป เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ถือว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว มี

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 ประเภท คือ แบบแบ่งเขต จำนวน 400 คน โดยการแบ่งเขตเลือกตั้งทั่วประเทศออกเป็น 157 เขต ในแต่ละเขตมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 1-3 คน ผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับเลือก และแบบสัดส่วน จำนวน 80 คน รวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสองประเภท จำนวน 480 คน ผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น ปรากฏว่าพรรคพลังประชาชน ซึ่งก็คือพรรคไทยรักไทยเดิมที่ถูกยุบไป เป็นพรรคที่ได้รับเลือกตั้งมากที่สุด จำนวน 232 คน รองลงมา คือ พรรคประชาธิปัตย์ จำนวน 165 คน พรรคพลังประชาชน ที่นำโดยนายสมัคร สุนทรเวช จึงเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลผสม ประกอบด้วย พรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย พรรคเพื่อแผ่นดิน พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา และพรรคมหาชนไทย

หลังการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายสมัคร สุนทรเวช และเป็นแกนนำรัฐบาลบริหารประเทศมาระยะเวลาหนึ่ง กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้เริ่มชุมนุมอีกครั้งในวันที่ 28 มีนาคม 2551 ที่หอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ มีจุดประสงค์ต้องการให้ นายสมัคร สุนทรเวช ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เพราะถูกมองว่าเป็นอนาถาของ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้เพิ่มแรงกดดันขึ้นเรื่อยๆ ถึงขั้นบุกยึดทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ชุมนุม เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2551 และในวันที่ 9 กันยายน 2551 ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้นายสมัคร สุนทรเวช กระทำต้องห้ามขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตรา 267 มีความผิดในเชิงผลประโยชน์ทับซ้อน จากกรณีการรับจ้างเป็นพิธีกรรายการทางสถานีโทรทัศน์ จึงสิ้นสุดความเป็นนายกรัฐมนตรี ข้อหาละเมิดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 พรรคพลังประชาชนในฐานะแกนนำรัฐบาลได้มีการสรรหานายกรัฐมนตรีคนใหม่ โดยรัฐสภาได้ลงมติให้ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี อย่างไรก็ตาม การชุมนุมประท้วงของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ก็ยังคงดำเนินเรื่อยมาแม้ว่าจะเปลี่ยนนายกรัฐมนตรีแล้วก็ตาม โดยเฉพาะวันที่ 7 ตุลาคม 2551 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้กระทำการปิดล้อมอาคารรัฐสภา เพื่อกดดันไม่ให้คณะรัฐมนตรีรัฐบาลของนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ แกล้งนโยบายต่อที่ประชุมรัฐสภาจนเกิดเหตุการณ์การสลายการชุมนุมหน้าอาคารรัฐสภาเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บหลายราย นอกจากนี้ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ยังได้เดินทางไปประท้วงที่สนามบินดอนเมือง เพื่อไม่ให้คณะรัฐมนตรีใช้พื้นที่เป็นที่ประชุมคณะรัฐมนตรีชั่วคราว และทำให้สนามบินสุวรรณภูมิไม่สามารถเปิดให้บริการได้ ส่งผลให้มีผู้โดยสารตกค้างเป็นจำนวนมาก

เหตุการณ์ทางการเมือง ได้เปลี่ยนแปลงอีกครั้งเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2551 เมื่อศาลรัฐธรรมนูญประกาศยุบพรรคพลังประชาชน กรณีทำผิดกฎหมายการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ตัดสิทธิการเมืองคณะกรรมการบริหารพรรค เป็นเหตุให้นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นจาก

ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จึงประกาศยุติการชุมนุม เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2551 นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญ ยังประกาศยุบพรรคชาติไทย และพรรค มัชฌิมาธิปไตย และตัดสิทธิทางการเมืองคณะกรรมการบริหารพรรคชาติไทยของ นายบรรหาร ศิลปอาชา และพรรคมัชฌิมาธิปไตยด้วย

หลังการประกาศยุบพรรคการเมืองดังกล่าว ได้เกิดการเปลี่ยนขั้วทางการเมือง โดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ถูกตัดสิทธิทางการเมือง ในนามกลุ่ม “เพื่อนเนวิน” ได้รวมตัวกับ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคมัชฌิมาธิปไตยเดิม ย้ายเข้าไปสังกัดพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นใหม่ ในนามของ “พรรคภูมิใจไทย” ร่วมกับกลุ่มสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ไม่ถูกตัดสิทธิทางการเมือง จากพรรคชาติไทยพัฒนา พรรคเพื่อแผ่นดิน พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา และกลุ่มอื่นๆ ประกาศ สนับสนุน นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และได้มีการจัดตั้งรัฐบาลผสม ขึ้นจนถึงปัจจุบัน

การศึกษาเรื่อง การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ จาก เอกสารหลักฐานทางวิชาการ หรือทางสื่อสารมวลชนแล้ว การศึกษาพบว่าเหตุการณ์บ้านเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่มีการจัดตั้งขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการที่ กลุ่มพันธมิตร ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ทำการชุมนุมเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ไม่ว่าจะ เป็นเรื่องของการเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออก หรือการยุบสภาในช่วงการบริหารงานของ พัน ดำรง ทอทักษิณ ชินวัตร ซึ่งถือเป็นเหตุการณ์สำคัญและมีผลเป็นอย่างมากที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองในประเทศไทย ซึ่งในเวลาต่อมา กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ ประชาธิปไตย ก็ได้ยุติบทบาทการชุมนุมหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และต่อมากลุ่ม พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้มีการพัฒนาการจากกลุ่มผู้ชุมนุมมาเป็นพรรคการเมืองใน นาม “พรรคการเมืองใหม่” โดยมีแนวคิดที่จะเข้ามาทำงานทางการเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งประเด็นสำคัญต่างๆ ที่ทำให้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย รวมตัวกันจัดตั้งพรรค การเมืองใหม่ เพื่อต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองอย่างถูกต้องตามกฎหมายนั้น มีความเป็นมา อย่างไร ผู้ศึกษาจึงได้ดำเนินการสัมภาษณ์ กลุ่มแกนนำคนสำคัญต่างๆ ของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับความเป็นมาของการจัดตั้ง โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

วันที่ 25 พฤษภาคม 2552 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จัดประชุมที่สนาม กีฬามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต เนื่องในโอกาสครบรอบ 1 ปี ของการชุมนุมใหญ่ จำนวน 193 วัน โดยในการชุมนุมครั้งนั้นได้เปิดโอกาสให้ประชาชนแนวร่วมได้แสดงความคิดเห็นถึงการ จัดตั้งพรรคการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนที่เข้าร่วมประชุม มีความเห็นเป็นเอกฉันท์ ให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้น

“...จุดเริ่มต้นพรรคการเมืองใหม่โดยการชุมนุมประท้วงรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร พร้อมกับการให้ความรู้ทางการด้านการเมืองกับประชาชน แล้วก็มีความเห็นจากประชาชนให้จัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งเริ่มต้นด้วยการขอมติประชาชนโดยไปสอบถามความเห็นประชาชนที่ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา เป็นแห่งแรก มีคนมาร่วมประมาณ 6-7 พันคน แล้วก็มาประชุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ซึ่งทุกคนก็เห็นด้วยให้จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่...” กล่าวโดย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งและหัวหน้าพรรค (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...ต้องการส่งตัวแทนภาคประชาชนเข้ามาต่อสู้ในการเลือกตั้ง สมมติได้จังหวัดละคน เมื่อมีหลายเสียงในสภาก็สามารถที่จะแก้ไขปัญหาและเปลี่ยนแปลงการดูแลประเทศ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นรัฐบาลเป็นฝ่ายค้านก็ได้ จะได้เข้าไปทำหน้าที่ให้ประเทศดีกว่าไม่เลวอย่างนี้ก็พอ...” กล่าวโดย นางภินันท์ โชติรสเสรณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์)

“...เกิดจากกระแสความรู้สึกของมวลชนพันธมิตรว่า พรรคการเมืองที่มีอยู่พึ่งพาไม่ได้ ไม่ใช่คำตอบ...จึงคิดกันว่าน่าจะมีพรรคการเมืองที่เป็นของมวลชนที่จะเข้าไปเป็นเครื่องมือในเวทีรัฐสภา ก็เลยคิดว่าน่าจะมีพรรคการเมืองที่เป็นพรรคการเมืองแบบใหม่ ที่มีเนื้อหาและอุดมการณ์ที่แตกต่างกับพรรคการเมืองอื่นๆ...” กล่าวโดย นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์)

“...พรรคการเมืองใหม่ไม่มีอะไรใหม่ เพียงแต่เกิดขึ้นท่ามกลางการต่อสู้ของภาคประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ที่เกิดขึ้นโดยประชาชน เกิดโดยคนมีคนเป็นแกนหลักคุยกันว่าการต่อสู้โดยการเมืองภาคประชาชนบ่อยๆ มันคงสู้ไม่ไหว ไล่รัฐบาลนี้ก็ต้องไล่รัฐบาลโน้นอีก...การเกิดพรรคการเมืองใหม่ไม่ได้เกิดจาก 5 แกนนำ แต่ 5 แกนนำ มีมติเสร็จก็นำเข้าสู่การประชุมใหญ่ของกลุ่มพันธมิตรที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ซึ่งถือว่าเป็นความชอบธรรมเต็มรูปแบบในการเกิดพรรคการเมืองใหม่...” กล่าวโดย นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...พรรคการเมืองใหม่เกิดจากการรวมตัวกันในหลายรูปแบบ หลายกลุ่มเพื่อขับไล่รัฐบาลในขณะนั้นในรูปของกลุ่มมวลชนพันธมิตรฯ ทำให้เรามีความคิดตรงกันว่าในการแก้ไขปัญหามันต้องเข้าไปแก้ไขในระบบรัฐสภา ต้องมีอำนาจรัฐ อำนาจทางการเมือง มันถึงจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายหรือความไม่ชอบธรรมได้เหมือนกับพรรคไทยรักไทยหรือคุณทักษิณฯ ก็เข้ามาช่องทางนี้เหมือนกัน...สำหรับพรรคการเมืองใหม่แล้วหลังจากจบกลุ่มพันธมิตรฯ ก็มีข้อเสนอต่อกันว่า ควรจะมีพรรคการเมือง เพราะประชาชนจะรวมตัวกันเดินขบวนประท้วงกันอย่างนี้ตลอดไปไม่ได้ แต่ถึงจะเดินขบวนได้อำนาจการตัดสินใจมันก็อยู่ที่รัฐสภาอยู่ที่อำนาจทางการเมือง

เมืองอยู่ดี จึงมีความคิดในการรวมตัวกันจัดตั้งในรูปแบบของการจัดตั้งพรรคการเมือง โดยในช่วงแรกแนวคิดการจัดตั้งมาจากแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ เดิม ซึ่งกว่าจะจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่มีการจัดประชุมจัดเสวนาหลายครั้ง เพื่อหยั่งเสียงขอมติในการจัดตั้งพรรค เช่น ที่มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต...” กล่าวโดย น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...พรรคการเมืองใหม่เกิดจากการที่พรรคการเมืองที่มีอยู่ในขณะนั้นไม่มีความน่าเชื่อถือเคยหวังกับพรรคประชาธิปัตย์ซึ่งเป็นรัฐบาลในขณะนั้นแต่ก็ไม่มีอะไรดีขึ้นไม่มีอะไรแตกต่างจากพรรคการเมืองอื่นเลย และขณะนั้นการเมืองของประเทศก็ถึงทางตันถึงแม้จะมี 2 พรรคการเมืองใหญ่ แต่ก็ยังเป็นพรรคการเมืองประเภทเดียวกันเป็นพรรคของกลุ่มทุนกลุ่มธุรกิจการเมือง จึงได้จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ซึ่งเป็นพรรคที่มาจากภาคประชาชนอย่างแท้จริง ปราศจากกลุ่มทุนสนับสนุน...” กล่าวโดย นายสมศักดิ์ อิศมันย์ สมาชิกพรรคระดับแกน (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ไม่มีการแบ่งแยกชนชั้น มีทั้งชนชั้นกลาง กรรมกร ชาวนา และชนเผ่า ทุกคนที่มีแนวคิดอุดมการณ์ที่ไปในทิศทางเดียวกันสามารถเข้ามาเป็นสมาชิกหรือผู้บริหารของพรรคได้...” กล่าวโดย นางกิมอ้ง พงษ์นารายณ์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...หลังการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เสร็จสิ้นมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คิดเห็นว่าน่าจะมีการต่อยอดจากสิ่งที่เคยได้คุยกันไว้ ณ วันนั้น แกนนำเห็นว่าเสียงของประชาชนดังพอที่จะเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ถูกต้อง และเห็นว่าบทบาทของภาคประชาชนไม่ควรแค่การเดินประท้วงบนถนน นักการเมืองมักพูดว่าพวกเดินถนน พวกกลางถนนแท้จริงก็มาอยู่ในระบบ จึงเกิดความคิดว่าเราน่าจะเอาพลังภาคประชาชนเข้าไปอยู่ในระบบการเมืองเลย แต่ก็มีคนทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยนะ...พูดอย่างเป็นธรรมชาติไม่มีใครคาดคิดว่ากลุ่มพันธมิตรจะเดินทางไปสู่การจัดตั้งพรรคการเมือง ทุกคนมาด้วยเหตุการ์ณ ณ ตรงนั้น เพียงแต่ว่าทุกคนมารวมกันทุกคนรู้ดีกว่าเมื่อมีพลังของประชาชนมากขนาดนี้น่าจะต่อยอดให้เกิดอะไรดีขึ้นได้ แต่ไม่ทุกคนบางคนมองในมุมที่ว่าควรเก็บประชาชนไว้เป็นพลังต่อสู้เรียกร้องเมื่อมีอะไรไม่ถูกต้อง ซึ่งในขณะนั้น กลุ่มพันธมิตรฯ มีแนวคิดเป็น 2 แนวคิด คือ เห็นด้วยกับการจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะต้องการเวทีในการต่อสู้ภาคการเมือง และไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งพรรคการเมือง เพราะต้องการเก็บพลังภาคประชาชนไว้ต่อสู้เรียกร้องให้เป็นการเมืองที่บริสุทธิ์ ซึ่งสมาชิกกลุ่มที่ไม่เป็นด้วยต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองนั้น ภายหลังก็ได้แยกตัวออกไปไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่แต่อย่างใด...” กล่าวโดย นายศรัญญู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำและรองเลขาธิการพรรค (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์)

“...เกิดจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลจากพรรคพลังประชาชนมาเป็นพรรค

ประชาธิปไตยมาบริหารประเทศก็ไม่ได้บริหารอย่างที่กลุ่มพันธมิตรฯ คาดหวัง กลุ่มพันธมิตรฯ จึงมีการหยั่งเสียงที่ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อจัดตั้งพรรคการเมืองเดินขบวนไปกับรัฐบาล เพื่อค้ำยันถ่วงดุลอำนาจกับรัฐบาล โดยเหตุผลที่เลือกสหรัฐอเมริกา เพราะเป็นประเทศต้นแบบระบอบประชาธิปไตย หลังกลับมาเมืองไทย คุณสนธิ ลิ้มทองกุล ก็ถูกลอบสังหาร หลังจากนั้น จึงทำการหยั่งเสียงประชาชนอีกครั้งที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต เกือบร้อยละ 95 เห็นด้วย จึงถือว่าเป็นพรรคการเมืองแรกในประเทศที่เกิดจากการหยั่งเสียงประชาชนในการจัดตั้งพรรค โดยเป็นพรรคการเมืองที่มาจากประชาชน หัวหน้าพรรคไม่ใช่ผู้ถืออำนาจ...” กล่าวโดย น.ส.สุวันนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์)

“...อยากมีสิทธิ์มีเสียงในสภา สนับสนุนคนที่มีความคิดตรงกับเรา อยากจะให้ ส.ส. มาจากหลากหลายอาชีพ เช่น ชาวนา กรรมการแรงงาน และชนเผ่า ซึ่งเป็นผู้แทนของประชาชนกลุ่มต่างๆ จริงๆ ไม่ใช่มาจากกลุ่มนักธุรกิจหรือกลุ่มทุน...” กล่าวโดย น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

“...พรรคการเมืองใหม่เป็นพรรคที่เป็นตัวแทนผลประโยชน์ของประชาชน พรรคการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่มีตัวแทนที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนโดยแท้จริง เป็นเพียงตัวแทนของกลุ่มทุน กลุ่มธุรกิจ กลุ่มที่มีฐานะทางสังคมชนชั้นสูงเท่านั้น...” กล่าวโดย นายสุคม ศรีนวล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...ขณะที่เราต่อสู้ด้วยการประท้วงมาถึง 4 ปี ทำให้พวกเรามีคำถามกันว่ามันเพียงพอไหมที่เราจะต้องใช้มือบ่างถนนอย่างนี้ตลอดไป ซึ่งมีข้อสรุปว่าไม่เพียงพอ จึงมีความคิดกันว่า จะจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อต่อสู้ในระบบที่เป็นกระบวนการมากยิ่งขึ้น...” กล่าวโดย นายเกียรติณรงค์ สรทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์)

“...จากที่มีการต่อสู้ข้างถนนข้างสภาก็เข้าไปต่อสู้เป็นผู้แทนเป็นปากเป็นเสียงในสภาโดยการจัดตั้งพรรคที่ไม่มีนายทุน ไม่มีเจ้าของพรรคมีประชาชนเป็นเจ้าของพรรคมีสิทธิ์มีเสียงเป็นพรรคที่มาจากชนชั้นล่าง...เมื่อต่อสู้ข้างถนนชุมนุมประท้วงจนได้รับชัยชนะแล้ว จึงมีแนวคิดที่จะสานต่อในเรื่องที่เคยอภิปรายหรือเคยเสนอไว้ในการชุมนุม ซึ่งถือว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง จึงมีแนวคิดที่จะเล่นการเมืองจากนอกสภาเข้าสู่สภา แต่ก็มีคนอีกกลุ่มที่ยังยึดมั่นในอุดมการณ์ที่จะต่อสู้แบบเดิมอีกต่อไป ไม่ต้องการที่จะเล่นการเมืองในระบบ จึงไม่ได้เข้าร่วมกับกลุ่ม ซึ่งยอมรับว่ามีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย จึงมีการสอบถามมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ เพื่อขอมติในการจัดตั้งพรรคที่มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต...” กล่าวโดย นายชาญชัย ช่วยเจริญ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

แกนนำคนสำคัญต่างๆ ของพรรคการเมืองใหม่ ทั้งจาก คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขา ได้ให้สัมภาษณ์และให้ ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของการเกิดพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งตรงกันที่ว่าพรรคการเมืองใหม่มีที่มา จากการที่มวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ มีความคิดต้องการเข้าไปทำงานทางการเมืองในระบบรัฐสภา หลังจากที่ทำการชุมนุมหรือทำงานทางการเมืองนอกระบบรัฐสภามาแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่ง ถึงแม้ว่ามวลชนของกลุ่มพันธมิตรฯ ส่วนน้อยจะมีความคิดเห็นเรื่องการจัดตั้งพรรคการเมือง แตกต่างกันไปบ้างก็ตาม ท้ายที่สุดแล้ว มติของเสียงส่วนใหญ่ของมวลชนกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ ประชาธิปไตย เห็นว่าควรจัดตั้งพรรคการเมือง และเข้าไปทำงานทางการเมืองในระบบรัฐสภา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและเป็นไปตามกฎหมายของบ้านเมือง

กล่าวสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของพรรคการเมืองใหม่ได้ว่า พรรคการเมืองใหม่ เป็น พรรคที่ถูกจัดตั้งขึ้นมา โดยมีที่มาจากมวลชน หรือประชาชน ที่มีแนวคิดและอุดมการณ์ที่สอดคล้อง กันว่า สภาพการเมืองของประเทศไทย รวมถึงพรรคการเมืองที่มีอยู่ ณ ขณะนั้น ไม่ได้ใช้คำตอบที่ ประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศต้องการ ส่วนใหญ่แล้วพรรคการเมืองที่มีอยู่นั้นเป็นการรวมตัว กันของกลุ่มนายทุน กลุ่มธุรกิจ หรือกลุ่มข้าราชการพลเรือนและนายทหาร ซึ่งเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อหวังผลประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้อง ซึ่งทั้งหมดเป็นสาเหตุที่ทำให้ระบบการเมืองและ สังคมเศรษฐกิจของประเทศถดถอย และล้าหลัง และพรรคการเมืองเดิมๆ ยังเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ กับประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ดังนั้น พรรคการเมืองใหม่ ซึ่งเป็น พรรคการเมืองที่มาจากประชาชนอย่างแท้จริงจึงต้องเข้ามาร่วมมือกับบทบาททางการเมือง โดยมี เป้าหมายหลักของการทำงานทางการเมืองคือ ต้องการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประเทศ ซึ่งได้แก่ เรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน ของนักการเมืองเดิมๆ และเรื่องปัญหาปากท้องของประชาชนเป็นหลัก

2. ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

จากการศึกษา เรื่องการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์ เนื้อหาจากเอกสารหลักฐานทางวิชาการ หรือทางสื่อสารมวลชน รวมถึงการสัมภาษณ์แกนนำและ บุคคลสำคัญของพรรคการเมืองใหม่เกี่ยวกับข้อมูลความเป็นมาของการจัดตั้ง และเพื่อให้ได้ข้อมูล ที่สมบูรณ์ครบถ้วนรอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่มีได้เผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือเอกสาร ต่างๆ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดตั้งของพรรค โดย พยายามให้ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกด้าน ประกอบด้วย คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะ กรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ปัจจัยที่มีผลต่อการจัด

ตั้งพรรคการเมืองใหม่ สามารถแบ่งออกได้เป็น ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อม ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายในพรรค จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นได้ ดังนี้

2.1.1 ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค จากการศึกษาการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค มีส่วนต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่าทั้งหมดมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ทั้ง 5 คนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ดังนั้นผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคจึงมีความสำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ผู้นำหรือบุคคลนั้นมีส่วนสำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ก็ยังมีความสำคัญน้อยกว่า ความคิดอุดมการณ์ ความเชื่อ และความศรัทธา ผู้นำจะต้องเป็นบุคคลที่มีความกล้า ความอดทนต่ออุปสรรคต่างๆ จึงจะทำงานได้สำเร็จ ผู้นำของเวียตนามที่ทำกรปฏิบัติ ท่านเหมา เจ๋อ ตุง ผู้นำของจีน หรือ ท่านคาน ธี ของอินเดีย ก็เป็นผู้นำที่มีความกล้าและอดทนทั้งสิ้น...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค และหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สำหรับประเทศไทยผู้นำยังมีความสำคัญอยู่ ประชาชนคนไทยต้องศรัทธาก่อน ขณะนั้นคุณสนธิ ลิ้มทองกุล เป็นที่ศรัทธาของกลุ่มพันธมิตรฯ มาก...” นางกนิษฐา โชติรส เสรณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ถือเป็นปัจจัยสำคัญถ้าไม่มีแกนนำหรือมวลชนที่ตั้งพรรคการเมืองไม่ได้ แกนนำก็หาหรือมวลชน มวลชนก็หาหรือแกนนำ ในรูปแบบของพรรคมวลชน...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำมีผลค่อนข้างสูงในการจัดตั้งพรรค โดยเฉพาะคุณสนธิ ลิ้มทองกุล เราเชื่อว่าตัวบุคคลน่าจะขายได้ โดยเฉพาะหลังการถูกลอบสังหาร เราคิดว่าประชาชนน่าจะโอบอุ้มให้การสนับสนุน พรรคการเมืองที่มาจากกลุ่มพันธมิตรฯ...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...พวกเราคิดว่าในการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องมี 1 ใน 5 แกนนำเป็นผู้นำ

พรรค...” น.ส.เสนีย์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่า ผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคการเมืองใหม่ เกิดจากมติของแกนนำและความชอบธรรมและอุดมการณ์ของพันธมิตร...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...แกนนำมีอิทธิพลอย่างมากในการจัดตั้งพรรค ในช่วงก่อนการจัดตั้งพรรคมีทั้งคนเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่เมื่อแจ้งการจัดตั้งพรรคมาจากแนวคิดของแกนนำ ก็ไม่มีใครขัดข้องหรือขัดขวางการจัดตั้งพรรค...” นายพิชิต ไชยมงคล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่ากับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำและผู้ก่อตั้ง มีส่วนทำให้เกิดการจัดตั้งพรรค แต่ต้องมาจากการสนับสนุนของประชาชนและการยอมรับศรัทธาจากประชาชนด้วย...” น.ส.สุวัณนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ โดยแกนนำจะต้องมีอุดมการณ์หรือแนวคิดที่สอดคล้องกับมวลชนสมาชิก...” น.ส.อาภารัตน์ ชาดิชุติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำเป็นส่วนสำคัญ ถ้าหัวหน้ามีศักยภาพ มีความเป็นผู้นำ มีความน่าเชื่อถือจากสมาชิก พรรคนั้นจะมีพัฒนาการไปเรื่อยๆ...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เพราะผู้นำและผู้ก่อตั้ง เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด ถ้ามวลชนเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นในขบวนการนำของผู้นำก็พร้อมที่จะสนับสนุนในทุกๆด้าน...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำและผู้ก่อตั้งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญมากๆ เพราะกลุ่มพันธมิตรฯ จะเชื่อในแกนนำโดยเฉพาะแกนนำทั้ง 5 ท่าน ส่งผลให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยการสนับสนุนของมวลชนที่มีอุดมการณ์ร่วมกัน...” นายจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่

ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

กรณีผู้เห็นต่าง นายสมศักดิ์ อิศมันย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) ได้ให้ความเห็นว่า “ผู้นำไม่ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งพรรคแต่จุดสำคัญคืออุดมการณ์ทางการเมืองที่มีร่วมกันต่างหาก แต่ผู้นำก็ยังถือเป็นปัจจัยให้เกิดพรรคการเมืองใหม่”

กล่าวสรุปจากคำสัมภาษณ์ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นที่สอดคล้องกันและไปในแนวทางเดียวกัน คือ ผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ทั้ง 5 คนมีความสำคัญมาก แต่สิ่งที่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้ง คือผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านมีความเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคก็มีความสำคัญและเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

2.1.2 ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากการศึกษาการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ที่ว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง มีส่วนต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่าคณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ส่วนใหญ่ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ความคิดอุดมการณ์และความเชื่อความศรัทธาในความคิดเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ เพราะผู้ที่มีความคิดหรือมีอุดมการณ์ จะต้องกล้าและอดทนต่ออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น เปรียบเหมือนการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ต้องพบกับอุปสรรคต่างๆ มากมาย แต่ถ้าทุกคนมีความคิดอุดมการณ์และความเชื่อในสิ่งที่กระทำ ก็จะสามารถผ่านปัญหานั้นไปได้...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค และหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...คนที่สร้างพรรคการเมืองต้องมีความคิดและอุดมการณ์จริง ต้องมุ่งมั่นเอาชนะจริงๆ ต้องเสียสละถึงจะทำงานการเมืองได้...” นางภินันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ของ

“...อุดมการณ์และความคิดของมวลชนและแกนนำจะต้องสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน คือ ต้องการมีพรรคทางเลือก พรรคที่จะเป็นเครื่องมือต่อสู้ภาคประชาชนตามทฤษฎี 2

ขา 1 ลำดับ 2 กิ่ง...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ของ

“...ต้องการให้เป็นพรรคการเมืองมวลชนให้ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคอย่างจริงจังมีส่วนร่วมในการคิดนโยบายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนเงินทุน เป็น *Mass Party* ให้มากที่สุดในการเมืองระบบตัวแทน เราเชื่อว่าการตั้งพรรคการเมืองใหม่จะมีลักษณะอย่างน้อย 2 ประการ คือ ประชาชนเป็นเจ้าของพรรคในการสนับสนุนเงินทุน และมีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายทางการเมือง...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ของ

“...พรรคการเมืองใหม่เกิดจากมติของแกนนำและความชอบธรรมและอุดมการณ์ของกลุ่มพันธมิตรฯ มติมาจาก 5 แกนนำ จากนั้นนำสู่การประชุมที่ธรรมศาสตร์ และเกิดความชอบธรรมทางความคิดของกลุ่มพันธมิตรฯ เห็นชอบให้จัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา...ความคิดและอุดมการณ์มีส่วนทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่แต่ก็เป็นการเกิดที่เร็วเกินไปโดยที่ยังไม่พร้อม...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์หรือแนวคิดทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญมาก จุดเริ่มต้นของกลุ่มพันธมิตรฯ เกิดจากอุดมการณ์ที่ไม่เอาการเมืองฉ้อฉลและการเมืองเก่าๆ แต่ต้องการการเมืองที่จริงจัง ตรงไปตรงมา อุดมการณ์มวลชนทำให้เกิดการคิดของผู้นำหรือแกนนำ เกิดการผสมผสานระหว่างอุดมการณ์มวลชนและอุดมการณ์ของผู้นำ นำไปสู่การจัดตั้งพรรคการเมืองโดยให้แกนนำเป็นผู้นำในการเดินของพรรค...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ความคิดและอุดมการณ์ของแกนนำและสมาชิก มีส่วนอย่างมาก สมาชิกทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีอุดมการณ์และความคิดเห็นตรงกันว่าควรจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมา...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์ความคิดทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ อุดมการณ์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะที่มาของคำว่า พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์เดียวกันและที่มาของพรรคการเมืองใหม่ ก็เป็นความคิดที่

เป็นมติเอกฉันท์ และแกนนำคนสำคัญเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งพรรค...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์ความคิดของสมาชิกทั้งหมดซึ่งรวมถึงแกนนำทั้ง 5 ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดพรรคการเมืองใหม่ เพราะว่าพอเริ่มมีความคิดเรื่องการจัดตั้งพรรคการเมืองแล้ว แกนนำทำการสานงานต่อพรรคการเมืองใหม่ก็เกิดขึ้นมา...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ของ นาง อุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

ดังนั้นกล่าวสรุปได้ว่า ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง มีส่วนต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ดังที่ ชัยอนันต์ สมุทวณิช ได้สรุปไว้ว่า อุดมการณ์ทางการเมืองนั้นจะต้อง 1) เป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมในกลุ่มชน 2) ความเชื่อนั้นจะต้องเกี่ยวกับเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัวและการดำเนินชีวิต 3) ความเชื่อนั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่คนหันเข้ามาและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ และในหลายๆ โอกาส และ 4) ความเชื่อนั้นจะต้องช่วยยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกันหรือช่วยสนับสนุนหรือให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่างๆ (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2523: 8-9)

2.1.3 นโยบายพรรค จากการศึกษาการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับนโยบายของพรรค ว่ามีส่วนและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ พบว่านโยบายของพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะนโยบายที่ตอบโจทก์หรือถูกใจโดนใจประชาชน ย่อมจะทำให้เกิดการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองในที่สุด

“...การเมืองทุกวันนี้ไม่ใช่การเมือง แต่เป็นกลุ่มธุรกิจทางการเมือง ต้องการให้การเมืองเป็นการเมืองที่สุจริตและเที่ยงธรรม ทำงานเพื่อประชาชน...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมือง นโยบายจะต้องชัดเจน ใหม่ ก้าวหน้าและตอบโจทก์ประชาชนได้ เพราะที่ผ่านมานโยบายของพรรคการเมืองเดิม ไม่ใช่คำตอบที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องการ...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ เพราะที่

ผ่านมาพรรคอื่นๆ กำหนดนโยบายแล้วแต่ไม่ทำ พรรคการเมืองใหม่จึงต้องนำนโยบายที่กำหนดมาปฏิบัติ เพื่อตอบโจทย์ประชาชน เพราะถ้าพรรคอื่นทำตามนโยบายของตน (นโยบายที่ดี) ก็ไม่จำเป็นต้องมีพรรคการเมืองใหม่...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เป้าหมายที่ทางพันธมิตรประชาสัมพันธ์จะทำอะไรให้กับประเทศหรือประชาชนบ้าง นั่นก็คือนโยบายการทำงาน ซึ่งต่อเนื่องจากความคิดการจัดตั้งพรรค...” นายศรีณัฐ วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายเป็นสิ่งสำคัญแรกเริ่มในการจัดตั้งและในการสานต่ออุดมการณ์ของพรรคแปลงไปสู่นโยบายเพื่อนำเสนอต่อประชาชน และเป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการเข้ามาทำงาน เพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล...” น.ส.อาภารัตน์ ชาดิชูดิกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายต้องมีความคู่กับการจัดตั้ง เพราะเป็นเป้าหมายสำคัญในการทำงานและเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ นโยบายหลักของพรรคเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายที่ตอบโจทย์ของสมาชิกมีส่วนทำให้เกิดการรวมตัวของมวลชนจนนำมาสู่การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่...” นายเกียรติมงคล ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายพรรคถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่โดยเราจะค่อยๆ ทำตามนโยบายอันไหนทำได้ก่อนก็จะดำเนินการก่อนถึงแม้จะยังไม่มี ส.ส. ในสภาก็ตาม โดยนโยบายที่เราได้เริ่มดำเนินการแล้ว คือ การให้ความรู้ทางด้านการเมืองแก่ประชาชน...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...คิดว่าใช่ เพราะนโยบายการดำเนินงานของพรรคเป็นสิ่งที่สำคัญ และบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ และเป้าหมายชัดเจน...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่ายโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ

จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายคือ เป้าหมายการทำงานของพรรคการเมือง และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้กำหนดนโยบายการทำงานขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศ ไม่ได้ทำเพื่อกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง

2.1.4 เงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค จากการศึกษาปัจจัยภายในด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ ส่วนใหญ่เห็นว่า เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่เนื่องจากการก่อกำเนิดของพรรคการเมืองใหม่มีพัฒนาการมาจากการรวมกลุ่มของมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ ที่มาจากหลายสาขาอาชีพ มาจากประชาชนคนชั้นล่างและผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคจึงมาจากการรับบริจาคจากหมู่มวลชนสมาชิก ดังนั้น แนวคิดปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนจึงให้ความสำคัญเฉพาะเงินบริจาคของประชาชนเท่านั้น ไม่ได้พึ่งพิงเงินจากกลุ่มทุนแต่อย่างใด

“...เงินสนับสนุนก็สำคัญในการจัดตั้ง โดยเฉพาะช่วงที่คุณสนธิ ให้อำนาจสนับสนุน...” นางภิณัทน์ โชติรสเสรณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคจะต้องได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากสมาชิก โดยพรรคการเมืองใหม่ระดมเงินในรูปแบบของการสมัครสมาชิกพรรค เพื่อนำเงินเหล่านั้นมาใช้บริหารพรรค หากมีเงินทุนน้อย ก็จะทำให้การจัดตั้งพรรคยากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เราไม่ได้ใช้เงินเป็นตัวตั้งในการจัดตั้งพรรค แต่เราใช้ความคิดและอุดมการณ์และความรู้สึกร่วมของมวลชนเป็นตัวตั้ง...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะหากไม่มีก็ไม่สามารถขับเคลื่อนการทำงานได้ ถึงแม้ว่าเดินได้แต่ก็คงไม่ดีนัก ส่วนใหญ่เงินที่ได้มาก็มาจากการบริจาคของประชาชน...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การบริหารหรือเงินสนับสนุน มีความสำคัญแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการจัดตั้งพรรค มีความสำคัญน้อยกว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งและอุดมการณ์...” นายทศพล แก้วทิมา

คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เป็นธรรมชาติของพรรคการเมืองจะต้องหาเงินเข้าพรรค เราจะสร้างพรรคการเมืองที่บริสุทธิ์จริงๆ ไม่วิ่งหานายทุน ไม่วิ่งหากลุ่มทุน เพราะจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับกลุ่มทุน เราคิดว่าเป็นจุดบอดรูปแบบการเมืองเก่าที่ต้องเชื่อมโยงผูกพันและมีสานสัมพันธ์ที่ต้องเกรงใจกัน เอื้อกันไปเอื้อกันมา...” นายศรีณัฐ วงษ์กระจำง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคมีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่มาก โดยเป็นเงินสนับสนุนจากประชาชนจริงๆ จากครอบครัวละ 100-200 บาท แต่ไม่จำเป็นต้องมีเงินเยอะๆ มีเพียงพอดูแลพรรคตัวเอง เพียงพอกับการดำเนินงานของพรรคอย่างประหยัดก็พอ...” น.ส. สุวันนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่างเงินทุนและเงินสนับสนุนมีความสำคัญแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะพรรคการเมืองใหม่ไม่มีนายทุนพรรค เรามีเงินมาจากการสนับสนุนของประชาชน มาจากการบริจาคของประชาชน ซึ่งมีผลเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานของพรรค กรณีในอนาคตเงินบริจาค่น้อยลง เรามีแนวทางจะลดค่าใช้จ่าย เช่น ลดจำนวนสาขาลงเพื่อให้มีค่าใช้จ่ายน้อยลง แต่หากมีกลุ่มทุนมาสนับสนุนพรรค พรรคคงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบถึงที่มาของทุนมีวัตถุประสงค์แอบแฝงหรือหวังผลประโยชน์หรือไม่...” น.ส.อาภารัตน์ ชชาติชุกดีกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เรื่องทุนสำคัญมากในการจัดตั้งพรรค เราได้รับเงินบริจาคมากเพราะกระแสพรรคแรงมาก ประชาชนเชิญคนมาสมัครสมาชิกก็มาสมัคร ประชาชนมาบริจาคก็มาบริจาค ทำให้การจัดตั้งพรรคเป็นไปได้ด้วยดีเพราะเงินบริจาค่นั่นเอง...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่างเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญ โดยเงินบริจาคจากกลุ่มพันธมิตรฯ ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่...” นายชาญชัย ช่วยเจริญ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ในระยะแรกๆ พรรคไม่มีเงินทุนจาก

นายทุนเลย พรรคจะรับบริจาคกันเองจากสมาชิกโดยอาศัยความศรัทธาเป็นหลัก ซึ่งในช่วงเริ่มแรกถือว่าเงินทุนไม่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญมากนัก...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มีทั้งที่เห็นด้วยว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนมีความสำคัญและเป็นปัจจัยในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ก็มีบางท่านมีความเห็นว่าเงินทุนเงินสนับสนุนมีความสำคัญจริงแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เงินทุนหรือเงินสนับสนุนที่ได้มานั้นจะมาจากการบริจาคของสมาชิกพรรค หรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ไม่ได้มาจากการสนับสนุนของกลุ่มนายทุน หรือกลุ่มธุรกิจต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนที่มาจากบริจาคจะไม่ได้มากมาย พรรคการเมืองใหม่ก็สามารถจัดตั้งขึ้นได้จนถึงปัจจุบัน

2.1.5 ผลประโยชน์ ในกรณีการศึกษาผลประโยชน์ มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ ผลการศึกษายังไม่ชัดเจนมากนัก มีความคิดเห็นเป็น 2 แนว คือ ทั้งที่คิดว่าเป็นปัจจัย และที่คิดว่าไม่เป็นปัจจัย ในส่วนที่คิดว่าเป็นปัจจัยก็ระบุลงไปอีกว่า จะต้องเป็นผลประโยชน์ของประชาชนหรือประเทศชาติเท่านั้น ต้องไม่เป็นของพรรคการเมือง หรือเป็นของ ส.ส.ของพรรค

“...ผลประโยชน์ส่วนตัวไม่มีพรรคไม่ยอมรับ แต่ถ้าเป็นผลประโยชน์กับประเทศหรือกับพรรค เห็นด้วยว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรค...” นางภินันท์ โชติรสเสถณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) มีความคิดเห็นว่าผลประโยชน์ของประเทศเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...วาทะกรรมผลประโยชน์ประชาชน ถือเป็นปัจจัยให้เกิดพรรคและการทำงานของพรรคการเมืองใหม่แต่ต้องเป็นผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบใดก็ตามแต่ต้องเป็นของประชาชนเป็นตัวตั้ง...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์ของประชาชนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผลประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับ จากการปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ให้ถูกจาบจ้วง และกำจัดกาทุจริตคอร์รัปชันให้หมดสิ้นไป...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์ของประเทศเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผลประโยชน์จะเกิดกับทุกฝ่ายถ้าทุกพรรคดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย ความชอบธรรม ในส่วนของพรรคการเมืองใหม่มองว่าการทำงานของพรรคการเมืองใหม่ก็เพื่อ ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้ง พรรคการเมืองใหม่

“...แน่นอนผลประโยชน์จากการจัดตั้งพรรคการเมืองจะต้องเป็นของ ประชาชน ส่วนของพรรคน่าจะได้รับเท่าที่พรรคทำหน้าที่เท่านั้น...” นายสมศักดิ์ อีสมันยี สมาชิก พรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ต้องเป็นผลประโยชน์ของประชาชนเท่านั้น ถึงจะเป็นปัจจัยในการก่อตั้ง พรรคการเมืองใหม่ ไม่ใช่ผลประโยชน์ของพรรค...” น.ส.สุวันนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกน นำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการ จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ผลประโยชน์ในส่วนของอำนาจรัฐ เพื่อให้อำนาจรัฐเหล่านั้นมาจัดสรรปัน ส่วนให้กับคนยากคนจนอย่างเท่าเทียมกัน ก็ถือว่าผลประโยชน์มีส่วนที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและการ ดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่...” นายเกียรติฉัตรรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้ง พรรคการเมืองใหม่

“...ผลประโยชน์ของประชาชนไม่น่าจะเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพรรคการเมือง ใหม่ แต่ถ้าเป็นผลประโยชน์ของประเทศชาติถือว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพรรคและสานต่อ อุดมการณ์กลุ่มพันธมิตร...” นายพิชิต ไชยมงคล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์ของประเทศเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...คิดว่าไม่ใช่ เพราะในส่วนตัวเองไม่เห็นถึงผลประโยชน์ส่วนตัวที่จะได้รับ นอกจากผลประโยชน์ของประเทศชาติ และผู้ที่มาร่วมจัดตั้งพรรค ต้องการสนับสนุนให้คนดีมา ปกครองบ้านเมืองป้องกันไม่ให้คนไม่ดีมีอำนาจ ตามพระบรมราโชวาท พระราชดำรัสของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็น คนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้ พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ณ ค่าย ลูกเสือวชิราวุธ จังหวัดชลบุรี 11 ธันวาคม 2512 และผู้ที่มาร่วมจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ มีแต่ผู้

เสียดุลเงิน แรง และความคิด ไม่มีใครได้รับผลประโยชน์จากการตั้งพรรคฯ...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์ของประเทศเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

การแสดงความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ผลประโยชน์ที่พรรคจะได้รับนั้นไม่ใช่ปัจจัยในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ถ้าเป็นผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือของประชาชน สิ่งนี้ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกพรรค จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นได้ ดังนี้

2.2.1 สภาพการเมือง จากการศึกษาสภาพการเมืองของประเทศไทย ตั้งแต่ ปี 2548 จนกระทั่ง ปี 2552 ซึ่งจากสภาพการเมืองดังกล่าว ได้ส่งผลเป็นอย่างมากต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เนื่องจากสภาพการเมืองในขณะนั้นต่างถูกกล่าวหาว่าเต็มไปด้วยการทุจริตคอร์รัปชัน เกิดวิกฤตการเมือง และพรรคการเมืองที่มีบทบาทอยู่ในขณะนั้น ก็มีเพียง 2 พรรคคือ พรรคไทยรักไทยและพรรคประชาธิปัตย์ มีความขัดแย้งสูงและผูกขาดทางการเมือง แม้ว่าช่วงหนึ่งพรรคประชาธิปัตย์สามารถเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล แต่ก็ไม่สามารถแสดงฝีมือทางการบริหารให้เป็นที่ชื่นชมของประชาชนได้ ยังคงเล่นการเมืองในแบบเก่า ซึ่งยังไม่ดีพอและพยายามผูกขาดอำนาจ ดังคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

“...การเมืองไม่เป็นประชาธิปไตยจริงมีการทุจริตคอร์รัปชันสูง นักการเมืองเลว ความขัดแย้งต่างๆ ต้องการเข้าไปแก้ไข โดยนำนักการเมืองดีเข้าไปทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพการเมืองในขณะนั้น เป็นตัวแปรสำคัญเพราะว่าขณะนั้นมีวิกฤติการเมืองโดยเฉพาะพรรคการเมืองไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน พรรคการเมืองมีความขัดแย้งกัน ประชาชนเบื่อหน่ายการเมือง พรรคการเมืองที่มีไม่ตอบโจทย์ประเทศ...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...บรรยากาศทางการเมืองเป็นสภาพการเมืองที่ประชาชนยังพึ่งพาไม่ได้เลย อยากให้มีความแปลกใหม่เกิดขึ้นทางการเมือง พวกพันธมิตรฯ มองว่าถึงแม้พรรคประชาธิปัตย์ จะ

เป็นที่ชื่นชอบของประชาชนในเวลานั้น แต่พันธมิตรฯ ก็รู้ว่าประวัติของพรรคประชาธิปัตย์เองก็ไม่ได้สวยงามเท่าไร แต่ก็คือที่สุดในตอนนั้น...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การเมืองใช้อำนาจมิชอบ ทำทุจริตคอร์รัปชันไม่ว่าจะเป็นใครก็ตามก็จะถูกประชาชนต่อต้านได้เช่นเดียวกัน สภาพการเมือง ณ เวลานั้นน่าเบื่อ ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายพรรคการเมืองเดิมๆ จึงต้องมีทางเลือกใหม่ให้กับประชาชน...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพการเมืองของประเทศ เป็นปัจจัยในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพราะฉะนั้นสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไม่มีพรรคการเมืองไหนที่เป็นความหวังได้ เราน่าจะเข้าไปดำเนินการทางพรรคการเมืองดีกว่า...” นายสมศักดิ์ อิศมันย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพการเมืองในขณะนั้น มีส่วนอย่างมากที่ทำให้ก่อเกิดพรรคการเมืองใหม่เนื่องจากพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรค ผูกขาดทางการเมือง เริ่มตั้งแต่พรรคไทยรักไทย จนถึงพรรคเพื่อไทย ผูกขาดการเมืองมาตลอด พรรคประชาธิปัตย์ก็พึ่งอะไรไม่ได้ มันน่าจะมีพรรคตัวเล็กให้ประชาชนให้ชาวบ้าน ซึ่งแนวคิดดังกล่าวถูกหล่อหลอมจากการอภิปรายบนเวทีการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ จนนำไปสู่การจัดตั้งและการทำงานของพรรค...” นายพิชิต ไชยมงคล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพการเมืองในขณะนั้นมีผลอย่างมากในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพื่อจะเข้าไปดำเนินการเมืองและเปลี่ยนแปลงให้สภาพการเมืองของประเทศ กลับมาสู่ทิศทางที่ดี...” น.ส.สุวันนี ไวกศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สถานการณ์ทางการเมืองถือเป็นตัวเร่งในการก่อเกิดพรรคการเมืองใหม่ ขณะนั้นพวกเรามีสิทธิ์แค่ลงคะแนนเสียงอย่างเดียว หลังจากนั้นไม่มีสิทธิ์อะไรเลย นักการเมืองในขณะนั้นทำให้ประเทศชาติดูแย่ เอามติของสภาเป็นตัวกำหนดและขับเคลื่อนสิ่งที่นักการเมืองคิดสิ่งที่นักการเมืองต้องการ ทำอะไรไม่สนใจประชาชน จึงถือเป็นปัจจัยที่ทำให้เราต้องเข้ามาต่อต้านหรือคานอำนาจของนักการเมืองเก่าๆ และสถานการณ์ทางการเมือง ณ ขณะนั้น ถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด

ที่ทำให้เกิดพรรค โดยเฉพาะความขัดแย้งของนักการเมืองจาก 2 พรรคใหญ่...” น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น ถือเป็น Major เลย เรายืนยันว่าไม่เอาการเมืองแบบนั้น...ถึงขนาดเคลื่อนไหวขับไล่ผู้นำรัฐบาลในขณะนั้นเลยทีเดียว...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคการเมืองในขณะนั้นมีแต่เรื่อง โกงกิน ข้างหน้าค่าเบื้องหลังกอดกัน ไม่ได้ทำเพื่อชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง มั่วแต่เล่นการเมือง ซึ่งขณะนั้นมีคนจำนวนมากไม่น้อยที่คิดไปในทิศทางนี้ จึงถือว่าสภาพการเมืองขณะนั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดพรรคและการดำเนินงานของพรรค...” นายชาญชัย ช่วยเจริญ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า สภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...คิดว่าใช่ เพราะการเมืองปัจจุบันเป็นระบบการเมืองอุปาทัว ผูกขาดโดยนักเลือกตั้งในพื้นที่เขตเลือกตั้งและนายทุน ปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ทูจริตการเลือกตั้ง ใช้อิทธิพลและระบบอุปถัมภ์ในท้องถิ่น...” น.ส.สมฤติ บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นตรงกันว่า สภาพการเมืองของประเทศ ณ เวลานั้น มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากที่ส่งผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพราะการเมืองไทยในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีทั้งปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาเรื่องความขัดแย้งทางความคิดของนักการเมือง และที่สำคัญปัญหาที่ตัวนักการเมืองเองซึ่งที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่จะมองแต่เฉพาะผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองลดน้อยลง พิสูจน์ได้จากกรณีที่มิ้นนักการเมืองหลายพรรคทำการย้ายพรรคการเมืองโดยที่ลืมไปว่าก่อนหน้าที่จะเข้ามาเป็นนักการเมืองนั้น รับปากเรื่องใดกับประชาชนไว้บ้าง และลืมไปว่า ณ เวลาที่ประชาชนให้ความไว้วางใจเลือกท่านเข้ามาทำหน้าที่นั้น สิ่งที่ได้บอกกับประชาชนหรือนโยบายของพรรคตอนที่สังกัดอยู่นั้น ยังยึดมั่นที่จะปฏิบัติต่อไปหรือไม่

2.2.2 เศรษฐกิจและสังคม ในการศึกษาปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจและสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ

และผู้บริหารสาขาพรรค ของพรรคการเมืองใหม่ หลายคนมีความเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัย แต่บางท่านมีความคิดเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ณ เวลานั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรค ทั้งนี้เพราะถึงแม้ว่าเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะไม่ได้อยู่ในช่วงวิกฤติเหมือนอย่างที่เกิดขึ้นใน ปี 2540 “วิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง” และเศรษฐกิจและสังคมของประเทศก็ดูเหมือนว่าจะดี แต่หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมดีแต่ชีวิตความเป็นอยู่และปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศก็ยังมีปัญหาอยู่เช่นเดิม

“...เศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยของการจัดตั้งพรรค เป็นเพียงสิ่งแวดล้อม...” นางกนิษฐา โชติรสเสถียร คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นกระแสทำให้ประชาชนอยากมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่...” นายสุริยะ ใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยเช่นกัน เพราะมีการทำงานแบบปิดบังประชาชนในหลายเรื่อง เช่น การแปรรูปองค์กรต่างๆ ในประเทศ เพื่อประโยชน์พวกพ้อง สังคมก็ยังไม่ดีอาชญากรรมก็ยังมีอยู่...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพเศรษฐกิจดีขณะนั้น แต่จริงๆแล้วน่าจะดีกว่านั้น และที่สำคัญประชาชนน่าจะมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่านี้เพราะเศรษฐกิจดี แต่ทำไมเศรษฐกิจดี แต่ชานา ชาวไร่ ยังยากจนอยู่เหมือนเดิม ส่วนสังคมเป็นปัจจัยทางอ้อมไม่ใช่ทางตรงเพราะถ้าชีวิตปากท้องประชาชนดี สังคมก็น่าจะดีตามไปด้วย อาชญากรรมยาเสพติดก็น่าจะลดลงด้วย แต่หลักๆ พรรคการเมืองใหม่จะเน้นเรื่องการปราบคอร์รัปชันเป็นหลัก ซึ่งมีนักการเมืองเป็นตัวการสำคัญ...” น.ส.จิจันท์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจและสังคม ไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพราะคุณทักษิณ เป็นนักธุรกิจสามารถทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ลิงค์ไปรเองยังกลัวคุณทักษิณ แต่มีปัญหาเรื่องความไม่ถูกต้อง...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจไม่ใช่เรื่องหลัก เศรษฐกิจไปได้ส่งออกก็ดี การค้าระหว่างประเทศ ดีแต่ส่งผลดีแก่กลุ่มคนบางกลุ่ม ไม่ใช่ประชาชน เศรษฐกิจดีแต่ยังมีการทุจริตคอร์รัปชัน สังคมแก่ รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น สังคมครอบครัว การศึกษาของเยาวชน...”

น.ส.อาภารัตน์ชาติชุตติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมสำคัญแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจในขณะนั้นดูเหมือนจะคล่องตัวทั้งการค้าขายและส่งออก แต่ก็เฉพาะในชนชั้นสูงเท่านั้น เศรษฐกิจดีขึ้นแต่ก็เกิดประโยชน์เฉพาะพวกพ้องนักการเมือง เฉพาะกลุ่มทุนที่สนับสนุนรัฐบาลและพรรคการเมืองเท่านั้น แต่เศรษฐกิจไม่ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

กล่าวสรุปเรื่องเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น จากการศึกษาปัจจัยดังกล่าวพบว่า นางกนิษฐา โชติรสเสถณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ น.ส.อาภารัตน์ชาติชุตติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยโดยตรงที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ส่วนนายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค และนายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค เห็นตรงกันว่า เศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมือง

2.2.3 การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน จากการศึกษาปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินมีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่า การสนับสนุนของกลุ่มประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน ที่นอกเหนือจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนั้น มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ว่าการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินของกลุ่มดังกล่าวเป็นปัจจัยและมีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...สมาชิกของพันธมิตรจะเชื่อกลุ่มแกนนำ และให้การสนับสนุนไม่ว่าจะใน กทม.หรือต่างจังหวัด แต่เมื่อได้ทำการสอบถามประชาชนทั่วไป รวมถึงกลุ่มธุรกิจ ผลที่ออกมาคือ ประชาชนบางกลุ่มไม่ยอมรับและไม่สนับสนุน โดยเฉพาะกลุ่มแม่ยกของพรรคประชาธิปัตย์” นาย สำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่า

การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ประชาชนที่นอกเหนือจากกลุ่มพันธมิตรฯ มีส่วนผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ไม่ได้มาในลักษณะของมวลชนสนับสนุนหรือสมาชิกพรรค แต่มาในลักษณะของการสะท้อนปัญหาและถ่ายทอดสู่แกนนำและมวลชนสนับสนุนกลุ่มพันธมิตรฯ จนทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ในที่สุด...” น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชนและเงินสนับสนุน ไม่เป็นปัจจัยในการเกิดพรรคการเมืองใหม่ ส่วนตัวมองว่าเป็นปัจจัยลบด้วยซ้ำ เพราะพรรคการเมืองใหม่ไม่ขอเงินทุนสนับสนุนจากนายทุนอยู่แล้ว...” นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชนทั้งประเทศถือเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะพันธมิตรจริงๆ แล้วส่วนใหญ่เป็นประชาชนจากทั่วทั้งประเทศไทยมารวมตัวกัน...” น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชน ถือว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ โดยมีดัชนีตัวชี้วัด คือ เงินบริจาคจากการเสียภาษีของประชาชนซึ่งให้พรรคการเมืองใหม่มากกว่าพรรคการเมืองใหญ่บางพรรค พบว่าส่วนหนึ่งของผู้บริจาคไม่ใช่สมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ด้วย...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...ใช่เพราะถ้าไม่มีประชาชนสนับสนุนก็ไม่อาจทำอะไรสำเร็จได้ ซึ่งพรรคการเมืองใหม่มีแนวคิดสามประสานมีเงินออกเงินมีแรงออกแรงมีสติปัญญาให้ออกความคิดเห็น...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของคนทั้งประเทศ ไม่ได้เป็นปัจจัยหลัก เพราะหากประชาชน

ทั้งประเทศไม่เห็นด้วยกับการตั้งพรรคการเมืองใหม่ก็ตาม พรรคการเมืองใหม่ก็เกิดขึ้นได้เพราะมีฐานเสียงจากกลุ่มพันธมิตร เป็นหลักอยู่แล้ว ส่วนเงินสนับสนุนนั้นส่วนใหญ่ก็มาจากการบริจาคของกลุ่มพันธมิตร...” นายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดตั้งและการทำงานของพรรค เพราะหากพรรคขาดการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไป พรรคก็คงทำงานได้ยาก...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

ดังนั้น ในประเด็นเรื่องการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ นั้น มีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้ง นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค นายศรีบุญ วงษ์กระจำง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่าการสนับสนุนดังกล่าวไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ส่วน น.ส. เสน่ห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี เห็นว่าการสนับสนุนของประชาชนมีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

กล่าวสรุป จากการศึกษาการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ พบว่าพรรคการเมืองใหม่มีพัฒนาการมาจากการรวมตัวของกลุ่มมวลชนหลากหลายกลุ่ม หลากหลายอาชีพ ในนามของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย รวมตัวกันเพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลพ้นตำราจลาจลทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นลาออกและยุบสภา ด้วยเหตุผล เช่น การทุจริตคอร์ปชั่น การจบบ้างล้างละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ การขายทรัพย์สินของชาติ เป็นต้น ผลของการประท้วงและการต่อสู้ในสภาอย่างยาวนานตั้งแต่ พ.ศ.2548 จนถึง พ.ศ.2552 ทำให้เกิดการหลอหลอมกระบวนการคิดจนตกผลึกแล้วจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา ซึ่งมีทั้งผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค ผลประโยชน์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการสนับสนุนของประชาชน พบว่าทั้งหมดเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ทั้งสิ้น แต่จะมากหรือน้อยอย่างไร

หรือมีมุมมองที่แตกต่างกัน ไปบ้างก็ขึ้นอยู่กับทัศนะหรือกรอบแนวคิดของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรื่องดังกล่าวแต่โดยภาพรวมแล้วถือว่าส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

วันที่ 2 มิถุนายน 2552 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้มีการประชุมผู้ก่อการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อดำเนินการจัดตั้งพรรคการเมือง โดยใช้ชื่อว่า “พรรคการเมืองใหม่” และได้ดำเนินการจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2552 ในนาม “พรรคการเมืองใหม่ (อักษรย่อ: ก.ม.ม.; อังกฤษ: New Politics Party – NPSP)” และได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

2.1 คำประกาศเจตนารมณ์ในการก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่

สถานการณ์บ้านเมืองขณะนี้ มิใช่สถานการณ์ปกติ แต่เป็นสถานการณ์ในชั้น “วิกฤติ” อย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ถึงขั้นที่อาจนำพาประเทศไทยสู่ความหายนะ ล่มสลายลงก็เป็นได้

2.2 วิกฤติการณ์ที่คุกคามประเทศ

วิกฤติการเมือง การเมืองในปัจจุบันเป็นระบบการเมืองอุปาทาที่ที่เป็นผลพวงของนักการเมืองในพรรคร่วมรัฐบาลที่มาจากระบอบทักษิณ ที่มุ่งแต่จะหาผลประโยชน์ กอบโกย โกงกิน ทูจจริตคอร์รัปชันอย่างหน้าด้าน ขณะที่ซากเดนของระบอบทักษิณยังคงปลุกปั่น มอมเมา บิดเบือนข้อมูลข่าวสารกับประชาชน จนทำให้เกิดความขัดแย้งทางสังคมอย่างรุนแรง และยังคงดำเนินการทุกอย่างที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อประเทศไทยอย่างไร้สำนึก การลอบสังหาร การชุมนุมที่ยกระดับมาเป็นการก่อจลาจลเผาผลาญบ้านเมือง และความพยายามที่จะทำให้เกิดสงครามกลางเมือง

วิกฤติความมั่นคง สถาบันสูงสุดที่เป็นที่รวมจิตใจของคนไทยทั้งชาติ คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ถูกจบบ้างล่งละเมิดอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน สถานการณ์ชายแดนด้านกัมพูชาถูกรุกรานเข้ามาครอบครองพื้นที่จนอาจพูดได้ว่าไทยกำลังสูญเสียดินแดนทางพหุติภัยไปแล้ว สถานการณ์ก่อความไม่สงบชายแดนภาคใต้ ยังคงมีความรุนแรงต่อเนื่อง และไม่มีแนวโน้มที่จะยุติลง ทั้งที่ได้มีการทุ่มงบประมาณ ทุ่มกำลังพลลงไปอย่างมหาศาล

วิกฤติเศรษฐกิจ การวางทิศทางของระบบเศรษฐกิจของประเทศที่พึ่งพิงระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี ทำให้ถูกเอาเปรียบจากต่างชาติ กลายเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่รุนแรงและลุกลามขึ้น ต่างชาติเข้ามามีอิทธิพล การยึดอุตสาหกรรม ยึดการค้าปลีก ยึดฐานทรัพยากรที่เป็นความหลากหลายทางชีวภาพ ยึดที่ดิน

วิกฤติพลังงาน ไม่มีการวางแผนการใช้พลังงานอย่างเป็นระบบทำให้ประเทศบริโศกพลังงานที่เป็นพลังงานจากปิโตรเลียมเป็นหลักจนขาดความมั่นคงทางพลังงาน กลไกที่จะควบคุมให้เกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภค คือ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ถูกแปรรูปให้เป็นสมบัติส่วนตัวของนักการเมืองและนายทุน มุ่งแสวงหากำไรทั้งจากการเก็งกำไรจากการค้ำน้ำมันระยะสั้น และการสร้างระบบการตลาดที่หลอกลวงสังคมให้บริโศกน้ำมันในราคาที่ไม่เป็นธรรม

วิกฤติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลพวงของระบบการเมือง ระบบเศรษฐกิจที่ผิดพลาด ส่งผลต่อการเข้าทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การใช้ทุนเข้าแย่งชิงทรัพยากรจากชุมชน รวมทั้งการลงทุน ดำเนินการอุตสาหกรรม ที่ละเลยต่อผลกระทบ ต่อสุขภาพของชุมชน จนนำไปสู่ความขัดแย้งรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ

วิกฤติสังคม การกระตุ้นการบริโศก นิยมทำให้เกิดความเสื่อมทรามของสังคมอย่างรุนแรง ทำลายวัฒนธรรมคิงงามของชาติ มอมเมาเยาวชนให้ติดอยู่กับสิ่งชั่วร้าย

การต่อสู้ 193 วัน ของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย แลกด้วยชีวิต เลือดเนื้อของ วีรชน แม้ว่าผลแห่งการต่อสู้จะขับไล่รัฐบาลหุ่นเชิดของระบอบทักษิณไปได้ถึง 2 รัฐบาลก็ตาม แต่ซากเดนของระบอบทักษิณยังคงดำรงอยู่ และวิกฤติการณ์ต่างๆ ยังคงดำรงอยู่ และมีแนวโน้มรุนแรงยิ่งขึ้น

“เราจะไม่ปล่อยให้ชีวิต เลือดเนื้อ และจิตวิญญาณของวีรชนต้องสูญเปล่าเพื่อนำพาสังคมประเทศไปสู่ความร่มเย็นเป็นสุขเราขอประกาศต่อมวลสมาชิกและสังคมว่าต้อง **“กล้าเปลี่ยนสู่การเมืองใหม่”** หยุดวิกฤติของประเทศ ร่วมสร้างการเมืองใหม่ให้ประเทศร่มเย็น ประชาชนเป็นสุข ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ กล้าหาญ และทำงานเป็นเพื่อนำพาประเทศ”

2.3 สัญลักษณ์และสีประจำพรรค

2.3.1 สัญลักษณ์ของพรรค

ภาพที่ 4.1 สัญลักษณ์พรรคการเมืองใหม่

ที่มา: พรรคการเมืองใหม่

สัญลักษณ์ของพรรคการเมืองใหม่ ออกแบบโดยนายจิราวุฒิ นิลกำแหง ซึ่งเป็นนักออกแบบขอสถาณีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ASTV ในเครือผู้จัดการ โดยใช้สัญลักษณ์ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่เป็นรูปแฉงที่คล้องเกี่ยวกัน เป็นหลักแต่เปลี่ยนมาใช้เป็นสัตว์ตักะในลักษณะเวียนขวา ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้มาตั้งแต่โบราณ และมีรูปหัวใจ 4 ดวงอยู่ตรงกลาง หมายถึง ความโชคคิ กล่าวคือ ตามความเชื่อของชาวยุโรปนั้น ใบโคลเวอร์ (Clover Leaf) ที่ใบไม่มีลักษณะคล้ายรูปหัวใจนั้นจะมี 3 ใบ แต่หากใครพบใบโคลเวอร์ที่มีกลีบใบ 4 ใบ หรือใบโคลเวอร์ 4 แฉก นับเป็นนิมิตรมงคล

2.3.2 สีประจำพรรค

- สีเหลือง หมายถึง การเชิดชูประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- สีเขียว หมายถึง การเมืองสะอาดปลอดมลพิษ

2.4 คณะกรรมการบริหารพรรค

2.4.1 คณะผู้เสนอชื่อจัดตั้งพรรคและกรรมการบริหารพรรคชุดที่ 1 (ชุดก่อตั้ง)

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้รับการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เลขที่ 10/2552 ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน 2552 โดยใช้บ้านเลขที่ 5 ซอยลาดปลาเค้า 76 แยก 3-6 แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ เป็นที่ทำการพรรค ซึ่งเป็นบ้านของนายสมศักดิ์ โกศัยสุข ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารพรรค ชุดที่ 1 ซึ่งเป็นชุดก่อตั้งพรรค จำนวน 27 คน ดังนี้

1) นายสมศักดิ์ โกศัยสุข	หัวหน้าพรรค (สิ้นสุดเมื่อ 5 ตุลาคม 2552)
2) นางภินันท์ โชติรสเสรณี	รองหัวหน้าพรรค
3) นายสมศักดิ์ อีสมันยี	รองหัวหน้าพรรค
4) นายสุริยะใส กตะศิลา	เลขาธิการพรรค
5) นายพิชิต ไชยมงคล	รองเลขาธิการพรรค
6) นางภาณุมาศ พรหมสูตร	นายทะเบียนสมาชิกพรรค
7) พล.ร.ท.ประทีป ชื่นอารมณ์	โฆษกพรรค
8) นางลักขณา ดิษยะสริน	กรรมการและเหรัญญิกพรรค
9) นายสุทธิ อัจฉมาศัย	กรรมการบริหารพรรค
10) นางชญาดา ศรีญญามาศ	กรรมการบริหารพรรค
11) น.ส.ฉัตรกุล คำมีอ่อน	กรรมการบริหารพรรค
12) น.ส.อาภารัตน์ ชาติชุตติกำจร	กรรมการบริหารพรรค
13) นางกาญจนา กาญจนเสวี	กรรมการบริหารพรรค
14) น.ส.จिरนันท์ อินทร์สุริวงค์	กรรมการบริหารพรรค

15) น.ส.พรชูลี คงขวัญ	กรรมการบริหารพรรค
16) นางสาวนีย์ รุ่งช่วง	กรรมการบริหารพรรค
17) นางชญานัญ เพชรพรหม	กรรมการบริหารพรรค
18) น.ส.นิตยา กุระکان	กรรมการบริหารพรรค
19) นายอมรเทพ อมรรัตนานนท์	กรรมการบริหารพรรค
20) นางเพลินพิศ ทองวล	กรรมการบริหารพรรค
21) นายวิไลต เตชะไพบูลย์	กรรมการบริหารพรรค
22) น.ส.เสน่ห์ หงษ์ทอง	กรรมการบริหารพรรค
23) นายบรรจง นะแส	กรรมการบริหารพรรค
24) นางกิมอิ่ง พงษ์นารายณ์	กรรมการบริหารพรรค
25) นายสุทิน ธราทิน	กรรมการบริหารพรรค
26) นายชาติ ลอยสูง	กรรมการบริหารพรรค
27) น.ส.นริศวรรณ ศรีประยูรธรรม	กรรมการบริหารพรรค

ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง พรรคการเมืองเริ่มรับสมัครสมาชิกตั้งแต่วันที่ 6 กรกฎาคม 2552 และภายในระยะเวลา 3 เดือนก็สามารถรับสมัครสมาชิกได้ 5,000 คน ตามที่กฎหมายกำหนด และจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองใหม่ ได้ครบทั้ง 4 ภาค

2.4.2 คณะกรรมการบริหารพรรคชุดที่ 2

วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2552 พรรคการเมืองใหม่ ได้จัดประชุมกรรมการบริหารพรรคและสมาชิกพรรค ที่อาคารรันเดอร์โดม เมืองทองธานี และในวันนั้นได้มีการลงคะแนนเสียงเลือกกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ซึ่งเป็นชุดที่ 2 เนื่องจากชุดก่อตั้งได้สิ้นสุดวาระลงเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2552 ประกอบด้วยบุคคลดังนี้

- มาจากการเลือกของหัวหน้าพรรคจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหารพรรคทั้งหมด
 - 1) นายสนธิ ลิ้มทองกุล หัวหน้าพรรค (ลาออก 14 พฤษภาคม 2553)
 - 2) นายสมศักดิ์ โกศัยสุข รองหัวหน้าพรรค
 - 3) นายสุริยะใส กตะศิลา เลขานุการพรรค
 - 4) พล.ร.ท.ประทีป ชื่นอารมณ์ เภรัณยูภักพรรค
 - 5) นายสำราญ รอดเพชร โฆษกพรรค
 - 6) นายชุมพล สังข์ทอง นายทะเบียนพรรค
 - 7) นายศรัณยู วงศ์กระจ่าง รองเลขานุการพรรค

8) นายบรรจง นะแส	กรรมการบริหารพรรค
9) นายประพันธ์ คูณมี	กรรมการบริหารพรรค
10) นายสุทธิ อัญชาติ	กรรมการบริหารพรรค
11) นายชาติ ลอยสูง	กรรมการบริหารพรรค
12) น.ส.อาภารัตน์ ชาติชุติกำจร	กรรมการบริหารพรรค
13) นางกิมอึ้ง พงษ์นารายณ์	กรรมการบริหารพรรค
• มาจากการเลือกตั้งจากสมาชิก 2,300 คน เรียงจากคะแนนผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากมากที่สุด	
14) นางสาวอัญชะลี ไพรีรัก	แนวร่วมกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย
15) พล.ต.ท.สมเกียรติ พ่วงทรัพย์	อดีตผู้บัญชาการตำรวจสันติบาล
16) นายเทิดภูมิ ใจดี	อดีตผู้นำแรงงาน
17) พลเอกกิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ	อดีตผู้ช่วยหัวหน้านายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (อดีตนายทหารราชองครักษ์เวร)
18) นางลักขณา ดิษยะศริน ตะเวทีกุล	ผู้จัดการ โรงเรียนนานาชาติดิโออเมริกัน สกูลออฟแบงค็อก
19) นางเสน่ห์ หงษ์ทอง	ผู้ประสานงานสมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ (สรส.)
20) นายอมรเทพ อมรรัตนนานนท์	อดีตเลขาธิการศูนย์กลางนักเรียนนักศึกษาปี 2519
21) นายพิชิต ไชยมงคล	รักษาการรองเลขาธิการพรรค
22) นายธัญญา ชุนชฎาธาร	นักวิชาการ นักเขียน
23) นางทัศนีย์ บุญประสิทธิ์	แกนนำพันธมิตรฯ อุบลราชธานี
24) นายสรารุช นิยมทรัพย์	แกนนำพันธมิตรนครปฐม
25) นายรังษี ศุภชัยสาคร	แกนนำเครือข่ายพันธมิตรอุดรธานี

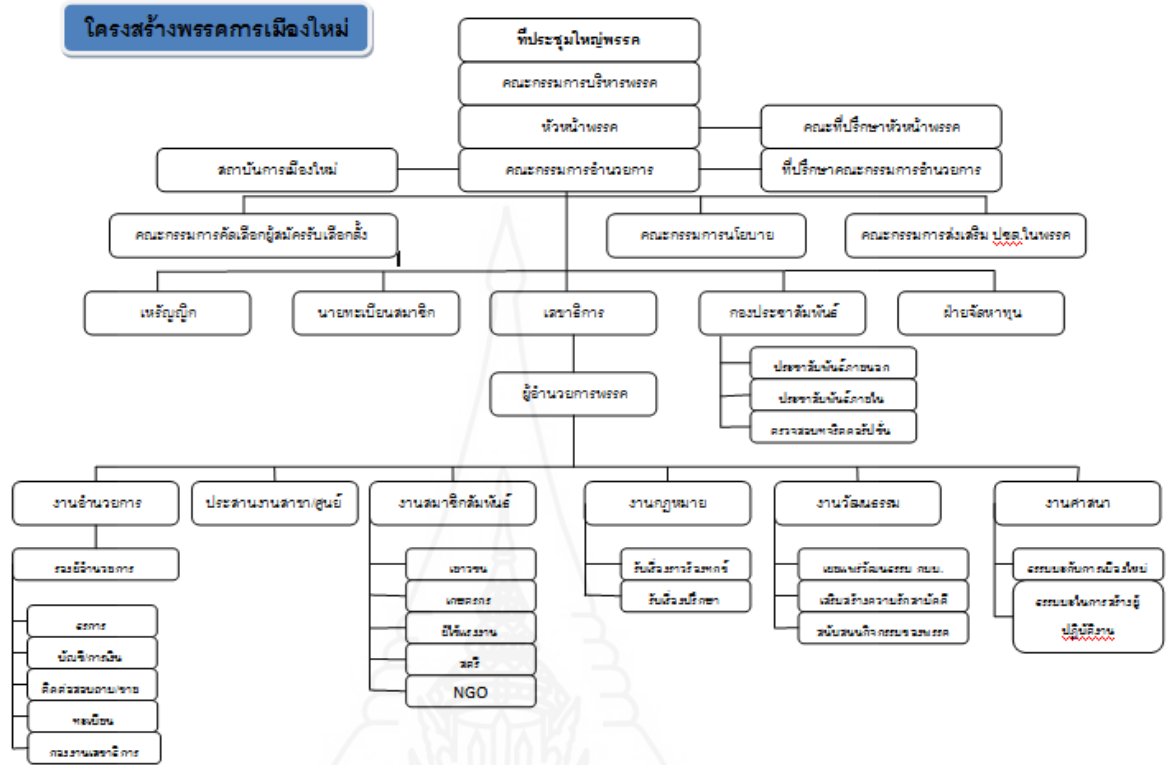
2.4.3 คณะกรรมการบริหารพรรคชุดที่ 3

เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2553 นายสนธิ ลิ้มทองกุล หัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ได้ประกาศลาออกจากการเป็นหัวหน้าพรรคและสมาชิกพรรคการเมืองใหม่จึงทำให้ความเป็น

กรรมการบริหารทั้งคณะสิ้นสุดลง พรรคการเมืองใหม่ จึงจัดประชุมวิสามัญครั้งที่ 1/2553 เพื่อเลือกตั้งหัวหน้าพรรค และ กรรมการบริหารพรรคใหม่ ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2553 ณ อาคารนิมิตร์ สยามกีฬาแห่งชาติ ซึ่งได้มีการลงคะแนนเสียงเลือกกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ดังนี้

1) นายสมศักดิ์ โกศัยสุข	หัวหน้าพรรค
2) นายพิเชษฐ พัฒนโชติ	รองหัวหน้าพรรค
3) นางภิณัทน์ โชติรสเสถณี	รองหัวหน้าพรรค
4) นายเท็ดภูมิ ใจดี	รองหัวหน้าพรรค
5) นายสำราญ รอดเพชร	รองหัวหน้าพรรค
6) นายสุริยะใส กตะศิลา	เลขาธิการพรรค
7) นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง	รองเลขาธิการพรรค
8) นางสาวเสน่ห์ หงษ์ทอง	นายทะเบียนพรรค
9) นางสาวนนี่ ไวสีแสง	เหรัญญิกพรรค
10) นางกิมอ้ง พงษ์นารายณ์	กรรมการบริหารพรรค
11) นายบรรจง นะแส	กรรมการบริหารพรรค
12) นายอัครวัชร อภัยวงศ์	กรรมการบริหารพรรค
13) ดร.สมบัติ เบญจศิริมงคล	กรรมการบริหารพรรค
14) พลเอกกิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ	กรรมการบริหารพรรค
15) นางทัศนีย์ บุญประสิทธิ์	กรรมการบริหารพรรค
16) นายประเสริฐ เลิศยะโส	กรรมการบริหารพรรค
17) พันเอกไพโรจน์ นิยมพันธุ์	กรรมการบริหารพรรค
18) นายพิชิต ไชยมงคล	กรรมการบริหารพรรค
19) นางสาวอารัตน์ชาติชุติกำจร	กรรมการบริหารพรรค
20) นายทศพล แก้วธิดา	กรรมการบริหารพรรค
21) นายรังสี ศุภชัยสาคร	กรรมการบริหารพรรค
22) นางนิตยา กุระคาน	กรรมการบริหารพรรค
23) นายฉัฐดิษฐ์ นันทวิมลวุฒิ	กรรมการบริหารพรรค
24) นายอมรเทพ อมรรัตนนานนท์	กรรมการบริหารพรรค
25) นายสราวุธ นิยมทรัพย์	กรรมการบริหารพรรค

2.5 โครงสร้างพรรค

ภาพที่ 4.2 โครงสร้างพรรคการเมืองใหม่

ที่มา: พรรคการเมืองใหม่

2.6 จำนวนสมาชิกพรรคและการจัดตั้งสาขาพรรค

ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 พรรคการเมืองใหม่มีสมาชิกแล้วจำนวน 12,936 คน และได้มีการจัดตั้งสาขาพรรค 9 สาขา ครอบคลุมทุกภาคตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.2550 คือ

- ภาคกลาง ประกอบด้วยสาขา เพชรบุรี, จันทบุรี
- ภาคเหนือ ประกอบด้วยสาขา เพชรบูรณ์, เชียงราย
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยสาขา อุดรธานี, ขอนแก่น
- ภาคใต้ ประกอบด้วยสาขา ภูเก็ต, สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช

2.7 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

พรรคการเมืองใหม่จัดตั้งขึ้นมาด้วยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกำจัดการทุจริตคอร์ปชั่นของนักการเมืองที่โกงกินบ้าน

เมือง การแก้ไขปัญหาเรื่องปากท้องให้แก่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศรวมไปถึงการดำเนินงานตามนโยบายต่างๆ ของพรรค โดยการกำหนดนโยบายการทำงานของพรรคการเมืองใหม่นั้น เป็นการมุ่งเน้นเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ประเทศและประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ มิใช่แก่กลุ่มพวกพ้อง หรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง นโยบายของพรรคการเมืองใหม่ ประกอบด้วย

1) **นโยบายทั่วไป** พรรคจะยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.1) สร้างการเมืองใหม่ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละกล้าหาญในการต่อต้านและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันทุกรูปแบบ โดยให้เป็นวาระแห่งชาติและเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรของพรรคทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ส่งเสริมการเมืองใหม่ที่มีธรรมาภิบาล โดยการยกระดับการมีส่วนร่วมของการเมืองภาคประชาชนให้มีอำนาจในการตรวจสอบการเข้าสู่อำนาจรัฐ การใช้อำนาจรัฐ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม

1.3) ส่งเสริมและผลักดันการกระจายรายได้ และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

1.4) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมพลังงานให้พื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามอาชีพ ภูมินิเวศน์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ประเทศร่มเย็น ประชาชนเป็นสุข

2) **นโยบายด้านความมั่นคง**

2.1) พรรคจะพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ และต้องจัดให้มีกำลังทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย จำเป็น และเพียงพอ เพื่อพิทักษ์รักษาเอกราช อธิปไตย ความมั่นคงแห่งรัฐ สถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและเพื่อการพัฒนาประเทศ

2.2) สร้างกองทัพให้เป็นกองทัพสมัยใหม่ ด้วยการเสริมสร้างคุณภาพของกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ และหลักนิยมทางทหารให้ทันสมัย สอดคล้องกับวิวัฒนาการทางการทหารที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3) สร้างขวัญ กำลังใจ กำลังพลทุกเหล่าทัพ โดยการสนับสนุนให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิตด้านที่พักอาศัย คุณภาพชีวิต และคุณภาพการศึกษา

2.4) ส่งเสริมกระบวนการพึ่งตนเองทางทหาร ในการป้องกันประเทศ ด้วยการ

สนับสนุนกระบวนการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ทางการทหารภายในประเทศ ทั้งภาคการผลิตของราชการและภาคอุตสาหกรรมของเอกชน

2.5) สนับสนุนให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีทางการทหารของทุกเหล่าทัพ และแสวงหาความร่วมมือในเรื่องนี้จากมิตรประเทศ

2.6) ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพของชาติพันธมิตรของไทยทุกภูมิภาค ด้วยการฝึกซ้อม การฝึกผสมระหว่างชาติ และการเยี่ยมชมของกำลังพลในชาติพันธมิตร รวมทั้งการแลกเปลี่ยนในโครงการศึกษาในหลักสูตรต่าง ๆ

2.7) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งหรือระงับปัญหาข้อพิพาทระหว่างรัฐ ด้วยหลักความเสมอภาค เป็นธรรม และสันติ

2.8) ใช้กำลังทางทหารเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ ด้วยหลักความเสมอภาคและหลักความเป็นธรรม

3) นโยบายด้านการเมือง

3.1) พรรคจะพิทักษ์รัฐธรรมนูญ มิให้แก้ไขเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องของนักการเมือง และหากจะมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

3.2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนใช้สิทธิเสรีภาพในการรวมตัวรวมกลุ่ม ตามรัฐธรรมนูญอย่างเต็มที่ รวมถึงการชุมนุมเพื่อตรวจสอบนักการเมือง สนับสนุนกลไกการตรวจสอบนักการเมืองทั้งจากองค์กรอิสระ กระบวนการยุติธรรม และสื่อมวลชน

3.3) สนับสนุนให้การจัดการเลือกตั้งทุกระดับเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และดำเนินการต่อต้าน การซื้อสิทธิ ขายเสียง การทุจริตการเลือกตั้งทุกรูปแบบ

4) นโยบายด้านการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการจัดตั้งสภาประชาชน ที่เปิดกว้างให้ประชาชนทุกหมู่เหล่า ทุกสาขาอาชีพ ทุกเพศทุกวัย รวมถึงผู้ด้อยโอกาส ผู้ใช้แรงงาน ผู้พิการ และชนเผ่า ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ

4.2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

4.3) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น

4.4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง โดยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

4.5) ส่งเสริมและให้การศึกษแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนตามนโยบายนี้ พรรคจะคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

5) นโยบายด้านการปกครองและบริหารราชการแผ่นดิน

5.1) สนับสนุนให้คนดีมาปกครองบ้านเมือง ป้องกันคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ การพิจารณา สรรหากลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใด เข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย

5.2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมไทย บนความหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา อาชีพ เปิดกว้างให้คนด้อยโอกาส คนกลุ่มน้อย ให้มีส่วนร่วมในการปกครอง และการบริหารประเทศทุกรูปแบบ

5.3) พรรคจะบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมการดำเนินงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

5.4) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่

5.5) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น และระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ทั้งนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

5.6) พัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีทำงาน เพื่อให้การบริหาร

ราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ โดยมุ่งการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างจริงจัง โดยเห็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญของชาติซึ่งถือเป็นวาระแห่งชาติที่จะต้องดำเนินการป้องกันและปราบปรามอย่างเด็ดขาด

5.7) จัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

5.8) ดำเนินการให้หน่วยงานทางกฎหมายที่มีหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐตามกฎหมาย และตรวจสอบตรากฎหมายของรัฐ ดำเนินการอย่างเป็นอิสระ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามหลักนิติธรรม

6) นโยบายด้านศาสนา สังคม และการสาธารณสุข

6.1) พรรคจะให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนาพุทธ ซึ่งเป็นศาสนาที่ชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน และศาสนาอื่น ๆ ทั้งจะส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนาทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักคุณธรรมของศาสนามาใช้ เพื่อสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

6.2) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนให้ได้รับการเลี้ยงดู การศึกษา การเรียนรู้ โดยการเปิดพื้นที่ทางกิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้เด็กและเยาวชนได้เข้าถึง เพื่อพัฒนาศักยภาพ ปกป้องเด็ก และเยาวชนจากสื่อมอมเมา และสิ่งชั่วร้ายต่าง ๆ

6.3) ส่งเสริมความเสมอภาคของชายและหญิง เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน

6.4) ดำเนินการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพและผู้ที่อยู่ในสถานะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งพาตนเองได้ สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นจัดสวัสดิการในชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

6.5) จัดส่งเสริมให้ประชาชน ได้รับบริการด้านสาธารณสุขของรัฐที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมอย่างมีประสิทธิภาพ

6.6) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบสุขภาพและป้องกันโรคทุกระดับอันนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของประชาชน

6.7) ส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบสุขภาพและการจัดการบริหารสาธารณสุขโดยผู้มีหน้าที่บริการดังกล่าว ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพ และจริยธรรมย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

6.8) สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ภาวะทางกายและจิตวิญญาณ สังคม ปัญญาและให้คนไทยมีคุณภาพและคุณธรรม ให้มีศูนย์สุขภาพประจำชุมชนสนับสนุนแพทย์แผนไทย ส่งเสริมสมุนไพรพื้นบ้านในการพัฒนาสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืน

6.9) ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างบูรณาการ ทั้งการป้องกัน การปราบปราม การบำบัดและฟื้นฟูพัฒนา โดยจัดให้มีหน่วยงานกลาง มีหน้าที่บำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และสนับสนุนให้ชุมชน ท้องถิ่น มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ร่วมกับภาคประชาสังคมและภาครัฐอย่างบูรณาการ

7) นโยบายด้านการศึกษา วัฒนธรรมและการกีฬา

7.1) ปรับกระบวนการทัศน์การศึกษาใหม่ โดยการเอาปัญญาเป็นตัวตั้ง เพื่อสร้างสำนึกใหม่ในเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีศักยภาพ พึ่งตนเองได้ ใช้เหตุ ใช้ผล ใช้ความรู้ ร่วมมือกันสร้างสรรค์ชุมชน ท้องถิ่นและสังคม

7.2) สร้างระบบการศึกษา ให้เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยการปฏิรูปสื่อของรัฐให้เป็นองค์กรพัฒนาจิตสำนึก กระบวนทัศน์ และศักยภาพของคนในชาติ

7.3) สนับสนุนให้ประชาชนมีการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาวิชาชีพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

7.4) พัฒนาหลักสูตร คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าแห่งประวัติศาสตร์ไทย มีจิตสำนึกความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง ระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7.5) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

7.6) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

7.7) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.8) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สถาบันการศึกษา ทางด้านกีฬา ศูนย์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันการแพทย์แผนไทย

7.9) ส่งเสริมให้มีการพัฒนา วงดนตรีระดับชาติ คือ วงมโหรีไทย และออเครส ต้าฝรั่ง พัฒนานักดนตรีไทย ให้นำไปเรียนเพิ่มเติม

7.10) ส่งเสริมการแข่งขันกีฬา ในทุกประเภท และทุกระดับ ตั้งแต่ระดับ โรงเรียน จนถึงระดับมหาวิทยาลัย ให้มีการแข่งขันในวันหยุดทุกสัปดาห์ และดำเนินการสนับสนุน ให้มีสถาบันการศึกษาเฉพาะด้านกีฬา เป็นมหาวิทยาลัยกีฬา ดำเนินการเรียนการสอนกีฬา และ วิทยาศาสตร์การกีฬา

8) นโยบายด้านเศรษฐกิจ

8.1) พรรคมุ่งมั่นที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบในการ บริหารนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรม โดยอาศัยกลไกตลาด และสนับสนุนให้มีการ พัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

8.2) สนับสนุน และคุ้มครองระบบสหกรณ์ให้เป็นอิสระและมีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม

8.3) ส่งเสริมการกระจายการลงทุนของภาครัฐ และเพื่อรักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวมโดย จะไม่แปรรูปรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐเกี่ยวกับสาธารณูปโภค สาธารณูปการและจะพัฒนาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนใหญ่ของ ประเทศโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้มากที่สุดรวมทั้งจัดให้มีโครงการต่าง ๆ ลงสู่ ภูมิภาค โดยสนับสนุนให้กลุ่มประชาชนแต่ละท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นผู้ได้รับสิทธิในการดำเนินงานใน โครงการของภาครัฐ เพื่อกระจายรายได้ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้ทั่วทุกภูมิภาค

8.4) สร้างชาติให้เป็นมหาอำนาจทางเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อให้เกิด มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับพลังการผลิตแบบไทย ที่คำนึงถึงศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติ พืชพันธุ์กรรม พื้นดิน และความหลากหลายทางชีวภาพตามสภาพภูมินิเวศน์ ภูมิอากาศของประเทศ

8.5) สร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ และให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ป้องกันการผูกขาดตัดตอน การเอาเปรียบ และเอากำไรเกินควรของกลุ่มทุนสามัญ ธุรกิจขนาด ใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ต้องมีสิทธิเท่าเทียมกัน

8.6) ดำเนินการปกป้องธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่ถูกรังแกจากธุรกิจ ขนาดใหญ่ ในกรณีการแข่งขันอย่างไม่เป็นธรรมของห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ และโชห่วย

8.7) ดำเนินการยกเลิกหนี้สินที่ไม่เป็นธรรมให้กับชนชั้นกลาง และ

ผู้ค้าโอกาส อย่างครบวงจร

8.8) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้หน่วยธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางให้เดิมโตกระจายไปทุกท้องถิ่นและชุมชน เพื่อเป็นตัวสร้างงานและขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของท้องถิ่นและของชาติ ดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม กลุ่มครอง ส่งเสริมและขยายโอกาสในการประกอบอาชีพของประชาชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย เพื่อใช้ในการผลิตสินค้า บริการ และการประกอบอาชีพ

8.9) ปรับโครงสร้างภาษีและขยายฐานการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ การกระจายการถือครองปัจจัยการผลิตและผลตอบแทนจากปัจจัยการผลิตอย่างเป็นธรรม

8.10) ส่งเสริมและสนับสนุนการขนส่งทางพาณิชย์วิสาหกิจและการขนส่งทางราง โดยการสร้างทางรถไฟรางคู่ทั่วประเทศ รวมทั้งดำเนินการสร้างระบบบริหารจัดการการขนส่งทั้งภายในประเทศและเป็นระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยและลดต้นทุนด้านการขนส่งสินค้า ผู้โดยสารลงและเชื่อมต่อการขนส่งระหว่างประเทศ

8.11) สนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการประกอบกิจการ

8.12) ควบคุมให้มีการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง เพื่อรักษาเสถียรภาพความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ

8.13) จัดให้มีระบบการออกเงินสมทบเพื่อสวัสดิการในการดำรงชีพในยามชราแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐอย่างทั่วถึง

8.14) ทบทวนและแก้ไขข้อผูกพัน ข้อตกลงทางการค้า (FTA) ที่ไม่เป็นธรรม และมีผลกระทบต่อเกษตรกร และ/หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบต่อข้อตกลงนั้น

9) นโยบายด้านการเกษตร

9.1) ปรับเปลี่ยน โครงสร้างการผลิตทางการเกษตรจากเกษตรเคมี เป็นเกษตรอินทรีย์ กำหนดแผนแม่บทการเกษตรอินทรีย์ เพื่อความเข้มแข็งของประเทศ โดยมีหลักการสำคัญคือ คำนึงชีวิตและความสมบูรณ์ให้แผ่นดินแม่ มุ่งประโยชน์สุขและคุณภาพชีวิตของคนไทย สร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศจากฐานราก

9.2) มุ่งพัฒนาขีดความสามารถภาคเกษตรอินทรีย์และเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนให้เป็นเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งเพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออกต่อไป

9.3) ผลักดันและสนับสนุนให้กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรดำเนินการยกเลิกหนี้สินของเกษตรกรที่ไม่เป็นธรรมทั้งหลายอย่างเป็นระบบทั่วถึงและรวดเร็ว

9.4) ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมตัว เป็นกลุ่มองค์กรเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

สร้างองค์ความรู้และการเรียนรู้ และให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพการผลิตของประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิต ระบบการแปรรูป และระบบตลาด ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9.5) ปรับปรุงองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ให้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และวิธีการทำงาน ให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตของประเทศ ให้องค์กรเหล่านั้นดำเนินงานเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

9.6) ส่งเสริมและสนับสนุนการประกอบอาชีพเสริมหรืออาชีพอย่างอื่นที่ต่อเนื่องจากการเกษตรหรือธุรกิจขนาดเล็กในครอบครัวของเกษตรกร โดยอาศัยความรู้ ภูมิปัญญา เพื่อเพิ่มมูลค่าและเพิ่มรายได้

9.7) ใช้ระบบสหกรณ์และ/หรือการรวมกลุ่มของเกษตรกร สร้างความเชื่อมต่อระหว่างผลผลิตในภาคเกษตรกับภาคการผลิตในเกษตรอุตสาหกรรม ทั้งทางด้านการวางแผนการผลิต การวิจัยและพัฒนา การตลาด เพื่อให้ภาคเศรษฐกิจทั้งสองระบบนี้เติบโตควบคู่กันไปอย่างแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพ

10) นโยบายด้านแรงงาน

10.1) พรรคจะดำเนินการให้เกิดความเสมอภาคในการจ้างงาน ป้องกันนายจ้างเอาเปรียบผู้ใช้แรงงานโดยไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะกรณีที่ถูกจ้างทำงานที่มีคุณค่าอย่างเดียวกันหรืองานที่มีลักษณะอย่างเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้างชั่วคราว ลูกจ้างรับเหมา หรือลูกจ้างประจำ พึงได้รับสภาพการจ้างอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน

10.2) พรรคจะดำเนินการให้สัตยาบันในอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 87 ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ค.ศ. 1948 และอนุสัญญาฉบับที่ 98 ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวกันและร่วมเจรจาต่อรอง ค.ศ. 1949

10.3) สนับสนุนให้มีการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ และปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้นทุกปี

10.4) ปรับปรุงสถานะของสำนักงานประกันสังคม จากหน่วยงานราชการให้เป็น “องค์กรมหาชน” ตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2544 เพื่อให้เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระคล่องตัว มีธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ปราศจากนักการเมืองแทรกแซงและครอบงำ มีการคัดเลือกและสรรหาคณะกรรมการและผู้บริหารอย่างโปร่งใส และลูกจ้างมีสิทธิเลือกผู้แทนของตนเองเข้ามาบริหาร

10.5) ส่งเสริมการจัดตั้งสถานเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนในสถานประกอบการหรือชุมชนพื้นที่ที่มีครอบครัวคนงานจำนวนมาก โดยไม่คิดค่าบริการ ให้รัฐหรือท้องถิ่นเป็นผู้

รับภาระค่าใช้จ่าย

10.6) ส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานมีงานทำที่เป็นสัมมาชีพ กลุ่มครองแรงงานเด็ก สตรี แรงงานภาคการเกษตรและแรงงานข้ามชาติ จัดระบบแรงงานสัมพันธ์ และระบบไตรภาคี จัดระบบประกันสังคมใหม่ โดยออกกฎหมายให้คุ้มครองไปถึงแรงงานนอกระบบ

10.7) ส่งเสริมการเพิ่มสิทธิประโยชน์จากกฎหมายประกันสังคม ขยายขอบข่ายการให้สวัสดิการด้านแรงงานที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ และจัดตั้งธนาคารแรงงาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานมาตรการด้านการประกันสังคม

10.8) ขจัดความไม่เป็นธรรมต่อการได้รับสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทน อันมีเหตุมาจากความแตกต่างทางกายภาพ เพศ เชื้อชาติ ศาสนา ซึ่งมีผลกระทบต่อคุณภาพการทำงาน และปริมาณงานรวมทั้งการพัฒนาและคุ้มครองเด็ก สตรี คนพิการ และทุพพลภาพมิให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกกดขี่ข่มเหง หรือถูกนำไปแสวงหาประโยชน์ในทางมิชอบ

11) นโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม

11.1) ดูแลให้มีการปฏิบัติและบังคับการใช้กฎหมายที่ถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และทั่วถึง ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือและให้ความรู้ทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน และจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชนและองค์กรวิชาชีพมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม และการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย

11.2) คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐและบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน

11.3) จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายของประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมายให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากกฎหมายนั้นประกอบด้วย

11.4) จัดให้มีกฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรเพื่อการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมที่ดำเนินการเป็นอิสระ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

11.5) สนับสนุนให้ภาคประชาชนร่วมตรวจสอบการทำงาน การทุจริตคอร์รัปชันของภาครัฐทุกรูปแบบ

11.6) ปรับปรุงโครงสร้างและระบบตำรวจใหม่ โดยแยกเป็นตำรวจท้องถิ่น ตำรวจภาค และตำรวจส่วนกลางออกจากกัน เพื่อให้เกิดการคานอำนาจในการปฏิบัติงาน และ

ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการสืบสวน สอบสวนคดีความต่าง ๆ โดยให้ตำรวจมีหน้าที่สืบสวน จับกุม ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด ส่วนการสอบสวนคดีให้เป็นหน้าที่ของอัยการ

12) นโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12.1) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทั้งผืนดิน ผืนน้ำ วิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพและกำหนดมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากหลักเกณฑ์การใช้ที่ดินนั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วย

12.2) กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมและดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างทั่วถึง โดยการปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอและเหมาะสมแก่การเกษตร และคุ้มครองไม่ให้ต่างชาติเข้ามาถือครองที่ดินการเกษตร

12.3) จัดให้มีการวางผังเมือง พัฒนา และดำเนินการตามผังเมืองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

12.4) จัดให้มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรธรรมชาติอื่นอย่างเป็นระบบและเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล

12.5) ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยประชาชน ชุมชนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

12.6) ดำเนินการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติให้ทั่วถึง ไม่ผูกขาด อยู่กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เน้นให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นเจ้าของ เพื่อประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่นเป็นพื้นฐาน และเพื่อประโยชน์ของชาติร่วมกันอย่างเป็นธรรม

12.7) ปรับปรุงให้มีทรัพยากรป่าไม้เพิ่มขึ้น โดยการปลูกป่า ปลูกต้นไม้ให้เป็นปอดของทุกหมู่บ้าน รวมทั้งการปลูกต้นไม้ตามที่สาธารณะ เช่น ริมทางหลวง ริมทางรถไฟ เป็นต้น

13) นโยบายด้านวิทยาศาสตร์ ทรัพย์สินทางปัญญา

13.1) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านต่างๆ โดยจัดให้มีกฎหมายเฉพาะเพื่อการนี้ จัดงบประมาณสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และให้มีสถาบันการศึกษาและพัฒนา จัดให้มีการใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาและพัฒนา การถ่ายทอด

เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และการพัฒนาบุคลากรที่เหมาะสม รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสนับสนุนให้ประชาชนใช้หลักด้านวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิต

13.2) ส่งเสริมการประดิษฐ์หรือการคิดค้น เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ รักษาและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย รวมทั้งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

14) นโยบายด้านพลังงาน

14.1) ปรับโครงสร้างการใช้พลังงานของประเทศให้หลากหลาย จัดทำแผนแม่บทการใช้พลังงานแต่ละประเภทให้สอดคล้องเหมาะสม ปรับโครงสร้างราคาน้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล และก๊าซหุงต้ม ไม่ให้อาเปรียบผู้บริโภคร ปรับโครงสร้างหุ้นของ ปตท. เพื่อให้เป็นองค์กรของประชาชน ทำหน้าที่แทรกแซงราคาและไม่ให้มีการเอาเปรียบผู้บริโภค

14.2) สนับสนุนและให้ความร่วมมือภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น ให้ผลิตและใช้พลังงานทดแทน และพลังงานหมุนเวียน ซึ่งได้จากธรรมชาติ แสงแดด ลม มูลสัตว์ และพืชบางชนิด ที่เป็นคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

14.3) จัดตั้งกองทุนอนุรักษ์พลังงาน เพื่อนำเงินที่เก็บจากส่วนเกิน เช่นค่าการกลั่นและค่าการตลาด ไปจัดสรรสร้างระบบการขนส่งมวลชน เช่น รถไฟฟ้า เพื่อการประหยัดพลังงานของประเทศ

14.4) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย พัฒนา และใช้ประโยชน์จากพลังงานทดแทนซึ่งได้จากธรรมชาติและเป็นคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

15) นโยบายด้านการต่างประเทศ

15.1) พรรคจะส่งเสริมสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับนานาประเทศ และพึงถือหลักในการปฏิบัติต่อกันอย่างเสมอภาค

15.2) ยึดมั่นปฏิบัติตามสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี รวมทั้งตามพันธกรณีที่ได้กระทำไว้กับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ

15.3) ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเกี่ยวกับนานาประเทศ ตลอดจนต้องให้ความคุ้มครองและดูแลผลประโยชน์ของคนไทยในต่างประเทศ

15.4) สร้างบทบาทของไทย ให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับ ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

15.5) ส่งเสริมกระทรวงการต่างประเทศให้มีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ ด้วยการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการอื่น และภาคเอกชนของไทย

15.6) เสริมสร้างบุคลากรในกระทรวงการต่างประเทศและบุคลากรใน

หน่วยงานที่เป็นตัวแทนของประเทศ ในการเจรจาความร่วมมือระหว่างประเทศ และรักษาผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งขีดความสามารถในการหาข้อมูลข่าวสารให้มีประสิทธิภาพ

15.7) ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยในต่างประเทศ มีบทบาทในการประสานเพื่อการพัฒนาการส่งออกของสินค้าไทย การลงทุนในประเทศ การพัฒนาแรงงานไทย การพัฒนาการท่องเที่ยว และให้มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางกฎหมาย กฎข้อบังคับ ช่องทางธุรกิจต่าง ๆ และประสานงานการเจรจาให้นักธุรกิจไทยมีโอกาสส่งออกสินค้า

16) นโยบายด้านการปฏิรูปสื่อ

16.1) ดำเนินการศึกษา ทบทวนการสัมปทาน สัญญาสัมปทาน คลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์ของรัฐที่เอาเปรียบและไม่เป็นธรรมต่อรัฐ สังคม และประชาชน จัดระเบียบการสัมปทานใหม่ให้เป็นธรรมต่อทุกภาคส่วน

16.2) การดำเนินงานการใช้คลื่นโทรทัศน์สาธารณะ (Free TV) พร้อมกับการจัดทำแผนแม่บทและการจัดระเบียบรูปแบบการนำเสนอตามประเด็นเนื้อหา (Issue Base) เช่น โทรทัศน์ช่องสาธารณะและบันเทิง ช่องกีฬาและสันทนาการ ช่องประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่กิจกรรมภาครัฐ ช่องการศึกษาและการเรียนรู้ ช่องเพื่อการพัฒนาประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

16.3) จัดตั้งศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารแห่งชาติ เพื่อจัดระบบและสนับสนุนการบริหารสารสนเทศกลางของประเทศ สนับสนุนให้เกิดการใช้ช่องทางสื่อใหม่ ๆ (New Media) เช่น วิทยุออนไลน์ (Radio Online) โทรทัศน์ออนไลน์ (TV Online) เว็บไซต์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น เพื่อเปิดช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้และควบคุมไม่ให้เกิดการเผยแพร่อินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทยเพื่อมุ่งเน้นเปิดช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างศักยภาพของสังคม ชุมชน ท้องถิ่น ให้มีเครื่องมือการเรียนรู้

16.4) ดำเนินการจัดตั้งอาสาสมัครนักสื่อสารชุมชน ให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกตำบล เพื่อทำหน้าที่กระตุ้นการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนสถานะพลเมืองผู้ตื่นรู้ (Active Citizen) จากการเป็นเพียงผู้รับสาร (Receptor) มาเป็นผู้ที่สามารถส่งสาร (Sender) ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง อีกทั้งยังทำหน้าที่กระตุ้นภาคประชาชนในการมีส่วนร่วม ในทางการเมืองและการเฝ้าระวังทางสังคม

3. การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

จากการศึกษา เรื่องการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ โดยการศึกษาข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารหลักฐานทางวิชาการ หรือทางสื่อสารมวลชน รวมถึงการสัมภาษณ์แกน

นำและบุคคลสำคัญของพรรคการเมืองใหม่เกี่ยวกับการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งหลังจากที่พรรคการเมืองใหม่ได้มีการจัดตั้งขึ้น ทางพรรคก็ได้ดำเนินงานทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ในวันอาทิตย์ที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2553 ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่พรรคการเมืองใหม่ส่งผู้สมัครของพรรคลงสนามเลือกตั้ง นับตั้งแต่มีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนรอบด้านมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะประเด็นที่มีได้เผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของพรรค โดยพยายามให้ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกด้าน ประกอบด้วย คณะผู้เสนอชื่อของจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค การส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งครั้งนี้ เป็นการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานทางการเมืองแบบนอกระบบสภา ในรูปแบบของการชุมนุมประท้วง และการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล พัฒนาการดำเนินงานทางการเมืองแบบในระบบสภา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ นับตั้งแต่เริ่มการจัดตั้งพรรค จนกระทั่งพรรคดำเนินงานทางการเมืองเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ว่ามีปัจจัยสำคัญใดบ้างที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ กรณีการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.)

ในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ของกรุงเทพมหานคร ในวันอาทิตย์ที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2553 พรรคการเมืองใหม่ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งครั้งแรก โดยส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ส.ก. จำนวน 40 เขต จากทั้งหมด 61 เขตเลือกตั้ง และส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ส.ข. จำนวน 22 เขตเลือกตั้ง จำนวน 150 คน โดยหาเสียงใช้สโลแกนว่า "กรุงเทพฯ ทราบแล้วเปลี่ยน" และรณรงค์ให้เลือกพรรคของตนเพื่อเข้าไปตรวจสอบการทุจริตในกรุงเทพมหานคร การเลือกตั้งครั้งนั้น จากการประเมินตามผลการสำรวจความคิดเห็นในเบื้องต้น คาดว่า พรรคการเมืองใหม่ น่าจะได้รับเลือกตั้ง 3-4 ที่นั่งหรืออย่างน้อยที่สุด 1 ที่นั่งจาก ส.ก. เขตคลองสาน ซึ่งผู้สมัครเป็นอดีต ส.ก. ของพรรคประชาธิปัตย์ และได้ย้ายมาสังกัดพรรคการเมืองใหม่ แต่เมื่อสิ้นสุดผลการลงคะแนนเลือกตั้งและสิ้นสุดการนับคะแนนพบว่า พรรคการเมืองใหม่ ไม่ได้รับการเลือกตั้งแม้แต่นั่งเดียวไม่ว่าจะเป็น ส.ก. หรือ ส.ข.

ผู้ศึกษาวิจัย ได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ต่อกรณีการเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ของกรุงเทพมหานคร โดย

กลุ่มตัวอย่างได้ให้เหตุผลไปในทิศทางเดียวกัน คือ พรรคการเมืองใหม่ ไม่มีมวลชนจัดตั้งในกรุงเทพฯ แม้ว่าในขณะนั้นกระแสของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะดี แต่ส่วนหนึ่งของกลุ่มพันธมิตรฯ ก็เป็นมวลชนของพรรคประชาธิปัตย์ จึงลงคะแนนให้ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์

“...รู้ว่ามันได้ยาก ไม่ได้คาดหวังอะไร ไม่ได้พลิกผันอะไร คาดว่าอาจได้สัก 3 คน แต่ไม่ได้ก็ไม่ผิดหวังอะไร เวลากระชั้นชิดเกินไปไม่มีเวลา ตัวบุคคลที่ส่งลงสมัครก็ไม่ใช่คนในพื้นที่ พรรคใช้เงินหาเสียงน้อยและผู้สมัครยังไม่มีความผูกพันกับคนในพื้นที่เลย ส่วนใหญ่เป็นคนใหม่ทั้งนั้น...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...ส.ก./ส.ข.เขามีเจ้าของพื้นที่อยู่แล้วผลที่ออกมาเห็นว่าไม่แปลกอะไร สมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จัก คนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ก็เป็นของประชาธิปัตย์ คนประชาธิปัตย์ออกพื้นที่บ่อยพบประชาชนบ่อยจนคนกรุงเทพฯ ว่างใจ...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นางภินันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์)

“...เป็นบททดสอบ..เป็นบทเรียนของพรรคการเมืองใหม่ เพราะส่วนตัวมองว่าการเมืองใหม่ไม่เหมาะกับเวทีการเมืองท้องถิ่น น่าจะมีโอกาสมากกว่าถ้าเล่นการเมืองระดับชาติ ในกรุงเทพฯ การเลือกตั้งส่วนใหญ่เป็นคะแนนจัดตั้งตามฐานเสียงที่มีอยู่ ประชาธิปัตย์เขาเป็นเจ้าของอยู่แล้วตอนที่ส่งก็เลือกแล้วนะเอาเขตที่คิดประชาธิปัตย์อ่อนสุดทำก็ไม่ได้ แต่ สก./สข.ครั้งนั้นส่งไม่ครบทุกเขตคะแนนที่ได้ประมาณสามก็ถือว่าเยอะนะ...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...การเมืองใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จักในกรุงเทพฯ ประชาชนมีเจ้าของหมดแล้ว ความพร้อมของเรายังไม่เกิด ฐานเสียงก็ยังไม่มีการเมืองใหม่ยังไม่ติดตลาดเพราะเป็นพรรคเก่าพรรคแก่ก็ไม่ใช่...ตอนแรกความเห็นของพรรคมี 2 แนวทาง คือ จะลงดีไหม..คนจะรู้จักพรรคการเมืองใหม่ไหม และต้องลงเพราะถือเป็นการประชาสัมพันธ์และถ้ามีโอกาสทำงานก็ถือเป็นสิ่งที่ดีที่จะได้พบประชาชนและเมื่อลงสนามหรือขึ้นเวทีแล้วก็ต้องเล่นต้องชกกันพร้อมหรือไม่ก็ตามก็ต้องทำจริง เรื่องได้หรือไม่ได้คุยกันไว้ก่อนหน้านี้แล้วว่าอย่าเสียใจ...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ น.ส.เสน่ห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...การแพ้เลือกตั้ง สก./สข. เกิดจากการวิเคราะห์ปัจจัยทางการเมืองผิดพลาด ประเมินสถานการณ์พลาด พรรคไม่พร้อมในหลายปัจจัยทั้งคนและเงิน และสำคัญที่สุด คือ คนในกรุงเทพฯ ไม่ใช่จะสนับสนุนกลุ่มพันธมิตรฯ ทั้งหมด มวลชนกลุ่มพันธมิตรที่เป็นมวลชนพรรค ประชาธิปัตย์รวมอยู่ด้วย..อย่างไรก็ต้องเลือกคนของพรรคประชาธิปัตย์ ...หากจะมองว่าพรรคการเมืองใหม่ คือ กลุ่มพันธมิตรแล้ว คนกรุงเทพฯ ไม่ต้องการให้กลุ่มพันธมิตรฯ เข้าไปในสนามการเมืองกลัวจะแปดเปื้อน เขาต้องการให้กลุ่มพันธมิตรฯ อยู่ในสนามเฝ้าระวังนักการเมืองมากกว่า เพราะสังคมไทยมองการเมืองเป็นเรื่องสกปรก เขาเลยกลัวว่ากลุ่มพันธมิตรฯ จะเป็นอย่างนักการเมืองอื่นๆ เขาจึงรักษากลุ่มพันธมิตรเอาไว้คอยตรวจสอบภายนอก เมื่อเป็นพรรคการเมืองใหม่ จึงไม่สามารถดึงคะแนนได้ และได้ย่นคนกรุงเทพฯ พูดว่า สก.สข.เป็นการสู้กันของ สีแดงกับ สีฟ้า แต่ถ้าเหลืองมา ฟ้าก็จะแพ้ ที่สุดแล้วไม่เลือกพรรคเพื่อไทยก็พรรคประชาธิปัตย์...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...ไม่แปลกใจกับผลการเลือกตั้งที่ออกมา เพราะส่วนตัวไม่เห็นด้วยกับการส่งเลือก สก./สข.อยู่แล้ว แต่เสียงส่วนใหญ่มีมติว่าควรส่ง แต่พอส่งแล้วพรรคก็คิดว่าน่าจะได้บ้าง..แต่สุดท้ายก็ไม่ได้เลย พรรคยังไม่มีความพร้อมทางการเมืองมันเร็วไป...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายศรีบุญชู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์)

“...การเลือกตั้ง สก./สข. ถือเป็น การเปิดตัวทางการเมืองครั้งแรกของพรรคการเมืองใหม่แต่มีการแข่งขันกันสูงของ 3 พรรค คือ เพื่อไทย ประชาธิปัตย์ และการเมืองใหม่ ซึ่งเขามี สก./สข. ของเขาอยู่แล้วมีฐานมวลชนเก่าอยู่แล้ว แต่พรรคการเมืองใหม่ยังไม่มีมวลชนจัดตั้งที่จับต้องได้ อาศัยแค่กระแสของกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ ส่วนหนึ่งก็เป็นมวลชนเป็นฐานเสียงของพรรคประชาธิปัตย์อยู่ด้วย ประกอบกับกลยุทธ์ในการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์โดยอ้างกระแส ถ้าไม่เลือกประชาธิปัตย์พรรคไทยรักไทยก็จะชนะ จึงเกิดการทะเลาะแค้นจากพรรคการเมืองใหม่ให้พรรคประชาธิปัตย์ ทำให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองใหม่ไม่ประสบผลสำเร็จ...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายพิชิต ไชยมงคล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์)

“...ที่ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะพรรคการเมืองใหม่เพิ่งเริ่มต้น ทำให้ผู้แทนพรรคที่ลงสมัครไม่มีประสบการณ์ ไม่ใช่ทางการเมืองโดยตรง ไม่มีผลงานและบางคนมาจากพรรค

ประชาธิปไตย เกิดการแย่งคะแนนกับพรรคประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนเลือกพรรคประชาธิปไตย และกลัวพรรคประชาธิปไตยจะแพ้พรรคเพื่อไทยจึงตัดสินใจเลือกพรรคประชาธิปไตย...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ น.ส.สุวันนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์)

“...ปัจจัยสำคัญ คือ คนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งซึ่งในกรุงเทพฯ มีมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตยด้วย จึงเลือกผู้สมัครของพรรคประชาธิปไตย นอกจากนี้ กระแสกลัวพรรคประชาธิปไตยจะแพ้พรรคเพื่อไทยซึ่งถือว่าอยู่ฝั่งตรงข้ามกับกลุ่มพันธมิตรฯ จึงต้องเลือกพรรคประชาธิปไตย...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

“...เรายังไม่พร้อม ยุทธศาสตร์ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวต้องมีการศึกษาและต้องดูว่าเรามีศักยภาพเท่าไร ในกรุงเทพฯ มีกี่เขตถ้าเรากระจายลงทุกเขตก็เป็นการรุกแบบพลาด แต่ถ้าสกรีนดีๆ แล้วรวมศูนย์กำลังไปตรงนี้จะป็นวิธีที่ดีกว่า เราเพิ่งเกิดใหม่หลายๆ ส่วนเรามีพื้นฐานอยู่แล้ว เขาแข็งแรงกว่า...เรารู้ว่าไม่น่าจะได้ แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียง...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายสุคม ศรีนวล สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์)

“...ในขณะนั้นกลุ่มพันธมิตรฯ กระแสแรงมาก แต่ครั้งหนึ่งเป็นสมาชิกพรรคประชาธิปไตย เมื่อผลการเลือกตั้ง สก./สข. ปรากฏว่าพรรคการเมืองใหม่ไม่ได้รับการเลือกตั้งเลย ทำให้ไม่ประหลาดใจเลย เพราะฐานเสียงเราผู้พรรคประชาธิปไตยไม่ได้ คนของเราที่ลงสมัครก็ไม่มีอะไรโดดเด่นไม่มีชื่อเสียง อย่งไรก็สู้เจ้าของบ้านเจ้าของพื้นที่ คือ พรรคประชาธิปไตยไม่ได้ เราส่งเพียงเพื่อดูศักยภาพของพรรคการเมืองใหม่...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

“...พรรคการเมืองใหม่ เป็นพรรคที่จัดตั้งขึ้นได้ประมาณ 2 ปี ก็มีการเลือกตั้งซึ่งระยะเวลา 2 ปี ก็มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสาขาพรรคมีการดำเนินกิจการของพรรค ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2550 มีการประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของพรรคการเมือง และสาขาพรรคการเมือง เป็นเหตุให้ไม่ได้ลงพื้นที่ และทำงานร่วมกับชุมชนในพื้นที่เขตเลือกตั้ง ซึ่งประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่รู้จักพรรคการเมืองใหม่ และการเลือกตั้งครั้งนี้พรรค

การเมืองใหม่ ประสบปัญหาความเห็นต่างจากสมาชิกบางส่วนและแกนนำ ในการส่งผู้สมัคร หรือไม่ส่งผู้สมัคร ทำให้เกิดการเข้าใจกันคลาดเคลื่อน การเลือกตั้งครั้งนี้ทำให้รู้ถึงคะแนนเชิงปริมาณ เพื่อจะได้นำไปวางแผนปรับปรุงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป ถึงจะไม่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งคณะทำงานของสาขาพรรค ก็ไม่ได้ท้อแต่อย่างใด เพราะทุกคะแนนที่ได้คือคะแนนบริสุทธิ์ปราศจากการซื้อสิทธิขายเสียง และ เป็นคะแนนที่ทำให้คณะทำงานได้มีแรงใจในการขับเคลื่อนต่อไป...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

“...ผลการเลือกตั้ง สก./สข. ที่พรรคไม่ได้รับการเลือกตั้ง เรามองว่าประชาชนชอบเลือกพรรคที่มีชื่อเสียง พรรคใหญ่ๆ และของพรรคเรากันสมัครไม่มีชื่อเสียงเป็นแม่เหล็กดึงดูดและเราก็ไม่กังวลกับการไม่ได้รับการเลือกตั้ง แต่เราก็หวังที่เขตคลองสานซึ่งมีอดีต สก. สมัครในนามพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งน่าจะชนะเลือกตั้ง ที่สุดเราก็แพ้อาจจะแพ้ว่าทฤษฎีที่เราไม่เชื่อชาญพอและยังใหม่ในการเลือกตั้ง...” ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ นายชาญชัย ช่วยเจริญ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์)

กล่าวสรุปเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการค้าการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) และผลการเลือกตั้งของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ให้ความเห็นในลักษณะเดียวกันคือ การที่พรรคการเมืองใหม่ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ นั้น มีสาเหตุมาจากปัญหาภายในพรรคและภายนอกพรรค กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ปัญหาภายในพรรค ได้แก่ สมาชิกของพรรคที่ส่งเลือกตั้งครั้งนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักของชาวกรุงเทพมหานคร พรรคยังไม่มีความพร้อมในสนามการเลือกตั้ง อีกทั้งเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการส่งสมาชิกลงเลือกตั้งนั้นทางพรรคก็มีไม่มากพอที่จะไปแข่งขันกับพรรคการเมืองใหญ่ ส่วนปัญหภายนอกพรรคได้แก่ ประชาชนยังไม่ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใหม่ ประชาชนยังไม่ค่อยรู้จักพรรคการเมืองใหม่ ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองใหม่เพิ่งจัดตั้งมาได้เพียง 1-2 ปีเท่านั้น และชาวกรุงเทพมหานครก็มีพรรคการเมืองที่ให้การสนับสนุนอยู่แล้ว ส่วนประเด็นสำคัญที่เกิดจากปัญหภายนอกพรรคคือ กลยุทธ์ในการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นพรรคการเมืองคู่แข่ง โดยใช้วิธีการ โน้มน้ำและชักจูงประชาชนให้มาเลือกพรรคของตน โดยการให้เหตุผลว่าหากไม่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ ผู้สมัครของพรรคฝ่ายตรงข้ามซึ่งได้แก่ พรรคเพื่อไทย จะชนะการเลือกตั้ง ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้พรรค

การเมืองใหม่ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างก็ไม่แปลกใจกับผลการเลือกตั้งที่ออกมา ซึ่งบางท่านมีความคิดว่าพรรคน่าจะได้รับเลือก 3-4 ที่นั่ง หรืออย่างน้อยที่สุด 1 ที่นั่ง ทั้งนี้เพราะ ณ ช่วงเวลาดังกล่าวกระแสของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ยังเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วทั้งประเทศ รวมถึงประชาชนในกรุงเทพมหานคร แต่สุดท้ายแล้วพรรคการเมืองใหม่ก็ไม่ได้ได้รับความไว้วางใจหรือความเชื่อมั่นจากประชาชนในกรุงเทพมหานคร ความคิดเห็นที่ทุกท่านคิดเห็นเหมือนกันคือ พรรคการเมืองใหม่ยังไม่พร้อมทั้งเรื่องของตัวผู้สมัคร เงินสนับสนุน ฐานเสียงในกรุงเทพ หลายท่านมองว่าคนกรุงเทพส่วนใหญ่มีเจ้าของแล้ว และคนกรุงเทพเองก็ยังไม่แน่ใจพรรคการเมืองใหม่ เพราะเป็นพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่จริงๆ

ส่วนการไม่ส่งสมาชิกลงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.) แทนตำแหน่งที่ว่าง ในเดือนมิถุนายน 2553 นั้น ทั้งนี้มีสาเหตุเนื่องมาจากกรณีที่นายทิวา เงินยวง ส.ส. พรรคประชาธิปัตย์ เขต 6 กรุงเทพมหานคร (เขตบึงกุ่ม, เขตคลองสามวา, เขตคันนายาว, เขตหนองจอก) ถึงแก่กรรม คณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงได้จัดให้มีการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยที่ประชุมพรรคการเมืองใหม่ มีมติส่ง พล.อ.กิตติศักดิ์ รัฐประเสริฐ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ซึ่งนับได้ว่าเป็นครั้งแรกที่พรรคจะได้ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง แต่ต่อมา พล.อ.กิตติศักดิ์ฯ ได้ประกาศถอนตัวไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งดังกล่าว โดยอ้างว่าจะเหนื่อยแล้วไม่ดี และไม่ต้องการแข่งกับผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย (นายก่อแก้ว พิกุลทอง) ที่ พล.อ.กิตติศักดิ์ฯ อ้างว่าเป็นผู้ก่อการร้ายจากเหตุการณ์การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงใน ปี 2553 ซึ่งเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ต่อมามากมาย นอกจากนี้ในการเลือกตั้ง ส.ส. เขต 1 สุราษฎร์ธานี แทนตำแหน่งที่ว่าง ซึ่งนายชุมพล กาญจนะ ถูกเพิกถอนคุณสมบัติการเป็น ส.ส. เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2553 ในตอนแรกพรรคการเมืองใหม่ มีท่าทีว่าจะส่งนายชาญชัย ช่วยจันทร์ ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วย ตั้งแต่ท้ายที่สุดแล้วก็มีมติไม่ส่งผู้สมัครแต่อย่างใด สรุปว่า ในการเลือกตั้ง ส.ส. แทนตำแหน่งที่ว่างใน ปี 2553 จำนวน 2 ครั้ง คือ เขต 6 กรุงเทพมหานคร และ เขต 1 สุราษฎร์ธานี พรรคการเมืองใหม่ไม่ได้ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งทั้ง 2 ครั้ง

ส่วนกรณีของปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ สามารถแบ่งออกได้เป็น ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อม ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายในพรรคจากการศึกษาสามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นได้ ดังนี้

3.1.1 ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค จากการศึกษาการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่เกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้ง ว่ามีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่าทั้งหมดมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค

ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ดังคำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ผู้นำหรือบุคคลนั้นมีส่วนสำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ผู้นำไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของพรรค อุดมการณ์ความคิดสำคัญกว่าเพราะมองว่าหากอุดมการณ์ของสมาชิกยังมีอยู่การทำงานก็ไปต่อได้...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและหัวหน้าพรรค (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...สมาชิกบางคนมองว่าบุคลิกคุณสมศักดิ์ อาจดูแล้วไม่เหมือนนักการเมืองมีหมวดเครารุงรัง แต่ทุกคนก็ให้ความยอมรับในฐานะที่มีความเป็นผู้นำและมุ่งมั่นทำงานจริงวันหนึ่งถ้ามีการเปลี่ยนตัวผู้นำ ก็ไม่มีผล พรรคคงยังดำเนินงานต่อได้หากอุดมการณ์ของผู้นำยังคงเดิม...” นางภินันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การขึ้นมาจากแกนนำมันก็ต้องมีบ้าง ในขณะที่เดียวกันข้อดีของเราก็คือ เรามีมวลชนที่ตื่นตัวทางการเมืองสูง มีประสบการณ์ในการต่อสู้...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำมีความสำคัญเพราะทำให้สมาชิกมีความเชื่อมั่นและหึกเหิมในการทำงาน พอคุณสนธิดอนตัวการเมืองใหม่ก็เริ่มมีปัญหาแต่ถ้ามีหัวหน้าพรรคใหม่เป็นคนดีพรรคก็น่าจะยังไปต่อได้...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคจะดำเนินงานอยู่ได้และอยู่ได้อีกยาวถ้าหัวหน้าพรรคเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ การไว้ใจ ไม่มีความเสื่อมเสียใดๆทั้งสิ้น ทั้งในเมืองและที่ส่วนตัว หัวหน้าก็เหมือนเสาหลักแต่ไม่ใช่เจ้าของพรรค...” น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำถ้ามีความมุ่งมั่นอดทน ไม่ว่าจะเป็ใครอุดมการณ์ความคิดเดิมพรรคก็ไปต่อได้...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ความคิดและอุดมการณ์ต่างหากที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานของพรรค

“...ผู้นำเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญ

อย่างแน่นอนต่อการดำเนินงานของพรรค...” น.ส.อาภารัตน์ ชาติชุตติกาจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำพรรคจะย้ายอยู่เสมอว่าการดำเนินงานของพรรคเป็นภาระกิจที่เราต้องผ่านไปให้ได้และต้องทำให้ต่อเนื่อง トラบไคที่เรายังมีพรรคอยู่トラบไคที่เรายังมีคนอยู่และมีกำลังทำกันอยู่...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ผู้นำหรือหัวหน้าพรรค จะต้องเป็นที่ศรัทธาของสมาชิกเพราะถ้าสมาชิกไม่ศรัทธาหัวหน้า พรรคก็ไปต่อไม่ได้แน่นอน...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ปัจจุบันขณะทำงานมีความรักและความศรัทธาในตัวผู้นำ ถ้าคนอื่นมานำก็ต้องดูกันอีกที่ว่าใคร เพราะการดูคนจะดูตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ว่าทำอะไรเพื่อบ้านเมืองบ้างและจะทำอะไรให้ต่อไป...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นว่าเรายอมรับหรือไม่ว่าเขามีอุดมการณ์และทำงานจริง ทุกองค์กรมีปัญห เราจะสามารถผ่านไปให้ได้ไหม ผู้นำรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกมั้ย ถ้าต่างคนต่างเดินพรรคก็อาจจะพังไปโดยความคิดของผู้นำเอง...” นายจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

กล่าวสรุปจากคำสัมภาษณ์ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค แต่ละกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันคือ บางท่านเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ แต่สิ่งหนึ่งที่บางท่านมีความคิดเห็นแตกต่างกันคือ มองว่าความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญกว่าตัวผู้นำ แต่อย่างไรก็ตาม คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ก็เห็นตรงกันว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคมีความสำคัญกับพรรคการเมืองใหม่

3.1.2 ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากการศึกษาการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง ว่ามีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการ

ดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ส่วนใหญ่ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ดัง คำสัมภาษณ์ดังนี้

“...ประเทศเราล้าหลังแต่เรายังคิดว่าเราเป็น UTOPIA (ดินแดนในอุดมคติ) แต่ประเทศในยุโรปและสแกนดิเนเวียทำได้ ถ้ามีคนทำได้แสดงว่ามันเป็นจริงได้ มันอาจจะช้าจะนาน นั่นอีกเรื่องหนึ่ง นี่คือเป้าหมายในการขับเคลื่อนพรรคการเมือง...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค และหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าหากพรรคการเมืองใหม่ยังมีความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างแน่วแน่พรรคการเมืองใหม่ก็จะยังสามารถดำเนินงานทางการเมืองต่อไปได้

“...ถ้าอุดมการณ์ความคิดยังคงเดิมเหมือนช่วงการจัดตั้งก็ไม่มีผลกระทบหรือทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินงานของพรรค...” นางภินันท์ โชติรสธรรมิ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์ความคิดก็ยังเป็นปัจจัยที่ทำให้พรรคเดินต่อ เพราะต้องทำงานตามเป้าหมายที่ตั้งไว้...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ความคิดอุดมการณ์สำคัญ ต้องเป็นไปตามความคิดของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นคนรุ่นไหนก็ตามถ้าความคิดหรืออุดมการณ์เหมือนเดิม พรรคการเมืองใหม่ก็ไปต่อได้แน่นอน...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ปัจจุบันแกนนำอีก 4 ท่านก็ไม่ได้อยู่ร่วมกับเราแล้ว สิ่งที่เรายึดติดเป็นเรื่องของอุดมการณ์มากกว่าตัวแกนนำ อุดมการณ์เปลี่ยนไปมันก็จะไม่ได้เป็นเนื้อเดียวกันกับพรรคอยู่แล้วโดยอัตโนมัติ พรรคก็มีทางของพรรคอยู่ถ้าแกนนำหรือผู้นำมีความคิดตรงกันข้ามโดยสิ้นเชิงเขาก็จะอยู่ไม่ได้อยู่แล้ว...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์ก็สำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่เพราะหากสมาชิกมีความคิดเห็นหรืออุดมการณ์แตกต่างเมื่อใด พรรคก็จะไม่สามารถดำเนินงานต่อไปได้...”

นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ปัจจุบันอุดมการณ์ความคิดของสมาชิกยังเหมือนเดิมเหมือนตอนที่ตั้งพรรค พรรคยังเดินต่อไปได้ เพราะผู้ที่มีความคิดแตกต่างก็ได้ลาออกไป เป็นเรื่องธรรมดาที่มีเกิดก็ต้องมีดับ ผู้ใดยังยึดมั่นในอุดมการณ์ที่ร่วมกันสืบสานการเมืองใหม่ให้ลูกหลาน...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...อุดมการณ์ของสมาชิกเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้พรรคยังคงต้องดำเนินต่อไป...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

ดังนั้นการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ในความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นตรงกันว่า ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ แต่หากวิเคราะห์อย่างรอบด้านแล้ว พรรคการเมืองใหม่น่าจะมีอีกหลายปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่จากอดีตจนถึงปัจจุบัน

3.1.3 นโยบายพรรค จากการศึกษาการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับนโยบายของพรรค ว่ามีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ พบว่านโยบายของพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ยังคงต้องดำเนินงานทางการเมือง เพราะต้องดำเนินงานตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้สำเร็จลุล่วง โดยเฉพาะนโยบายที่ตอบโจทย์หรือถูกใจโดนใจประชาชน ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้พรรคการเมืองใหม่ยังคงต้องดำเนินงานทางการเมืองต่อไป

“...ทุกวันนี้การเมือง เป็นของกลุ่มธุรกิจทางการเมือง พรรคการเมืองใหม่ต้องการให้การเมืองเป็นการเมืองที่สุจริตและเที่ยงธรรม ทำงานเพื่อประชาชนตามนโยบายที่พรรคกำหนด...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายพรรคจะต้องชัดเจน ใหม่ ก้าวหน้าและตอบโจทย์ประชาชนได้ เพราะที่ผ่านมานโยบายของพรรคการเมืองเดิม ไม่ใช่คำตอบที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องการ...” นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน

2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคการเมืองใหม่ต้องนำนโยบายที่กำหนดมาปฏิบัติ เพื่อตอบโจทย์ประชาชน เพราะพรรคอื่นไม่ทำตามนโยบายของตนที่ให้ไว้กับประชาชน...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เป้าหมายที่ทางพันธมิตรประชาสัมพันธ์ว่าจะทำอะไรให้กับประเทศหรือประชาชนบ้าง นั่นก็คือนโยบายการทำงาน ซึ่งต่อเนื่องจากความคิดการจัดตั้งพรรค...” นายศรีบุญวงศ์ กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคจะต้องทำงานตามที่พรรคได้บอกไว้กับประชาชน และกลุ่มสมาชิก...” น.ส.สุวันนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายที่นำเสนอต่อประชาชน เป็นเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นแนวทางในการเข้ามาทำงาน และเพื่อตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล...” น.ส.อาภารัตน์ ชาติจิติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เป็นเป้าหมายสำคัญในการทำงาน และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ นโยบายหลักของพรรคเพื่อต้องการแก้ไขปัญหาบ้านเมือง...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบายที่ตอบโจทย์ของสมาชิกมีส่วนทำให้เกิดการรวมตัวของมวลชนจนนำมาสู่การจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่...” นายเกียรติณรงค์ สรทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การดำเนินงานของพรรคเราจะค่อยๆ ทำตามนโยบายอันไหนทำได้ก่อนก็จะดำเนินการก่อนซึ่งเราได้เริ่มดำเนินการแล้ว คือ การให้ความรู้ทางด้านการเมืองแก่ประชาชน...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...นโยบาย คือการดำเนินงานของพรรคและเป็นสิ่งที่สำคัญ...” น.ส.สมฤดี

บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวสั้นๆว่านโยบายพรรคเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่านโยบายคือเป้าหมายและเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินของพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้กำหนดนโยบายการทำงานขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศ ไม่ได้ทำเพื่อกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง

3.1.4 เงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค จากการศึกษาการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับปัจจัยภายในด้านเงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค ว่ามีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นดังต่อไปนี้ให้สัมภาษณ์ดังนี้

“...พรรคจะต้องได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากสมาชิก โดยพรรคการเมืองใหม่ระดมเงินในรูปแบบของการสมัครสมาชิกพรรค เพื่อนำเงินเหล่านั้นมาใช้บริหารพรรค...” นายสุริยะ ไส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค (26 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การทำงานของพรรคเงินทุนสำคัญ แต่หากไม่มีก็ขับเคลื่อนการทำงานได้ แต่ก็คงไม่ดีนัก เงินที่ได้มาก็มาจากการบริจาคของประชาชน...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เงินสนับสนุนมีส่วนสำคัญในการดำเนินงาน แต่ถ้าพรรคไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากกลุ่มใดๆก็ตาม การเมืองใหม่ก็ยังสามารถดำเนินอยู่ได้แต่อาจจะไม่คล่องตัวนัก...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่ทำให้การเมืองใหม่ดำเนินงานอยู่ได้ แต่ที่ผ่านมาเงินที่ได้มาก็ขึ้นอยู่กับบริจาค...” นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ถ้าไม่มีเงินสนับสนุน พรรคการเมืองอยู่ไม่ได้แน่นอน เพราะสมาชิกส่วน

ใหญ่คือประชาชนไม่ใช่กลุ่มนายทุน...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เมื่อมีการจัดตั้งพรรคเรียบร้อยแล้วในการดำเนินงานของพรรคอย่างจริงจัง เงินทุนถือเป็นปัจจัยสำคัญเช่นกัน แต่สำหรับพรรคเรากรณีการรับบริจาคเราจะรับเฉพาะคนที่มีอุดมการณ์เหมือนกันเท่านั้น...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นออกเป็นสองด้าน กล่าวคือเงินทุนหรือเงินสนับสนุนเป็นทั้งปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ และไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เพราะเงินที่ได้มานั้นจะมาจากการบริจาคของสมาชิกพรรค หรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีจำนวนไม่มาก และไม่ได้มาจากการสนับสนุนของกลุ่มนายทุน หรือกลุ่มธุรกิจต่างๆ แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนที่มาจากบริจาคจะไม่ได้มากมาย พรรคการเมืองการเมืองใหม่ก็สามารถดำเนินงานทางการเมืองมาได้จนถึงปัจจุบันนี้

3.1.5 ผลประโยชน์ จากการศึกษาการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ ว่ามีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“...ผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรค...” นางภินันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...กำจัดการทุจริตคอร์ปชั่นคืองานของพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นผลประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับ...” นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค (24 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การทำงานของพรรคการเมืองใหม่ก็เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศเป็นหลัก...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การขยายตัวและดำเนินงานไปอย่างรวดเร็วโดยหวังผลประโยชน์ทางการเมือง มันเป็นปัญหาอยู่ในตัวของมันเอง ถ้าการดำเนินงานของพรรคขัดกับมติของลูกพรรค ก็จะส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคอย่างแน่นอน...” นายสมศักดิ์ อีสมันยี สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ผลประโยชน์มีผลต่อการดำเนินงาน เพราะในขั้นตอนการดำเนินงานทางการเมือง ผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่สำคัญสำหรับบางคน บางกลุ่ม แต่ไม่ได้หมายถึงผลประโยชน์ของพรรค...” นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ต้องเป็นของประชาชนไม่ใช่ของสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ ประชาชนก็คือสมาชิก ถ้าประชาชนได้ประโยชน์ สมาชิกก็ได้ประโยชน์เช่นกัน โดยเฉพาะประชาชนคนอื่นที่ไม่ใช่สมาชิก เรายังต้องดูแลเขาให้มากขึ้น...” น.ส.สุวนิ ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ตราบไคที่การเมืองยังย่ำอยู่กับที่อย่างนี้ ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ 90 เปอร์เซ็นต์ยังอยู่กับคน 20 เปอร์เซ็นต์ของประเทศ (กลุ่มทุนธุรกิจ) แต่คนอีก 80 เปอร์เซ็นต์ของประเทศได้รับผลประโยชน์เพียงแค่ 10 เปอร์เซ็นต์ เราก็ถือว่าเรื่องนี้เป็นภาระกิจของเราที่ยังไม่จบ ซึ่งเราอาจต้องใช้เวลา 10 ถึง 20 ปีในการทำงาน...” นายเกียรติณรงค์ สรทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ถึงแม้พรรคจะยังไม่มี ส.ส. ก็ยังทำงานให้ประชาชนอยู่ สิ่งสำคัญคือ การทำงานให้ประชาชนโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก...” นายจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...มองไม่เห็นถึงผลประโยชน์ของพรรค เพราะการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เพื่อจะส่งเสริมคนดีให้ไปรักษาผลประโยชน์ของชาติ ซึ่งเป็นเป้าหมายของพรรคการเมืองใหม่...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

ความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นว่า ผลประโยชน์ที่พรรคการเมืองใหม่จะได้รับจากการดำเนินงานทางการเมืองนั้น ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ แต่หากว่าเป็นผลประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับนั้น ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ยังคงต้องดำเนินงานทางการเมืองเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติและประชาชนต่อไป

3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกพรรค จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์เป็นประเด็นได้ ดังนี้

3.2.1 สภาพการเมือง จากการศึกษาสภาพการเมืองของประเทศไทย ตั้งแต่ ปี 2548 จนกระทั่ง ปี 2552 สภาพการเมืองมีผลเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ และเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“...ต้องการให้การเมืองเป็นการเมืองที่สุจริตและเกิดความเที่ยงธรรม...” นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (29 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคยังคงต้องดำเนินงานอยู่ เพราะสภาพปัญหาทางการเมืองยังมีอยู่ ประชาชนได้รับความเดือดร้อน เพราะเกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม...” นางกนิษฐา โขติรส เสรณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เราเปรียบเหมือนแนวคลื่นแล้วมันเป็นประโยชน์กับสาธารณะ สนับสนุนองค์กรอิสระต่างๆ ให้เขาขับเคลื่อนได้ เพื่อให้การทุจริตลดน้อยลง...” น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมือง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ถ้าการเมืองดีด้วยพรรคการเมืองใหม่ ประชาชนให้การสนับสนุน พรรคก็ยังคงต้องดำเนินงานต่อไปตามยุคและตามสมาชิกแกนนำในแต่ละรุ่น...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมือง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ความเห็นของผม อย่างญี่ปุ่นหรืออเมริกาเองก็ยังมีพรรคคอมมิวนิสต์อยู่

อย่างอเมริกาเราก็ดูเวลาที่สองพรรค ถ้าพูดง่าย ๆ ก็คือ ขวากับซ้าย พอพรรคฝ่ายขวานโยบายแข็งกร้าวเขาก็เอาพรรคฝ่ายซ้ายขึ้น ปัจจุบันนี้จริงๆ แล้วถ้าเป็นระบบประชาธิปไตย มันควรทำอย่างนั้น และพรรคควรให้การสนับสนุน...” นายสมศักดิ์ อิศมันย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เพราะการเมืองมีปัญหาพรรคการเมืองต่างๆ สร้างปัญหาให้เกิดทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย สภาพปัญหาต่างๆ ในทางการเมืองจึงเป็นสิ่งที่ทำให้พรรคยังคงต้องดำเนินงานทางการเมืองต่อไปเพื่อเป็นทางเลือกให้กับประชาชน...” นายศรีณัฐ วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ไม่ว่าพรรคใดจะได้เป็นรัฐบาลหรือฝ่ายค้าน พรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงต้องทำงานต่อไปเพื่อสานนโยบายของพรรคที่ได้ตั้งไว้เพราะพรรคที่มีอยู่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ...” น.ส.อาภารัตน์ ชาติชุตติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การเมืองมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา...” น.ส.จรรย์จันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...พรรคการเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันแต่ละพรรคมีความคิดทางการเมืองที่ไม่เหมือนกับพรรคการเมืองใหม่ พรรคการเมืองอื่นๆ ทำงานทางการเมืองให้แก่พวกพ้อง แต่พรรคการเมืองใหม่ทำงานให้กับประชาชน...” นายเกียรติคุณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การทุจริตคอร์รัปชันยังมีสูงมาก สภาพการเมืองยังเป็นเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มนายทุน...” นายจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...สภาพการเมือง ณ ปัจจุบันก็ยังไม่ดีขึ้น กลับแย่ลงขึ้นทุกวัน...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าสภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

จากความคิดเห็นของ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นว่า สภาพการเมืองของประเทศ ณ เวลานั้น มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เพราะการเมืองไทยในช่วงที่ผ่านมาพบว่ามีทั้งปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาเรื่องความขัดแย้งทางความคิดของนักการเมือง และที่สำคัญปัญหาที่ตัวนักการเมืองเองซึ่งที่ผ่านมาพบว่าส่วนใหญ่จะมองแต่เฉพาะผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน

3.2.2 เศรษฐกิจและสังคม ในการศึกษาเรื่องปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจและสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ของพรรคการเมืองใหม่ มีความเห็นแตกต่างกัน หลายท่านมีความคิดเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ ณ เวลานั้นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรค บางท่านมองว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยในการดำเนินงานของพรรค

“...เศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยหลักของการดำเนินงาน เป็นเพียงสิ่งแวดล้อม...” นางภินันท์ โชติรสเสถณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรคการเมืองใหม่ (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเศรษฐกิจและสังคม ไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจจะดีหรือไม่ดีอยู่ที่ฝ่ายการเมือง ดังนั้นการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่และทุกพรรค ก็เพื่อทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ถ้าดีอยู่แล้วก็ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก ส่วนสังคมเกี่ยวข้องตั้งแต่ความคิดอุดมการณ์ในการที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาอยู่แล้ว เพราะสังคมเป็นประเด็นสำคัญที่พรรคต้องการเข้ามาทำงาน...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจถ้าดีแล้วจำเป็นต้องมีพรรคการเมืองใหม่ด้วย มันก็ต้องจำเป็น เพราะทุกอย่างอย่างมันต้องมีการถ่วงดุลมีระบบตรวจสอบ ส่วนสังคมในปัจจุบันมีงานวิจัยบอกว่าเด็กอายุน้อยที่สุดทั้งคิดเชื่อ เอชไอวี ดิคาเสพติดอายุน้อยลงทั้งเป็นผู้ขายเองโดยถูกขูดเยียด...” น.ส. เสน่ห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจประเทศดีขึ้นพรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงต้องมีเพราะมันไม่มีอะไรแน่นอน เพราะพรรคไม่ได้ตั้งมาเพื่อมุ่งเข้าสู่อำนาจรัฐเพียงอย่างเดียว ถ้าเป็นก็คิดทำตามนโยบายไปแต่สิ่งสำคัญคือ จะเป็นผู้เฝ้ามองและเป็นผู้ตรวจสอบ ส่วนสังคมดีขึ้นอย่างไรพรรคการเมืองใหม่ก็

ยังคงต้องมีอยู่...” นายสมศักดิ์ อีสมันยี สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจตกต่ำสังคมเสื่อมโทรมลง เป็นปัญหาหลักและเป็นปัจจัยที่พรรคยังคงต้องดำเนินงานต่อไป...” นายศรีบุญ วงษ์กระจำง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนสำคัญ ผมทำงานสหภาพจะชินกับเรื่องปากท้อง เรื่องต่อสู้โดยตรงที่จะให้ค่าแรงดีขึ้น สวัสดิการสวัสดิภาพดีขึ้น พรรคการเมืองใหม่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญและจะต้องทำ...” นายเกียรติณรงค์ สรทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยหลักทางตรง แต่เป็นทางอ้อม...” น.ส.จirin จันท์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจก็ยังไม่ดีอยู่ พูดตรงๆว่า เราดำเนินวิถีชีวิตที่ไม่ได้ใช้ตามวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำรัส พรรคการเมืองใหม่ต้องแก้ไขปัญหาพวกนี้ ถึงแม้มันจะไม่ได้ มันจะไม่ชัดเจนมาก ได้แค่ หนึ่งหรือสองเปอร์เซ็นต์จากร้อยก็โอเค...” นายจริญ โสพรรณ ตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจสังคม ไม่ว่าจะดีขึ้นหรือแย่ลง พรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงต้องดำเนินงานทางการเมืองต่อไป...” นายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เศรษฐกิจแย่ลงทุกวัน สังคมและวัฒนธรรมก็เสื่อมถอยลงทุกวัน...” น.ส. สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

กล่าวสรุปเรื่องเศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่ามีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย นางกนิษฐา โขศิริสเรณิ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค น.ส.จirin จันท์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และนายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่าเศรษฐกิจและ

สังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ส่วน นายทศพล แก้วทิมา และ น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค นายสมศักดิ์ อิศมันย์, นายศรีณัฐ วงษ์กระจ่าง, นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง, นายจริญ โสพรรณตระกูล และ น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว เห็นตรงกันว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

3.2.3 การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน จากการศึกษาปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินมีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ พบว่า การสนับสนุนของกลุ่มประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน ที่นอกเหนือจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นดังกล่าวให้สัมภาษณ์ดังนี้

“...การเมืองใหม่ถ้ามีสื่อช่วยหรือมีเงินสนับสนุนพรรคจะดำเนินงานได้ดีกว่านี้ เพราะผลงานการเมืองใหม่ดีในระดับหนึ่งอยู่แล้วแต่ต้องเป็นเงินที่ชาวได้มาอย่างถูกต้อง...” นางภินันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค (17 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...มวลชนผู้สนับสนุนสำคัญมาก พรรคการเมืองใหม่ต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเป็นหลักและต่อเนื่อง...” นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค (21 ธันวาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ประชาชนนอกกลุ่มพันธมิตรมีส่วนผลักดันเหมือนกันแต่ไม่ได้มาในลักษณะมวลชนเงินสนับสนุนเราไม่กลัวนะแต่ว่ามันต้องมีบ้าง เราไม่ได้ปฏิเสธหากชาวบ้านจะมาบริจาค แต่ต้องตรวจสอบที่มาที่ไปของเงินด้วยนะ เราต้องฉลาดพอที่จะรู้จักกลุ่มที่จะมาสนับสนุน เพราะทุกที่ที่ต้องมีการสนับสนุนพรรคอยู่แล้ว...” น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค (17 ตุลาคม 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักในการบริหารงาน แต่อาจเป็นปัจจัยรองที่อาจมีผลกระทบบ้างต่อการดำเนินงานของพรรค รวมถึงการดำรงอยู่ของพรรค...” นายศรีณัฐ วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (28 กันยายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...เงินสนับสนุนมีผลมาก เราอยากเห็นที่มาจากประชาชนจริง ถ้าพรรคมีเงินน้อยก็สามารถดูแลพรรคได้โดยเวลาประชุมกรรมการบริหารก็ไม่จำเป็นต้องเป็น โรงแรมหรู...” น.ส.สุวัณนี ไวศรีแสง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (24 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชนมีแนวโน้มดีขึ้นหลังจากที่เกิดปัญหาภายในพรรคช่วงเวลาหนึ่ง การสนับสนุนของประชาชนเป็นกำลังใจและสำคัญต่อการทำงานของพรรค ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่สมาชิกเองก็ตาม...” น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ถ้าไม่มีเงินสนับสนุนพรรคการเมืองใหม่อยู่ไม่ได้แน่นอน เพราะสมาชิกส่วนใหญ่คือประชาชนไม่ใช่กลุ่มนายทุน...” นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นว่าการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชน ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ โดยมีดัชนีตัวชี้วัด คือ เงินบริจาคจากการเสียดายของประชาชนซึ่งให้พรรคการเมืองใหม่มากกว่าพรรคการเมืองใหญ่บางพรรค พบว่าส่วนหนึ่งของผู้บริจาคไม่ใช่สมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ด้วย...” นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (11 พฤศจิกายน 2555, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนจากประชาชนน้อยลง ถือว่าส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรค แต่พรรคก็พยายามชักชวนให้กลุ่มชนต่างๆ เข้าร่วมและสนับสนุนการทำงานของพรรค เดิมทีผู้สนับสนุนเป็นชนชั้นกลาง แต่เรากำลังเปลี่ยนเป้าหมายโดยเน้นไปที่กลุ่มชนชั้นมวลชนชาวบ้านต่างๆ ให้มาสนับสนุน... ส่วนทางด้านการเงินพรรคได้รับเงินสนับสนุนจาก กกต.เพื่อใช้ในการดำเนินงาน พรรคการเมืองจึงยังคงทำงานต่อไปได้ ถ้าเงินน้อยลงก็ต้องปรับลดค่าใช้จ่ายเพื่อให้พรรคเดินต่อไปได้...” น.ส.อาภารัตน์ ชาดิชุติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ (13 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...การสนับสนุนของประชาชนเป็นปัจจัยสำคัญ หากแต่พรรคการเมืองใหม่ขาดการสนับสนุนของประชาชนแล้วจะไม่สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ ปัจจุบันยังมีผู้ที่ให้การ

สนับสนุน และยังมีสมาชิกสมัครเข้าใหม่อย่างต่อเนื่อง ยังสานภารกิจการเมืองใหม่ได้...” น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น (22 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ถ้าพรรคมีสมาชิกน้อยลงมันก็อยู่ยากนะ ถ้าขาดการสนับสนุนมันก็ยากแล้วละ เราก็ต้องค่อยๆผลัดกันกันไป ค่อยๆหากกลุ่มสมาชิกไป หาแนวร่วมในภาคประชาชน และเดินควบคู่กับการทำงานทางการเมืองของพรรค...” นายจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก (10 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...ช่วงการจัดตั้งพรรค กกต.ไม่ได้ให้เงินสนับสนุน แต่พอจัดตั้งแล้วพรรคก็ได้รับเงินสนับสนุนจาก กกต.เพิ่มเติมซึ่งมีส่วนต่อการดำเนินงานของพรรค...” นายชาญชัย ช่วยเจริญ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี (12 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า เงินทุนและเงินสนับสนุนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

“...หลังจากพรรคเกิดขึ้นและมีการดำเนินงานการเมือง กกต.ก็มีเงินสนับสนุนให้ ก็ทำให้พรรคทำงานได้สะดวกขึ้น ช่วงการดำเนินงานเงินสนับสนุนถือเป็นปัจจัยสำคัญ...” นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี (17 มีนาคม 2556, สัมภาษณ์) กล่าวว่า การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

ดังนั้น ในประเด็นปัจจัยภายนอกเรื่อง การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ นั้น ทุกกลุ่มตัวอย่าง คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นตรงกันว่า การสนับสนุนดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค ผลประโยชน์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนการเงิน พบว่า ทั้งหมดเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ทั้งสิ้น แต่จะมากหรือน้อยหรือมีมุมมองที่แตกต่างกันไปบ้างก็ขึ้นอยู่กับทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อเรื่องดังกล่าวแต่โดยภาพรวมแล้วถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่พรรคการเมืองใหม่สามารถดำเนินงานทางการเมืองมาได้จนถึงทุกวันนี้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงาน ของ “พรรคการเมืองใหม่” รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรค โดย การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ งานวิจัย รายงานการดำเนินงานประจำปีของ พรรคการเมืองใหม่ รายงานผลการดำเนินงานของทางราช การสิ่งตีพิมพ์ หนังสือพิมพ์ วารสารและ บทความต่างๆ รวมถึง วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและพรรคการเมืองของ ประเทศไทย นอกจากนี้ได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค การเมืองใหม่ คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค จำนวนทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งการศึกษาวิจัย เรื่อง การก่อตัว การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรค การเมืองใหม่ ในครั้งนี้ทางผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์สำคัญของการศึกษาวิจัยไว้ด้วยกัน 2 ประการ คือ

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาถึงความเป็นมาและการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งมี จุดเริ่มต้นมาจากการรวมตัวของประชาชนในนามของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ผลจากการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงความเป็นมาของพรรคการเมือง ใหม่ โดยเริ่มต้นจากการก่อตัวและรวมตัวกันของเครือข่ายขบวนการทางสังคมเพื่อต่อต้านการ บริหารงานของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นการนำแนวร่วมของ 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่ม ขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ซึ่งแกนนำประกอบด้วย นายพิภพ ธงไชย, นายสมศักดิ์ โกศัย สุข, นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และนายสุริยะใส กตะศิลา และขบวนการเคลื่อนไหวของกลุ่มนาย สนิธิ ลิ้มทองกุล และพลตรีจำลอง ศรีเมือง โดยทั้ง 2 ฝ่ายได้ผนึกกำลังกันในการเคลื่อนไหวภายใต้ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” ซึ่งสาเหตุสำคัญของการเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านการ บริหารงานของรัฐบาล พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ในครั้งนี้มีด้วยกัน 3 ข้อกล่าวหาคือ 1) ข้อ กล่าวหาเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน การเอื้อผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง 2) ข้อกล่าวหา เรื่องการใช้ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้อำนาจรัฐในการควบคุมสังคมด้วยการ ใช้ความรุนแรงและละเมิดสิทธิมนุษยชน 3) ข้อกล่าวหาเรื่องการเมืองรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ การศึกษายังพบอีกว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นั้น นอกจากความสำคัญของแกนนำทั้ง 5 คนแล้ว มวลชนสมาชิกจำนวนมากก็มีความสำคัญ

เช่นเดียวกับแกนนำ และเป็นที่มาที่สำคัญของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ จากการเก็บข้อมูลและทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่า การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคก็คือ ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของสมาชิกกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่มีมติเสียงส่วนใหญ่ให้ทำการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อทำงานทางการเมืองในระบบสภาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยมุ่งเน้นเรื่องการแก้ไขปัญหาให้แก่ประเทศเป็นสิ่งสำคัญ โดยไม่ได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาให้แก่กลุ่มผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น

การศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนและเงินสนับสนุน ผลประโยชน์ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชน จากการศึกษาพบว่าทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสำคัญเป็นอย่างมากและส่งผลก่อให้เกิดการตั้งพรรคการเมืองใหม่ทั้งสิ้น แต่จะมากหรือน้อยอย่างไร หรือมีมุมมองที่แตกต่างกันไปบ้างก็ขึ้นอยู่กับทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยต่างๆ แต่โดยภาพรวมจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ จากการดำเนินงานทางการเมืองแบบนอกระบบสภา มาสู่การดำเนินงานทางการเมืองแบบในระบบสภา

ผลจากการศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ นับตั้งแต่มีการจดทะเบียนจัดตั้งพรรคเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2552 และเริ่มดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในระบบสภา โดยการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553 ซึ่งการดำเนินงานครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นครั้งแรกของการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในระบบสภาอย่างเป็นทางการของพรรคการเมืองใหม่ นับตั้งแต่มีการจัดตั้งพรรค โดยพรรคการเมืองใหม่ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ส.ก.จำนวน 40 เขต จากทั้งหมด 61 เขตเลือกตั้ง และส่งผู้สมัครลงเลือกตั้ง ส.ข.จำนวน 22 เขตเลือกตั้ง จำนวน 150 คน โดยใช้สโลแกนในการหาเสียงว่า “กรุงเทพฯ ทราบแล้วเปลี่ยน”

การศึกษาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ไม่ประสบความสำเร็จในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้ง ส.ก. และ ส.ข. ว่าเกิดจากทั้งปัญหาภายในพรรคและปัญหาจากภายนอกพรรค รวมถึงทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการดำเนินงานพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยภายใน ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนและเงินสนับสนุน ผลประโยชน์ และ

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชน จากการศึกษาพบว่าทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมีความสำคัญและมีผลต่อการดำเนินงานของพรรค เช่นเดียวกันกับที่มีผลที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ทั้งสิ้น แต่จะมากหรือน้อยอย่างไร หรือมีมุมมองที่แตกต่างกัน ไปบ้างก็ขึ้นอยู่กับทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อปัจจัยต่างๆ แต่โดยภาพรวมจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1. สรุปการวิจัย

“พรรคการเมืองใหม่” มีพัฒนาการมาจากการรวมตัวของกลุ่มมวลชนหลากหลายกลุ่ม หลากหลายอาชีพในนามของ “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” รวมตัวกันเพื่อประท้วงการทำงานของรัฐบาล พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ด้วยเรื่อง ทูจริตคอร์ปชั่น การจับจ้วงลวงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ และการขายทรัพย์สินของประเทศ เป็นต้น และผลของการเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาล และการดำเนินงานทางการเมืองนอกสภาที่เรียกว่า “การต่อสู้ภาคประชาชน” มาตั้งแต่ พ.ศ.2548 จนถึง พ.ศ.2552 ทำให้เกิดกระบวนการหล่อหลอมความคิดจนตกผลึกจนมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา ซึ่งในแนวคิดดังกล่าวมีทั้งผู้ที่จะเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมติเสียงส่วนใหญ่ของสมาชิกกลุ่มผู้ชุมนุมและแกนนำได้มีความเห็นให้ทำการจัดตั้งพรรค คณะผู้ก่อตั้งพรรคก็ได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด จนประสบความสำเร็จตามที่กล่าวมาข้างต้น ทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ จากการศึกษาของ ลูเธอร์ และมัลเลอร์ โรมเมล (Luther and Muller-Rommel) พบว่าความต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมือง ส่วน ดีไซร์ (Desai) เพเรน และเอ็มไฮเออ (Parent and Mhire) ให้ความเห็นว่า การมีกฎหมายที่เปิดโอกาสและรับรองสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะต้องมีกฎหมายที่รับรองสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการจัดตั้งพรรคการเมือง

จากการศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่นั้น พบว่ามีปัจจัยในการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในพรรคและปัจจัยภายนอกพรรคหรือสภาพแวดล้อม ดังนี้

1.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายในพรรค
สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.1.1 ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคมีส่วนต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

หรือไม่ นั่นพบว่า ทั้งหมควมีความคิดเห็น ไปในแนวทางเดียวกัน กล่าวคือ ผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้มีการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ทั้ง 5 คนมีความสำคัญมาก แต่สิ่งที่คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับผู้นำและผู้ก่อตั้ง คือ ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านมีความเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม ถือว่า ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคมีความสำคัญและเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

1.1.2 ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่ว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง มีส่วนต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ นั้น พบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ “ช็อนันต์ สมุทวณิช” ที่ได้สรุปไว้ว่า อุดมการณ์ทางการเมืองนั้นจะต้อง 1) เป็นความเชื่อที่ได้รับการยอมรับร่วมในกลุ่มชน 2) ความเชื่อนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความสำคัญต่อกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตัวและการดำเนินชีวิต 3) ความเชื่อนั้นจะต้องเป็นความเชื่อที่คนหันเข้ามาและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการประพฤติปฏิบัติตัวอย่างสม่ำเสมอ และในหลายๆ โอกาส และ 4) ความเชื่อนั้นจะต้องช่วยยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มไว้ด้วยกันหรือช่วยสนับสนุน หรือให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจกรรมต่างๆ (ช็อนันต์ สมุทวณิช 2523: 8-9)

1.1.3 นโยบายพรรค จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับนโยบายของพรรค ว่ามีส่วนและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ พบว่านโยบายของพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะนโยบายที่ตอบโจทย์หรือถูกใจโดนใจประชาชน ย่อมจะทำให้เกิดการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองในที่สุด ทุกกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่านโยบายคือ เป้าหมายการทำงานของพรรคการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้กำหนดนโยบายการทำงานขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดกับประชาชน ทุกภาคส่วนของประเทศ ไม่ได้ทำเพื่อกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง แต่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

1.1.4 เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค จากการศึกษาปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นเป็น 2

แนว คือ ทั้งที่เห็นว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และเห็นว่าไม่เป็นปัจจัย โดยกลุ่มที่เห็นว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ให้ความเห็นว่าเงินทุนหรือเงิน สนับสนุนพรรคถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่ผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่เนื่องจากการก่อกำเนิดของพรรคการเมืองใหม่มีพัฒนาการมาจากการรวมกลุ่มของมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ ที่มาจากหลายสาขาอาชีพ มาจากประชาชนคนชั้นล่างและผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคจึงมาจากการรับบริจาคจากหมู่มวลสมาชิก หรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ไม่ได้มาจากการสนับสนุนของกลุ่มนายทุน หรือกลุ่มธุรกิจต่างๆ

ส่วนในกลุ่มที่เห็นว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ให้ความเห็นว่าในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ไม่ได้ใช้เงินทุนมากมายไม่ได้พึ่งพิงเงินจากกลุ่มทุน เงินที่ได้มาจากการบริจาคของสมาชิกพรรคและประชาชนทั่วไป ซึ่งไม่ได้มากมายแต่ พรรคการเมืองการใหม่ก็สามารถจัดตั้งขึ้นได้และก่อดำเนินงานได้จนถึงปัจจุบัน จึงให้ความเห็นว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนไม่ใช่ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพรรคการเมืองใหม่

1.1.5 ผลประโยชน์ ในการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับเรื่องผลประโยชน์ว่าเป็นปัจจัยต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นว่า ผลประโยชน์ที่พรรคการเมืองใหม่จะได้รับจากการจัดตั้งนั้นไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรค แต่ผลประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับนั้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้มีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งพรรคและการดำเนินงานของพรรคก็คือ การทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ และประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

1.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกพรรค หรือสภาพแวดล้อม สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.2.1 สภาพการเมือง จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับเรื่องสภาพการเมือง ว่าเป็นปัจจัยต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่าสภาพการเมืองของประเทศไทย ตั้งแต่ปี 2548 จนกระทั่ง ปี 2552 มีผลเป็นอย่างมากต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพราะสภาพการเมืองไทยในขณะนั้น ต้องประสบปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน การขัดแย้งทางความคิดของนักการเมือง และที่สำคัญนักการเมืองต่างมองแต่เฉพาะผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าผลประโยชน์ของประเทศและประชาชน ขาดแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการขาดแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของนักการเมืองที่

ผ่านมาก็ได้แก่การย้ายสังกัดพรรคการเมืองของนักการเมืองต่างๆ ทั้งนี้เพื่อต้องการผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นที่ตั้งไม่ได้มองถึงผลประโยชน์ของประเทศและของประชาชน

1.2.2 สภาพเศรษฐกิจและสังคม การศึกษาเรื่องปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจและสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรคของพรรคการเมืองใหม่ พบว่ามีความคิดเห็นเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ณ เวลานั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและเลขาธิการพรรค และนายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค

ในขณะที่อีกกลุ่มเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคม ไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นางภินันท์ โชติรสเศรณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค และรองหัวหน้าพรรค น.ส.จिरจันท์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ น.ส.อาภารัตน์ ชาติขุติกำจร สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี

1.2.3 การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน จากการศึกษาปัจจัยด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกันเป็น 2 แนวทาง คือ มีความเห็นว่าการสนับสนุนดังกล่าวไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค นายศรีบุญ วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วน น.ส.เสนห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค น.ส.จिरจันท์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายเกียรติฉัตร สรทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี เห็นว่าการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินมีส่วนสำคัญและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่

1.3 การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายในพรรค สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการดำเนินงานของพรรคการเมืองในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้ง สก.สข.

ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาภายในของพรรคการเมืองใหม่เอง กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ไม่แปลกใจกับการที่ประชาชนในกรุงเทพมหานคร ไม่เลือกพรรคการเมืองใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างระบุว่า สมาชิกของพรรคยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน การส่งสมาชิกลงเลือกตั้งครั้งนี้ในส่วนของพรรคเองมีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พรรคมีเวลาในการเตรียมตัวน้อย อีกทั้งเรื่องของเงินสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวก็มีไม่มากพอที่จะไปแข่งขันกับพรรคใหญ่ๆ อย่างเช่น พรรคประชาธิปัตย์ หรือ พรรคเพื่อไทย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงมีความเห็นตรงกันว่า พรรคการเมืองใหม่ยังไม่พร้อมกับการเลือกตั้ง และไม่แปลกใจที่ประชาชนยังไม่ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใหม่

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายในพรรค สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้

1.3.1 ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับปัจจัยที่ว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคมีส่วนต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นเป็น 2 แนว คือ กลุ่มที่ให้ความเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสำราญ รอดเพชร และ น.ส.เสน่ห์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค น.ส.อาภารัตน์ ชาติชุติกาญจน์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายเกียรติฉัตรรงค์ ศรีทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นางอุไร เหลือเอก ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดเพชรบุรี น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดขอนแก่น นายเจริญ โสพรรณตระกูล ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดพิษณุโลก

ส่วนกลุ่มที่ให้ความเห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้ง ไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสมศักดิ์ โกศัยสุข คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค นางภิณัทน์ โชติรสเสถณี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มที่เห็นว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรคนั้น มีความเห็นว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองต่างหากที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรค เพราะหากพรรคมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำ แต่ความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองยังคงเดิมไม่ได้เปลี่ยนแปลง การดำเนินงานของพรรคตามนโยบายก็ยังคงสามารถสืบสานต่อไปได้

1.3.2 ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่ว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง มีส่วนต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค

สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ส่วนใหญ่ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากทุกกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าในลักษณะเดียวกันว่า ความคิดอุดมการณ์มีความสำคัญมากต่อการดำเนินงาน ถ้าความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองไม่เปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ก็คงยังคงก้าวต่อไปข้างหน้าถึงแม้ว่าบางสิ่งบางอย่างภายในพรรคจะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างก็ตาม แต่ถ้าความคิดอุดมการณ์ไม่เปลี่ยน พรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงต้องดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป

1.3.3 นโยบายพรรค ในการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เกี่ยวกับนโยบายของพรรค ว่ามีส่วนและเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ให้ความเห็นตรงกันว่านโยบายของพรรคถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินของพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้กำหนดนโยบายการทำงานขึ้นมาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชนทุกภาคส่วนของประเทศ ไม่ได้ทำเพื่อกลุ่มคนใดกลุ่มหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเข้ามาทำการแก้ไขปัญหาเรื่องปากท้องให้แก่ประชาชนเป็นหลัก ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่พรรคการเมืองใหม่ต้องการเข้ามาดำเนินงาน

1.3.4 เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค จากการศึกษาปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรคมีความเห็นออกเป็น 2 ด้าน กล่าวคือ เห็นว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสุริยะใส กตะศิลา คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ นายสมาน ท่อทิพย์ สมาชิกพรรคระดับแกนนำ โดยทั้งหมดให้ความเห็นว่าจำเป็นต้องมีเงินทุนในการบริหารและการทำงานต่างๆ ของพรรค

ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ได้แก่ นายสำราญ รอดเพชร คณะกรรมการบริหารพรรค นายทศพล แก้วทิมา คณะกรรมการบริหารพรรค โดยให้ความเห็นว่า เงินทุนที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ เป็นเงินที่ได้มาจากการบริจาคของสมาชิกพรรค หรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งมีจำนวนไม่มาก และไม่ได้มาจากการสนับสนุนของกลุ่มนายทุน หรือกลุ่มธุรกิจต่างๆ ถึงแม้ว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนที่มาจากการบริจาคจะไม่ได้มากมาย พรรคการเมืองการใหม่ก็สามารถดำเนินงานทางการเมืองมาได้จนถึงปัจจุบัน

1.3.5 ผลประโยชน์ ในการศึกษาผลประโยชน์ มีผลต่อการดำเนินงานของ

พรรคการเมืองใหม่หรือไม่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรค ระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นว่า ผลประโยชน์เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ แต่ผลประโยชน์ในความหมายของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผลประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับ ไม่ใช่ผลประโยชน์ต่อพรรคการเมืองใหม่แต่อย่างใด

1.4 การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกพรรคหรือสภาพแวดล้อม สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) จากการศึกษาพบว่าปัญหาในการดำเนินงานของพรรคการเมืองในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาภายนอกของพรรคการเมืองใหม่ กลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วย คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ประชาชนในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยรู้จักพรรคการเมืองใหม่ ประชาชนในกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่มีเจ้าของแล้วทั้งสิ้น กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในกรุงเทพมหานคร ส่วนหนึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ แต่ก็มีอีกบางส่วนซึ่งมีจำนวนมากพอสมควรที่ให้การสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ดังนั้นถ้าเป็นการแข่งขันกันระหว่าง พรรคการเมืองใหม่ กับ พรรคประชาธิปัตย์ ผลของการเลือกตั้งก็คงออกมาในรูปแบบเดิม และอีกหนึ่งเหตุผลที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่า กลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการหาเสียงและโน้มน้าวชาวกรุงเทพมหานครของพรรคการเมืองอื่นๆ ได้เปรียบพรรคการเมืองใหม่ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งมีกลยุทธ์ในการหาเสียงโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่า ถ้าไม่เลือกพรรคประชาธิปัตย์ สมาชิกของพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามซึ่งได้แก่พรรคเพื่อไทย จะชนะการเลือกตั้งและเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานของกรุงเทพมหานคร ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอกพรรคหรือสภาพแวดล้อม สามารถวิเคราะห์สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1.4.1 สภาพการเมือง สภาพการเมืองไทยในช่วงปี 2548 ที่เต็มไปด้วยปัญหาสารพัด ทั้งปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาล การขัดแย้งทางความคิดของนักการเมือง

นักการเมืองที่มีอยู่ต่างมองแต่เฉพาะผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประเทศชาติและประชาชน นักการเมืองไม่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีจริยธรรม คุณธรรม กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ เห็นว่าสภาพการเมืองของประเทศ ณ เวลานั้น มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ นั่นคือ การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้มีโอกาสเข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในรัฐสภา รวมทั้ง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้ความรู้และข้อเท็จจริงในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลและนักการเมือง การติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และการผลักดันกฎหมายภาคประชาชน เป็นต้น

1.4.2 สภาพเศรษฐกิจและสังคม ในการศึกษาเรื่องปัจจัยภายนอกด้านเศรษฐกิจและสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น จากการศึกษาพบว่า คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรคของพรรคการเมืองใหม่ พบว่ามีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย กล่าวคือ นางภิณันท์ โชติรสเสรี คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรคและรองหัวหน้าพรรค น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และนายชาญชัย ช่วยจันทร์ ผู้บริหารสาขาพรรคจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

ส่วนนายทศพล แก้วทิมา และ น.ส.เสนีย์ หงษ์ทอง คณะกรรมการบริหารพรรค นายสมศักดิ์ อิศมันยี, นายศรัณยู วงษ์กระจ่าง, นายเกียรติณรงค์ ศรีทอง, นายจริญ โสพรรณตระกูล และ น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว เห็นตรงกันว่าเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่

1.4.3 การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน จากการศึกษาปัจจัยภายนอกด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินมีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างทั้งคณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ ผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นตรงกันว่าการสนับสนุนดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นจากกลุ่มพันธมิตรฯ สมาชิกพรรคการเมืองใหม่ ประชาชนทั่วไปที่มีใช้กลุ่มพันธมิตรฯ และไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าเมื่อมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมาแล้ว พรรคการเมืองใหม่เองก็ต้องทำหน้าที่ของตนเองเพื่อให้ปรากฏแก่สายตาของประชาชนโดยทั่วไปของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนโดยส่วนใหญ่ทั่วประเทศทราบถึงเจตนารมณ์ของทางพรรคที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะเข้ามาทำงานทางการเมืองเพื่อ

ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ดังนั้นพรรคการเมืองใหม่เองก็ต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั้งที่เป็นสมาชิกของพรรค หรือไม่ได้เป็นสมาชิกของพรรคในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นกำลังสนับสนุนและเป็นฐานกำลังให้แก่ทางพรรค เพื่อทำการขับเคลื่อนทางการเมืองต่อไป

กล่าวโดยสรุป จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างต่อกรณีผลการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ ได้ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ในนามของพรรคเป็นครั้งแรกและก็ไม่ได้รับการไว้วางใจจากประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นที่น่าสนใจและไปในแนวทางเดียวกัน คือส่วนใหญ่ไม่แปลกใจกับผลการเลือกตั้ง ซึ่งบางท่านมีความคิดว่าพรรคน่าจะได้รับเลือกอย่างน้อยที่สุด 1 ที่นั่งแต่สุดท้ายก็ไม่ได้ ความคิดเห็นที่ทุกท่านคิดเห็นเหมือนกันคือ พรรคการเมืองใหม่ยังไม่พร้อมทั้งเรื่องของตัวผู้สมัคร เงินสนับสนุน ฐานเสียงในกรุงเทพ หลายท่านมองว่าคนกรุงเทพส่วนใหญ่มีเจ้าของแล้ว และคนกรุงเทพเองก็ยังไม่แน่ใจพรรคการเมืองใหม่ เพราะเป็นพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่จริงๆ

ในการศึกษาจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ในด้านปัจจัยภายใน คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรคของพรรคการเมืองใหม่ เห็นตรงกันว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ มีความสำคัญก่อให้เกิดการจัดตั้งของพรรคการเมืองใหม่ ส่วนเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกัน ในด้านปัจจัยภายนอก กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่า สภาพการเมืองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ส่วนที่เห็นต่างกัน คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน

นอกจากนี้ การศึกษาการดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ พบว่าการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) นั้น ประสบกับปัญหาทั้งที่เกิดจากภายในพรรคและภายนอกพรรค ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ด้านปัจจัยภายใน กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่าความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ เป็นปัจจัยในการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ส่วนปัจจัยผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค และเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกัน ด้านปัจจัยภายนอก กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันว่า สภาพการเมืองและการสนับสนุนของประชาชน มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ส่วนที่เห็นต่างกัน คือ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ พบว่ามีปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรค ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในพรรคและปัจจัยภายนอกพรรคหรือปัจจัยสภาพแวดล้อม โดยในส่วนของการทำงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากฎหมาย การส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2553 พรรคการเมืองใหม่ ได้ทำการส่งผู้สมัครลงเลือกตั้งในเวทีการเมืองเป็นครั้งแรก โดยส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ส.ก. จำนวน 40 เขต จากทั้งหมด 61 เขตเลือกตั้ง และ ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง ส.ข.จำนวน 22 เขตเลือกตั้ง จำนวน 150 คน ใช้สโลแกนในการหาเสียงว่า "กรุงเทพฯ ทราบแล้วเปลี่ยน" และรณรงค์ให้ชาวกรุงเทพฯ เลือกพรรคของตนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ตรวจสอบการทุจริต ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ พรรคการเมืองใหม่ *ไม่ได้รับการเลือกตั้งแม้แต่ที่นั่งเดียวไม่ว่าจะเป็น ส.ก. หรือ ส.ข.* และจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค ได้ให้ความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ พรรคการเมืองใหม่ยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนและยังไม่พร้อมทั้งตัวบุคคลและเงินสนับสนุน สมาชิกพรรคมีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งดังกล่าว และพรรคการเมืองใหม่ไม่มีมวลชนจัดตั้งในกรุงเทพฯ คนกรุงเทพฯ มีเจ้าของแล้ว ถึงแม้ว่าในขณะที่นั้นกระแสของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะดี แต่ส่วนหนึ่งของกลุ่มพันธมิตรฯ ก็เป็นมวลชนของพรรคประชาธิปัตย์ จึงลงคะแนนให้ผู้สมัครจากพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งจากการดำเนินงานทางการเมืองดังกล่าวของพรรคการเมืองใหม่ พบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคในหลายๆ ปัจจัยด้วยกัน

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในพรรคและปัจจัยภายนอกพรรคหรือปัจจัยสภาพแวดล้อม สรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ก. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ที่คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรคของพรรคการเมืองใหม่ เห็นตรงกัน คือ 1) *ปัจจัยภายใน* ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ 2) *ปัจจัยภายนอก* ด้านสภาพการเมือง

ข. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นต่างกัน คือ 1) *ปัจจัยภายใน* ด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค 2) *ปัจจัยภายนอก* ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน

ค. การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นตรงกัน คือ ปัญหาการดำเนินงานทางการเมืองที่เกิดจากภายในพรรคและภายนอกพรรค ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นตรงกัน คือ 1) ปัจจัยภายใน ด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ 2) ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพการเมืองและการสนับสนุนของประชาชน

ง. การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ปัญหาในการดำเนินงานทางการเมืองนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกัน ไม่มีประเด็นที่เห็นต่างกัน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นต่างกัน คือ 1) ปัจจัยภายใน ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค และเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค 2) ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น สามารถที่จะอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกัน คือ ปัจจัยภายใน ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ และ **ปัจจัยภายนอก** ด้านสภาพการเมือง

2.1.1 ปัจจัยด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ จากจุดเริ่มต้นของพรรคการเมืองใหม่ที่เริ่มมาจากพัฒนาการของกลุ่มมวลชนหลากหลายกลุ่ม ในนามกลุ่ม “พันธมิตรเพื่อประชาธิปไตย” นำโดยแกนนำคนสำคัญ 5 คน คือ นายสนธิ ลิ้มทองกุล พลตรีจำลอง ศรีเมือง นายพิภพ ชงไชย นายสมศักดิ์ โกศัยสุข และนายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ นำมวลชนแนวร่วมเดินขบวนประท้วงรัฐบาลพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร จนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เกิดกระบวนการหล่อหลอมความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรฯ ตกผลึกและมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา ซึ่งแกนนำทั้ง 5 คน รวมทั้ง แกนนำคนอื่นๆ มีบทบาทและสำคัญยิ่งในการจัดตั้งและการดำเนินงานทางการเมือง เพราะผู้นำถือเป็นบุคคลสำคัญในการโน้มน้าวมวลชนให้คล้อยตามให้ความคิดของกลุ่มเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งตลอดระยะเวลาของการชุมนุมประท้วงเรื่อยมาจนจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ความเป็นผู้นำทำให้การดำเนินงานต่างๆ ประสบผลสำเร็จด้วยดี และการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ก็เช่นเดียวกัน จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ถ้าแกนนำทั้ง 5 คน ไม่เห็นด้วยหรือไม่มีท่านใดท่านหนึ่งในจำนวนทั้ง 5 คน รับตำแหน่งหัวหน้าพรรค การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ก็ยากที่จะประสบผลสำเร็จทั้งนี้เพราะมวลชนที่มารวมตัวกันชุมนุม ณ ช่วงเวลานั้น ได้ให้การยอมรับและศรัทธาในแกนนำทั้ง 5 คนเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงถือได้ว่าผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ดังคำนิยามที่มีผู้ให้

คำนิยามเกี่ยวกับ “ผู้นำทางการเมือง” คือ ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีมีศิลปะหรือมีความสามารถชักนำผู้อื่นให้กระทำตามด้วยดี โดยมีข้อโต้แย้งเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีเลย และในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างความสมานสามัคคี สร้างความประทับใจให้กับสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคม จนทำให้เกิดความเชื่อ ความเคารพ ความภักดี และความร่วมมือกับผู้อื่นในสังคมในการทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

การมีผู้นำมีมาตั้งแต่โบราณกาล สังคมมนุษย์ยังต้องพึ่งผู้นำ เพื่อประโยชน์อื่นๆ เมื่อคนมารวมกันจำเป็นต้องมีกิจกรรมหลายอย่าง เพื่อปรับปรุงชุมชน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดจากการอยู่ร่วมกัน กิจกรรมต่างๆ เหล่านั้นจำเป็นต้องมี ผู้นำเพื่อกระทำสิ่งที่ประ โยชน์ต่อส่วนรวม ทวี สุรฤทธิกุล (2546: 128-129) อธิบายว่า ผู้นำทางการเมือง คือ บุคคลที่อยู่ในส่วนที่กุมอำนาจทางการเมืองการปกครอง โดยหมายถึงบุคคลที่มีฐานะตำแหน่งหรือหน้าที่ทางการเมืองการปกครองในระดับสูง เป็นบุคคลที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบจากคนกลุ่มอื่น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่จะต้องยึดถือประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม โดยที่ผู้นำทางการเมืองต้องมีคุณลักษณะในตัว (character) ที่เป็นพิเศษแตกต่างจากคนทั่วไป ผู้นำทางการเมืองจึงต้องมีจริยธรรมและคุณธรรมที่เหนือกว่าคนทั้งหลายด้วยเช่นกัน ฌรงค์ สีนสวัสดิ์ (2523: 17-23) กล่าวว่า ลักษณะของผู้นำทางการเมืองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสมบัติบางอย่างที่มนุษย์ธรรมดาไม่มี แต่อาจจะมีความแตกต่างกันไป บางคนว่าผู้นำต้องพูดเก่ง บางคนว่าต้องเป็นคนใจกว้างขวาง ใจถึง บางคนว่าต้องเป็นนักฉวยโอกาส และวิทยา นภาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์ (2539: 97-109) ได้อธิบายถึงผู้นำพรรคการเมืองไว้ว่า ผู้นำพรรคการเมือง (Party Leader) คือ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อนโยบายของพรรค เป็นผู้นำในทุกๆ ด้านสำหรับพรรคการเมือง ผู้นำพรรคการเมืองอาจหมายถึง ทั้งคณะผู้บริหารหรือหมายถึงผู้บริหาร หรือผู้นำเพียงคนเดียวก็ได้ การเป็นผู้นำเกิดขึ้นในทุกๆ ประชาคม แต่ลักษณะที่เป็นลักษณะร่วมกันของการเป็นผู้นำ ได้แก่ การที่ต้องขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตาม ผู้ตามจักต้องคอยดูแลความเคลื่อนไหวของผู้นำจึงจะทำให้เป้าหมายของพรรคบรรลุผลสำเร็จหรือไม่ ลักษณะของผู้นำจึงจำต้องอาศัยปัจจัยควบคู่ระหว่างอำนาจที่กำหนดไว้เป็นทางการกับอิทธิพลส่วนตัว กิจกรรมของพรรคเน้นหนักในด้านใดก็ขึ้นอยู่กับหัวหน้าพรรคเป็นสำคัญ

2.1.2 ปัจจัยด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เอกวิทย์ มณีธร (2552 : 439-441) กล่าวว่า ปัจจัยที่จะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งจนสามารถได้ชัยชนะในการแข่งขันทางการเมือง คือ การมีโครงสร้างของพรรคการเมืองที่เหมาะสม ซึ่งอุดมการณ์ของพรรค (Party Ideology) เป็นกรอบความคิดทางการเมืองพื้นฐานในการกำหนดนโยบายของพรรคที่เป็นรูปธรรม เพื่อการบริหารประเทศและตอบสนองผลประโยชน์และความต้องการของกลุ่มผลประโยชน์และประชาชน แนวนโยบายของพรรคจึงต้องสอดคล้องกับความคิดอุดมการณ์และเป็นตัวแทนของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ที่เป็นสมาชิกพรรค อุดมการณ์ของ

พรรค จึงเป็นที่มาของการได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มผลประโยชน์และประชาชน

จากความคิดอุดมการณ์และความเชื่อความศรัทธาของกลุ่มพันธมิตรฯ ในอุดมการณ์หรือแนวคิดทางการเมืองที่ไม่เอาการเมืองฉ้อฉลและการเมืองแบบเก่าๆ ที่เต็มไปด้วยคอร์รัปชัน ความขัดแย้ง เห็นพวกพ้อง จึงต้องการการเมืองแบบใหม่ที่จริงจัง โปร่งใส ตรงไปตรงมา อุดมการณ์มวลชนได้รับการตอบสนอง เกิดการผสมผสานระหว่างอุดมการณ์มวลชนและอุดมการณ์ของผู้นำ นำไปสู่การจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อเป็นพรรคทางเลือก เป็นพรรคที่จะเป็นเครื่องมือต่อสู้ภาคประชาชนอย่างแท้จริง จากอุดมการณ์อันแรงกล้าของมวลชนและผู้นำที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันหล่อหลอมจนเกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ซึ่งเป็นลักษณะที่ใกล้เคียงกับแนวคิดของ วิลเลียม กูดแมน (William Goodman) ที่กล่าวว่า พรรคการเมืองคือ องค์กรที่มีสมาชิกซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันมาอยู่ร่วมกัน โดยมีเจตนาเปิดเผยในการแข่งขันทางการเมืองด้วยวิธีการเลือกตั้งเพื่อให้ได้ชัยชนะและสามารถที่จะเข้าไปใช้อำนาจในรัฐบาล อันจะทำให้มีสิทธิในการบริหารปกครองเพื่อผลประโยชน์จากการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ต่างพบกับอุปสรรคต่างๆ มากมาย แต่เมื่อทุกคนมีความคิดอุดมการณ์และความคิดความเชื่อในสิ่งที่กระทำ จึงผ่านปัญหานั้นๆ มาด้วยดี

ความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองมีความสำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นแนวความคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชุมชนไว้ด้วยกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่ทุกๆ คนมีร่วมกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม ซึ่งมีกลุ่มชนที่ต่างเชื้อชาติ ต่างภาษา ต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกัน (ชัยอนันต์ สมุทวณิช 2523: 14) อุดมการณ์ทางการเมืองมีความสำคัญต่อสังคม 2 ประการ คือ ประการแรก ช่วยผูกมัดให้บุคคลรวมกันเป็นกลุ่มก้อน และประการที่สอง ช่วยให้บุคคลแต่ละคนทราบว่าตนมีบทบาทอันใดในสังคมในระหว่างที่บุคคลเติบโตเจริญวัยขึ้น ความสำคัญประการแรกทำให้เกิดความเป็นปึกแผ่นในสังคม ส่วนประการที่สองช่วยสร้างเอกลักษณ์ (identity) ของประชาชนในชาติ (สวัสต์ สุคนธรังษี 2517: 21-22)

2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายพรรคที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่
นโยบายของพรรคการเมืองนั้นเกิดจากการได้เข้ารับรู้ปัญหาของประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน และรัฐบาลไม่สามารถเข้าไปแก้ปัญหาให้กับประชาชนได้ จึงทำให้กลุ่มผู้นำและสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งพรรคเกิดแนวคิดที่จะทำการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยกำหนดนโยบายขึ้นมาตามที่พรรคการเมืองนั้นได้รับรู้ปัญหาอยู่แล้ว เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนที่มีความเดือดร้อน และใช้เป็นแนวทางในการหาเสียงสนับสนุนจากประชาชนในการเลือกตั้ง หรือให้ประชาชนที่มีความสนใจในนโยบายของพรรคการเมืองของตนสมัครเป็น

สมาชิกพรรค หรือให้การสนับสนุนพรรค (ลองศักดิ์ ไชยศิริวงศ์สุข, 2553 : 123) สำหรับพรรคการเมืองใหม่ที่ก่อกำเนิดจากกลุ่มพันธมิตรฯ ที่ดำเนินการทางการเมืองต่อสู้นอกสภาขั้วได้รัฐบาล เมื่อมาจัดตั้งพรรคการเมือง นโยบายส่วนใหญ่ก็มาจากเวทีปราศรัยที่นำเสนอโดยแกนนำโดยมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน การแก้ไขปัญหาของชนชั้นล่างที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคม การแก้ปัญหาปากท้อง และการแก้ไขปัญหาสังคม เป็นต้น

นโยบายที่ตอบโจทย์หรือถูกใจโดนใจประชาชน ย่อมจะทำให้เกิดการยอมรับจากสมาชิกของกลุ่มพันธมิตรฯ และประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ และเป็นแรงผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองในที่สุด

2.1.4 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่
ผลประโยชน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองแต่จะต้องเป็นผลประโยชน์ที่เกิดกับประเทศชาติและประชาชนรวม ต้องไม่เป็นผลประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ผลประโยชน์ถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่ไม่ใช่ผลประโยชน์ที่พรรคการเมืองใหม่จะได้รับ แต่เป็นผลประโยชน์ที่ประเทศชาติและประชาชนจะได้รับต่างหาก เช่น การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่เพื่อเข้าไปดำเนินการทางการเมืองในรูปแบบใหม่ ๆ เป็นการเมืองของประชาชนทุกระดับ ปราศจากธุรกิจการเมือง มุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำของสังคม เกิดการกระจายรายได้ สร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ประเทศและประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ มิใช่แก่กลุ่มพวกพ้อง หรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

2.1.5 ปัจจัยด้านสภาพการเมืองที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่
ปัจจัยที่มีผลต่อการก่อเกิดพรรคการเมืองในประเทศต่างๆ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสังคมจิตวิทยา และปัจจัยด้านการเมือง โดยสิงห์ทอง บัวชุม (2550: 42-45) กล่าวว่าปัจจัยด้านการเมืองที่มีผลต่อการก่อเกิดพรรคการเมือง จะประกอบด้วย 1) ปัจจัยแรก จากการศึกษาของลูเธอร์ และมัลเลอร์ โรมเมิล (Luther and Muller-Rommel) พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดพรรคการเมือง กล่าวคือ ความสนใจของประชาชนที่จะเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองปกครองหรือการร่วมกิจกรรมทางการเมือง 2) ปัจจัยที่สอง จากการศึกษาของ ดีไซร์ (Desai) และเพเรนและเอ็มไฮเออ (Parent and Mhire) พบว่า ระบบกฎหมายที่เปิดโอกาสและรองรับสิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สืบเนื่องจากการมีระบอบการเมืองที่เปิดโอกาสให้คนเข้ามามีส่วนร่วม จึงต้องมีระบบกฎหมายที่รองรับสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะในด้านการจัดตั้งพรรคการเมือง ซึ่งกฎหมายสำคัญที่จะรองรับสิทธิให้คนทุกกลุ่มมีอิสระทางการเมืองรวมทั้งการจัดตั้งพรรคการเมือง ก็คือ รัฐธรรมนูญของแต่ละประเทศ หากประเทศใดมีกฎหมายที่เปิดโอกาสให้คนมีอิสระทางการเมือง การจัดตั้งพรรคก็จะมีมาก

ดังนั้น จากการศึกษาที่สังคมไทยเป็นสังคมเปิด มีกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้โดยอิสระ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถจัดตั้งพรรคการเมืองได้ง่าย ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้นที่ประชาชนเกิดความตื่นตัวทางการเมืองสูง รัฐบาลถูกตรวจสอบการทำงานจากประชาชนอย่างเข้มข้น พรรคการเมืองที่มีอยู่ในขณะนั้นไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน มีความขัดแย้งกัน พรรคการเมืองที่มีไม่ตอบโจทย์ประเทศ ประชาชนเบื่อหน่ายพรรคการเมืองเดิมๆ เกิดการผูกขาดของพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรคซึ่งไม่ได้ทำเพื่อชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง ถูกผูกขาดโดยนักเลือกตั้งและนายทุน ปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ทูจริตการเลือกตั้ง ใช้อิทธิพลและระบบอุปถัมภ์ จึงเป็นแรงผลักดันให้กับกลุ่มพันธมิตรฯ รวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพื่อที่จะเข้าไปดำเนินการทางการเมืองและเปลี่ยนแปลงให้สภาพการเมืองของประเทศ ให้กลับมาสู่ทิศทางที่เหมาะสม ตามแนวความคิดอุดมการณ์และแนวนโยบายที่เสนอกับประชาชน

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกัน คือ ปัจจัยภายใน ด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค และ **ปัจจัยภายนอก** ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม และการสนับสนุนของประชาชน

2.2.1 ปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เอกวิทย์ มณีธร (2552: 439-441) กล่าวว่าปัจจัยที่จะทำให้พรรคการเมืองมีความเข้มแข็งจนสามารถได้ชัยชนะในการแข่งขันทางการเมือง คือ การมีโครงสร้างของพรรคการเมืองที่เหมาะสม ซึ่งการเงินของพรรค (Party Finance) จำเป็นต้องมีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้พรรคเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ที่มาของเงิน ได้แก่ ค่าบำรุงการเป็นสมาชิกพรรคเงินบริจาคจากผู้สนับสนุน เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นต้น

ดังนั้น เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมือง แต่เนื่องจากการก่อกำเนิดของพรรคการเมืองใหม่มาจากการรวมกลุ่มของมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ ที่มาจกหลายสาขาอาชีพ จากประชาชนคนชั้นล่าง และผู้ใช้แรงงานเป็นส่วนใหญ่ เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคจึงมาจากการรับบริจาคจากหมู่มวลชนสมาชิก ไม่ได้พึ่งพิงเงินจากกลุ่มทุนแต่อย่างใด ไม่วิ่งหานายทุน ไม่วิ่งหากลุ่มทุน เพราะจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงกับกลุ่มทุน ซึ่งต้นตอของการคอร์รัปชันของนักการเมืองในปัจจุบัน เกิดจากการที่พรรคการเมือง ต้องขอรับการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งรวมทั้ง ค่าใช้จ่ายในการดูแลสมาชิกพรรค จากกลุ่มทุนและกลุ่มธุรกิจต่างๆ ทำให้พรรคการเมืองต้องตอบแทนกลุ่มทุนหรือกลุ่มธุรกิจเหล่านั้น ในรูปของโครงการหรือสัมปทานของรัฐ จึงเกิดการคอร์รัปชันเชิงนโยบายหรือความขัดแย้งเชิงผลประโยชน์ (Conflict of Interest) เพราะฉะนั้น หากตัด

ความสัมพันธ์หรือการเกี่ยวพันระหว่างพรรคการเมืองกับกลุ่มทุนหรือกลุ่มธุรกิจได้ การคอร์รัปชันที่น่าจะอยู่ในวงจำกัดไม่สามารถกัดกร่อนทำลายประเทศได้อย่างเช่นในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม การที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นต่างกันกรณีเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น อาจเกิดจากมุมมองและทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉพาะกลุ่มที่เห็นว่าไม่เป็นปัจจัยอาจเกิดจากการที่พรรคการเมืองใหม่ไม่มีกลุ่มทุน กลุ่มธุรกิจใดๆ มาสนับสนุนเหมือนพรรคการเมืองอื่นๆ เงินทุนที่ใช้ในการจัดตั้ง การบริหาร และการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค มาจากการเก็บค่าสมัครสมาชิก และการบริจาคจากสมาชิกและประชาชนทั่วไปเท่านั้น แต่พรรคการเมืองใหม่ก็สามารถจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมาได้ จึงเห็นว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่แต่อย่างใด

2.2.2 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความเห็นแตกต่างกัน หลายคนเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ณ เวลานั้นเป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรค ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจะไม่ได้อยู่ในช่วงวิกฤติเหมือนอย่างที่เกิดขึ้นใน ปี 2540 “วิกฤติการณ์ต้มยำกุ้ง” และเศรษฐกิจและสังคมของประเทศก็ดูเหมือนว่าจะดีแต่หากพิจารณาอย่างถ่องแท้จะเห็นว่าความเป็นอยู่และปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศก็ยังมีปัญหาอยู่เช่นเดิม จึงต้องจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่เพื่อเข้ามาดำเนินงานทางการเมืองในระบบและเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะปัญหาด้านปากท้องของประชาชน รวมทั้ง การเข้าไปแก้ไขปัญหาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจหลายๆ แห่ง ที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย ในขณะที่ส่วนหนึ่งมีความเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยที่ส่งผลก่อให้เกิดการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ เพราะขณะนั้นถือว่าสภาพเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในสภาพดีกว่าหลายๆ ประเทศ การส่งออกดี ฐานะการเงินของประเทศดี ปัญหาการว่างงานน้อย แต่เพราะปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบายที่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนธุรกิจของพรรคการเมืองต่างหากที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เพื่อเข้าไปดำเนินกิจกรรมทางการเมืองแบบใหม่ ที่ไม่เอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนหรือกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

ทั้งนี้ ความเห็นที่แตกต่างกันในปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่ก่อให้เกิด การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่หรือไม่นั้น อาจขึ้นอยู่กับมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน รวมทั้ง อาจขึ้นอยู่กับพื้นฐานทางด้านการศึกษา พื้นฐานทางด้านการรับรู้

ตำแหน่งหน้าที่การงาน และสถานะทางสังคม อาจทำให้เกิดความเห็นต่างขึ้นได้

2.2.3 ปัจจัยด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนของประชาชนที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นแตกต่างกัน ในกลุ่มที่เห็นว่า การสนับสนุนของประชาชนไม่ได้เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ให้เหตุผลว่าสมาชิกของกลุ่มพันธมิตรฯ ให้ความเชื่อและเคารพต่อกลุ่มแกนนำ จึงสนับสนุนให้จัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ และจากการสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่ไม่ใช่กลุ่มพันธมิตรฯ บางกลุ่มไม่ยอมรับและไม่สนับสนุนการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มแม่ยกของพรรคประชาธิปัตย์ แม้จะมีประชาชนส่วนหนึ่งไม่สนับสนุนและไม่เห็นด้วยกับการตั้งพรรคการเมืองใหม่ แต่พรรคการเมืองใหม่ก็เกิดขึ้นได้เพราะ มีฐานเสียงจากกลุ่มพันธมิตรเป็นหลักอยู่แล้ว ส่วนกลุ่มที่เห็นว่า การสนับสนุนของประชาชนเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ให้เหตุผลว่าประชาชนที่นอกเหนือจากกลุ่มพันธมิตรฯ มีส่วนผลักดันให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ถึงแม้จะไม่ได้มาในลักษณะของมวลชนสนับสนุน แต่ก็สนับสนุนในด้านการสะท้อนปัญหาและถ่ายทอดสู่แกนนำและมวลชนกลุ่มพันธมิตรฯ จนก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ในที่สุด นอกจากนี้ ยังมีดัชนีตัวชี้วัดการสนับสนุนของประชาชนอย่างหนึ่ง คือ เงินบริจาคจากการเสียดายของประชาชนซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้รับมากกว่าพรรคการเมืองใหญ่บางพรรคด้วย และจากการตรวจสอบพบว่าส่วนหนึ่งของผู้บริจาคไม่ได้เป็นสมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ แต่เป็นประชาชนทั่วไปที่ต้องการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานของพรรค

ทั้งนี้ ในทัศนะของผู้วิจัยคิดว่าความเห็นที่แตกต่างกันในปัจจัยด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งของพรรคการเมืองใหม่ อาจขึ้นอยู่กับมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่เห็นต่างในเรื่องดังกล่าว

2.3 การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นตรงกัน คือ ปัญหาการดำเนินงานทางการเมืองที่เกิดจากภายในพรรคและภายนอกพรรค ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกัน คือ *ปัจจัยภายใน* ด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ และ *ปัจจัยภายนอก* ด้านสภาพการเมืองและการสนับสนุนของประชาชน

การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ การส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2553 ปัญหาในการดำเนินงานของพรรคการเมืองในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้ง เกิดจากปัญหาภายในและภายนอกพรรคการเมืองใหม่ เนื่องจากสมาชิกของพรรคการเมืองใหม่ยังไม่

เป็นที่รู้จักของประชาชนจึงไม่ได้รับการสนับสนุน การส่งสมาชิกลงเลือกตั้งครั้งนี้ในส่วนของพรรคเองมีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย พรรคมีเวลาในการเตรียมตัวน้อย อีกทั้งเรื่องของเงินสนับสนุนการดำเนินงานดังกล่าวก็มีไม่มากพอที่จะไปแข่งขันกับพรรคใหญ่ๆ อย่างเช่น พรรคประชาธิปัตย์ หรือ พรรคเพื่อไทย โดยเฉพาะกลยุทธ์ในการหาเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ที่โน้มน้าวให้ชาวกรุงเทพมหานครเลือกพรรคของตนเพื่อให้ได้ชัยชนะเหนือพรรคเพื่อไทย ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงมีความเห็นตรงกันว่า พรรคการเมืองใหม่ยังไม่พร้อมกับการเลือกตั้ง และไม่แปลกใจที่ประชาชนยังไม่ให้การสนับสนุนพรรคการเมืองใหม่

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกัน คือ ปัจจัยภายใน ด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค และผลประโยชน์ และ ปัจจัยภายนอก ด้านสภาพการเมืองและการสนับสนุนของประชาชน

2.3.1 ปัจจัยด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นคำสอนหรือแนวความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งอยู่ด้วยตัวของมันเองได้ยาก เช่นเดียวกับศาสนาจะต้องมีสถาบันหรือองค์การ เช่น วัด โบสถ์ และพระ คอยถ่ายทอดและกำหนดการปฏิบัติ อุดมการณ์ทางการเมืองจึงต้องคู่กับองค์การ (Organization) ทางการเมือง เช่น อุดมการณ์ทางการเมืองของระบบประชาธิปไตยก็มี สภา พรรคการเมือง และการเลือกตั้ง (ลิขิต ธีรเวคิน 2541: 211) อุดมการณ์ทางการเมืองเป็นแนวความคิดทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในการรวมชุมชนไว้ด้วยกัน เพราะอุดมการณ์ทางการเมืองชี้ให้เห็นถึงสิ่งต่างๆ คนมีส่วนร่วม มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในสังคม อุดมการณ์ที่เหมือนกันและตรงกันจึงเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวกลุ่มคนในสังคมให้ดำเนินกิจกรรมทางสังคมไปในทิศทางเดียวกัน มีความผูกพันซึ่งกันและกัน พัฒนาเป็นความรักความสามัคคีซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในสังคม ดังนั้น กลุ่มคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองตรงกันย่อมที่จะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไปในแนวเดียวกัน ความคิดอุดมการณ์และความเชื่อความศรัทธาของกลุ่มพันธมิตรฯ ที่รวมตัวกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองใหม่ ยึดอุดมการณ์ไม่เอาการเมืองฉ้อฉล การเมืองคอร์รัปชัน เห็นแก่พวกพ้อง นำไปสู่การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตามอุดมการณ์ที่มีต่อกัน

2.3.2 ปัจจัยด้านนโยบายพรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ นโยบายของพรรคเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ของพรรคจะต้องเป็นไปตามแนวนโยบายของพรรคที่ให้ไว้กับสาธารณชน ดังนั้น การดำเนินการใดๆ ของพรรคการเมืองใหม่จะต้องสอดคล้องกับนโยบายของพรรค เพื่อเป็นบทพิสูจน์ของการทำหน้าที่ในระบบ ได้แก่ นโยบายการปราบปรามคอร์รัปชัน นโยบายการปกป้องสถาบันสำคัญของชาติ นโยบายสร้างการเมืองใหม่ นโยบายส่งเสริมและผลักดันการกระจายรายได้

และการกระจายผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เป็นต้น พรรคการเมืองใหม่จัดตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนเรื่องการทำงานทางการเมืองทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชนของประเทศ ดังนั้นนโยบายจึงเปรียบเสมือนเป้าหมายหลักของการทำงานทางการเมือง ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ได้กำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนก่อนที่จะมีการจัดตั้งพรรคว่า หากเมื่อใดที่พรรคการเมืองใหม่ได้เข้ามาทำหน้าที่หรือเข้ามาทำงานทางการเมืองแล้ว พรรคการเมืองจะต้องดำเนินงานทางการเมืองให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ตั้งแต่แรก

2.3.3 ปัจจัยด้านผลประโยชน์ที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่
เป้าหมายในการจัดตั้งและการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ คือผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน ดังนั้น การดำเนินงานของพรรค ถึงแม้จะยังไม่มีผู้แทนในสภาแต่พรรคก็ต้องทำงานให้กับประชาชน สิ่งสำคัญคือ การทำงานให้ประชาชนโดยยึดผลประโยชน์ของประชาชนและของชาติเป็นหลัก ได้แก่ การให้ความรู้ทางการเมืองภาคประชาชน การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล การติดตามและตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคก็เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและของชาติโดยแท้จริง

2.3.4 ปัจจัยด้านสภาพการเมืองที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่
สภาพความวุ่นวายทางการเมือง ความขัดแย้งทางการเมือง การทุจริตคอร์รัปชัน นักการเมืองย้ายพรรคเพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ โดยพรรคการเมืองใหม่มุ่งหวังที่จะมีโอกาสเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากเป้าหมายทางการเมืองดังกล่าว จึงผลักดันให้พรรคการเมืองใหม่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อโอกาสรับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนในรัฐสภา รวมทั้ง การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อให้ความรู้และในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลและนักการเมือง การติดตามและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และการผลักดันกฎหมายภาคประชาชน เป็นต้น

2.3.5 ปัจจัยด้านการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่
การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงินมีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองใดๆ หากขาดการสนับสนุนจากสมาชิกพรรคหรือจากประชาชนทั่วไป ผลสำเร็จตามเป้าหมายก็จะเกิดขึ้นได้ยาก ยกตัวอย่างการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใหม่ที่ผ่านมา ไม่ประสบความสำเร็จเพราะประชาชนไม่สนับสนุน ดังนั้น การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่จะสำเร็จได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนจากประชาชนโดยทั่วไปของประเทศ มิใช่แค่เพียงการสนับสนุนจากสมาชิกพรรค หรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การดำเนินงานของพรรคจึงมีปัจจัยสำคัญมาจากการสนับสนุนหรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งหากประชาชน

สนับสนุนหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้นก็จะนำไปสู่การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ตามลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองที่อัลมอลด์ และเวอร์บา คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร์ฟ้าผสมผสานกันแบบมีส่วนร่วม (Subject & participative political culture) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ประชาชนเริ่มมีความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง โดยคิดว่าตนมีบทบาทและอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงเกิดการเรียกร้องสิทธิทางการเมืองขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีประชาชนอีกบางส่วนยังคงเมินเฉยและไม่สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบนี้ระยะแรกอาจทำให้ระบบการเมืองไม่มั่นคง แต่หากดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องจะมีอิทธิพลอาจให้กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร์ฟ้าหรือแบบอำนาจนิยมเปลี่ยนท่าทีและทัศนคติหันมาสนใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในที่สุด

2.4 การดำเนินงานทางการเมืองและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นต่างกัน คือ ปัญหาในการดำเนินงานทางการเมืองนั้น ไม่มีประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกัน ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่าง เห็นต่างกัน คือ *ปัจจัยภายใน* ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค และเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค และ *ปัจจัยภายนอก* ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม

การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ การส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2553 ปัญหาในการดำเนินงานของพรรคการเมืองในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งนั้น กลุ่มตัวอย่างไม่มีประเด็นที่เห็นต่างกัน โดยมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ บุคคลผู้สมัครของพรรคยังไม่เป็นที่รู้จักของชาวกรุงเทพมหานคร พรรคมีเวลาในการเตรียมงานน้อย เงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของพรรคมีไม่มากพอที่จะแข่งขันกับพรรคอื่นๆ ประชาชนหรือชาวกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีเจ้าของแล้ว ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นปัญหาที่เกิดจากภายในพรรคและภายนอกพรรค

ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ที่กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างกัน คือ *ปัจจัยภายใน* ด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค และเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค และ *ปัจจัยภายนอก* ด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.4.1 ปัจจัยด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ผู้นำพรรคการเมือง (Party Leader) คือ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อนโยบายของพรรค เป็นผู้นำในทุกๆ ด้าน สำหรับพรรคการเมืองใหม่นั้น การที่กลุ่มตัวอย่างเห็นต่างในปัจจัยด้านผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรค เพราะด้านหนึ่งมองว่าผู้นำหรือบุคคลนั้นมีส่วน

สำคัญต่อการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่เท่านั้น ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของพรรค อุดมการณ์ความคิดต่างหากที่สำคัญกว่า เพราะหากอุดมการณ์ของสมาชิกยังอยู่การทำงานของพรรคการเมืองก็ไปต่อได้ แม้จะมีการเปลี่ยนตัวผู้นำ พรรคก็ยังดำเนินงานต่อได้ ในขณะที่อีกกลุ่มเห็นว่าผู้นำมีความสำคัญ พรรคจะดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยืนยาวถ้าหัวหน้าพรรคเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับ ได้รับความไว้วางใจ ไม่มีความเสื่อมเสียทั้งทางการเมืองและส่วนตัว หัวหน้าพรรคก็เสมือนเสาหลักของพรรค

2.4.2 ปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ การเงินของพรรค (Party Finance) จำเป็นต้องมีเงินสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด (เอกวิทย์ มณีธร 2552: 439-441) เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้พรรคการเมืองมีการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ การจัดประชุมสมาชิกพรรค การขยายสาขาพรรค การสมัครสมาชิกพรรค และการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง เป็นต้น

เนื่องจากเงินทุนหรือเงินสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมาจากเงินบริจาคของสมาชิกและประชาชนทั่วไป โดยไม่ได้พึ่งพิงทุนจากกลุ่มทุน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านเงินทุนหรือเงินสนับสนุนที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ของกลุ่มตัวอย่างต่างกัน คือ ทั้งเห็นว่าเป็นปัจจัยและไม่เป็นปัจจัย ทั้งนี้ น่าจะเกิดจากทัศนคติหรือตำแหน่งความรับผิดชอบในพรรคที่ได้รับมอบหมายในขณะนั้นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งบางคนอาจไม่มีหน้าที่ในการหาทุนหรือการใช้จ่ายเงิน จึงเห็นว่าเป็นปัจจัยในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค รวมทั้ง การที่พรรคการเมืองใหม่ไม่ได้รับการสนับสนุนทุนจากกลุ่มทุนใดๆ แต่ก็สามารถจัดตั้งและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมาได้ จึงเห็นว่าเงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรคไม่ได้เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่แต่อย่างใด

2.4.3 ปัจจัยด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ความเห็นต่างของกลุ่มตัวอย่างกรณีปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่หรือไม่ น่าจะเกิดจากทัศนคติที่ต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง ขณะที่กลุ่มหนึ่งมองว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ใช่ปัจจัยหลักของการดำเนินงาน เป็นเพียงสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจสังคม ไม่ว่าจะดีขึ้นหรือแย่ลง พรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงต้องดำเนินงานทางการเมืองต่อไป ทั้งนี้เพราะการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่เป้าหมายหลัก คือเรื่องของการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นปัญหาหลักและเป็นจุดเริ่มของปัญหาต่างๆ เพราะเมื่อใดที่นักการเมืองหรือพรรคการเมืองทำทุจริตคอร์รัปชัน ผลกระทบที่ตามมาก็คือ เรื่องปัญหาปากท้องของประชาชน ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอาจอยู่ในระดับที่ดี แต่ก็จะมีเฉพาะในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าประชาชนทั้งหมดของประเทศจะได้รับประโยชน์จากการที่เศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังเจริญเติบโตและก้าวหน้า จึงมีความเห็นว่าเศรษฐกิจและสังคมไม่ได้เป็นปัจจัยต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ในขณะที่อีกกลุ่มเห็นว่าเศรษฐกิจจะดีไม่ได้อยู่ที่ฝ่ายการเมือง การดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่และทุกพรรค ก็เพื่อทำให้เศรษฐกิจของประเทศดี แต่ก็ต้องมองต่อไปด้วยว่าถ้าเศรษฐกิจและสังคมของประเทศดีขึ้นแล้วนั้น ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนดีขึ้นตามไปด้วยหรือไม่

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การก่อตั้ง การจัดตั้ง และการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่” ปัญหาที่พบมีผลต่อการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่อย่างยิ่ง และส่งผลทำให้พรรคการเมืองใหม่ ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ดังนั้น หากพรรคการเมืองใหม่ ต้องการที่จะประสบความสำเร็จทางการเมืองและได้รับการสนับสนุนจากประชาชน พรรคการเมืองใหม่จึงควรแก้ไขปรับปรุงพรรคการเมืองของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการเมืองในครั้งต่อไปในอนาคต

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับพรรคการเมืองใหม่ ผลการศึกษาการจัดตั้งและการดำเนินงานของ “พรรคการเมืองใหม่” มีปัจจัยที่มีผลต่อการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรค กล่าวคือ ปัจจัยภายในพรรค ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้งพรรค ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนหรือเงินสนับสนุนพรรค และผลประโยชน์ และปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพการเมือง สภาพเศรษฐกิจและสังคม และการสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน

หากพรรคการเมืองใหม่ต้องการประสบผลสำเร็จในการเลือกตั้ง และมีผู้แทนของพรรคเข้าไปทำหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ หรือมีโอกาสเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายรัฐบาล หรือแม้กระทั่งมีโอกาสเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ตลอดจนพัฒนาเป็นพรรคการเมืองที่มั่นคงแข็งแรง เป็นสถาบันทางการเมืองของประเทศในที่สุด พรรคการเมืองใหม่ จะต้องแสดงบทบาทและทำหน้าที่สำคัญในระบบการเมืองและการดำเนินงานของระบบการเมือง ได้แก่ ทำหน้าที่ในกระบวนการหล่อหลอมกล่อมเกลางานการเมือง (Political Socialization) ให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชนและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง (Citizen Participation) ทำหน้าที่คัดเลือกชนชั้นนำทางการเมือง (Recruitment of Elite) เพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินกิจการทางการเมืองในการแบ่งปันผลประโยชน์ทางการเมือง ทำ

หน้าที่เป็นช่องทางการสื่อสารทางการเมือง(Political Communication) ระหว่างประชาชนกับกลุ่มผู้มีอำนาจทางการเมือง และระหว่างบุคคลในสังคมการเมืองด้วยกัน ทำหน้าที่เป็นกลไกในการต่อรองผลประโยชน์ให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมและแก้ไขความขัดแย้งของบุคคลที่มีความคิดเห็นต่างกัน ทำหน้าที่ในการผสมผสาน (Integration) หรือการสร้างชาติ (Nation-building) โดยการประสานความแตกต่างของสมาชิกในประชาคมการเมืองนั้น ให้เป็นพรรคการเมืองที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Party of Solidarity) เป็นเครื่องมือในการสร้างประชาคม เพื่อให้รัฐบาลสนองต่อความต้องการของประชาชน เป็นสถาบันที่สร้างความชอบธรรมทางการเมือง (Political Legitimacy) ให้กับรัฐบาลและระบบการเมืองทั้งหมด และทำหน้าที่เป็นช่องทางสำคัญในการกำหนดประเด็นผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Articulation) และรวบรวมผลประโยชน์และข้อเรียกร้องทางการเมือง (Interest Aggregation) เพื่อกำหนดเป็นนโยบายของพรรคให้ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม เป็นต้น (จักษ์ พันธ์ชูเพชร 2549: 458-460)

ดังนั้น การที่พรรคการเมืองใหม่จะพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองและทำหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ดีในระบบการเมืองของประเทศได้นั้น การพัฒนาตัวบุคคลของพรรค การพัฒนาผู้นำหรือแกนนำพรรคให้มีศักยภาพ สามารถทดแทนกันได้อย่างต่อเนื่อง ปลูกฝังแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองให้แพร่หลายสู่ทุกวัย ทุกอาชีพ ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จัดทำนโยบายพรรคที่สามารถตอบสนองความต้องการส่วนใหญ่ของประเทศ พิจารณาช่องทางสะสมเงินทุน พรรคที่เหมาะสมสำหรับดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในอนาคต รวมทั้ง ขยายฐานมวลชนหรือสมาชิกพรรคให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อการยอมรับและการสนับสนุนของประชาชนมากยิ่งขึ้นถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองใหม่ได้มีการจัดตั้งและดำเนินงานทางการเมืองมาตั้งแต่ปี 2552 แต่สิ่งหนึ่งที่ปรากฏในระบบการเมืองของประเทศไทยคือ พรรคการเมืองใหม่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเมือง โดยเฉพาะการส่งสมาชิกพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ซึ่งครั้งนั้นพรรคการเมืองใหม่ไม่ได้รับการเลือกตั้งแม้แต่ที่นั่งเดียว ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยมีความเห็นว่าพรรคการเมืองใหม่สามารถจัดตั้งขึ้นมาได้โดยมีปัจจัยสำคัญต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกที่ส่งผลให้การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้นประสบความสำเร็จและสามารถดำเนินงานและกิจกรรมทางการเมืองด้านการเมืองจนเป็นที่รู้จักของประชาชนเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แต่การดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่อาจยังต้องทำการแก้ไขและปรับปรุงพรรคการเมืองของตนให้พัฒนาขึ้น ดังนี้

3.1.1 ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง จากการศึกษาที่พบนั้น พรรคการเมืองใหม่นั้นเริ่มประสบกับปัญหาเรื่องความคิดและอุดมการณ์ของสมาชิกพรรคที่เริ่มมีความคิดเห็น

ต่างกัน ในการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างมากต่อการจัดตั้ง และเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา และในการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของพรรค แต่เนื่องจากหลังจากที่พรรคการเมืองใหม่มีการจัดตั้งขึ้นมาและมีการดำเนินงานทางการเมืองมาจนถึงปัจจุบัน พรรคการเมืองใหม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง หัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรคมาแล้วถึง 3 ครั้ง ความคิดอุดมการณ์ของสมาชิกพรรคเริ่มมีความเห็นต่างกันในบางเรื่อง โดยเฉพาะการส่งสมาชิกพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) สมาชิกพรรคมีทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการส่งสมาชิกพรรคลงเลือกตั้งดังกล่าว ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ทางพรรคการเมืองใหม่ควรต้องรีบทำการแก้ไขและปรับปรุงอย่างเร่งด่วน โดยการที่ผู้นำของพรรคและสมาชิกพรรคระดับแกนนำต้องทำความเข้าใจให้กับสมาชิกของพรรคได้รับทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอธิบายให้สมาชิกพรรคเกิดความเข้าใจในปัญหารวมถึงชี้แจงให้สมาชิกพรรคได้รับทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความร่วมมือเป็นหนึ่งเดียวทางด้านความคิดอุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคซึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวและยึดถือปฏิบัติมาตั้งแต่เริ่มทำการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ขึ้นมา

3.1.2 นโยบายของพรรค ปัญหาที่พบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นโยบายของพรรคการเมืองใหม่ ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ในขั้นตอนของการจัดตั้งพรรค พรรคการเมืองใหม่ได้มีการประชาสัมพันธ์เรื่องของนโยบายของพรรคที่ค่อนข้างชัดเจนว่า สิ่งสำคัญที่ทางพรรคการเมืองใหม่ต้องการเข้ามาทำงานทางการเมืองคือ การนำเสนอนโยบายของพรรคที่เน้นเรื่องประโยชน์ที่ประชาชน โดยส่วนใหญ่ของประเทศจะได้รับ เช่น ด้านแรงงาน ด้านการเกษตร แก้ไขเรื่องปัญหาปากท้องให้แก่ประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง และโดยที่มาจากพรรคการเมืองใหม่นั้น กลุ่มมวลชนที่ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่นั้น ก็มีที่มาจากมวลชนต่างๆ ทั่วทั้งประเทศ แต่ปรากฏว่าพรรคการเมืองใหม่เองก็ยังไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน ดังนั้นพรรคการเมืองใหม่เองต้องทำการศึกษาว่าสาเหตุที่ทำให้พรรคการเมืองใหม่ยังไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเมืองนั้นคือสิ่งใด ทั้งๆ ที่นโยบายที่ทางพรรคกำหนดขึ้นมานั้น ทางพรรคเองก็คิดว่าเป็นนโยบายที่ตอบโจทย์ของประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ แต่อาจขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงนโยบายดังกล่าว หรืออาจเป็นกรณีที่ประชาชนยังขาดความเชื่อมั่นในตัวบุคคลของพรรคที่จะเข้ามาทำงานทางการเมือง ทั้งนี้เพราะพรรคการเมืองใหม่สมาชิกส่วนใหญ่มาจากมวลชนซึ่งไม่เป็นที่รู้จัก ซึ่งผลของการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) เป็นบททดสอบได้เป็นอย่างดีว่าหากนโยบายของพรรคเป็นนโยบายที่ตอบโจทย์

ประชาชน แต่หากผู้สมัครของพรรคยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนก็ถือเป็นงานยากของพรรคการเมืองใหม่ที่จะประสบความสำเร็จทางการเมือง หรืออาจเป็นกรณีที่ประชาชนของประเทศ ณ ปัจจุบันมีพรรคการเมืองอื่นเป็นเจ้าของหมดแล้ว ดังนั้นสิ่งสำคัญที่พรรคการเมืองใหม่ควรดำเนินงาน คือการประชาสัมพันธ์พรรคของตนเองเพื่อให้เป็นที่รู้จักและเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

3.1.3 เงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค ด้านปัจจัยภายใน จากการศึกษาวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่างกันในเรื่องของเงินทุนว่าเป็นปัจจัยต่อการดำเนินงานของพรรคหรือไม่ ซึ่งบางกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนพรรคเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงาน และบางกลุ่มเห็นว่าไม่ได้เป็นปัจจัยในการดำเนินงานของพรรค ในส่วนของผู้วิจัยเห็นว่าเงินทุนและเงินสนับสนุนพรรคเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้พรรคการเมืองใหม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเมืองของพรรค ทั้งนี้เนื่องจากเงินทุนและเงินสนับสนุนอาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญต่อการดำรงอยู่หรือการดำเนินงานของพรรค แต่เป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะนำพาพรรคให้ประสบความสำเร็จทางการเมือง ทั้งนี้เพราะหากเมื่อใดที่พรรคไม่มีเงินสนับสนุนการทำงาน พรรคก็จะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเมืองได้ กลุ่มตัวอย่างบางท่านให้ความคิดเห็นว่า การส่งสมาชิกลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นสาเหตุหนึ่งมาจากการที่พรรคมีเงินสนับสนุนไม่เพียงพอในการส่งสมาชิกลงเลือกตั้ง และไม่สามารถแข่งขันกับพรรคการเมืองใหญ่ได้ และถ้าเป็นเช่นนั้นก็เท่ากับว่าพรรคการเมืองใหม่จะไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การทำงาน of พรรค และหากเป็นเช่นนั้นประชาชนก็จะไม่ได้รับรู้ถึงสิ่งต่างๆ ที่ทางพรรคได้ดำเนินงานไป อีกทั้งทางพรรคเองก็ยังไม่มีส่วนมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบการเมือง ดังนั้นหากพรรคการเมืองใหม่ไม่มีกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ ในอนาคตประชาชนอาจไม่ให้ความสำคัญและสนใจการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ก็เป็นได้ ทั้งนี้ที่พรรคการเมืองใหม่ ที่มีที่มาจากความร่วมมือกันของมวลชนของประเทศในนามของ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งครั้งหนึ่งเคยสร้างปรากฏการณ์ทางการเมืองให้แก่การเมืองไทยในช่วงที่ผ่านมา

3.1.4 การสนับสนุนของประชาชนและการสนับสนุนทางการเงิน ด้านปัจจัยภายนอก จากการศึกษาวิจัยการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่พบว่า การที่พรรคการเมืองใหม่ยังไม่ประสบความสำเร็จทางด้านการเมืองนั้น ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งได้แก่ การขาดการสนับสนุนจากประชาชน พรรคการเมืองใหม่ มีที่มาจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ มีพลังมวลชนจำนวนมากเข้าร่วมการชุมนุม และรวมถึงพลังมวลชนอีกจำนวน

มากที่มีอยู่ตามจังหวัดต่างๆ ทั่วทั้งประเทศ ซึ่งกล่าวได้ว่ากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นั้น มีประชาชนเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระบบ นอกสภา แต่เมื่อกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้ทำการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ขึ้นมา และดำเนินกิจกรรมทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง สิ่งหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นในวงการเมืองไทย คือ พรรคการเมืองใหม่ยังไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชน และยังไม่ประสบความสำเร็จในการทำงานด้านการเมืองในระบบสภา ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากพรรคการเมืองใหม่ คือพรรคการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ แขนงนำบุคคลสำคัญของพรรค รวมถึงสมาชิกระดับแกนนำของพรรค ส่วนใหญ่มีที่มา จากมวลชน ซึ่งไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศ ถึงแม้ว่าแกนนำบางท่านอาจ มาจากคนในวงการการแสดง ในวงการบันเทิง หรือเป็นคณาจารย์และนักวิชาการที่มีความรู้ ความสามารถเป็นที่รู้จักของประชาชน แต่ก็ยังขาดประสบการณ์การทำงานด้านการเมือง และ ยิ่งไปกว่านั้นหากไม่เป็นที่รู้จักของประชาชนแล้วก็ยากที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานทางการเมือง หรืออาจเป็นกรณีที่ประชาชนมีพรรคการเมืองที่ตนเองให้การสนับสนุนอยู่แล้ว อย่างเช่น กรณีที่ประชาชนชาวกรุงเทพมหานครให้การสนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ในการเลือกตั้งสมาชิก สภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พรรคการเมือง ใหม่ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งดังกล่าว พรรคการเมืองใหม่เองต้องทำการศึกษาวิเคราะห์ ให้พบถึงสาเหตุหรือปัญหาว่าเหตุใดจึงขาดการสนับสนุนจากประชาชนต่างๆ ที่พรรคการเมืองใหม่ เองก็มาจากประชาชน หรืออาจเป็นไปได้ว่าประชาชนที่รวมตัวกันในนามของกลุ่มพันธมิตร ประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้น ต้องการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพื่อเป้าหมายบางประการ และเมื่อดำเนินการจนสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าวแล้ว ประชาชนกลุ่มนั้นก็หันหลังให้แก่ การเมืองไทย ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวนั้นอาจจะกลับมารวมตัวกันหรือเข้าร่วมการชุมนุมอีกหากเกิด สถานการณ์ต่างๆ ที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของตน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นเพียงเพื่อต้องการ ตอบสนองความต้องการของตน ดังนั้นสิ่งหนึ่งที่พรรคการเมืองใหม่ต้องเร่งทำการแก้ไขและ ปรับปรุง คือการดำเนินงานของพรรคต้องมุ่งเน้นประชาสัมพันธ์ให้พรรคการเมืองใหม่เป็นที่รู้จัก ของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลงานที่ผ่านมาและสิ่งที่พรรคการเมืองใหม่จะทำให้แก่ ประชาชนและประเทศในอนาคต ต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนถึงความคิดและอุดมการณ์ ของทางพรรคการเมืองใหม่ที่มุ่งเน้นในการที่จะเข้ามาแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่ประชาชนทุกคนทั่ว ทั่วประเทศไม่ใช่ทำเพื่อกลุ่มคนใดกลุ่มคนหนึ่ง แก้ไขปัญหาที่ประเทศกำลังประสบอยู่ โดยเน้นให้ เห็นถึงการทำงานของพรรคการเมืองใหม่ซึ่งมีความแตกต่างจากพรรคการเมืองเดิม ซึ่งหากพรรค การเมืองใหม่สามารถดำเนินงานทางการเมืองตามที่ได้กำหนดนโยบายไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ก็จะให้การสนับสนุนใน

ทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของเสียงสนับสนุน การสนับสนุนทางการเงิน หรือการสนับสนุนด้านอื่นๆ แก่พรรคการเมืองใหม่เพื่อเป็นการตอบแทนในสิ่งที่พรรคการเมืองใหม่ได้ดำเนินการให้แก่ประชาชนและประเทศ

ปัจจัยต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกพรรค ที่กล่าวมาข้างต้น มีส่วนและส่งผลเป็นอย่างมากต่อการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่ ในการส่งสมาชิกของพรรคลงเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (ส.ก.) และสมาชิกสภาเขต (ส.ข.) พรรคการเมืองใหม่ เป็นพรรคที่จัดตั้งขึ้นมาได้ประมาณ 2-3 ปี ความคิดและอุดมการณ์ในการทำงานทางการเมืองถือเป็นสิ่งสำคัญที่สมาชิกพรรคต้องให้ความสำคัญและมีความเป็นหนึ่งเดียวทั้งด้านการบริหารงานของพรรคหรือการดำเนินงานทางการเมืองของพรรค เพราะหากเมื่อใดก็ตามที่สมาชิกพรรคมีความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน การดำเนินงานทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ของพรรคการเมืองใหม่ก็ยากที่จะประสบความสำเร็จ นโยบายการทำงานของพรรคการเมืองใหม่ควรครอบคลุมการดำเนินงานทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ เงินทุนหรือเงินสนับสนุนการดำเนินงานทางการเมืองของพรรค เนื่องจากต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานดังนั้น พรรคเองต้องให้ความสำคัญในเรื่องของเงินสนับสนุนการทำงาน of พรรค และที่สำคัญพรรคการเมืองใหม่ต้องแสดงผลงานให้เป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชน เพื่อก่อให้เกิดแรงสนับสนุนจากประชาชนซึ่งมีผลต่อการดำเนินงานทางการเมืองของพรรคการเมืองใหม่เป็นอย่างมาก

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้าน ผู้นำหรือผู้ก่อตั้ง ผลประโยชน์ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม พรรคการเมืองใหม่มีความชัดเจนในเรื่องของนโยบายการทำงาน ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งหากพรรคการเมืองใหม่ทำการแก้ไขปรับปรุงสาเหตุบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ได้แล้ว พรรคการเมืองใหม่ก็จะสามารถดำเนินงานทางการเมืองและประสบความสำเร็จการทำงานทางการเมืองในระบบรัฐสภา และเป็นที่ยอมรับของประชาชน

3.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป นอกจากการปรับปรุงและการพัฒนาดังกล่าวข้างต้นแล้ว พรรคการเมืองใหม่จะต้องทำให้พรรคมีความเข้มแข็ง จนประสบผลสำเร็จในการแข่งขันทางการเมือง คือ การมีโครงสร้างของพรรคการเมืองที่เหมาะสม (เอกวิทย์ มณีธร 2552 : 439-441) ได้แก่ พรรคต้องมีความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง (Party Ideology) ที่รวมกันเป็นหนึ่ง มีจุดกำเนิดและพัฒนาการของพรรคการเมือง (Party Background) มีสมาชิกพรรค (Party Membership) มีการเงินของพรรค (Party Finance) และการจัดองค์การบริหารพรรค (Party Organization) ซึ่งทุกสิ่ง

ที่กล่าวมาเป็นปัจจัยที่ทางพรรคการเมืองใหม่สามารถทำการแก้ไขและปรับปรุงได้ด้วยตนเอง

พรรคการเมืองใหม่จะต้องแสดงบทบาทสำคัญของพรรคการเมืองที่มีต่อการเมือง (ทวิ สุรฤทธิกุล และเสณีย์ คำสุข, 2545: 463-465) ได้แก่ แสดงออกผ่านทางกระบวนการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคการเมืองใหม่ จะต้องลงสมัครแข่งขันหาความนิยมจากประชาชนและเอาชนะการเลือกตั้งให้ได้เพื่อเข้าไปจัดตั้งรัฐบาลเข้าบริหารประเทศ ต้องเป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงระหว่างผู้ปกครองและผู้ได้ปกครองเข้าด้วยกัน เป็นสื่อกลางในการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนไปยังรัฐบาล เป็นสถาบันการศึกษาทางการเมืองที่จะให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกของประชาชนตามครรลองในระบอบการเมืองนั้นๆ เป็นกลไกในการกระตุ้นหรือเร้าระดมสรรพกำลังทางสังคมให้ประชาชนเกิดความสนใจและเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทางเมืองอย่างเข้มแข็ง (Political Mobilization) เป็นเครื่องมือในการคัดสรรผู้นำทางการเมือง (Political Recruitment) ในประเทศประชาธิปไตยที่มีช่องทางเดียวในการสร้างและหาผู้นำเข้าสู่ระบบโดยการเลือกตั้งนั้นพรรคการเมืองจะต้องนำเสนอบุคคลที่โดดเด่นอันจะต้องผ่านการคัดเลือกมาตามลำดับจากกลุ่มประชาชนต่างๆ แล้ว ให้ประชาชนทั้งหลายได้ลงคะแนนตัดสินใจอย่างสม่ำเสมอด้วย

ดังนั้น พรรคการเมืองใหม่ ต้องทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐบาลเข้าด้วยกัน โดยที่ประชาชนจะเป็นฝ่ายที่เสนอความคิดเห็นและความต้องการไปยังพรรคการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะได้แก่พรรคการเมืองที่ตนให้การสนับสนุน เพื่อให้พรรคการเมืองนั้นๆ ผลักดันความคิดเห็นและความต้องการดังกล่าวเข้าสู่กลไกหรือกระบวนการทางการเมืองต่อไป โดยมุ่งให้เกิดผลในทางปฏิบัติ นั่นก็คือการตอบสนองของรัฐบาล ซึ่งถ้าหากว่าพรรคการเมืองนั้นเป็นรัฐบาลอยู่ ก็ต้องเร่งรัดให้มีปฏิบัติการของฝ่ายบริหารออกมา แต่ถ้าเป็นพรรคฝ่ายค้านหรือพรรคนอก รัฐบาล ก็คงจะต้องหาทางผลักดันด้วยกระบวนการต่างๆ ในระบบการเมืองนั้นๆ ต่อไป

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ทางพรรคการเมืองใหม่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยตนเองนั้น เพราะปัญหาที่ศึกษาพบนั้นเกิดจากปัจจัยภายนอกหรือด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากพรรคการเมืองใหม่ ยังไม่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนในการมอบหมายให้เข้าไปทำหน้าที่การเมืองในระบบสภา ดังนั้น พรรคการเมืองใหม่เอง จึงยังคงไม่สามารถขับเคลื่อนหรือดำเนินงานทางการเมืองในระบบสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการแก้ไขปัญหาสภาพการเมืองที่ยังคงมีเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน เรื่องของเศรษฐกิจและสังคมที่ยังส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน แต่ในทางปฏิบัติถึงแม้ว่าพรรคการเมืองใหม่จะยังไม่มีความสมานฉันท์ในระบอบสภา พรรคการเมืองใหม่ก็ยังคงสามารถดำเนินงานทางด้านการเมือง ทั้งด้านการตรวจสอบการทำงานของพรรคฝ่ายรัฐบาล หรือพรรคฝ่ายค้าน รวมถึงการทำงานด้านการให้ความรู้ทางด้านการเมืองแก่ประชาชนของประเทศ ซึ่งเป็นการวางพื้นฐานความรู้

ทางด้านการเมืองที่ถูกต้องให้แก่ประชาชน ซึ่งในอนาคตจะเป็นเสถียรสนับสนุนการทำงานของพรรคการเมืองใหม่ได้เป็นอย่างดี

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่อาจจะทำให้ข้อมูลที่ได้ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนเท่าที่ควร เช่น การเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่ทางผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่ม การกำหนดตัวบุคคลที่ทำการสัมภาษณ์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างอาจจะน้อยไป ข้อจำกัดด้านเวลาทำให้ไม่สามารถที่จะทำวิจัยได้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ได้ทั้งหมด ข้อจำกัดในการติดต่อประสานงานกลุ่มตัวอย่างทำให้การสัมภาษณ์และการเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างยากลำบาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ต่างจังหวัด ดังนั้นหากผู้ที่มีความสนใจที่จะทำการวิจัยในเรื่องที่ใกล้เคียงกันนี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ผู้สนใจในการที่จะทำวิจัยศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาพัฒนาการของพรรคการเมืองการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ตั้งแต่การก่อตั้งพรรคขึ้นมา มีการพัฒนาการทางการเมืองอย่างไร ที่จะทำให้พรรคการเมืองพัฒนาไปสู่ความสำเร็จทางการเมืองหรือไปสู่เป้าหมายทางการเมืองของพรรคที่ได้ก่อตั้งขึ้นมา

3.3.2 ศึกษากระบวนการบริหารจัดการทางการเมืองของพรรคการเมือง ว่ามีระบบการบริหารจัดการทางการเมืองของพรรคการเมืองอย่างไร ที่จะทำให้พรรคการเมืองพัฒนาไปสู่ความสำเร็จทางการเมือง หรือ ไปสู่เป้าหมายทางการเมืองของพรรคที่ได้ก่อตั้งขึ้นมา

3.3.3 ศึกษาการระดมเงินทุนของพรรคการเมืองทั้งจากภายในและภายนอกพรรค ว่ามีเงินทุนหรือเงินสนับสนุนเข้าพรรคอย่างไร มีที่มาจากที่ใด ที่จะทำให้พรรคการเมืองมีเงินในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างเพียงพอต่อความต้องการของพรรค และทำให้พรรคมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการเมืองกับพรรคการเมืองอื่นๆ ได้

3.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.4.1 ผลการวิจัยนี้เป็นข้อเสนอแนะต่อประชาชนที่กำลังศึกษาหาข้อมูลการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง และจะเป็นประโยชน์มากสำหรับผู้สนใจที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง พรรคการเมืองที่ผู้วิจัยได้ศึกษามานั้นมีการพัฒนาการมาอย่างไร ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเป็นอย่างไร จากผลการวิจัยพรรคการเมืองใหม่ที่ผู้วิจัยได้วิจัยมานี้ชี้ให้เห็นว่าการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่นั้น คณะผู้เสนอชื่อขอจัดตั้งพรรค คณะกรรมการบริหารพรรค สมาชิกพรรคระดับแกนนำ และผู้บริหารสาขาพรรค มีความคิดเห็นที่ตรงกัน และต่างกันในปีต่างๆ ผลการวิจัยนี้มีประโยชน์มากสำหรับประชาชนที่มีแนวคิดมีความต้องการที่จะก่อตั้งพรรคการเมืองหรือกำลังศึกษาเรื่องพรรคการเมือง สามารถนำข้อมูลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการจัดตั้งพรรคการเมือง และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาพรรคการเมืองของไทยต่อไป

3.4.2 ผลการวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลพรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นมานั้นจะต้อง

ประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยภายในพรรค ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้ง ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค ผลประโยชน์ และ 2) ปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชน และการสนับสนุนทางการเงิน ประกอบกันขึ้นเป็นพรรคการเมือง ส่วนการดำเนินงานของพรรคการเมืองนั้นก็เช่นเดียวกันที่จะต้องประกอบไปด้วย 1) ปัจจัยภายในพรรค ได้แก่ ผู้นำและผู้ก่อตั้ง ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง นโยบายพรรค เงินทุนและเงินสนับสนุนพรรค ผลประโยชน์ และ 2) ปัจจัยภายนอกหรือสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การสนับสนุนของประชาชน และการสนับสนุนทางการเงิน ประกอบกันทำให้พรรคการเมืองดำเนินงานอยู่ได้ ซึ่งผลการวิจัยของการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ที่ได้มีปัจจัยที่เหมือนกันและต่างกัน แล้วแต่ตามแนวคิดของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะช่วยให้พรรคการเมืองหรือผู้ที่สนใจงานวิจัยทางการเมืองนำไปพัฒนาหรือค้นหาค้นหาองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญต่อไป

3.4.3 ผลของการศึกษาวิจัยเพื่อให้พรรคการเมืองที่ทำการจัดตั้งและดำเนินงานทางการเมืองอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้ทราบถึงการก่อเกิดในการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ว่ามีแนวทางการปฏิบัติของพรรคอย่างไร พรรคถึงได้ดำเนินงานทางการเมืองมาจนถึงปัจจุบัน พรรคมีแนวคิดอุดมการณ์และวิธีการในการดำเนินงานอย่างไร รวมถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของพรรค และเมื่อทราบผลของการวิจัยของพรรคการเมืองใหม่นี้แล้ว ก็จะสามารนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ หรือแก้ไขปรับปรุงพัฒนาพรรคการเมืองของตนเพื่อให้สามารถดำเนินงานทางการเมืองและดำเนินงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนก วงษ์ตระหง่าน (2536) *พรรคการเมืองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กระมล ทองธรรมชาติ (2514) (รวบรวม) *พรรคการเมืองต่างประเทศ* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย
- กรีรินทร์ อินทร์แก้ว (2538) "การก่อเกิดพรรคการเมืองและปัญหาพัฒนาการ: ศึกษากรณีพรรคความหวังใหม่" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรรยา สุภาพ (2535) *สารานุกรมรัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- จักษ์ พันธุ์ชูเพชร (2549) *การเมืองการปกครอง จากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร พิมพ์ที่ บริษัท มายด์ พับลิชชิ่ง
- จุมพล หนีมพานิช (2546) "สถาบันทางการเมือง" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักพื้นฐานทางรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 5 (พิมพ์ครั้งที่ 1) นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2523) *อุดมการณ์ทางการเมือง* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ดวงดีการพิมพ์
- ตุลภาค ประเสริฐศิลป์ (2537) "การก่อตั้งและพัฒนาการของพรรคพลังธรรม" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทวี สุรฤทธิกุล (2546) "นักการเมืองกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 11 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 8 นนทบุรี
- ทวี สุรฤทธิกุล และเสนีย์ คำสุข (2545) "พรรคการเมืองกับกระบวนการทางการเมืองไทย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 7 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 14 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- นวรรตน์ ทองสลวย (2547) *บริบทวาทะผู้นำรัฐบาลในการบริหารประเทศ: กรณีศึกษาพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี* กรุงเทพมหานคร วิทยาลัยการทัพอากาศ

- ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ (2518) "วิจารณ์ระบบพรรคการเมืองไทย" *วารสารสังคมศาสตร์* 12(5): 15-17
 _____ . (2524) *พรรคการเมืองและปัญหาพรรคการเมืองไทย: พร้อมด้วยพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พ.ศ.2524* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ลองศักดิ์ ไชยศิริวงศ์สุข (2553) "การก่อเกิดและการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ได้รับเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 23 ธันวาคม 2550: กรณีศึกษาพรรคไทยเป็นไทย พรรคกสิกรไทย และพรรคเครือข่ายชาวนาแห่งประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลิขิต วีรเวทิน (2519) *การพัฒนาการเมืองไทย* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แพรวพิทยา
 _____ . (2546) *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย พิมพ์ครั้งที่ 9* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วิทยา นาศิริกุลกิจ และสุรพล ราชภัณฑารักษ์ (2539) *พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิวัฒน์ เอี่ยมไพรวัน (2546) "วัฒนธรรมทางการเมือง" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักพื้นฐานทางรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์
- ศุภชัย แสนยุติธรรม (2537) "บทบาททางการเมืองของทหารไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีการจัดตั้งพรรคสามัคคีธรรม (2533-2535)" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2548) *การเมืองการปกครองไทย: ยุคเผด็จการ-ยุคปฏิรูป* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เสมาธรรม
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2555) *รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองใหม่ ในรอบปี พ.ศ.2553* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 _____ . (2555) *รายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองใหม่ ในรอบปี พ.ศ.2554* กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- สวัสดิ์ สุคนธ์รังษี (2517) "ประชาชน อุดมการณ์ และผู้นำของสังคมไทย" *รัฐสภาสาร* 22, 3 (กุมภาพันธ์) : 21-22
- สิงห์ทอง บัวชุม (2550) "การเกิดขึ้นและการล่มสลายของพรรคการเมืองไทย พ.ศ.2475-2547" วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ลีดา สีนศรี และคณะ (2545) *พรรคการเมืองในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษาเฉพาะ: ประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย มาเลเซีย* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุกัญญา ชามทอง (2554) "กิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองขนาดเล็กที่ได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง: กรณีศึกษาพรรคไทยเป็นไทย พรรคกสิกรไทย และพรรคดำรงไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เสนีย์ คำสุข (2546) "พรรคการเมืองกับพัฒนาการทางการเมืองไทย" ในเอกสารการสอนชุดวิชา *ปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย* หน่วยที่ 6 หน้า 238-244 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์

_____ (2548) "การศึกษารัฐศาสตร์แนวทางอำนาจ" ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักและ *วิธีการศึกษาทางรัฐศาสตร์* หน่วยที่ 10 หน้า 132 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชารัฐศาสตร์

โสภณ เพชรสว่าง และทงศักดิ์ น่วมมณี (2551) *ล้มรัฐบาล เลิกรัฐธรรมนูญ สืบทอดอำนาจ เผด็จการทางการเมือง* พิมพ์ครั้งที่ 1 โรงพิมพ์ทองกมล

อานนท์ อภาภิรม (2528) *รัฐศาสตร์เบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

เอกวิทย์ มณีธร (2552) *รัฐศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็ม.ที.เพรส

ภาคผนวก

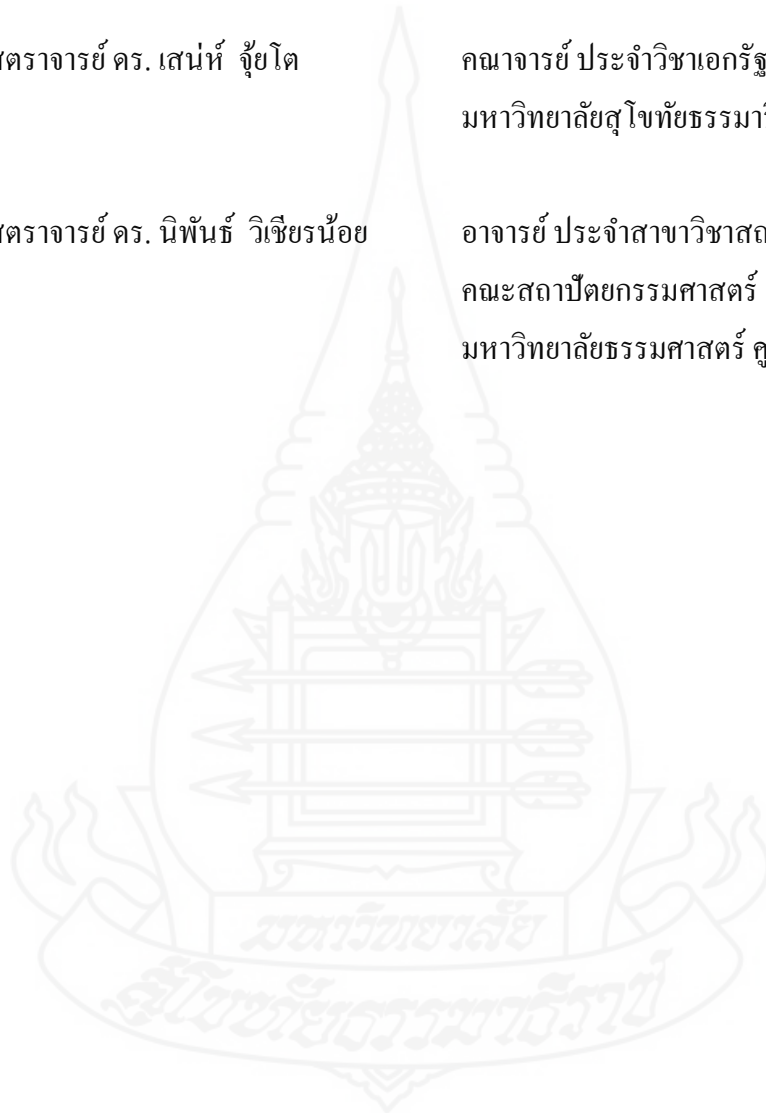
ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนธ์ เจียรกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เสน่ห์ จุ้ยโต	คณาจารย์ ประจำวิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นิพนธ์ วิเชียรน้อย	อาจารย์ ประจำสาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การจัดตั้งและการดำเนินงานของ “พรรคการเมืองใหม่”

ชื่อ-นามสกุล..... ตำแหน่ง.....
 สถานที่สัมภาษณ์.....
 วันที่สัมภาษณ์..... เวลาทำการสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ.....
2. อายุ.....ปี
3. การศึกษา

☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	☐ ปริญญาตรี
☐ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	☐ ปริญญาโท
☐ อนุปริญญาตรี	☐ ปริญญาเอก
☐ อื่นๆ.....	
4. อาชีพ

☐ พนักงานบริษัทเอกชน	☐ ประกอบธุรกิจส่วนตัว
☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	☐ รับราชการ.....(ระบุ)
☐ อื่นๆ.....	
5. รายได้ต่อเดือน (โดยประมาณ) บาท
6. สถานภาพ โสด สมรส
7. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง (หน้าที่ภายในพรรค).....
8. ความเกี่ยวข้องกับพรรค.....
9. สถานที่ติดต่อ.....
10. ประสบการณ์ทางการเมือง.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานของพรรค

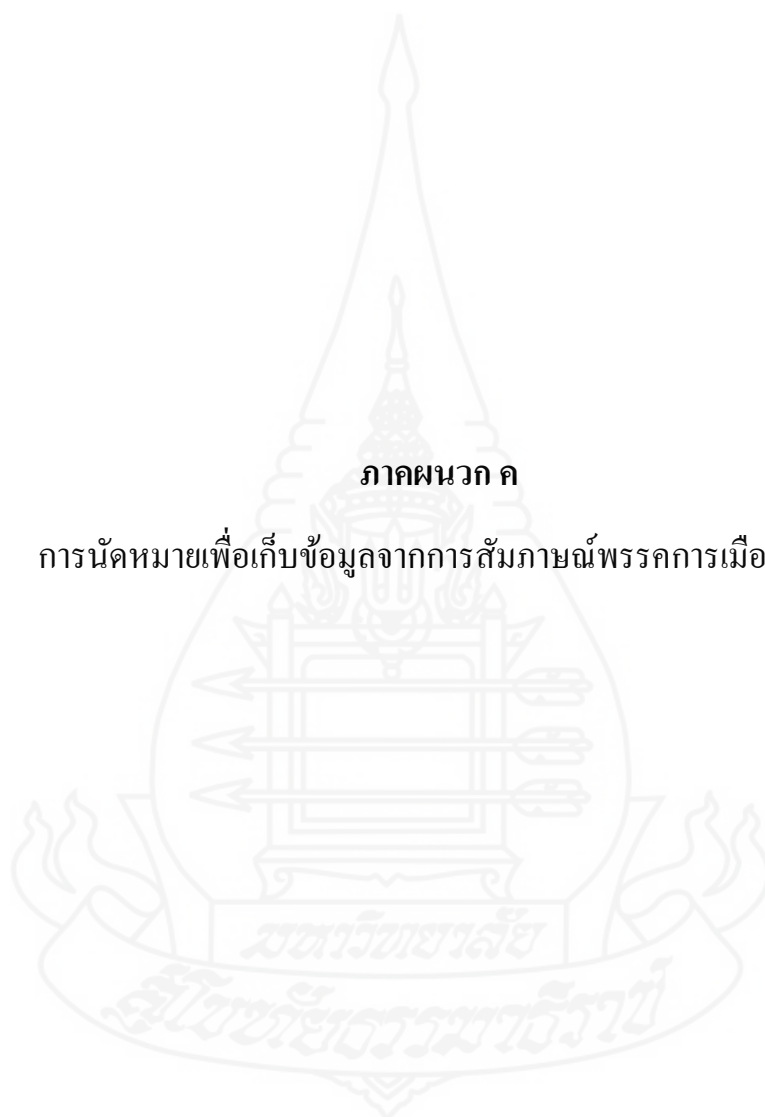
1. ที่มาของการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ มีความเป็นมาอย่างไร
2. การจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ มีการจัดตั้งอย่างไร และมีวัตถุประสงค์เพื่ออะไร
3. ท่านคิดว่าการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ เกิดจากปัจจัยในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

<u>ปัจจัยภายใน</u>	<u>ปัจจัยภายนอก</u>
1. ผู้นำและผู้ก่อตั้ง	1. สภาพการเมือง
2. ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง	2. เศรษฐกิจของประเทศ
3. นโยบายพรรค	3. สังคมและวัฒนธรรม
4. เงินทุนของพรรค	4. การสนับสนุนของประชาชน
5. ผลประโยชน์	5. การสนับสนุนการเงิน
4. การดำเนินงานของพรรคการเมืองใหม่ “กรณีการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้ง สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร (สก.) และสมาชิกสภาเขต (สข.) ของกรุงเทพมหานคร” ในวันที่ 29 สิงหาคม 2553 มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อผลของการเลือกตั้งที่ปรากฏว่าผู้สมัครลงรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใหม่ ไม่ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งครั้งนี้
5. ท่านคิดว่าปัจจัยดังต่อไปนี้ ส่งผลต่อการดำเนินงานและการดำรงอยู่ของพรรคการเมืองใหม่อย่างไรบ้าง

<u>ปัจจัยภายใน</u>	<u>ปัจจัยภายนอก</u>
1. ผู้นำและผู้ก่อตั้ง	1. สภาพการเมือง
2. ความคิดอุดมการณ์ทางการเมือง	2. เศรษฐกิจของประเทศ
3. นโยบายพรรค	3. สังคมและวัฒนธรรม
4. เงินทุนของพรรค	4. การสนับสนุนของประชาชน
5. ผลประโยชน์	5. การสนับสนุนการเงิน

ภาคผนวก ค

การนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์พรรคการเมืองใหม่

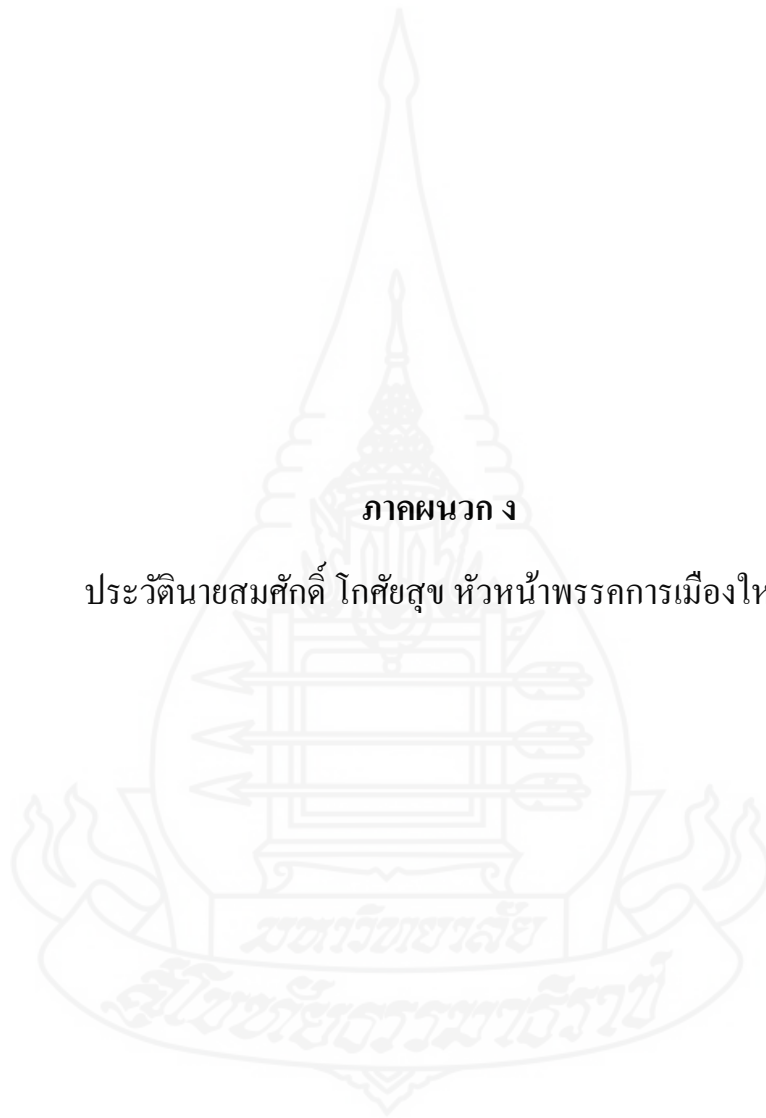
ภาคผนวก ก

การนัดหมายเพื่อเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์พรรคการเมืองใหม่
วันที่ 26 ก.ย.55 – 22 มี.ค.56

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สัมภาษณ์ที่	วัน เดือน ปี สัมภาษณ์
1	นายสมศักดิ์ โกศัยสุข	หัวหน้าพรรค	จ.กรุงเทพฯ	29-ต.ค.-55
2	นางภิณัทน์ โชติรสเศรษฐ์	รองหัวหน้าพรรค	จ.กาญจนบุรี	17-พ.ย.-55
3	นายสุริยะใส กตะศิลา	เลขาธิการ	จ.กรุงเทพฯ	26-ก.ย.-55
4	นายสำราญ รอดเพชร	รองหัวหน้าพรรค	จ.กรุงเทพฯ	24-ต.ค.-55
5	นายทศพล แก้วทิมา	กรรมการบริหาร	จ.ราชบุรี	21-ช.ค.-55
6	น.ส.เสน่ห์ หงษ์ทอง	กรรมการบริหาร	จ.กรุงเทพฯ	17-ต.ค.-55
7	นายสมศักดิ์ อีสมันยี	รองหัวหน้าพรรค	จ.เพชรบุรี	21-ช.ค.-55
8	นางกิมอัง พงษ์นารายณ์	กรรมการบริหาร	จ.กรุงเทพฯ	17-ต.ค.-55
9	นายพิชิต ไชยมงคล	กรรมการบริหาร	จ.กรุงเทพฯ	26-ก.ย.-55
10	นายศรีบุญญ วงษ์กระจ่าง	รองเลขาธิการ	จ.กรุงเทพฯ	28-ก.ย.-55
11	น.ส.สุวันนี ไวศรีแสง	เหรียญกติก	จ.กรุงเทพฯ	24-พ.ย.-55
12	น.ส.อาภารัตน์ ชาดิชุตติกำจร	กรรมการบริหาร	จ.กรุงเทพฯ	13-มี.ค.-56
13	นายสมาน ท่อทิพย์	กรรมการบริหาร	จ.กรุงเทพฯ	13-มี.ค.-56
14	น.ส.จิรจันทร์ จำปาทอง	กรรมการบริหาร	จ.พิษณุโลก	10-มี.ค.-56
15	นายสุคม ศรีนวล	สมาชิกระดับแกนนำ	จ.กรุงเทพฯ	17-ต.ค.-55
16	นายเกียรติคุณรงค์ ศรีทอง	สมาชิกระดับแกนนำ	จ.ชลบุรี	11-พ.ย.-55
17	นางอุไร เหลือเอก	สาขา จ.เพชรบุรี	จ.เพชรบุรี	17-มี.ค.-56
18	น.ส.สมฤดี บุญเฉลียว	สาขา จ.ขอนแก่น	จ.กรุงเทพฯ	22-มี.ค.-56
19	นายจริญ โสพรรณตระกูล	สาขา จ.พิษณุโลก	จ.พิษณุโลก	10-มี.ค.-56
20	นายชาญชัย ช่วยเจริญ	สาขา จ.สุราษฎร์ธานี	จ.กรุงเทพฯ	12-มี.ค.-56

ภาคผนวก ง

ประวัตินายสมศักดิ์ โกศัยสุข หัวหน้าพรรคการเมืองใหม่

ภาคผนวก ง

ประวัตินายสมศักดิ์ โกศัยสุข

ประวัติส่วนตัว

เกิด	วันที่ 2 มีนาคม 2488
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
ภรรยาชื่อ	นางประภา โกศัยสุข
อาชีพ	ข้าราชการบำนาญ
บุตรชายชื่อ	นาวาโท เศรษฐา โกศัยสุข
บุตรสาวชื่อ	น.ส.การะเกด โกศัยสุข

ประวัติการศึกษาและประสบการณ์

การศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ๑ ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๒ ระดับปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> ๑ ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์คณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2538, พ.ศ.2540 ๒ กรรมการร่าง พ.ร.บ.จัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมในสถานประกอบการ ๓ อนุกรรมการสภาร่างรัฐธรรมนูญฝ่ายรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (รัฐธรรมนูญ ปี 2540) ๔ คณะกรรมการรับข้อมูลและสืบพยานเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ๕ ได้รับเชิญเข้าร่วมประชุมใหญ่สภาแรงงานแห่งชาติอเมริกา (AFL-ILO) ปี 2543, 2545, 2548) ๖ ผ่านการฝึกอบรมประกอบวิชาชีพทนายความ จากสภาทนายความ รุ่น 3 (ใบอนุญาตให้เป็นทนายความ ประเภทตลอดชีพ) ๗ วิทยากรฝึกอบรม ผู้นำแรงงานและการบริหารสหภาพแรงงาน และสหกรณ์ ออมทรัพย์

- อาจารย์สอนพิเศษโครงการปริญญาโท วิชาแรงงานและสวัสดิการสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ประธานคณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายและแก้ปัญหาแรงงาน กระทรวงแรงงาน

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสรศักดิ์ สุขศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	16 สิงหาคม 2511
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี การจัดการทั่วไป วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
สถานที่ทำงาน	ธนาคาร ซีไอเอ็มบี ไทย จำกัด
ตำแหน่ง	หัวหน้าส่วนงานควบคุมและป้องกันการทุจริต

